

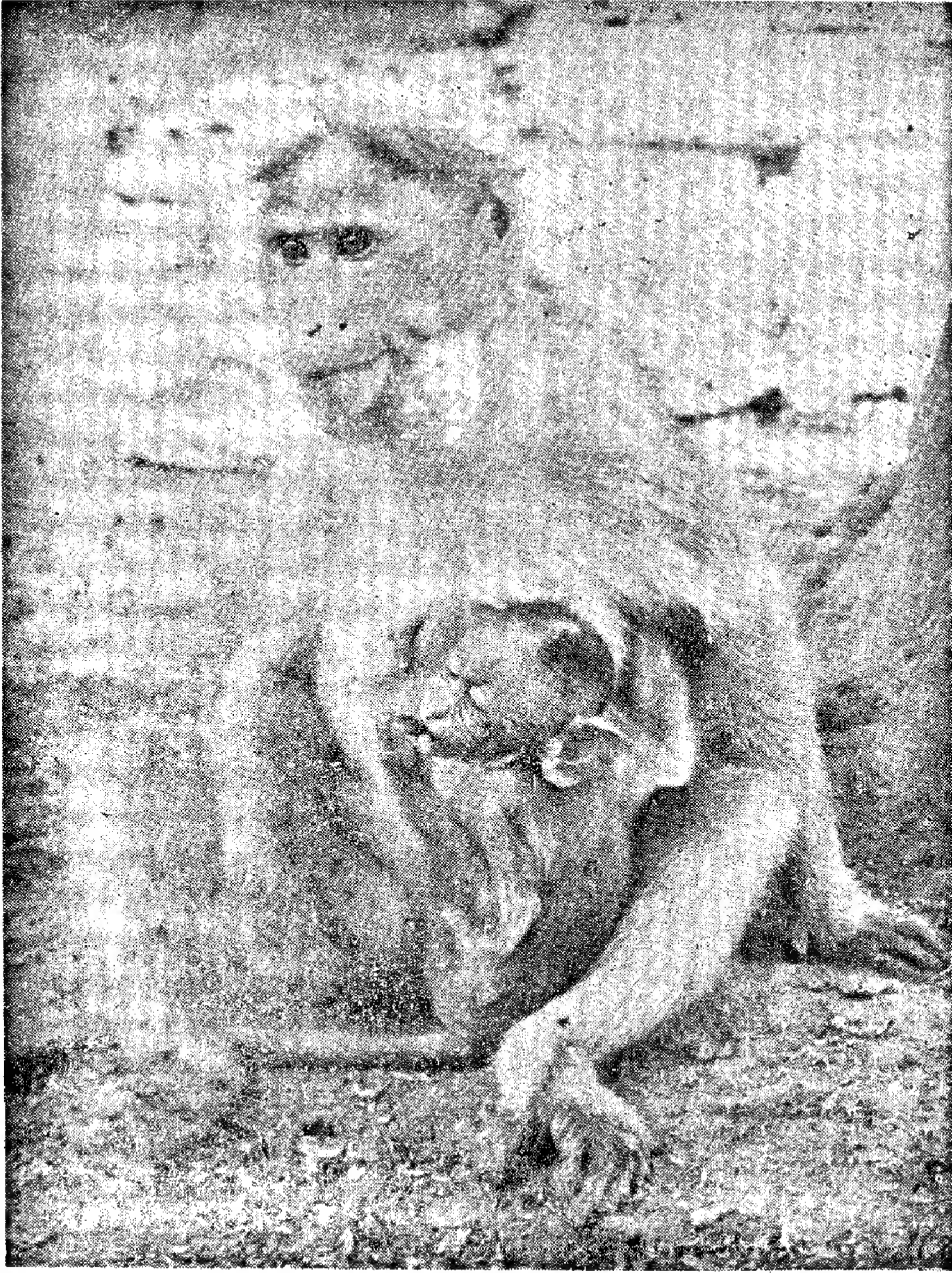
25 నవంబరు
13-7-6

సవితరి

చిత్రమాలిక

తల్లి, పిల్ల

చిత్రా: శ్రీ వి. విజయలక్ష్మి.

ద్వి ది **Stanes**

నేను స్వచ్ఛమైన కాఫీ, నరసమైనకాఫీ
మీ తుదికి తగినట్లు ప్రత్యేకంగా తయారైవది.
స్వచ్ఛమైన కాఫీ-కొరి త్రాగే కాఫీ
హోటళ్లు, రెస్టారెంట్లు యొక్క కాఫీ.
మీరు కూడా దీనినే కొరితీసుకోండి.

Stanes

స్వచ్ఛమైన కాఫీ

ది యునైటెడ్ కాఫీ సప్లయ్ కో-రిమిటెడ్, కోయంబూర్.

G. 67

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

Founder
K. Nageswara Rao

స్థాపితము
1808

సంపాదకుడు:
శివలెంక శంభువెనాద్

సంపుటము 55
సంచిక 44

13-7-80

బుధవారం

కార్యరి అపార విహారము

విడిచితి తెల సె నె న. 2.
సంవత్సరము 18-0-0

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
1, రెండువార్డు
హైదరాబాద్-1.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

'మనుకలాహరి' శ్రీకృష్ణపాండవయుద్ధం'లో

వర్ణన విషయవర్ణ

కథాని కథ	— 5
రాజధాని కలుపు	— 6
కథ	— 8
తెలుగువెలుగులు	— 11
మ్యాథ్రి రేఖ	— 12
నేపాల్ విదేశయాత్ర	— 14
హరివంశము	— 17
అపార	— 22
చీకనగంగ	— 24
మెరినాదేశ	— 32
రాజధాని	— 38
వనితాలోకం	— 40
వనితావాణి	— 48
నవకృష్ణలీలలు	— 44
బామ్యం కథ	— 47
విశ్వానంకల కథ	— 48
పాపం పండిం	— 51
సినిమా	— 55
చదరంగం	— 61
గళ్ల నుడికట్టు	— 68
పాట్రికథలు	— 64

ఉత్తరాలు

తెలుగువెలుగులు

'మలంపరి' గారిని గూర్చి ఇంతవరకు తెలుగు వెలుగుల కిరీ కల్లో వ్రాయలేదు కా అని అనుకొన్న చున్న మాకు ఈ వారపత్రిక లోని వ్యాఖ్యానము చాలా మెచ్చుకో తగ్గదిగా తోచింది. ముఖ్యంగా చాకలి బండలను చదువుబండలుగా మార్చిన వారు మలంపరి సోమశేఖర శర్మగారు అని అనటంలో అతిశయోక్తి ఎంతమాత్రము లేదు.

ఈమధ్య కథలు చాలా చప్పగా ఉంటున్నాయి. ఎందుకు చెప్పాకే గళ్ల నుడికట్టు లాంటిది వారానికి రెండువేసినా కాగుంటుంది దనిపిస్తుంది.

మరూరు రామచంద్ర (అనంతపురం)

* * *

ఆంధ్రుల ప్రాచీన చరిత్రను పరిశోధించి, అనేక గొప్పవ్యాసములు వ్రాసిన మహా పరిశోధకులు శ్రీ మలంపరి సోమశేఖర శర్మగారిని గురించి వ్రాసినందుకు నా ధన్యవాదములు. ఈ విధముగానే ఆంధ్రచేతము లోని ప్రముఖవ్యక్తులను గురించి మీ 'తెలుగు వెలుగులు' కిరీ కయందు ప్రకటిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

నేలి హనుమంతరావు (హైదరాబాద్.)

* * *

"తెలుగు వెలుగులు"లో వి. వి. గిరిగారిని గురించి ఉన్న మాట ఖచ్చితంగా వ్రాకారు. వ్యాసం చదువుతున్నంత సేపు కాస్త చీకటిగాఉన్నా వాగాఉంది. రచయితకు నా ధన్యవాదాలు.

"ప్రీతి, పురుషులు" వ్యాసం చాలా చక్కగాఉంది.

మంచాక వెంకట్రావు (విశాఖపట్టణం)

"వేధ"

అక్కన్నగారు వ్రాసిన "వేధ" వ్యాసం చదువుతుంటే విద్యోగియని "వాధ" వాలో కలిగినది.

కె. హెచ్. వి. వి. ఎస్. ఎస్. మూర్తి,
(తాజేపల్లి గూడెం)

* * *

మీ వారపత్రిక చాలా కాలం నుండి చదువుతున్నాము. 29-6-80 వ త్రికలో "వేధ" చాలా వాగుంది. అక్కన్నగారి నా ధన్యవాదములు. అల్లాంటివి ఇంకా వ్రాసే వాగుంటుంది.

కె. సీతారామస్వామి (తాళ్ళపాలెం.)

గులాబ్ జామ్

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఈమధ్య స్వల్ప 'గులాబ్ జామ్' అంటున్నాను. చీకనగంగ పీరి

గమనిక

'వనితాలోకం'లో వేరాలని కోడలున్నట్లు, చేరదాని కి సంబంధించిన విషయము తెలియవరచవలసినదని పలువురు మహిళామణులు వ్రాస్తున్నారు. మహిళలకోరకు ఉద్దేశించిన కిరీక ఇది మహిళలకు సంబంధించిన అంశాలు గురించిన మహిళల రచనల ప్రచురణకే లక్ష్యం. ఇది సంఘంకాదు. చేరదాని కి సంబంధము లేవు. దీనిని మహిళలు గత నింపాలని కోరుతున్నాము.

—సంపాదకుడు

యమగానం

“నీతిసావిత్రి” నాటకం నా హా జోరుగాజరుగుతోంది. యముడు నర్తకివంటిది ప్రాణాలు తీసుకు పోతున్నాడు. మైక్ బ్రద్ర లయ్యేట్లు పద్యాలు దంచేస్తున్నాడు. సావిత్రి తన భర్త ప్రాణాలు ఇమ్మని అడిగింది యముడు- సావీత్రి! నీ భర్త ప్రాణాలు తప్ప మరేదైనా వరం కోరుకో-అని ఒక రాగింతిశాడు. ఇంకొకటి ఒక ప్రేక్షకుడు లేచి ఓసావిత్రిమోన్! ఆ యముడు ఇంక పాడకుండా వరం కోరుకో తల్లీ అన్నాడు.

ఎమ్. భుజంగరావు (భీమవరం)

యల్లం మరెవరినీ పేజీలు కేటాయించమని కోరుతున్నాము.

(గంధి సాగేశ్వరరావు (నిడదవోలు))

మీ(మా)పత్రిక అనేకరకములైన కథలు, వ్యాసములు, కార్తూసులు, కబుర్లలో మా మనంబులను రంజింప చేయుచున్నది. ధన్య వాదములు.

చాలలసంఘం సభ్యులకు మీ కొసగిన మహోన్నతావకాశము, పత్రిక యొక్క ప్రకటిక చిహ్నము. ధన్యము మీ పరోపకారార్థము.

ఎమ్. కోటిరెడ్డి (వరంగల్.)

జ్యోతిషం : తీర్పు

29-6-60 తేదీ వత్రిక శుక్రవారం బాగుగా ఉంది. ముఖ్యంగా జ్యోతిషంగురించి ఇచ్చిన తీర్పు చాలా సమంజసంగా ఉంది. రాజధాని కబుర్లు కమ్రగా ఉన్నాయ. చావుగారి బొమ్మలు పసందుగా ఉన్నాయ. ఇంతెందుట పత్రిక రచితులైన చదివాడు.

చాలల సంఘం పేరిట కల్పించిన అవకాశం చాలామందికి సంరోషం కల్గించి వుంటుంది.

ఓ. ఉదయశంకర్ (హైదరాబాదు)

రావినీ హుద్

రావినీహుద్ కథ చాలా బాగుంది. పత్రిక ఎప్పుడు వస్తుందా అని ఎదురుచూస్తూ ఉంటాను. మా జోటి చిన్న పిల్లలకు కూడా

అర్థము అయ్యేట్లు ప్రాసినందుకు అభినందనములు. త్వరలో ఇటువంటి సీరియల్ మరల విడి అయినా మొదలుపెట్టెదరని ఆశిస్తున్నాను.

ఎమ్. ఎన్.మూర్తి (రేల తుంగతి-బాపట్ల).

కథలు ఇంపుగాలేవు

ప్రతి కనివారం “ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక” కొరకు ఎంతగా ఎదురు చూసానో అందులో కథలు చదివేటప్పటికి అంత నిరుత్సాహ పడుతుంటాను. ఈ మధ్య కథలు మరీ రెండు లేక మూడో ప్రచురించడమేగాక చదువుటకు ఇంపుగాలేవు. కాన తమరు కథల సంఖ్య అధికముచేసి, నుంచి కథలు ఎన్నుకొని ప్రచురించవలెనని నామనవి.

వరమూరి వెంకటక్రిరాములు (రామనగర్)

జీవనగంగకు మరికొన్ని పేజీలు

జీవనగంగ సీరియల్ శ్రీ పురాణం సూర్య ప్రకాశరావుగారు చాలా అనుభవముతో వ్రాస్తున్నారు. ఎప్పుడు పత్రిక వస్తుంది? ఎప్పుడు జీవనగంగ తరువాయి చదువుదామని అని ఉబ్బిపూరుతూ వారం అలా ఓపికపట్టి పట్టి తీరా పత్రిక వచ్చిన తర్వాత జీవనగంగ చదవడం మొదలు పెట్టలే బాద్రిగా ఒకటి, రెండు ఘటాలన్న ఎక్కువ ఉండదు. రీనిమిషలుకూడా పట్టడంలేదు. గాన మహా కయ, ఈ సీరియల్ కు మరి మూడు పేజీలయినా కేటాయించినచో తృప్తి పడతాము.

అవసరాల లక్ష్మీబాయి (ధర్మి)

మీరు “ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక” సీరియల్ గా ప్రచురిస్తున్న “జీవనగంగ” చాలా బాగుంది. “జీవనగంగ” చదువుతున్న కొద్దీ ఇంకా చదవాలని మతూహలంగా ఉంది.

వర్షం జోరుగావరుచున్నా రెక్కచెయ్యి నుంచా మీదికెంటు వడ్డకల్లి పత్రిక కొన్నాను. నానికి ఫలితంగా మీ “జీవనగంగ”

రసానుభూతి నందించింది. అందుకు నా కృతజ్ఞతలు.

రచయిత ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మధ్యతరగతి మటుంబంలో అడుగడుగునా తొరసిగే జీవిత పత్యాలను నిర్మలంగా కనపడేటట్లు రమనవలా దర్పణంలో ప్రతి పిం చిం చు నట్లు చిత్రించారు ప్రముఖ తెంగాలీరచయిత “కరవో”ను జ్ఞ పీఠికె గున్నారు. అంతటి చక్కటి సులభతైలిలో వ్రాసి పాఠకులకానికి మీ “ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రిక” వ్యారా అందజేస్తున్నందుకు నేను మిమ్ములను అభినందించక తప్పదు.

తా. వెంకటరత్నం (కలకత్తా).

మీరు ప్రచురించే “జీవనగంగ” చదువుతుంటే అందులో ఒక్కొక్క మునిషి మా ఇంట్లో ఒక్కొక్కళ్లను గుర్తుకు తెచ్చుస్తారు. జీవనగంగలోని లక్ష్మణ రావు ను చూసి రోజూ రోజూ సార్లు కాఫీతాగే నేను రెండుసార్లు పురిగించుకోవాను. మాజోటి మధ్యతరగతి మటుంబాలకు పనికివచ్చే విషయాలు లక్ష్మణరావువ్యారా తెప్పిస్తున్న రచయితకు ధన్యవాదాలు. మనుమరాలుపుట్టిన రోజుకు అన్నీ వండి పారవోసిన లక్ష్మణ్యు గారిమీద సానుభూతి కలుగుతుంది. అలాగే ఈవారిం మర్రి బాటును చూసి చాలా బాధిచేసింది. ఈ రచయితను త్వరలో మాకు వరిచయం చేస్తారామా?

వరస్వతి బాబారాజ్ (గుంటూరు)

కథకానికథ

ధూర్జటి నర్తకులగళ వ్రాసిన హాస్య అబ్బలే రహమాన్ చాలా బాగున్నది. ఈమె అందరూ చదివి నాగా నవ్వినాము. నీనికి ఫర్జు ప్రయత్న ఇవ్వవలసినది. కాని అన్ని అవకాశాలకే ఇచ్చినారు. అది నీమీ నాకు

శ్రీల ఆరోగ్య సాహగ్యములకు
లోడ
కేసరి కుటీరం
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
హైదరాబాద్, మద్రాసు-14

లోడ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, నీతాదామ అవేరల్ డిస్ట్రీబ్యూషన్స్, విజయవాడ, హైదరాబాద్

నవ్వలేదు. మీరు ఇటు వంటి వాటిలో
మాదా పొర వదులుస్తారు.

ఎస్. నరసయ్య (భువ్వంపేట్టు).

బాలల సంఘం సభ్యులకు

కు భూమి

బాలల సంఘం సభ్యులకు మీరు ప్రకటించిన భూమి పత్రం ఆ సభ్యులకేగాక యావత్ అంగ్రులకు ఎంతయో సంతోషమును కలిగించిన దనుటలో అతిశయోక్తిలేదు. ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రిక విజ్ఞానమును అందివ్వడము మాత్రమేగాక విద్యార్థులకు కూడ ఇటువంటి పారిశోధకములను ఇచ్చుట ఎంతయో అభివృద్ధిని కలుగజేసిన విషయము. ఎవరు ఎటువంటి పారిశోధకములను ప్రకటించినా మొదటి స్థానము పొందినవారికేగాని రెండుమూడు స్థానములు పొందినవారికేగానూ ఎక్కడా ఇచ్చుట ఎరిగి ఉండదు. అటుగాకుండా బాలల సంఘ సభ్యులకు మాడు స్థానముల వరకు విహారములు లభించుటలో వారి అదృష్టమునకూడ కొంత యెవ్వవచ్చును. ఇటువంటి ప్రకటనచేసిన ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక పాలకవర్గమువారికి నా కృతజ్ఞత. బాలల సంఘం సభ్యులకు నా ఆశీస్సులు.

కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొకినాడ).

గళును దీక్షలు

గళును దీక్షలుగా ప్రతివారం ఏదో ఒక పొరపాటువస్తూనే ఉంది. 6-7-60 నంచి కల్యాణ అడ్డములో 9 వ ఆధారానికి నాలుగు నిలువులకు లంకాపెట్టారు. మళ్ళీ నిలువులో 4 నిలువు ఆధారానికి 19 అడ్డం ఆధారానికి లంకాపెట్టారు. 19 అడ్డం ఆధారంకొని, గళు కొని తేల్చి. ఈలాంటి పొరపాటులేకుండా పాఠకులకు ఉత్సాహం కలిగించ ప్రార్థన.

డా|| ఎస్. రామమూర్తి (విజయవాడ)

అది 19 కాదు, 17 అని వదువుకోవాలి. ఈ పొరపాటు దొర్లినందుకు చింతిస్తున్నాము.

ఎప్పుడూ ఇంతే

కొంకర్ గారు వ్రాసే "ఎప్పుడూ ఇంతే" ప్రతివారికీ చాలా ఆకర్షణకరమై కలిగిపోయింది. వచ్చే సంచికతోసం ఎదురుమాన్యుడంటాను ఏమి వ్రాస్తారో అని. కొంకర్ గారికి నా(నూ) అభివందనలు ఈ సంచిక ద్వారా అందించ నా ప్రార్థన.

కుమారి సామవేదం లక్ష్మి (నరసాపురం.)

నీని మా బొమ్మలు

మీరు 29-6-60 వారపత్రిక సినిమాబొమ్మలలో నాట్యభారతీ పారిశోధిత్రం 'దేవుడు

అంజిగాడు గారూ :

నేను నేనంగి సెలవులకు మా చుట్టలనందరినీ ఒకమారు కూచించడామని ముహూర్తం పెట్టుకుని కృష్ణాజిల్లాలో అడుగు పెట్టాను. పెట్టిపెనుతూనే పెద ప్రోలు చేరాను. అక్కడ పిల్లలతోటి, స్నేహితులతోటి సరదాగానే కాలం గడిచిపోతోంది. ఇంతలోనే ఏరువాక పార్లమెంట్ వచ్చింది. ఈ ప్రాంతంలో ఈ రోజుననే కమితగాళ్ళను మార్చుకుంటారు (పాలేర్లను). అలాగే మా ఇంట్లో కూడా కమితగాడిని మార్చి ఇంకొకడిని పెట్టారు. వాడికి పాలేరు పని చేయడము ఇదే మొదలు. అందులోనూ కుర్రాడు.

మా చుట్టల పిల్లాడి కొకడికి "అంజి" అని పేరుంది. వాడిని డాక్టర్ వాళ్ళు హితుం "అంజి గాడు" అని పిలుస్తారు. ఇది

కొత్తగా వచ్చిన పాలేరుకు తెలుసు. వాడు ఒక రోజున ఇంట్లో అందరినీ ఏకవచన ప్రయోగంచేసి పిలుస్తూ ఉంటే మావాళ్ళు కేకలేసి "ఏమండీ" అనాలని చెప్పారు ఆ రోజు రాత్రే మా "అంజిగాడి" తో పని వచ్చింది వాడికి. కాని మావాడు దూరంగా ఉండటం చేత పాలేరు "ఏమండీ అంజి గాడుగారూ!" అని కేకవేశాడు అది విన్న మావాడు తారామండలానికి లేచిపోయి వాణ్ణి నానాతిట్లాతిట్టి ఆ రోజు రాత్రి అన్నం తినకుండా వదుకున్నాడు మా పాలేరు చేర్చిన "గారూ!" చేసింది అంతసేపి. ఇక అప్పటినుంచి "గారూ!" చేర్చాలంటే కూడా తెలిసి ఉండాలని నాకు తెలిసింది.

(పసాద్ (భీమవరం.)

చేసిన మేలులో అని ఒకబొమ్మ వేశారు. కాని 'దేవుడుచేసినమేలు' నాట్య భారతీ వారి తొలిచిత్రంకాదు. రెండవచిత్రం. వారి తొలిచిత్రం 'పుట్టిల్లు'. అందులోనే నేటి ప్రఖ్యాతతార జమున ప్రధమంగా నటించింది.

పి. వి. రావు. (రాజమండ్రి).

చదరంగం

22-6-60 లేదీ పత్రికనుండి తిరిగి పాఠకుల కొరికపై "చదరంగం" గురించి వ్యాసము ప్రచురించినందుకు చాలా సంతోషము కలిగింది. ప్రతివారం విడువకుండా, ప్రచురించేదరని తెలుస్తాను. తరచు, ఇది వరలోలాగ, సమస్యలుకూడా ప్రచురించవలెను.

పి. ఎస్. రామమూర్తి (యాక్కేలా.)

22-6-60 పత్రికలో పడిన "చదరంగం" లో పత్తాగారి అట ఏమియు పావులేదు, సరిగా

అడిసయ్యడల రంగారావుగారే నెగ్గవలసిన వారు. రంగారావుగారు "మ" అన్న తరువాత "దత్త" గారు రాజును మార్చుకొనుటకు పిలువేదు. కాని ఆయన దానికి విరుద్ధముగా అడిసారు. దానివలన దత్తగారికి బాగుగా లాభించినది.

రంగారావుగారు అటంతా బాగుగా అడిసారుకాని 20 వ ఎటులో రంగారావుగారు కిగటుచే "మ" ఎందుకన్నారో అర్థం కావడంలేదు. దానివలన రంగారావుగారు ఓడడం తటస్థించింది.

పి. ఎస్. రావు (నాగపూర్)

కొన్ని వారాలుగా నిలిచిపోయిన "చదరంగం" మరల ప్రవేశపెట్టినందులకు శాధస్యవాదాలు. "సినిమా" శీర్షిక ఉంటున్నట్లుగా 'క్రీడారంగం' శీర్షిక ప్రతివారం ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రచురించవలసిందిగా వామనవి.

నందిరాజు బలరామమూర్తి (పరుమారు)

“ఎవరికి వారే....”

(మొదటి బహుమతి రు. 10 లు)

ఆరోజున మా స్కూలు వార్షికోత్సవం. డ్రామలు, డాన్సులు మొదలగునవి పెద్ద ఎత్తున ఏర్పాటు చేయబడినవి. ఆ సందర్భము కలెక్టర్ వార్షికోత్సవము కావడం వల్ల అందరు చాలా ఘనంగా జరుపుదామనే ఉత్సాహములో ఉన్నారు. కార్యక్రమము ప్రారంభమై మొదలుపెడతారు. ఆ ప్రారంభము మా సంగీతం మాస్టరు స్కూలులో భాగంగా పాటలు పాడే నలుగురు ఆమ్రాయలకు తీర్చి ఇచ్చారు. మరికొంతమంది ఆమ్రాయలకు వీణ, ఫీజేలు, మద్దల మొదలగు వాయిద్యాల భాగంగా నేర్పి వారిని కూడా తయారు చేశారు. కార్యక్రమమునకు ముందు అందరూ భాగంగా రిహార్సల్ను చేసుకొన్నారు. ప్రోగ్రాములో మొట్టమొదట ప్రార్థన కనుక, సంగీతం మాస్టరు వీరినందరినీ ప్రేమిమీదకు పంపుతూ ఏమీ భయపడవద్దని, జాగ్రత్తగా పాడమని, జాగ్రత్తగా వాయిద్యాలను వాయించమని చెప్పి, ఎవరికైనా (ప్రేమ) భయమేస్తే, తక్కినవారితో పాటు పాడుతున్నట్లుగాని, వాయిద్యాలు వాయిస్తున్నట్లుగాని నటిస్తే చాలని ధైర్యము చెప్పారు. వీరు ప్రేమిమీదకు వచ్చారు. తెర ఎత్తారు. వెనుకనుండి మాస్టరు “ప్రార్థన” అని తెలియపర్చారు. ప్రేమిమీదను వారందరినోళ్ళు, చెతులు కడులుతున్నాయిగాని, శబ్దము మాత్రము రావడములేదు.

టి. నత్యవతి దేవి (రాజమండ్రి)

‘మాటలు రావంటావే ?’

(రెండవ బహుమతి రు. 5 లు)

నా చిన్నప్పుడు మా అమ్మమ్మగారింటికి చుట్టూ చూపుకు వెళ్ళాను. సాయంకాల మయేసరికల్లా అంతా నీనిమాకలాం అంటే వెళ్ళదాం అని బయలుదేరారు. మేమంతా చిన్నపిల్లల వడం చేత మా అమ్మమ్మగారే టిక్కెట్టు కొన్నారు. అందరూ హేలులోకి వెళ్ళున్నాము. గేటుకొవలవాడు అందర్నీ లెక్కపెట్టి మా అమ్మమ్మగారి చంకలో ఉన్న మా బావకు (రవికు) టిక్కెట్టుదని అడిగాడు. వీరిసంజాయిగీ చెపుతారా అని

మేమంతా విరుగుదలకు మంటూంటే మా అమ్మమ్మగారు “ఆ చిన్నపిల్లాడికి మాట లేవారావు. వాడికి టిక్కెట్టుబోయి” అని లోపలి వెళ్ళిపోయారు. “నాకు మాటలు రావంటావుంటే మామ్మ” అని ఒక పేటి వీడువు లంకించుకున్నాడు మా బావ. అప్పుడు గత్యంతరంతో మా బావ టిక్కెట్టు కొనుక్కుని హేలులోకి వెళ్లి వచ్చామంటా.

వి. వి. రావు (భిలాయ్.)

‘ఓభీ చలా జాయగా’

(రెండవ బహుమతి రు. 5 లు)

ఇటీవల మా బావగారింటికి, చుట్టూ చూపుకు, ఖర్చు పూరు వెళ్ళాను. ఆయన రైల్వేలో పని చేస్తున్నారు. ఆరోజు ప్రొద్దుట నాకు అనారోగ్యంగా ఉంటే, దగ్గరకొచ్చి రైల్వే డిపార్టుమెంట్ కి తీసు వెళ్ళారు. మా బావగారిని చూచి, డాక్టరు ఎదురుగా ఉన్న కుర్చీ చూపించారు, కూర్చోమని, చిరునవ్వుతో పలకరిస్తూ. అక్కడ పేషెంట్లు కూర్చో నిలబడి ఉన్నారు. ఒకళ్ళ తరువాత ఒకళ్ళు డాక్టరుగారి దగ్గరకు వెళ్ళి తమ అనారోగ్యం గురించి వికరువు పెడుతూ, ఆయన ఇచ్చిన చిట్టి పుచ్చుకొని వెళ్ళిపోతున్నారు. ఒక పేషెంట్ దగ్గరగా వెళ్ళి “డాక్టర్ సాబ్! నాకు క్రిందటిరాత్రి నుంచి చాలా తలనొప్పిగా ఉంది” అంటూ మొదలు పెట్టాడు. డాక్టరుగారు అతన్ని ఉత్సాహపరచడానికి “డోర్ నహి, జర్నీ షెలా జాయగా” (భయంలేదు, వేగి రంగా పోతుందిలే) అన్నారు. “డాక్టరు గారు!!” మళ్ళీ మొదలుపెట్టాడతన కడుపు చూపిస్తూ, “నా కడుపుకొడా నొప్పెడు తోంది అండి” అని. “ఓభీ షెలా జాయగా” అన్నారు డాక్టరుగారు యదాలాపంగా చిట్టి రాస్తూను. “డాక్టరుగారు!!! కొంచెం జ్వరంకూడా వచ్చిందండి” తన అనారోగ్యం గురించి చెప్పడం పూర్తి కావడంపై మళ్ళీ మొదలు పెట్టాడు అతడు. “ఓభీ షెలా జాయగా” అన్నారు డాక్టరుగారు; చిట్టి లాని పేరు వగైరా తన రిజిస్టరులో వ్రాసుకుంటూ. ఇంతలో ఒక కుర్రకుంక, వెనక నుండి, తన సాయిలో “జాన్” (ప్రణామం) అన్నాడు. “ఓభీ షెలా జాయగా” అన్నారు డాక్టరుగారు, తల ఎత్తుకుంటానీ. ముందు

ఉన్న అందరు ఒక్కసారి పొట్ట వెక్కిరిస్తూ లాగ విరగబడి నవ్వడం మొదలుపెట్టారు. ఒక్క నిమిషంలాగే తేరుకొని, డాక్టరుగారు తన అన్నమాటకు కొంచెం సిగ్గుపడ్డారు.

ఎన్. కామేశ్వరి (మాలిమూర్).

అనుభవం

(రెండవ బహుమతి రు. 5 లు)

ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షకు మూడుసార్లు కూర్చున్నాను. కాని పాస్ అవునా కాలేదు. నాకిక చదువుమీద విరక్తి కలిగింది. వెధవ చదువు అనుకున్నాను. అర్ధరాత్రి ఇంట్లో ఎవరికీ చెప్పకుండా విశాఖ పట్టణం వెళ్ళి పోయాను. మిలిటరీలో చేరిపోదామన్న ఉద్దేశ్యంతో... మర్నాడు ఉదయమే మిలిటరీ ఆఫీసర్ బంగళాకు వెళ్ళాను. అతను దొర. కుర్చీలో దర్జాగా కూర్చొని సిగరెట్ కాలు సున్నాడు. ఆ దొర అప్పుడే టిఫిన్ పూరి చేసినట్లున్నాడు. ఆ ప్రక్కనే ఒకడు పళ్ళెంలను సరిక్రింద పడిఉన్న సిగరెట్ పీకల్సి విరుతున్నాడు. అతడు మన ఆంగ్లంజే. పూర్వం అయిఉంటాడు. ఆ అభ్యాగ్య జీవి మీద నాకు అపరిమితమైన జాలి కలిగింది. నాకు ఉద్యోగం వచ్చిన వెంటనే నా ‘ఇన్స్ట్రక్షన్స్’ ఉపయోగించి మంచి ఉద్యోగం ఇప్పిద్దామనుకున్నాను.

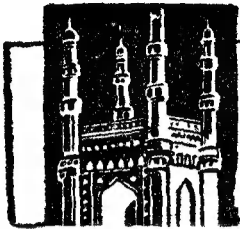
ఇంతలో దొరగారు నన్ను పిలిచారు. నా వివరాలు తెలుసుకొని చివరికి ఉద్యోగం ఇచ్చారు. మర్నాడే ట్రయినింగ్ కు మొదలాన పంపిస్తానని చెప్పి లోపలకు వెళ్ళి పోయాను. ఆయన ఇంగ్లీషు వీసబటి ఏ ఉద్యోగం ఇచ్చారో తెలుసుకోలేక పోయాను. కానీ నా వర్తనాలిటి (నేను అజానుబాహుణ్ణి రెండి) అవీ చూసి పెద్ద ఉద్యోగమే ఇచ్చి ఉంటారనుకున్నాను. ఆ పూర్వ ఫెలో ఇంకా పళ్ళాలు సరుకున్నాడు. నా ఆశ్రుతడి “నాకు ఏ ఉద్యోగం ఇచ్చారని అడిగాను ఆతన్ని.

అతడు తన పనిలో నిమగ్నుడై “నీకు రెండు ప్రమాదస్థలమే నా హోదా వస్తుంది” అన్నాడు.

ఆ క్షణంతో తెరచుకొన్న నా నోరు కొన్ని సెకండ్లవరకు అలానే ఉండి పోయింది. వెంటనే ఇంటికి ప్రయాణం కట్టాను.

కె. రామానుజాచారి (ఏలూరు)

రాజధాని కబుర్లు

ప్రవాహం

రాజకీయాలలో తిరిగి ఇత్తెహాద్ ప్రవేశం

సమశ్రయములకు ఏడాది కొంత అరంగుల పావున పెరిగితే, ఎన్నికల సంవత్సరాల తర్వాత ఏ ఖండానికి, ఏ జిల్లాకు ముఖ్య బాటల గలదో చూచాయగా చెప్పగలిగినవాడు కాస్త్రుజ్ఞుడు. ప్రభుత్వాల విధానాలు, సమాజాల ఆచారాలు కొన్ని కతాబాల తర్వాత ఏ ఫలితాలకు వారి తీసుకొన్న చెప్పగలిగిన పెద్ద మనిషి రాజనీతిజ్ఞుడు. ప్రజాభిప్రాయం అనే గోడమీది నీలి రేపొద్దున్న ఇటు దూకుతుందో, అటు దూకుతుందో, అసలు దూకటం దా మునునే ఉంటుందో చెప్పగలిగినవ్యక్తి రాజకీయ నాయకుడు.

కాస్త్రుజ్ఞుడు ప్రకృతి పరిణామాలు తిలకించి, తిలపంకిస్తాడు. జీవితాంతం పరిశోధనలు సరిపి, బృహత్తర గ్రంథగణనకు పూనుకుంటాడు. రాజనీతిజ్ఞుడు మానవ పుత్రికలో బ్యాగ్మాల రాస్తాడు; రేడియో ప్రసంగాలు చేస్తాడు. రాజకీయ నాయకుడు గోడమీది నీలి తలచువ్వడం ప్రారంభిస్తాడు; లేకుంటే సామెతలో పనిలేనిమంగలి చేసే పని చేయడం ప్రారంభిస్తాడు.

అంతేకాదు! అదివారం ఉదయం గోడమీది నీలి ఇటు దూకుతుందని ప్రకటించి, మధ్యాహ్నం అటు దూకుతుందని పుత్రికా గోష్టిలో వివరించి, సాయంత్రం గోడమీద ఉంటుందని ఉపన్యాసమిస్తాడు. సోమవారం ఏం జరిగినా, 'నేను ముందే చెప్పలేదా?' అని ప్రశ్నిస్తాడు.

మైదరాబాదు రాష్ట్రం శంకరాన్ని ప్రెంచుకొని పన్నెండు సంవత్సరాలు గడిచిన తర్వాత, 1960 లో నగరపాలక సంఘానికి జరిగిన ఎన్నికలు చూచుంటే, నగరంలో గోడమీది నీలి ఎటు దూకనుందో గమనించగలిగిన రాజకీయ నాయకులే లేరా ఈ మహా నగరంలో అనిపిస్తుంది.

1948 కి పూర్వం 1946 తర్వాత నిజాం ప్రభువర్తనకు కలలు—పకటి కలలు!—కనడం ప్రారంభించాడు. మతపాక్షిక శివున్ని ఉవ్వెత్తుగా లేపిన ఖాసిం రజ్వీ అనే పీడకు నిజాం కలలు నిజంచేయగలనన్నాడు. మహా ఘనత వహించిన ప్రభువర్తనను పాదాలను బంగారాబాతపు కన్నీళ్ళ చే కడిగిస్తా

నన్నాడు. రాష్ట్రంలో లక్షలాది ముసీ మేతర వజల కన్నీరుతో ప్రభువుకు అభిషేకం చేయించాడు. రాష్ట్రంలో—ముఖ్యంగా నగరంలో లక్షలకొలది ముసల్యానులున్నాడు. వారందరూ రజ్వీ ఖోరజీతో అంగీకరించా రనుకోడం వార పాటు. అసమర్థులై చాలామంది వ్యతిరేకించడం చేతకాని పాఠ్యాధ్యక్షులు. వ్యతిరేకించిన హాయిబుల్ ఖాన్—ఇ. ట్రా. జో. పుత్రికా సంపాదకుడు—దారుణంగా మార్తె చేయబడ్డాడు. అయినా మహమ్మదీయులందరూ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగానే ఉండేవారని భావించడమూ పొరపాటే జొతుంది.

1960 లో మైదరాబాదునగరంలోగల మహమ్మదీయులలో ఒక విస్తృత ఆసంతృప్తి స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. ఒకటి: ఒకనాటి కలలు భగ్నం కావడంవల్ల వచ్చిన ఆసంతృప్తి. పేకముక్కలమేడ కుప్పకూలిపోవడంవల్ల వచ్చినది. థర్ కౌన్ రెల్వే కంపార్ట్ మెంటులో, ఈరోస్ హోటళ్ళలో మహమ్మదీయులు మాత్రమే ఉన్నప్పుడు, పక్కనున్న ఇతరులకు వారిభాష అరంకాదమనున్నప్పుడు ఈ సంభాషణలు వివబడతాయి. ఏయిర్ కండిషన్ గదులలో కూర్చొని, పస్ కాన్ కంపార్ట్ మెంటులో మాత్రమే ప్రయాణించేసే రాజకీయ నాయకులకు ఈ సంభాషణలు వివబడవు.

'అంధారా అంధారా హాగయా!' అని నిజమైన సంతృప్తిలో ప్రకృతి సంతృప్తి అనుభవించే ముసల్యాను వృద్ధుల నిట్టూర్పులివి. ఈ నిట్టూర్పుల వేడిగాలి గాంధీభవన్ గవార్తలలోనుంచి లాపలికి పోదు. గ్రీన్ లాండ్ పొలి మేరలకే పోవు ఈ అభిప్రాయాలు.

రెండు: పన్నెండు సంవత్సరాల స్వార్థం తర్వాత నాలుగువేళ్ళూ నోటిలోకి పోలేనిసితిలో వడివ ముసల్యాన్ కుటుంబాల ఆసంతృప్తి. 1948 కి పూర్వం చదువుకున్న వారు తక్కువ. ఉద్యోగావకాశాలు నగరంలో ఎక్కువ. మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష పాసకపోయినా అకౌంటెంట్ జనరల్ కార్యాలయంలో యుడిసి పడవి దొరికే రోజులవి. మెట్రిక్యులేషన్ పాసినవాడికి

మారు రూపాయలుపెన జీతంవచ్చే మాస్టర్ ఉద్యోగం వచ్చేసోయి. ఏ ఏ పాసితే మొత్తం 199 రూల నెలజీతంలో మాస్టర్, హెడ్మాస్టర్, అసతికాలంలో గజెట్టెడ్ అఫీసర్ కౌగలిగిన అవకాశం ఆ రోజుల్లో ముసల్యానులకు ఉండేది.

నమరు లానాడు పెద అధికారులయ్యే వాడు; తీసమరు లు దోస్త్రులయ్యే వారు 'చా—పాన్—బాతాఖానీ' లోనే తృప్తి పడేవారుకూడా సాధించలేని కిచ్చమన సమస్యలానాడు లేవు.

ఈనాడు ముసల్యానులలో పెక్కు మందికి ఉద్యోగావకాశాలులేవు. నిజం చెప్పాలంటే ఉద్యోగావకాశాలుఎవరికీ లేవు. కాని భూతకాలంతో పోల్చి చూసుకొని తామే నాశనమయినట్లు భావించుకుంటున్నార ముసల్యానులు. మూసీ నదికి ఆవరణన్న పాత పట్టణం ఉంటారు ఎక్కువమంది. అది ఒకప్పుడు నగరంలో ప్రధానభాగం; ఇప్పుడు కాదు. కాక పోవడానికి ఒక కారణంనగరాభివృద్ధి. మరోకారణం: పాలకుల ఉదాసీనభావం. ఉదాసీనభావమే కారణమని భావించుకుంటున్నార ముసల్యానులు.

ఈ అపోహను తొలగించడం ఎలా? మూడున్నరకోట్ల ఆంగ్లంల రాజధాని నగరంలో ప్రధానభాష తెలుగుకాక తప్పదని, లక్షలాది మహమ్మదీయుల మార్తెభాష ఉర్దూ పాసం ఎవరూ తప్పరించలేరని మహమ్మదీయ పోదరులకు నచ్చచెప్పడానికి నాయకులకు పన్నెండు సంవత్సరాలు చాలలేదు. గత మూడున్నర సంవత్సరాలు అసలే సరిపోలేదు.

బ్రాహ్మణులకు బ్రాహ్మణేతరులకు నారిజనులకు మహమ్మదీయులకు జీవితంలో నుఖం శంతోషం పెరగాలంటే ఒక బ్రాహ్మణానికి అరజనం బ్రాహ్మణేతరులకు ఒకే నారిజమనికే నలుగురై దుగురు మహమ్మదీయులకు ముత్రి పడవులో ఉద్యోగాలో కాసనభ్యత్యలో అధికారంలో అప్పగితే చాలుననే అభిప్రాయాలు నాయకులలో పోవాలి. ప్రజలందరికీ ప్రయోజనాలు సిద్ధిపేగాని లాభంలేదు.

1948 లో నిజామ్ను ఓడించి అతన్ని

ర్యత రాజప్రముఖ్ చేశారు. ఎవర్ని ఉన్న
రించినట్లు? 1948 కి పూర్వపు విధానాల ఫలి
తాలను ఉచితంగా అనుభవించి తర్వాత
రంసుమార్చి కాంగ్రెసు నాయకులయ్యారు
కొందరు. కొందరు నిచ్చినట్లెక్కి పైకిపో
యారు. నిచ్చిన పైపెట్టుపై నిలబడి
సిద్ధాంతాలను ఏకరువుపెడితే, కడుపుచేత
పట్టుకొన్న సోదరుల మనసు కెక్కుతాయా
అని?

1957, 58, 59, 60 సంవత్సరములలోని
నగర పోలీసుకాఫ్ రి కార్డులను పరిశీలించ
మనండి. దొంగలు, దోపిడీదారులు, హంత
కులు-నీరి జాబితాలు తీయి నీ అందులో
నూటికి 95 మంది మహమ్మదీయులు. చాలా
మంది దాదాపు మూసీకి ఆవల నివసించేవారే.
ఇది కేవలం అతిశయోక్తికాదు. మహమ్మ
దీయ సోదరులందరూ కాసనోలంఘనం చేసే
వారేననికాదు. కాని ఈ గోడ మీద
ప్రాతర్ని పాలకులెలా గమనించలేక
పోయారు?

నగరంలో నిరుద్యోగ సమస్య నిర్మూల
నకు పదిలక్షల రూపాయలు కేటాయించా
మని, 2,800 కుటుంబాలు ఇప్పుడు అమలు
జరుపనున్న పథకాలవల ప్రయోజనంపొంద
గలుగుతాయని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.
అలస్యమైనా ప్రజాశక్తులు సిద్ధపరచడం
మంచిదే. కాని పథకాలన్నీ వెళ్ళేదారి నే
ఇప్పవెళ్ళి, కొందరిజేబులునింపడానికే సామ్య
వినియోగపడితే ఈ నగరానికి మోక్షంలేదు.
ఎంత ఖర్చుపెట్టారన్నది ప్రధాన సమస్య
కాదు. ఎలా ఖర్చుపెట్టారన్నది; ఖర్చుపెట్టి
వింప్రయోజనం సాధించారన్నది ప్రధాన
మైనవి.

* * *

ఈవారం జరిగిన నపాలకసంఘపు ఎన్ని
కల ఫలితాలివి. హైదరాబాదు నగరపాలక
సంఘంలో 86 సానాలున్నాయి. అభ్యర్థి
ఒకడు మరణించడంవల్ల ఒక ద్విసభ్యునియొ
జుకవరానికి ఎన్నికలు జరగలేదు. మిగిలిన 84
సానాలలో 81కి కాంగ్రెసుకు లభించాయి.
13 ఇతరపార్టీలకు లభించాయి. 4 కమ్యూని
స్టులు బలపర్చిన యు. సి. సి. కి., మరొక
స్వతంత్రులకు లభించాయి. ఈ తొమ్మిది
మందిలో ఒకడు మజిన్ బలంతో నెగ్గినవాడు.
సికిందరాబాదు ఎన్నికలో 28 సానాలలో
15 కాంగ్రెసుకు లభించాయి. స్వతంత్ర
కాంగ్రెస్ ఫ్రంట్ కు 4; సోషలిస్టులకు 2;
సి. ఎ. స్పీకి 1; కమ్యూనిస్టులకు 1; సీఆర్పీకి
ఒకటి; నాలుగు స్వతంత్రులకు లభించాయి.
ఈ ఎన్నికలు రాష్ట్రనాయకులకు పాతం
చెప్పలేకపోతే-ప్రపంచంలో ఏదీచెప్పలేదు.

(1) బెల్గిషోయిన హైదరాబాదు నపా
లక సంఘంలో కాంగ్రెసుబలం 85. ఇప్పుడు
నిలిచిపోయిన ఎన్నికలో రెండు సానాలు
కాంగ్రెసు పక్షానికి లభిస్తాయని అనుకున్నా

మధుమనోజ్జిత

ఆర్. కాంతిసాగర్

వ్రొలిచావున నంకురమై

మలిచావున పుష్పచుధురిమ వెలార్చెడు రా

గలతిక పెనపైచుకొనక

పలికె రసా హృదయ మొక ప్రణయపికమై.

ఇదిమధువై తలపుల పూ

బాదల ముదించిన భ్రమర సమూహము ఝంఝం

రొదల విపంచిక మీఱెను,

ఎడచేర్చిన విరహగీత మీ విధి వెడలెక.

నవమల్లికయును చూతము

వననమునక గూర్చి మధుర వాంఛాత్మమా

యున హృదయోద్గమనమధువు

నవశత రుచిచూచె మారు డతిశతినందై.

జడములు చేతనమ్ములును సర్వము కాంతిపయోధిః చేలి, ఈ
యెడ ననురాగ భావమున హ్రీమతి తెల్లని సిగ్గునవ్వులక,
విడిననుమమ్ములై మధుర విక్షణ భావణ సుందరమ్ములై
ఎడదను గ్రుచ్చి హత్తినటు లేదొ మనోజ్జిత కలై దివ్యమై.

కాంగ్రెసుబలం 85 జోతుంది. రాజధాని నగ
రంలో కాంగ్రెసు పక్షం ఈ విధంగా 20
సానాలు కోల్పోయింది. సికిందరాబాదులో
పూర్వం ఉన్న 25 కు ఇప్పుడు పదిహేను
వచ్చాయి. పదిసానాలు పోయాయ్. ఓడి
పోయిన కాంగ్రెసు వారిలో పాత నపాలక
కాంగ్రెసు సంఘ 'మూల ప్రభాలు'
ఉన్నాడు.

హైదరాబాద్ నపాలక సంఘం నడు
న్నాన్న తీరును గురించి ఎన్నో వారాలు విమ
ర్శలు ఈ కేసుల్లో లో వెలువడాయ్. నియ
మాలను, నిబంధనలను అతిక్రమించి 'ప్రజా
సౌకర్యమే' అంటే ప్రజలక సౌకర్యమే -
పరమావధిగా పరిపాలన సాగి నీ ప్రజలు
పాతం చెప్పరా? ఎప్పుడో ఒకప్పుడు?

నపాలకసంఘ ప్రత్యాగీసానికి అడ్డవార్డు
లేవు. ప్రభుత్వం ఎంత త్వరితంగా, ఎంత
తీవ్రంగా చర్య తీసుకుంటే అంతమంచిది.

(2) బహిరంగంగా ఇతరపార్టీ ఎన్నికలకు

నిలబడి 18 సానాలు సంపాదించింది. రెండు
సంవత్సరాల అక్రితం రహస్యంగా ఇతర
పార్టీతో రాజీ సమాలోచనలు నడిపిన వర్గం
వారు కాంగ్రెసు అధికారపక్షానికి ఇప్పుడు
క్షమాపణ చెప్పకోవల్సి ఉంటుంది. మనీ
దులో ఉపన్యాసాల దళి గడిచిపోయింది;
పోలీసులు రహస్యంగా సమాచారం నేకరించ
వలసిన సమయం గడిచిపోయింది. దూర
దృష్టితో ప్రజల సమస్యల్ని సానుభూతితో
పరిశీలించే సమయం వచ్చిందిప్పుడు. పాలకు
లెటువంటి చర్యలు ఏవిధంగా తీసుకుంటారో
గమనించాలి ఇప్పుడు.

కాస్త్రజ్ఞుల సంగతి అటుంచినా, రాజ
నీతిజ్ఞులు నగరంలో తేరని పన్నెండు సంవ
త్సరాల నగర చరిత్ర ఘోషిస్తోంది. గోడ
మీది పిల్లి ఎటు దూసుకుందో గమనింపగల
రాజకీయ నాయకులు కూడా తేరని ఈ ఎన్ని
కలు రుజువు చేశాయ్.

★

నవల

మిక్కిలీ గంగితం అతినిశ్చయంగా గారి కదిలటం లేదన్నట్లున్న ఆహారం ఉన్నట్లుండి జోరుజోరున మోకలె తిండి. శృత్య ప్రదర్శనం కరతాశ్చర్యమలతో ముగిసింది. రతి మెడినిండా నండలు నిండిపోతున్నాయి. అభినందనల వర్షం పురుషులది. అద్భుతం, అమోఘం, ఆశ్చర్యం, మిహా, ఆహా మందలై న మాటలు మూకుమ్మడిగా బొద్దులు పున్నాయి. రతి మోసా సూరీలు గుచ్చుకుంటున్నాయి. గాలిచోరనీలలేని అభిమానుల గుంపుమధ్య, ఆనందం వట్టలేని రతి. పూలదండల బయటలో భారంగావంగి గురువు గారికి పాదాభివందనం చేసింది. సురూప్ కళలో ఆనందాశ్రువులు కదలాడగా, రతిని పైకి లేపనెత్తి శిరస్సును చుంపించాడు. గుంపులో ఇద్దరు ముగ్ధుల ప్రకృతిని కొరకొర చూశారు.

జనం సరుమణిగారు. బయట సిద్ధంగా ఉన్న కారలో సురూప్ వెళ్ళిపోయాడు. గజలు వివ్వకుని తనూ బాధించి. రతి వంగి గజలు వివ్వకుంటుంది.

‘విలయం పుట్టిందగల వికాసమలమైన పాదాలమీద ఈ పువ్వులు పెట్టిపోదామని వచ్చాను.’

చంపిన తల ఎత్తిచూసింది. ఎదురుగా మొగ్గంటు-చిరునవ్వు కళ్లు-చురుక్కుమన్న చూపు.

‘మీ...ఈ...మీ...మీ...’
అయితే కాదుచోరన మోగింది.

‘ఆ...న...సున్నా’

ఒకకారి గజలపైడ గజగతా వివ్వకుని, తొందరపాటుగా లేచిపోయింది. ‘అబ్బా’ అని మోపుండి పోయింది. గజలపైడలోని గజ ఒకటిలేని పాదానికి గుచ్చుకుంది.

‘మరి నా నిశ్చయం తీసుకోకుండా పోతే ఎలా!’ అతడు తెగినగజ చేతి కందించాడు. పువ్వులు పాదంమీదఉంచాడు. రతి చలించి పోయింది. అంతంతరాలలో తం త్రులు తీవ్రమైన ప్రకంపనాన్ని పొందాయి.

‘మీ...ఈ...మీ...మీ...’ వణుకుతున్న పాదపులు-పెగలని మాటలు.

‘కాబట్టి...’
అయితే కాదు చోరన నన్నాయిలా మోగింది.

‘వ...వచ్చు’ పువ్వులు, తెగినగజ చేత్తో వట్టుకుని తొట్టుపాటుగా గేటుపై పరుగెత్తింది.

‘బయటికి దయనయ్యండి. తలుపులేస్తాం’

అన్న కాకిదారు వలకరింపుతో లేచి పున్నాడు రాజా.

రతి శృత్యంగురించి మర్నాడు చేపలో పడింది. రతితండ్రి పద్మనాభరావు పొంగి పోయాడు. ఆయనకు రతిలో ఏదో అతిలోకమైన కళిఉందని మొట్టమొదటిసారి నమ్మకం. ఆయన భార్యపోయినప్పటినుంచి రతిని గారావంగా పెంచాడు. మద్రాసులో ఉండగా తంజావూరునాట్యం చెప్పించాడు. అంతా బావుందన్నాడు. ఆనందమెండి. అమ్మాయిని అంతా మెచ్చుకుంటుంటే ఆయనకు జన్మ ధన్యమైనట్లుండేది. ‘తలనా నాటి అమ్మాయి...మహా...’ అని అంతా పొగడాలి. కేకలు వలకాలి. అదే తనకేవిధ లక్ష్యం, అనుకున్నాడు.

కొని రతి మనస్సు శృత్యంవైపు ఆసక్తిమె ఉందో లేదో తెలిసికోవటానికి ఆయన వెళ్ళుతూ ప్రయత్నించలేదు. తెలిచి కాన్యాసువిద తనకు చేతికందిన రెండు

శంకరమంచి నవల

పూసేకాడు. అది అతర్కు పోయింది. పద్మనాభరావుకు పాదరాబాద్ బడిలో ఆటలంతో నృత్యానికి ఆటంకం ఏర్పడింది. రతి బి. ఎల్ చేరింది. చదువు క్రమంగా పూకున్నా, పద్మనాభరావుకు రతి ఏదోభాగిగా ఉన్నట్లు, కాలమంతా వృధాగాపోతున్నట్లు అనిపించేది. వెనకటి నాట్యపాతాలు మర్చి పోకుండా సాధనచేస్తూ ఉండమని రోజుకు నాలుగుసార్లు హెచ్చరించేవాడు. రతి శృత్యంమీద ప్రత్యేకమైన అభిమాన మేమీ ఉన్నట్లు కనిపించదు. అదొక న్యాయపకం. చదువు మానుకుంటూ, మధ్యమధ్య నాట్యం సాధన చేసుంటే విశ్రాంతిగా ఉంటుంది. మనసుకు గుఱుంగా వొంటికి ఆరోగ్యంగా ఉండేది. అప్పుడప్పుడు తన స్నేహితురాలు పొగుడుతూఉండే, కళ్లు గర్భంగా మిలమిలలాడేవి. రతి తీవ్రంగా పైకెత్తి ముందుకు వెళ్ళొన్న నాట్యదను అలవోకగా వెనక్కు విశేరి కొట్టేది. ఆ విసురుకు జడగంటలు సునసునలాడేవి.

కొంతకాలానికి పద్మనాభరావుకు సురూప్ తలనపడాడు. సురూప్ మాచి పూడి నాట్యంలో అంతకేసిన చెయ్యి. కాని, ఆయన మాచిపూడి మున్నకాడు. ఇంగ్లీషు చదువుకున్నాడు. ఈనాటి సమాజం అభి

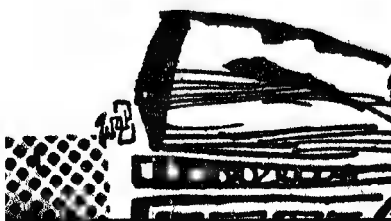

నమలు తెలిసినవాడు. మిగతా భారతీయ
నాట్య సంప్రదాయాలు కూడా కొద్దికొద్దిగా
గ్రహించినవాడు. గీతానికి స్వయంగా నాట్య
రచన చేయాలనే ఆసక్తి కలవాడు. మర్నాటి
నుంచీ రతి సురూజీవద్ద నాట్యభ్యాసం
ప్రారంభించింది.

రతి ఎదిగిననున్న గున్నమామిడిపట్టణే
ఉంది. ఆ మెల్లో తోంగియానున్న యావనం
గీతానికి, గీతావలంబనమైన నాట్యానికి నిండు
తనం కూరుస్తోంది. ఆ మె నవ్వులో పూర్వపు
వసితనపుచాయ మాయమయి గుండెలు
చివ్వటం సేర్పరుంది. నడకలో తప్పటకు
గుల్లుపోయి సౌందర్యవిన్యాసం సమకూరింది.
పొలముగల పెక్కిళ్ళు ఎరుపుడనం నించుకుని
రాగరంజితా లపుతున్నారు. చూపులు
తూపులే నాయి. అగరం ఇవ్వడందరికీ అండ
రానిదయింది. తొలిసారిగా సిగ్గుపడి నేల
చూడటం మొదలెట్టినరతి వసంతమే అయింది.

రతి నృత్యప్రదర్శనానికి అంతా సిద్ధ
మైంది. మంత్రులకు, ఆఫీసర్లకు, న్యాయ
వాదులకు, వర్తకులకు, కళాకారులకు, అందరికీ
ఆహ్వానాలు వెళ్ళాయి. నగరంలో జాదాపు
అన్ని సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలలో
సంబంధం పెట్టుకున్న ఒక ప్రముఖ అధికారిని
అధ్యక్షించవలసిగా అభ్యర్థించారు. ఆయన
విదునిమిషాలు ఉండటానికి వెంటనే అంగీ
కరించాడు. దేశంలోని ప్రముఖులకు
సంక్షేమాలు పంపమని కోరుతూ పదిరోజులు
ముందుగా జాబులు వ్రాశారు. వారు యథా
కాకే దీనినూ ప్రదర్శనానికి రెండురోజులు
ముందుగా జాబులు వ్రాశారు. అవి చదవ
టానికి మరొక ప్రముఖుణ్ణి నియమించారు.
పెద్దపెట్టున ఏర్పాట్లన్నీ జరిగాయి. హాలు
వ్వారాలకు మామిడి వ్రోరజాలు, దోవంట
కొప్పురిమట్టలు కట్టించారు. హాలు బయట
వందమంది పోలీసుల బండోబస్సు పెట్టించారు.
ప్రదర్శనం దిగిజయంగా ముగిసింది.
మంత్రులు, ఆఫీసర్లు, వర్తకులు, న్యాయ
వాదులు, కళాకారులూ కొందరు తవ్వనాళ
రావుని, సురూజీని వేడే వడే అభినందించి
అభినందనలు తెలిపారు.

రతి! ఆనాటికాత్రి నిద్ర పట్టటంలేదు.
ప్రదర్శన దిగిజయంగా పూర్తవటం, జన
మంతా తనచుట్టూ మూగటం అవన్నీ విశే
షంగా కనిపించలేదు. కానీ తనపాదం తా
నప్పుడు తన వణికిపోయింది. తనలో రక్తం
ఉరకలుపెట్టి పోయింది. పురుషుడి శరీరంలో
ఇంత కేక ఉండేనా అనుకుంది. కాని

నర్తకి

నరూత తనకు భంగిమ వదరనపుడు చాలా చూరు తాళి చెప్పేవాడు. చేతులు విరిచేవాడు కాని తానెప్పుడూ కదిలిపోలేదు. తనకే భావనా కలగలేదు. తెగిన గజై చేతికివ్వటం, తన పాదంమీద పువ్వులుంచటం తలుచుకుని, నిద్రపడిపోయి, చేతులతో పాదాలు కప్పేసి తలవాలేసుకుంది.

టేబుల్ మీద తెగిన గజై ఘులుఘులున మోగింది. రతిలేచి ఓరమోముచేసి చూసింది. మక్కనే రాజా ఇచ్చిన రెండు గులాబీలు రెపరెపలాడి కవింపి పిలిచాయి. లేచివెళ్లి గజైను, గులాబీలను పరుపుమీదికి తెచ్చుకుంది. గజైను మళ్ళీ మళ్ళీ మోగించింది. అర్ధరాత్రి నిశ్శబ్దంలో ఆ ఘులుమన్న నాదం, గుండె తీగల్ని పట్టి బలంగా ఊపుతోంది. అది జీవ గానంలా ఉంది. ఆ గులాబీలను తడకంగా చూసుంటే నందనవనంలా ఉంది. గట్టిగా వణకని పాతుకుంది. తెల్లవారినా ఒళ్ళు తెలియదు రతికి.

ఇప్పుడు నాట్యం అభ్యాసం చేసుంటే రతికి కొత్త అనుభవం కలుగుతోంది. తన సౌందర్యం తనకు స్పష్టంగా దర్శనమిస్తున్నట్లుంది; ఒకటి రెండుసార్లు నరూతే రతినీతాళి భంగిమ సరిచేయబోతే, దూరంగా జరిగి తనే భంగిమ సరికాపట్టింది. గీతంలోని సాహిత్యం ఇప్పుడు సరిగ్గా బోధపడుతోంది. సాహిత్యానుగుణంగా అభినయం పట్టుతున్నప్పుడు తనవ్యయపడుతోంది. రాజా గీతంలో సాహిత్యం ఉన్నప్పుడు, తన చేతున్న ప్రతిఅడుగు అతని సామీప్యం కోసం వేస్తున్నట్లుంది. తన హాసవిన్యాసం అతన్నే పిలుస్తోంది. తనకళ్ళు అతన్నే చూస్తున్నాయి. తన మనసు అతే లగ్నమైంది.

‘మరులూ గొన్నానే! చెలియ! మరువాలేకున్నానే! అన్న జానకి అభినయిస్తూ రతి విరహంపొందింది. ‘రాజేమా ప్రియుడు, నీలమేఘశ్యామడు’ అని వియోగంలో కంటినిరు పెట్టింది. ‘ఏదే తోరుడే! నందకితోరుడే! అని నేరంమోపుతూ కృష్ణుడిబుగ్గులొక్కతోయి, తన బుగ్గులు నొక్కుకుని, పమిట చాటుచేసుకొని నవ్వుకుంది. ‘కొసరి కొసరి నాతో సరళములాడకు’ అన్న పదం పడూ, మరీ మరీ కొసరికొసరి సంతోష సంతోచాలను అభినయించింది. ‘విడు విడు నా కొంగు’ అంటూ నిగ్గు ముంచెత్తగా పువ్వుపూలిపోయింది. మిరాభజన్ అభినయిస్తున్నప్పుడు అతడు ప్రభువైనాడు. జయజేవుని అష్టపదిలో తను రాధిక లే అతడు మరళిహాసానుడు. తను ఎంకి-అతడు నాయకురూప, బంగారు మాత. గీతం నృత్యమైంది. నృత్యం తానైంది. తనలోని ప్రత్యేకత అతనికొరకు నిద్రపరచబడిన పనిత్రైవేద్యమైంది.

పద్మనాభరావు మాతురుమీద చాలా ఆకల పెట్టుకున్నాడు. రతి అంత్ర తేకంలో

ప్రఖ్యాతన రక్తి కావాలి. తర్వాత మిగతా రాష్ట్రాల్లో పర్యటించాలి. కేంద్రప్రభుత్వ మున్న నలు పొందాలి. ఆ తర్వాత విదేశాల్లో ప్రదర్శించాలి. ప్రపంచ మంతా తన కూతుర్ని మెచ్చుకోవాలి. జనమంతా ‘నాట్యానికి మారుపేరు రతి’ అని వేనోళ్ళ పొగడాలి. ఆమె జీవితం కళకు అంకితం కావాలి - అని. ఒకరోజున పద్మనాభరావు అక్కగారు పనిగట్టుకుని పైదరాబాదు వచ్చింది. కాఫీ ఫలహారాల య్యాగిక ‘విన్నాపుతే అమ్మాయి పేరు ఎలా మోగిపోతోందో’ అన్నాడు పద్మనాభరావు.

‘అమ్మాయి ముగాని, ఈదోచ్చిన పిలకు ఇంకా ఆటలా, చాస్తున్నా ఏమిటి? పెళ్ళి చెయ్యవా ఏంరా?’ ‘హూచ్! పెద్దగా అనకు. అమ్మాయి వింటుంది’ అని వారించాడు పద్మనాభరావు.

‘ఏం వింటే! ఆడం ఆడపిల కాదా?’ ‘నీకు తెలియదమ్మా! ఇప్పుడు పెళ్ళిసంగ తెలితే దాని జీవితం పాడైపోతుంది!’

‘మరీ సోద్యం! పెళ్ళిచేసికొంటే బతుకు పాడవుతుందా?’

‘నువ్వు మరీ పాతకాలపుదానివి.’ ‘మరి ఈ కొత్తకాలంవా శైవరూ పెళ్ళిళ్ళ చేసికోవడంలేదుట్రా?’

‘అదిగాదే. నీ కరం కావటంలేదు. రతికి పెళ్ళిచెయ్యగూడదు. రతిలో నీకు తెలియని మహావిశేషం ఉంది. దాని దృష్టి నాట్యం మీదతప్ప, మరి దేనిమీదికీ పోకూడదు. పెళ్ళిచేసికొంటే నాట్యం చెబ్బలింటుంది. అది కళకు అంకితమేపావాలి.’

‘ఏమిట్రా! ఇందాకట్టింది చూస్తున్నాను. కళంటావు. అంకితమంటావు. ఇంతకీ ఆడదాని పెళ్ళి వద్దంటావుట్రా!’

‘అబ్బబ్బ. రతి అందరి అడవాళ్ళలా కాదే. అది సంసారంలో వడితే కళకు ద్రోహంచేసినట్లువుతుంది.’

‘ఒరేయ్! ఇంకా నీ వాగుడుఆపరా. పెళ్ళి చేసికొంటే ద్రోహంచేసినట్టా. వయసొచ్చినా గంతులేసుంటే బావుంటుందా!’

‘నీకు చెప్పలేక ఉన్నానే, ఇంకా ఆవిషయం వదిలేయ్.’

‘అబ్బాయ్! నేనొక్క మాట చెప్పాను. అడదాన్ని అటా ఉంచటం మన ఇంటా వంటాలేదు. వీవయస్సు ముచ్చట ఆవయస్సుది. ఆవయస్సులో ఆకల్యాణం ముచ్చట తీరకపోతే ముద్దుగా ఉండవలసిన అమ్మాయి మొదై కూర్చుంటుంది. తర్వాత నీ ఇష్టం.’

తలుపుచాటునుంచి వింటున్న రతి ఈ

“మనదేవూరు బ్రదర్?”
“నీది ఈ వూరు. నాదింకో వూరు.”
* * *
“సార్ ఈ నీట్లో ఎవరన్నాడిన్నారండీ?”
“కళ్ళు కనవట్టంలే?”
—రాజులపూడి నరసింహారావు, నర్సాపురం.

వాదన నచ్చటంలేదు. నాన్నవచ్చి ‘అమ్మా నీకు పెళ్ళి చేద్దామనుకుంటున్నాను’ అంటే ఎప్పుడు ఊళ్ళో దామా అని ఎదురుమానున్న రతికి పద్మనాభరావు మాటలు అపశ్రుతులుగా తోచాయి.

ఆంధ్రాభ్యుదయోత్సవాల్లో రతినృత్యం విర్రాపైంది. రతి ఈమారు ప్రదర్శనపేరు ‘చెప్పేనే’ పులకరించిపోతోంది. రెండింటలుగా అలంకరించుకుంది. అదం ముందు కూర్చుని తన్ను తను చూసికొంది. అదంలో అప్పరస పిలిచింది. తన్ను తను కొంటేగా వెక్కిరించుకుంది. తన్ను తను చూపుడు పేలుతో చెదిరించుకుంది. నాట్య శిక్షణలో ఏపుగా పెరిగిన తన అవయవాలను చూసి కొని మురిసిపోయింది. తన్ను తను ముద్దు పెట్టుకుని నిగ్గుతో చరాలన ముఖం తిప్పేసుకుంది.

నృత్యం ఆరంభమైంది. రతి కళ్ళు రాజా కోసమే వెతుకుతున్నాయి. ప్రేక్షకుల్లో ఎక్కడా కన్పించటం లేదు. విరహం, వియోగం, అధికమైనాయి. ఎలుగతి పిలిచింది. నీరసంతో ముఖం వాడిపోయింది. అరడికోసం నిరీక్షణలో అభిసారిక ఆత్మనుగతమైన భావాన్ని అభినయించింది. జనం దిగ్భ్రమ పొందారు. కార్యక్రమంలో తర్వాతభాగం నారాయణతీర్త తరంగం, ఆ తర్వాత దశావతారాలు. రతి ముఖంలో విషాదచ్ఛాయలు వీడిపోలేదు. ఆమె కళ్ళు ఇంకా వెతుకుతూనే ఉన్నాయి. ఎన్నడో లేంది. తరంగం సగంఅయ్యేప్పటికీ తిర అలినీపోయింది. దశావతారపుట్టంలో ముఖంలో క్రొర్యం రాలేదు. చకచక పడవలసిన అడుగులు మందంగా పడుతున్నాయి. ఆ తర్వాత నాట్యం రక్తికట్టలేదు.

ప్రదర్శన అయింతర్వాత మామూలుగా అంతా దండలువేరారు. ప్రశంసించారు. అతడు రాలేదు. అంతా వెళ్ళిపోయారు. అతడు రాలేదు. బయట కారు హారన్ మోగుతోంది. తను సమాధానం చెప్పదు. విప్పిన కాలగజ్జెలు తిరిగి కట్టుకుంది. మళ్ళీ

(రీ వ పేజీ చూడండి)

తెలుగు వెలుగులు 42

స్వామిగారు శ్రీ గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు. ఆయన రాజకీయవినోదానికి చాలా పాత్ర వేసింది. అది ఈనాటికీ కాదు. నాలుగు దశాబ్దాలనాడు ప్రచారం మొదటి; నేటికీ సాగుతున్నది. కాని దానికి తగినంతగా ఫలితము సిద్ధించ లేదు.

ఈ నాడు మంత్రపుంగవులుగా విహరిస్తున్న వారనేక మందికి ఆయన జీవితానుభవ విధంగానూ తీసిపోరు. విద్య, త్యాగం, సేవ అన్నీ ఉన్నాయి. కాని ఆయనకు ఇంత వరకు ఏ పదవీ రాలేదు. బ్రహ్మ జేవునికి సేవాలయ ప్రాప్తి లేవనే బ్రహ్మయ్యగారికి ఇంతవరకు పదవీప్రాప్తి లేకపోయింది. ఆయనను అందరూ మరచిపోయినారా అంటే అదీ లేదు. ఏ పదవి ప్రస

వచ్చినా, భారీ వచ్చినా ఆయన నేడ ముందు వినపడుతుంది. విన పడడమే కాదు. ప్రతిష్ఠ జరగడమే తరువాయిగా కనపడుతుంది. అయితే బ్రహ్మయ్యగారి ఆఖరి మొట్టమొదట చివరినీ చివరి చివరి తటాకం మళ్ళీ క్రిందికి చేరుకుంటారు.

ఇది విచిత్రమే కాదు విచారకరంగానూ ఉంటుంది. కాని ఈ విచిత్రాన్ని చూచి అందరికంటే ఎక్కువగా బ్రహ్మయ్యగారి నవ్వుతారు. ఇది ఆయనలో ఉన్న పెద్ద మలక్షణం.

సాధారణంగా అందరికీ గురువు అనే వారు ౨౩కే ఉంటారు. బ్రహ్మయ్యగారికి గురువులు ముగ్గురు; ముట్టూరి కృష్ణారావు గారు, పట్టాభి సీతారామయ్య గారు, పెరుగు వాడ వంకట నరసింహంగారు.

మత శ్రయాచార్యులులాగా వారు విభిన్నమార్గ కోధకులు; తత్వజ్ఞులు. ఆ ముగ్గురిని కొలిచి ముగ్గురిమధ్య సరిగి పోయారు బ్రహ్మయ్య గారు. వారి రాజకీయ సిద్ధికి చాలా వరకు అజ్ఞే కారణం. గురువులను కొదవి తనదొవను తాను పోయి ఉంటే ఆయన భిన్నంగానే ఉండేవారు. కృష్ణారావు రాజకీయ ప్రతిష్ఠ పరపతి, పేరుగా ఉండేవి. ఇలా అనడం సామాన్యం. కాని ఇది సత్యం.

19౨7 వ సంవత్సరంలో మొట్టమొదటి సారిగా కాంగ్రెసు మంత్రి పదవీ స్వీకారం చేసి నవ్వుడు రావ్ కాంగ్రెసుకు పట్టాభి గారు అధ్యక్షులుగాను, బ్రహ్మయ్యగారు ప్రధాన కార్యదర్శిగాను ఉన్నారు. ఆ తోడాలలో ఈ రెండు పదవులు అంటే మహా గౌరవం.

బ్రహ్మయ్యగారు ప్రధాన కార్యదర్శి పదవిని బహుదక్షిణతో నిర్వహించారు. వీరి హయాంలోనే రావ్ కాంగ్రెసు కార్యాలయం ఒక కాన్వాలయంగా పనిచేయడం ఆరంభమైనది. అప్పుడు అతివాదులని పేరుపడ్డ అల్లూరి సత్యనారాయణ రాజు గారు మొదలైన వారిని కాంగ్రెసు నుండి తొలగిస్తూ చేసిన సాహసనిర్యయం కూడా వీరి హయాంలోనే.

బ్రహ్మయ్యగారికి రాజకీయనాయకులకు కొవలసిన దంధం, ఆవేశం, పూర్వరచనా నైపుణ్యం లిక్కువ. గుంపును కట్టలేరు. గుంపును మెప్పింపలేరు. చివరికి గుంపులో ఉండలేరు.

పదవి లేకపోయినా బ్రహ్మయ్యగారు కాంగ్రెసుకు ప్రసిద్ధుడు; ప్రఖ్యాతుడు. ★

శ్రీనగర్ లో ఇటీవల రాష్ట్రీయ న్యాయకాభివృద్ధి సమావేశానికి కేంద్ర న్యాయరాజమంత్రి
శ్రీ ఎ. కె. సేన్ ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

న్యాయ శిల్పి లేఖ

శ్రీ కృష్ణ

ప్రభుత్వోద్యోగుల సమ్మె బెదరింపు ప్రజాస్వామ్యానికి అగ్ని పరీక్ష

భారత ప్రభుత్వం ఈనాడు గొప్ప శూన్య ఎదుర్కొంటున్నది. ప్రభుత్వ నిర్వహణలో ఉన్న వారందరినీ ఒకే కారణంతో ప్రభుత్వోద్యోగులై. వారి సంఖ్య సుమారు 20 లక్షలు. జూలై 11 కు తేదీ అర్ధరాత్రినుంచి నిరవధికంగా సమ్మె సాగించడానికి నిశ్చయించారు ప్రభుత్వోద్యోగులు. వారు విరూపాక్షులైన సంయుక్త కార్యచరణ సంఘం ఈ నిర్ణయాన్ని పునరుద్ఘాటించినది. సమ్మె సాగించడం సంకల్పించిన ప్రభుత్వోద్యోగుల ప్రధానమైన కోరికలు యాదా: మొదటి వేతన సంఘం నిఫార్మస్ చేసి సట్టుగా కరవుభత్యాన్ని జీవనవ్యయనూచితో ముడిపెట్టాలనేది మొదటిది. ఢిల్లీలో 1957 డిసెంబరులో జరిగిన 18 వ భారతీయ కార్మిక మహాసభ నిఫార్మలకు

అనుగుణంగా కనీసవేతనాలు నిర్ణయించాలనేది రెండవది. ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రస్తుతం అనుభవిస్తున్న చాక్కులకు, బొకర్కాలకు భంగం కలుగరాదనేది ఆఖరిది. ప్రభుత్వోద్యోగుల సంయుక్త కార్యచరణసంఘం ఏర్పరచిన స్థాయిసంఘంలో సభ్యులు క్రియకులు పీటర్ ఆగ్వారెజ్, ఎస్. ఎమ్. జోషీ, ఎస్. ఎమ్. బనర్జీ, నాథ్ పాయ్ (పార్లమెంటు సభ్యుడు), ఆంజనేయులు, రామమూర్తి, ఎస్. నరసావమి ఆర్. సి. చక్రవర్తి. ఈ స్థాయిసంఘమే సమ్మె నిర్వహిస్తుంది. సంయుక్త కార్యచరణసంఘం సమెలో పాల్గొనమని డాక్ పనివారి సమాఖ్యను కూడా అధ్యర్థించినదని శ్రీ ఆల్వారెజ్

ప్రకటించారు. ఇది జరిగితే జీత ఆర్థికవ్యవస్థ తూర్తిగా స్తంభిస్తుంది. భారత వాతీయ శ్రేణి యూనియన్ కాంగ్రెసు ప్రధానకార్యదర్శి శ్రీ ఎస్. ఆర్. వాసవదా సమ్మె చేయడం అవివేకమని ప్రభుత్వ పిచ్చుడిని హెచ్చరించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ప్రస్తుతం బిల్లుపాటు అవుతున్న కనీసవేతనం కరవు భత్యం కలుపుకొని నెలకు 80 రూపాయలు. సంయుక్త కార్యచరణసంఘం కోరిన మేరకు కనీసవేతనం ఇవ్వాలంటే ప్రభుత్వానికి సాలుకు అదనంగా 70 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. * * * ప్రభుత్వోద్యోగులు సమ్మె చేయాలెదరించడానికి ముఖ్యకారణం ఏమిటి? ప్రధాన

మంత్రి ఇటీవల పత్రికా విలేజు రులతో గోపీలో ఒకమాట అన్నాడు. దానిని పరిశీలించితే సిబ్బంది బెదిరింపుకుగల కారణం విడితం అవుతుంది.

“బాంబాయి రాష్ట్ర విభజనానంతరం దేశంలో ఒక భావం ఏర్పడింది. ఏమైనా సరే ఆందోళన అంటూ కొనసాగించితే అంతిమంగా ప్రభుత్వం ఆ ఆందోళనకు కారణమైన కోరికను అంగీకరిస్తుందనే భావమే అది” అంటూ విశేషరులవేసిన ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ శ్రీ నెహ్రూ ఇలా చెప్పారు: “అవునువును. అలాంటి భావం ఉన్నది. అయితే అది నిరాధారమైనదని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇదిగత చరిత్ర.”

ఏమైనా ప్రభుత్వోద్యోగులతో వ్యవహరించడంలో ప్రభుత్వము, ముఖ్యంగా కార్మికశాఖ నిర్వహించినపాత్ర పరిశీలించవలసిన సమయం వచ్చినది. ప్రభుత్వయంత్రాంగాన్నే సంభంధజేసే పరిస్థితి ఏలా ఏర్పడగలిగినది? దీనిని అనుమతించినవారు ఎవరు? అన్న అంశాలు పరిశీలించడం అవశ్యకం.

ప్రభుత్వ కార్మికశాఖ నేటివరకు నిర్వహించిన పాత్ర మరి అత్యంత పటిష్ఠంగా ఉన్నది. భాగత రాజధానిలో విదేశీ రాయబారికార్యాలయాలలో ఉద్యోగులుగా ఉన్న భారతీయులు స్వదేశానికి సేవచేసే తోడివారికన్న అన్ని విధాలా అధికంగా క్రమించి పనిచేస్తున్నారు. దానికి ఒకటే కారణం. అసమర్థులకొవచ్చు; క్రమశిక్షణకు భంగం కలుగజేయవచ్చు; ఏమైనా ఉద్యోగం పోతుంటేమో అన్న భయం ప్రభుత్వ సిబ్బంది లేకుండా చేసినది కార్మికశాఖ. ఉద్యోగులు అవసరమైనా కాదా అన్న విశేషాలు లేకుండా ఉద్యోగాలు అధికంగా కల్పించడమే పనిగా పెట్టుకొన్నది కార్మికశాఖ నేటివరకు.

ఇక ఉద్యోగులు చేసేపనికి సంబంధించి నంతమట్టుకు దానిని నిర్ణయించడానికి తగు మూత్రాలు అయినా రూపొందించలేదు కార్మికశాఖ. అమెరికా ప్రభుత్వం ఖర్చుమీద పరిశీలకవరాలను విజ్ఞానకు సంపాదించే సంతృప్తి చెందుతూ వచ్చినది. 1947 ఆగస్టు 1వ తేదీన ఒక మూడవ డివిజన్ గుమసా కాని, నాలుగవ డివిజన్ ఉద్యోగి కానిచేస్తూ వచ్చిన పని ఎంతో ఆయాతరగతుల ఉద్యోగులు నేను చేస్తున్నది ఎంతో అన్నది పరిశీలించడానికి అయినా పూనుకొనలేదు. ఈలాంటి పరిశీలన నేడు అయినా సాగించితే సంయుక్త కార్యాచరణ సంఘం ఉద్యోగుల కోరికలను సమర్థించడానికి చాలా ప్రయోజనవలసి వస్తుంది.

ఈ పరిశీలనకు 1947 ఆగస్టు

1వ తేదీ ఎన్నుకొనడానికి గల కారణం ఇది: విదేశ ప్రభుత్వం పాలనలో భారతీయులు నేటి కన్న అధికంగా క్రమించి పనిచేసేవారు.

మరొక అంశంకూడా పరిశీలించడం కనువిప్పుగా ఉంటుంది. మూడవ డివిజన్ గుమసాలు, నాలుగవ డివిజన్ ఉద్యోగులు రాకపోకలకు, కాఫీ టీలకు, టిఫిన్కు, సినిమాలకు ఖర్చుచేసేది ఎంతో అన్నది అది. ఉజాయింపుగా రెక్కజేస్తే ప్రతి మూడవ డివిజన్ గుమస్తా ఈలాంటి వాటికి నెలకు 80 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుతున్నాడు, స్వయంగా చూస్తేకాని నమ్మలేము దీనిని. ఏరోజు అయినా కేంద్రప్రభుత్వ సచివాలయం దర్శించండి. సచివాలయం పనిచేసే వేళలో ఎప్పుడూ కాఫీ మానులు, టిఫిన్ గదులు క్రిక్కిరిసి ఉంటవి.

ఈ సందర్భంలో పరిశీలనార మైన అంశాలు మరి రెండు ఉన్నవి. భారతీయ కార్మిక వర్గానికి తానే ప్రధానంగా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నట్లు భారత జాతీయ ప్రేమ యూనియన్ కాంగ్రెసు చెప్పకొంటున్నది. బాంకుల ఉద్యోగులు ఈ సంస్థ నాయకత్వం క్రిందనే ఉన్నారని ఏనాడో విడితమైనది. ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యోగులు భా.జా. ప్రేమ యూనియన్ కాంగ్రెసు నాయకత్వం క్రింద లేరని రుజువు చేయడానికి కాంగ్రెసేతర కార్మిక సంఘాలు అవసరమిస్తే నడుంకట్టినవి.

కార్మికసంఘాలు కార్మిక వర్గానికి చెందని వారిమీద ఆధారపడి ఉన్నవని ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పేర్కొనడం జరిగినది. ఈ దీనిని మ్యాథిల్ లేఖలో చాలా పర్యాయాలు ప్రస్తావించిన సంగతి పాఠకులకు విదితమే.

“పారిశ్రామిక కార్మికవర్గానికి చెందని వారిమీద కార్మిక సంఘాలు అమితంగా ఆధారపడడం మూలంగా కార్మికులు తమ వ్యవహారాలు తామే చక్కచెప్పుకొనగల శక్తి అవశ్యం కొల్పోగలరు. దీనిని కార్మిక సంఘాలు గుర్తించడం మంచి”దని కూడా రెండవ ప్రణాళికలో ఉన్నది.

అయితే కార్మిక వర్గానికి చెందనివారు అయినప్పటికీ ఎల్లవేళలా కార్మికసంఘాల కార్యకర్తలుగా పనిచేసేవారికి, ఇతర వ్యావృత్తులలోపాటుగా కార్మికసంఘాల వ్యవహారాలు చక్కచెప్పే వారికి ఖేదం ఉన్నదని కూడా ద్వితీయ ప్రణాళికలో స్పష్టంగా పేర్కొనడంజరిగినది.

కార్మికశాఖ తానుచేసిన సిఫార్సు నే అమలుపరచక పోవడం కొంతమట్టుకు ఆందోళనకరమైన సంగతి. ప్రస్తుతం మన

పరిశీలనలో ఉన్నది కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యోగులు ఏర్పాటు చేసుకొన్న కార్మిక సంఘాలు. ఈ ఉద్యోగులు విద్యా వంతులు అయినప్పుడు ఆ సంఘాల సాపేక్ష నిర్వహణకు ఇతరులు అవసరమా? ఇంతకు ఈ సంఘాలు నిర్వహిస్తున్న వారు ఎవరు? ప్రతి పక్షాలకు చెందిన రాజకీయవాదులు? కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు.

15వ కార్మిక మహాసభ పేర్కొన్న ఖర్చులు అన్నీ రెక్కించితే 125 రూపాయలు కనీసవేతనం నిర్ణయించవలసి వస్తుందని వేతనసంఘం అంచనా వేసినది.

ఇతరవిషయాలు అటుఉంచి కనీస వేతనం నిర్ణయం విషయంలో ఉద్యోగుల కోరికను ప్రభుత్వం అంగీకరించితే ప్రభుత్వ సిబ్బందిలోనే అసంతృప్తి పెరుగుతుందని, విశేషంగా చూపినట్లు అవుతుందని చెప్పక తప్పదు. ఉదాహరణకు ఢిల్లీలో పనిచేసే కేంద్రప్రభుత్వోద్యోగి కనీస వేతనం రు 125 లు లభిస్తే, ఢిల్లీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగిగా ఉన్న అతని సోదరునికి నెలకు కేవలం రు 60 లు మాత్రమే లభిస్తుంది.

మంత్రివర్గం బలం మంత్రులు అందరిమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. కేంద్ర మంత్రులు అందరిలో బలహీనుడు కార్మిక శాఖ నిర్వహిస్తున్న శ్రీ గులాబీలాల్ సందా. మూడేళ్ళ నాడు ఆయన అనుసరించిన విధానం ఫలితంగా నే రెండవవేతన సంఘం నియామకం జరిగినది. అప్పట్లో తంజితపాలాశాఖ సిబ్బంది సమ్మెచేస్తామని ప్రభుత్వాన్ని బెదిరించారు. ఈనాడు రైల్వే, తంజితపాలా శాఖ, తదితర శాఖల ఉద్యోగులు అందరూ సమ్మె చేస్తామని బెదిరించారు. ఇప్పుడు కూడా ఉద్యోగుల కోరికను ప్రభుత్వం అంగీకరించాలని, లాంకి పోవాలని ఆయనే సలహా ఇస్తున్నారు.

ప్రభుత్వంకాని ఇప్పుడు ఈ బెదిరింపులకు భయపడి లాంకిపోతే దానితో తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక చెబ్బలినడమేకాదు, దేశంలో ప్రజాస్వామ్యమే అంతరిస్తుంది.

ఈ నాడు ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎవరి చెప్పుచేతలో ఉన్నారనేది తేల్చుకోడానికి కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు నాయకులు ప్రభుత్వాన్ని సవాల్ చేశారు. రేపు ఈ అసరా చూచుకొని ఇప్పటి ప్రభుత్వాన్నే తొలగించాలని కోరగలరు. కనుక ఇది ప్రభుత్వానికి కాదు ప్రజాస్వామ్యం మనుగడకే అగ్నిపరీక్ష అని చెప్పవలసి వస్తున్నది.

నేపాల్ లో వింతలు, విశేషాలు

ఆదిభట్ల దేవబాల

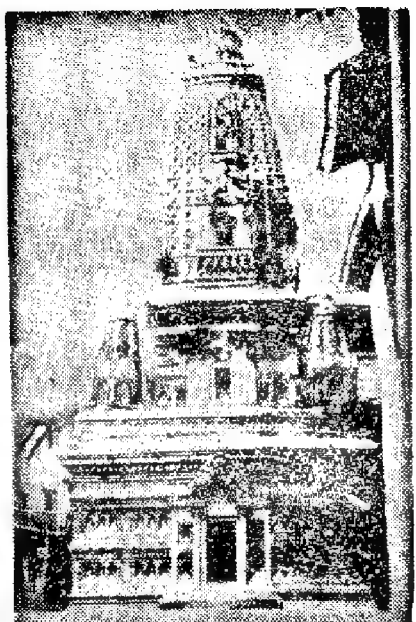
బ్రిటీషు నేపాలుదేశం కాశ్మీరుగా చాలా ప్రాముఖ్యములోకి వచ్చింది. పది సంవత్సరాలకు పూర్వం మనదేశం సహాయంతో కాశ్మీరిభువన స్వచ్ఛాపరిపాలన చేస్తున్న 'రాజా' విడిచి దునుంచి విముక్తుడైనాడు. అతడువారి క్రమచారానుభవప్రకారం నేపాలుదేశ అనుబంధం అయిన 'కాటమాండూ' అనునది సంతర్పణగా నేపాలుదేశపు వింతలు చూడడానికి వంటలుకొలిపి ఆమెరికనులూ, యూరోపియనులూ వస్తున్నారు. ఈ వచ్చే కారణముగా నేపాలుదేశపు ముఖ్యపట్టణమయిన కాటమాండూకు మాత్రమే వచ్చి ఇక్కడి పురాతన కట్టడాలూ, కాంత్రిక సంప్రదాయపు కోవొలూ, రవిచి రీరాజుగీ, విసి నెక్కుకున్నాడు.

రాజా నగరమునకు కాటమాండూకు స్థాపించాడు. "వంశావళి" అన్న పురాతన గ్రంథం అనుసరించి మంజుశ్రీ చిహ్నముంది వచ్చి, స్వయంభూత దర్శించి తన ఆయుధంతో ఒక కొండనుకొట్టి (సన్నని గోర్) కోటవారసుడే మంజుశ్రీ బాల

నగరాన్ని స్థాపించాడు. కామదేవుని తన వార దీనినే కొంతపురమని పిలుస్తూవచ్చారు. కామ మంజుపం ఉండడంవల్ల కాటమాండూ అని పిలువబడుతూ వచ్చింది ఇది.

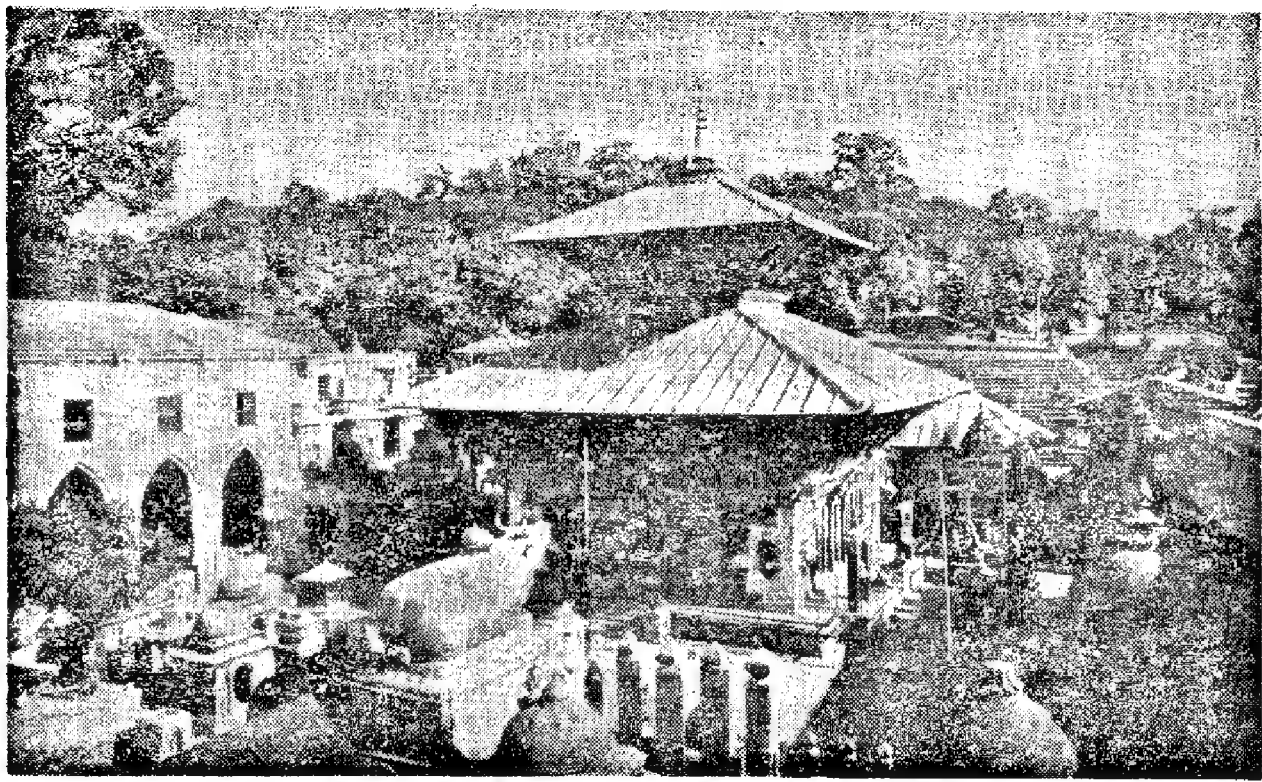
కాటమాండూ, దీనిపరిసర ప్రాంతాలూ మాడవచ్చేవారికి అనువైన కాటాండా రెండు, మొదటిది చరిత్ర పుస్తకాలలో కలవారికి నుంచి ఉన్న బట్టలు తెచ్చుకొంటే నవంబరు నుంచి ఫిబ్రవరివరకూ, అప్పుడు అయితే మంచుకొండలు చూడడానికి అవకాశం ఉంటుంది. గజేకహిమాల, గారీ కింగ్, మచ్చాపుచ్చారే, త్రిశూలీ, గోసాయాటాంగ్ శిఖరాలు చక్కగా దృశ్యమవుతాయి. ఎవరెస్టుశిఖరమాత్రం దీక్ష ఒకటొకటినుండితప్ప అంతటా కనపడదు. రెండవకొలం మనదేశంలో ఎండ భాటికి పీర్వతేనెవారికి మార్చినుంచి జూలై వరకూ బాగుంటుంది. దీక్ష మంచుకొండలు తప్ప మిగతా ప్రదేశాలు చూడవచ్చు.

ఇక్కడికి వచ్చేముందు కలరా ఇంజక్షన్లు, ఇన్ క్యుబాక్సు యివ్వవచ్చు సర్టిఫికే

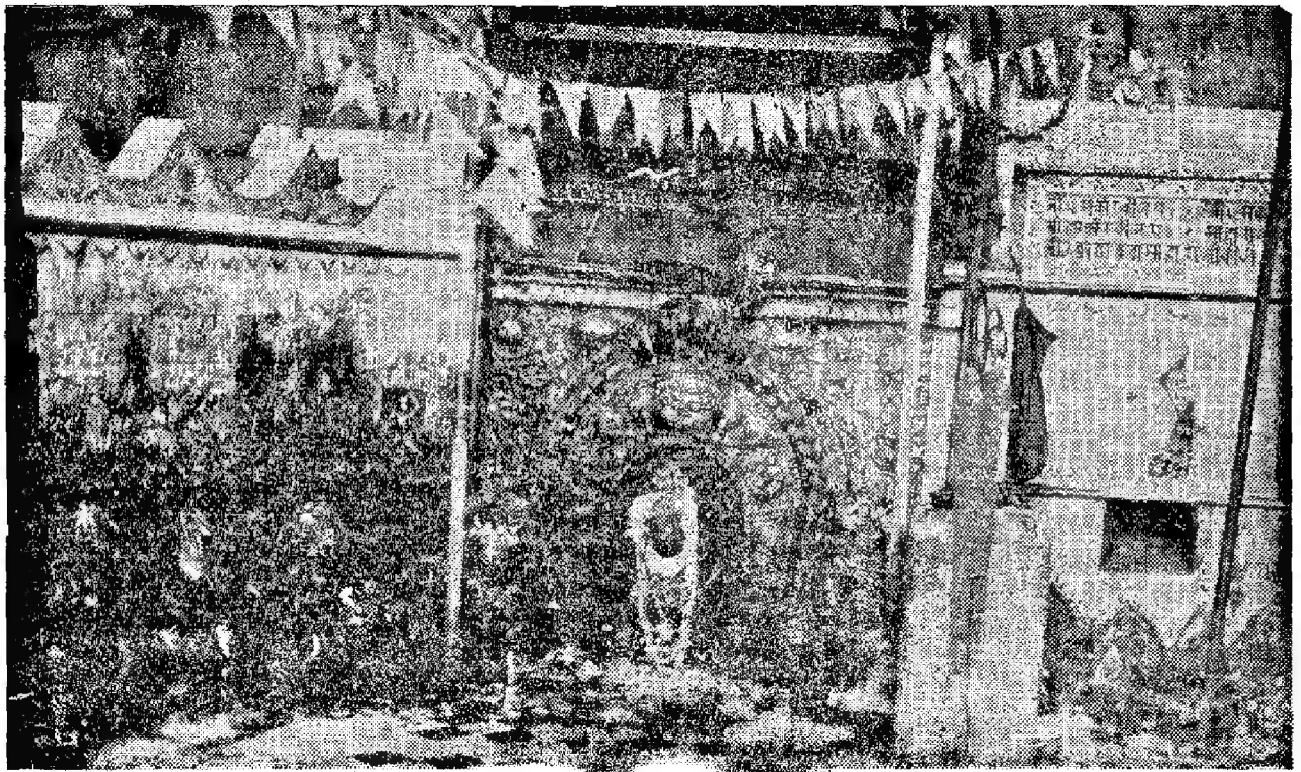
పాటన్ కృష్ణమందిరం

నేటు, పాన్ పోర్టా కొవారి. దబ్బున్నవారు పాట్నావచ్చి అక్కడినుంచి విమానంలో ఒక్కగంటలో రావచ్చు. దీని శిథిలాకారంలో ఎవరెస్టు శిఖరం చక్కగా చూడవచ్చు. కొంచెంపెచ్చులో రారెలుచుకొంటే భూమార్గంమారుగా రావారి. ప్రస్తుతం

క న న క రి అ యం

దక్షిణానాథ

మంచికోడు, మంచి బస్సులూ ఉన్నాయి. రక్తస్పృహ వేసినమంచి లైలుబండిలో ఆమెకే గంజ్ కి దాదాపు ముప్పైమైళ్ళ ప్రయాణం. ఆమెకే గంజ్ నుంచి నిత్యం బస్సు సర్వీసు ఉన్నది. ఈ రోడ్డు పేరు త్రిభువన్ రాజపథ్ / దీనిని మన భారతీయ సైనిక ఇంజనీరు నిర్మించారు. సేపాలులో చూడవలసిన దృశ్యములలో ఇది ఒకటి.

ఖాట్వాండులో చూడవలసిన ప్రదేశాలలో ముఖ్యమయినది పశుపతి ఆలయం. ఈ ఆలయం గోడలకు వందేరేకు, శిఖరాలకు బంగారు రేకు తాపించి ఉన్నాయి. ఒక్క పశుపతి ఆలయంలో తప్పించి మిగతా ఎక్కడైనా బులులు విచరీతంగా ఉన్నాయి. పశుపతి విగ్రహం కందముఖి అయినా మనకు చతుర్ముఖిగా కనపిస్తుంది. విడవది తొర్వ ముఖం, మండిరానికి నాలుగు ద్వారాలున్నాయి. నాలుగున్నెపులా నలుగురు పూజారులున్నారు. శివరాత్రి భారతదేశం నలునెపులనుంచి యాత్రికులు అసంఖ్యాకంగా వస్తారు. ఉండడానికి నదు పాపాయాలు ఉన్నాయి. ఇదికాక ప్రతి పౌర్ణమికి పంచామృతం అభిషేకం చేస్తారు. ఆవంతరం కుంభాభిషేకం చేస్తారు. అన్నం రోజు పశుపతి ఆకారం ఏర్పరచి పూజ ముగియగానే ఆ అన్నాన్ని వీధలకు పంచుతారు. ఇదికాక ప్రతి పౌర్ణమికి కొత్త బట్టిలూ, బంగారంతో కళ్లు, ముక్కులూ

నమర్చిస్తారు. ఇప్పటి ధరలుబట్టి దాదాపు పదమూడు వేలు ఉంటుందని అంచనా. ఏడాదికి పదమూడు పార్లములు వస్తాయి. అన్ని మారుకూడా వొక్కలాగానే చేస్తారు. మన కైపులాగా హారతి ఇవ్వడం కళగోపం పెట్టడంలాంటి ఆచారాలులేవు. ఆలయం బయట పువ్వులు చెదురు పళ్ళాలలో అమ్ముతారు. అవి పట్టుకొనివెలి పూజారికి ఇస్తే విగ్రహం మీద ఉంచి, అతే పువ్వులు కొంచెం గంధం మనకు ప్రసాదం అని ఇస్తారు. మనకు రోచిన మట్టుకు డబ్బులు విగ్రహంమీద వేసి దండంపెట్టి రావారి.

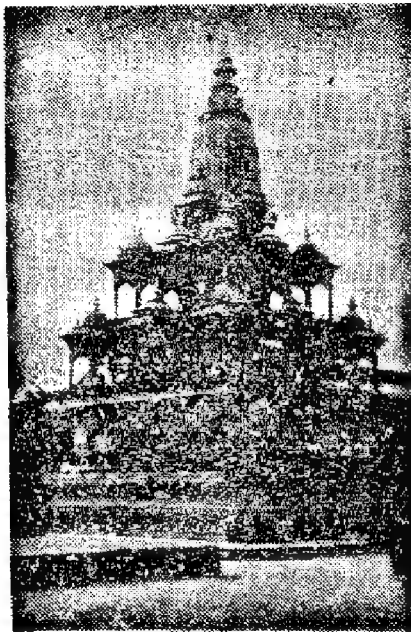
పశుపతి ఆలయానికి నమిషం లోనే సుపాక్వర ఆలయం ఉన్నది. ఈ నుందిరానికి కళ్ళే చారీలో రోలెకు చిన్న చిన్న మందిరాలున్నాయి. కానీ అక్కడ ఎవ్వరూఉండరు. తాళాలుచేసి బూజాపట్టి ఉన్నాయి. సుపాక్వర ఆలయం లో బులులు విచరీతంగా ఉంటాయి. నెకే ద్వం పట్టుకేస్తారు కోడిగుడ్డు పట్టుకొని వళతారు. ఇక్కడ చిన్నరంధ్రం మాదిరి

ఉంటుంది. దీని లోతు ఎవ్వరికీ తెలియదు. పూర్వంవోక రాజాకొన్ని కందల గుడ్డు చేకాదులలోతు కనుక్కొనాలని. ఈ రంధ్రంలో కోడిగుడ్డు చిత్రకొట్టి పోస్తారు. అందులో నీరు ఉంటుంది. కోడిగుడ్డు రసం, నీరూ కలిపిన మిశ్రమమే మనకు ప్రసాదంగా ఇస్తారు. ఇక్కడ కూడా మనకు రోచినన్ని డబ్బులు వివరడమే. పశుపతి ఆలయం చెనుకభాగం నుంచి మపాక్వరీదాకా భాగమతీ నది పాత ఉన్నది. సుపాక్వరీ ముఖద్వారం దగ్గర నుంచి ముక్రిచెట్టున్నాయి. వీటి తడలు నీటి ప్రతిబింబములో అరిసుందరంగా కనపిస్తాయి.

సేపాలు మ్యూజియం: ఇక్కడ పూర్వం

బూడా సీలకం

పటన్ దేవాలయం

రాజాల యుద్ధంలో ఉపయోగించిన గస్త్రాలు, ఈటెలు, కుపాకులు మొదలగు ఆయుధాలు ఉన్నాయి. పూర్వం ఒక్కొక్క రాజా యుద్ధంచేసిన సామానా, అతని తేల వ్చ చిత్రం సహా ఉన్నాయి. వాళ్ళు తేసు కోనే గవచాలు. అకౌలం దునులు, కీరీటాలు మొదలైనవి కూడా ఉన్నాయి. ఇవన్నీ పైభాగంలో ఉన్నాయి. క్రింద

నేపాల్ లో పింతలు, విశేషాలు

ఒక గదిలో మర మహావల, టి బెటూ యుద్ధంలో ఇయించి తెచ్చిన తోలఫీరంగి ఉన్నాయి. ఈ గదిలోనే గాజుబీరువాలో ఇక్కడ పంజేపండు, మారలు ఉన్నాయి. మరొక గదిలో మట్టితో చేసిన జాడీలు, టీ పోసుకునే కటిల్లు, రకరకాలయిన కుండలూ ఉన్నాయి. మరొక గదిలో క్రతో దొక్కినవిగ్రహాలూ, వామ్యూ మొదలయినవి మరొక ప్రక్కను రాతితో దొక్కిన విగ్రహాలూ పూర్వకాలం నాటివి ఉన్నాయి.

ఇవన్నీ ఒక మేడలో ఉన్నాయి. దీనికి ఎదురుగా మరొక మేడ ఉంది. దీనికింద అంతస్తులో పూర్వం నుద్దమీద రాసిన చిత్రాలూ, కామాయణ భారత, దశావతారాలూ మూత చిత్రపుటలూ ఉన్నాయి. పైభాగంలో మరికొన్ని ఫోటోలు రాజాలది, కాజాలది, రాణిలది ఉన్నాయి. మూడవ అంతస్తుపై, దాదామీద చిన్న మందిరంలో పకుపతి విగ్రహం ఉన్నది ఈ దాదామీద నుండి కట్టాండు పూరిగా కనుపిస్తుంది.

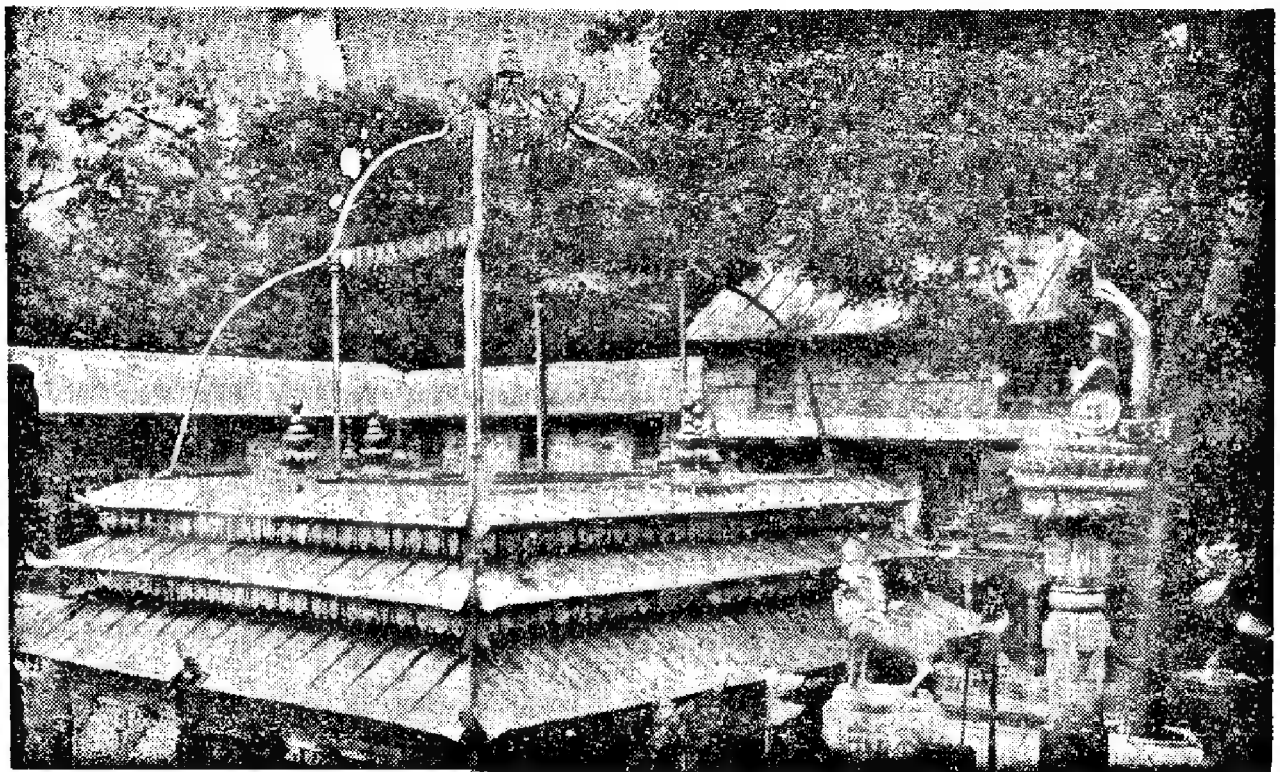
స్వయంభూవాథ్ బుద్ధచేవుడు ఇక్కడికి వచ్చిఉండెనని ప్రతీతి. సేంహాళములోని దైత్యమౌళం, మర్యాలోని ఇజిజీ గ్రో సెగోదావలెనే ఈ స్వయంభూవాథ్ ను ఇక్కడివాద్దలు పూజిస్తారు మరొక పూర్తి

ప్రభవతి

మకు ఇక్కడి నెవారీలు ఉదయమే పోయి బుద్ధుని తప్పక ప్రార్థిస్తారు. ఈచోటు నేపాలు మూర్ఖజియముకు ఉత్తరంగా ఉన్నది. కాదులొ పెర్మినా కొన్నీ మెట్లు ఎక్కాలి. పెక్కి బళ్ళాక అక్కడ బుద్ధుని విగ్రహం ఇత్తడిరేమది బంగారులెనే మెరుక్తూ

(59-వ పేజీచూడండి)

హరి వంశము

సభా పర్వము - 2

ఇంక గలవాడు కేయి యితడు పోయి
వానిచే గూలు కరువాతివాడ నేను
జంప మరగినవాడేల నైను నన్ను
నుజక నెట్లైన వచ్చి వై బడునుగాక,

బొమలు ముడివడగ విడికిలి
యమరివి కోవంబతోడ నవుడు గణమచున్
జముచాడున హరి కడు ను
గ్రముగా వైబడుట నా మొగంబున వేచిన్.

— హరివంశము,

ఆ రాత్రి. రాత్రి నిద్రపోతున్నట్లు నిశ్చయంగా, మాగగావుంది. సుప్తస్వప్రాణిహితంగా వుంది. నిశ్చయ సకలదిక్టంగా వుంది. ఆ రాత్రివేళ కంసుడు సకల భోజాంధక వృద్ధికులజాలైన యాదవ ప్రవరలకు కబురు పెట్టాడు. వారికి ఆశ్చర్యమైపోయింది. ఈ రాత్రివేళ రాచకార్యం ఏమిటా అని వాగు విసుపోయినారు. అది కంసుని ఆజ్ఞ. మధురేశ్వరునియాజ్ఞ. కాదనడం ఎటూ! అంతా కంసుని పనులు అనుసరించి రాజమందిరాలకు పయనమే వచ్చారు. కంసుడు అభ్యంతర సభామండపంలో ఒక్కడు ఆసీనుడై వున్నాడు. రాత్రినిబోలి నిద్రపోతున్నట్లు, సుప్తస్వప్రాణిహితంగా వున్నట్లు, సకల సంజ్ఞాడైనట్లు కూర్చున్నాడు. అక్కాలంలో ఈ సభను గూర్చిన విషయమే వారికి ఆశ్చర్యమకాగా, కంసుకి ఆ కూర్చున్నచైత్రురీ మరీ ఆశ్చర్యాన్ని కల్పించింది. అంధకుడు యదువులందరిలో వృద్ధుడు, అతిడు బ్రతువంటియుడు, దానపతి, అయిన అహూరునితో కలిసి సభకు వచ్చాడు. అప్పటికే తక్కిన యాదవ ప్రవరులువచ్చి వారి వారి సానాలలో ఆసీనులై వున్నారు. అంధకుడు అందరిని చూచి నవ్వుతో తన ఆసనంలో కూర్చున్నాడు. ఆ నవ్వు విన్నాడో కంసుడు! ఆ నవ్వులో వున్న అవహేళనను విన్నాడో కంసుడు! నిద్రపేల్చున్నట్లు లేచాడు. అప్పుడు అతని చూపులు ముందు వసు దేవునిమీదకు పోయినాయి. ఆశ్చర్యత అంధకునిమీద ప్రసరించాయి. అంధకుడు ఆ నిశ్చల్యాన్ని చీలునా గలన నవ్వాడు. సవ్య తరంగాలు తరంగాలుగా సభ అంతటా వ్యాపించింది. కంసుని కన్నులు ఎరిగె నాయి. ఆ కన్నులతో అతడు అహూరుణ్ణి చూచాడు. అతణ్ణి చూడగా, కంసునికోపం కాంతించింది. ఆ కన్నులలో ఏదో అన తోచింది. తోచినంతలో కంసుడు చిరునవ్వులుగా కన్నులలో నవ్వులుగా సభ అంతా కలయి తిలకించాడు. సభలో తన జ్ఞాతులంతా వున్నారు. బాంధవులంతా వున్నారు. ఆ అందరిని తాను విరి పించాడు. తండ్రి ఉగ్రసేనుడు, బావగారు వసుదేవుడు వున్నారు.

వసుదేవుణ్ణి చూడగా, ఆయన దేవతలనుబోలి తనకు కన్నులున్నాడు. కన్నించినంతలో కంసుని ఎడమలోని రాక్షసత్వం కన్నులలో కొట్ట వచ్చింది. ఆ కన్నులను చూచి సభలో అంతా సంచలించారు. సంత రించనివారు ముగ్ధులు : ఒక్కడు వసుదేవుడు, రెండవవాడు అహూ రుడు మూడవవాడు అంధకుడు. అంధకుడు ఆ కన్నులనుచూచి తిరిగి గలన నవ్వాడు. కంసుడు తన కన్నులను అతనిమీదనుండి తిప్పి, ప్రక్కకు మళ్ళించున్నాడు. అప్పుడు అతనికి సత్యకుడు కన్నం చాడు. ఆ ప్రక్కన దారుకుడు. ఆ ప్రక్కన కంకుడు. ఆ ప్రక్కన అతని తమ్ములు. వీరు కంసునికి సోదరులు. వారి ప్రక్కన భోజాడు. అతని ప్రక్కను విక్రదువు. విక్రదువు ప్రక్క భయశంఖుడు. అతని సజ్జ విష్ణుడు. అహూరుడు వీరి మధ్య కూర్చున్నాడు. అతని ప్రక్క కృతవర్మ. అతని ప్రక్కను అక్షిఘ్నుడు, భూరితేజసుడు అయిన భూరితేజసుడు. వీరుకాక ఇంకా బహుమంది యాదవ ప్రముఖులు సభలో ఆసీనులై వున్నారు. ఆ అందరిని చూడగా, కంసునికి ఒక ధైర్యంవచ్చినట్లు వుంది. అతని ముఖంలో మహారాజు కళ తిరుక్కింది.

కంసుడు ఆ అందరిని పేను పేరు వరుసగాను సంబోధించాడు. సంబోధించి ఇట్లా అన్నాడు. “మీరు సర్వకార్యజ్ఞులు, సర్వవేదా లలోను పారంగులు. శాస్త్రయవ్యత్రాంత మతలెల్లు. త్రివర్ణ ప్రవ ర్తులు. లోకవిక్రాంతి వివేకనిష్ఠులు. సమగ్రోపాయులు. అవిరతో దోగ్యగమ్యులు. అభిగు ప్రమంత్రులు. అరములయందు పరాశ్యాఖులు. ఆర్యభావానుగతులు. ద్వైతారాతియగన కౌండులు. ఆ రజనతాత తత్పరులు. నయసమస్రులు. మీరు అందరు అగ్నితో, చంద్రు నితో, వాయువుతో, రుద్రునితో చొల్చుదగిన గుణములు కలవాళ్ళి. దొరలు. మగటిమిలో దేవతలే మీ ముఠకు నిలవలేరు అంతే, ఇంకా ఒకరిని చెప్పడం చేసికీ మీ కీ రికాంతులు సర్వలోకాలను నెలెత్తున్నవి. సర్వరాజన్యలోకము మీ ప్రభావాన్ని రుచిచూచి భయపడుతున్నది. మీరు అక్షత చరిత్రులు. మీ చరిత్రలు నాలు దిక్కులలోను కథలుగా గానం చేయబడుతున్నవి. పర్యతలు సర్వ పృథ్వీమండలాన్ని భరిస్తున్నవింగా, మీచరిత్రలన సర్వమైన యదుకులమున్ను భద్రంగా భరింపబడుతున్నది. ఇట్టి మీరు నాకు ఎలప్పుడు హితవుకే తిలక్కు, నా చిత్తానువరులగి, మధురా రాజ్యం విధురత్వం పాలుకొనుండా రక్షించుకుంటూ వస్తున్న వాళ్ళు. ఇప్పుడు, ఈ రాజ్యానికి, ఈ రాజ్యానికి అధీశ్వరుడైన నాకు ఒక్క అనరం వాటిలగా, ఉపేక్షించి చూస్తూఉండుకుంటున్నారు. మీ మఠం ఏమిటా నాకు అరింకాకుండా వుంది.”

ఇంతవరకు మాట్లాడి కంసుడు ఒక్కసారి ఆ అందరిని కలను తిలకించాడు. సభలో ఒక్కడు అతని వంకమాడబందేదు. తాను చెబుతున్నమాటలు వారు వింటున్నారో! లేదో! కంసునికి అను మానమైపోయింది. అయినా కంసుడు వారిని వదిలిపెట్టలేదు. తిరిగి ఇట్లా అన్నాడు : “ఇప్పుడు ఈ అనరం ఎక్కడనుండి వస్తున్నదో

మరలత తివరతరం

చెబుతాను. నందగోవుడన్న ఆధీరుడు మన ప్రజలలోవున్నాడు. తెలుసుగదా! అతనికి పుత్రుడుగా కృష్ణుడనే బాలకుడు పెరుగు తున్నాడు. కాదు నాకు అవకారం చేయడానికి పుట్టివాడు గాని నురో అందుకు పుట్టినట్లు కన్పించడంలేదు. ■ దురాత్ముడు ఉపేక్షితమైన రోగాన్ని పోలి, అనుభూలవార ప్రేరితమైన మేఘార్పి పోలి, అంకురితమైన విషవృక్షాన్ని పోలి, వర్షిలు తున్నాడు. వీడు ఎవడా అని నేను అతి నిపుణంగా విచారించాను. కాని కాని పుట్టువు, పొడవు నాకు అందలేదు. ఉన్నయావు ఏమిటో గూడా నిశ్చయించ రాకుండా వుంది. కాదు చేసేపనులు బాలకులుచేసే పనులులాగాలేవు. కరము ఆశ్చర్యాన్ని మార్చేవిగా వున్నాయి. అతిమానుషంగాను, అతిదైవతంగా వున్నాయి. వీటినిబట్టిమాడగా వీడు కారణంచేత పుట్టిన ఏ దేవతాపత్యమో కావలయునన్న కొక పొడముతున్నది”.

అప్పటికి సభలో ఒక కౌత్సుక్యం, ఒక సంఘటనం కల్గింది. ఒక్కవసుదేవుడు వివారక్లిష్ట యాదవ ప్రముఖులు అందరు అతని నొక కన్నులుగా సావధానులై నాట. భయం అంటూ ఎరుగని మధురేశ్వరునిలో భయం ప్రవేశించడం వారు ఇవ్వడు ప్రత్యక్షంగా లిలించారు, వారిలో తోనున్న ఈ భావపరిణామాన్ని గమనిస్తూ మళ్ళీ కంఠండు ఇటా అన్నాడు. “ఈ కొక నాకు ఎందుకు కలిందో ఇవ్వడు చెబుతాను. పూతినను మీరంతా ఎరుగుదురు, అది నన్ను పెంచినదాది. ఈ కృష్ణుడనేవాడు మువ్వంటల దినములయందే చన్ను బాలతో కాని ప్రాణాలను శ్రోలివేశాడు. ఇది ఒక్కటి. రెండు;

ఇంకా సరిగ్గా పోగిరి ఆడుకునే ఈడురాకముందే కొట్టుణ్ణి నును లేతపాదంయొక్క తాడనంచేత తుతుమురుచేశాడు. చూడు; తప్ప టడుగులుపెట్టే ఈడువచ్చిందోలేదో, ఈ దుండగీడు జమిలి మద్దులు పెరిగిలగా రోటితో ఈడ్చివేశాడు. అయిందా. నాలు; ఇంచు కించుకయొడయెత్తిగడి కొలదిన కాళియనాగంయొక్కగండు పెంచుచేశాడు. విదు, అరు; ప్రలంబధేనుకులను బలభద్రుడనే బెరి రుద్రుణ్ణి ప్రయోగించి, ఉగ్రరేఖగా చంపించాడు. ఎనిమిది; ఈ మధ్యనే అధికుణ్ణి, అరిష్టుణ్ణి సంహరించాడు. ఇక మిగిలిన కాడు కేశి. వాణ్ణిగూడా ఎప్పుడో చంపివేస్తాడు. ఆ తర్వాత మిగిలిన వాణ్ణి నేను, నన్నుగూడా ఎప్పుడో చంపివేస్తాడు.”

సభలో అంతా దిగ్భ్రాంతి చెందారు. కంఠండు ■ మాటలు కోవంతో ద్వేషంతో అంటున్నట్లు లేవు. విషయం తెలిసి అంటూ న్నట్లు వున్నాయి. వసునిష్టమైన అలోచనకలి చెబుతున్నట్లు వున్నాయి. ■ మాటలు వినగా సభ ని స్రబ్ధమై పోయింది. కంఠండు విచిత్రమైన హాసం చేస్తూ, మల్లి ఇటా అన్నాడు. “ఇవ్వడు నేను చెప్పిన పనులు ప్రభాడు లయిన వాణ్ణిచేయడం కష్టం. కాని బాలుడైన ఈ కృష్ణుడనేవాడు చేశాడు. అంతేనా! ప్రజంమీద అరిగి ఇంద్రుణ్ణి వీడు దినములుగా, వీడు రాత్రులుగా బృందావనంమీద వర్షాన్ని కురిపాడు. పశువులకు కీడుగా వర్షాలు కురిపాడు. అప్పడు ఈ కృష్ణుడనేవాడు, ఆ పశువులను కాచేదీక్షతో గోవరసవర్షతాన్ని అవ లిలగా కొనగోటితో ఎత్తిసట్లు ఎత్తి గొడుగుపూర్తి అపిడుపగళ్లు, అపిడు రాత్రులు పట్టుకున్నాడు. ఇవన్నీ అద్భుతకర్మలు. శృంగారీయంగా

వున్నాయి. అయితే అనుభవమైన ఈ గోపత్వం ఎక్కడ? లోకాద్భుతకారి పాదపం ఇది ఎక్కడ? మృత్యుదుగ్ధులమైన ఈ మానుష్యం ఎక్కడ? అతి దైవతమైన ఈ అద్భుత విడంబనం ఎక్కడ? అబాలాదోకడు, బాల్యాన్ని ఆశ్రయించి, చేతున్న ఈ అద్భుతకర్మ లను గురించి ఏమనాలి? నీడు ఎవడో జేవుడు. దైవప్రభావంతో నా యొక్క మందల్లో నాకు అపకారం తలపెట్టినవరిస్తున్నాడు? అత్యయమైన అద్భుతవపువును నీచమైన గోప వేషంతో మరుగు పెట్టి, నీడు ఎవడో జేవుడు, శృకానలో అగ్నినివోలి నా నుడికి, నా రాజ్యంయొక్క భద్రతకు నిప్పును ముట్టిస్తున్నాడు! ఇది అంతా వాడికి ఆటగావుంది. నీడు ఎవ్వడు? ఎందుకు పుట్టాడు? ఎక్కడ పుట్టాడు? ఎవరికి పుట్టాడు?"

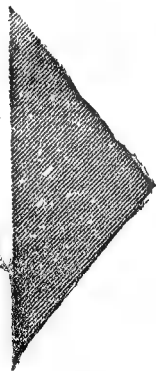
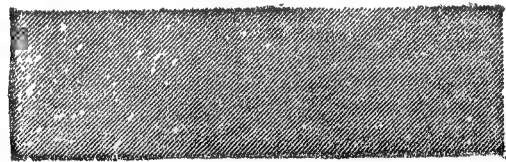
ఈ ప్రశ్నలు వేస్తూ, కంసుడు వసుదేవునివంక తీక్షణదృక్పథాచూచాడు. వసుదేవుడు తోణకలేదు. బెణకలేదు. నివాత సీమితమైన దీపాల్ని పోలి, ఆ సభలో వసుదేవుడు స్థితప్రజ్ఞుడై స్థితివహించి ఉన్నాడు. కంసునికి తనచూపు వ్యర్థం అయినదని తెలిసినంతలో కోపం సంబాధం అయిపోయింది. ఆ కోపంతో అతడు సభను తిలకించాడు. తిలకిస్తూ అంధకునిదిక్కు చూపును నిలిపాడు. అంధకుడు గలగలా నవ్వాడు. సభ అంతా అతనివంక చూచింది. ఆచూపులతో తనచూపులను కలుపుతూ, కన్నులు నివ్వలుగా, కంసుడు ఇట్లా అన్నాడు : ముసలివాడివి. ఎందుకు నవ్వుతావు? నేను చస్తే నంలో పీదామనివుంది నీకు. అంధకవృద్ధా! ఒక్కమాట చెబుతున్నానువిను. ప్రపంచంలో ఎవ్వరూ శాశ్వతులుకారు. మృత్యువు అన్నది అందరికీ భూతపూర్వము; పూర్వదైహికము. అందుకు నేను విచారించడంలేదు. ఇప్పుడు నా కళ్ళముందు, యుదకోంక్షయైన కృష్ణుడు మృత్యువునుపోలి కనిపిస్తున్నాడు యముణిపోలి ఉగ్రంగా ఆ కృష్ణుడు నాపై పడటం నా ముఖాన ప్రేలాడుతున్నది. అది అట్లా ఉంచు. ఇప్పుడు మగోవిషయం చెప్పదల్చుకున్నాను. తర్వాత ఈ కృష్ణునివిషయం చెబుతాను.

"మీరు విశేషుంటారు. పూర్వం విష్ణువు అనేవాడు చేసిన పనులు. వాడు ఒకప్పుడు నామనుడై ఈ సర్వభూమండలాన్ని ఏక పాదంతో ఆక్రమించుకున్నాడు. సృసించారూపం ధరించి హింసా కళిపుణ్ణి వధించాడు. అచింత్యమైన రూపాన్ని పొంది, శ్వేతతేజ శిఖరంమీద నివసినూ, శివుడై, రాక్షసులకు అత్యయతీని తెచ్చి పెట్టాడు. త్రిపురాలను దహించాడు. కచునికథ తెలిసిందే. అతణ్ణి కుక్రునివద్దకుపంపి, మృతసంచీవినివిద్యను, ఆ కుక్రునివద్దనుంచి దొంగి లించి, దేవతకు మేలు చేపూర్చాడు. ఈ విష్ణువు అనంతుడు. శాశ్వతుడు. అవ్యయుడు. సహస్రశిరస్కుడైనదేవుడు. వాడు వరాహవపున మహర్షిలలో ఒరిగినిమగ్నమైపోయినధర్మినిఉద్ధరించునని తిరస్కరించాడు. ఆ విష్ణువుకు ఈరూపం ధరించవచ్చు, ఈరూపం ధరించరాదు అని లేదు. క్షీరసముద్ర మగనం జరిగినప్పుడు ఈ విష్ణువు మోహినియో గురలకు ఉపకారాన్ని, అనురులకు అపకారాన్ని పూర్చాడు. కూర్మమై మందరాన్ని ధరించాడు. మత్స్యమై వేదాలను రక్షిం చాడు. పరశురాముడై ఇరువది ఒక్కమారు భూమిని నిక్షులింపి చేసి, సర్వ ధర్మిని కళ్యపునకు యజ్ఞదక్షిణగా ప్రతిపాదించాడు. దశరథుని గృహంలో నాల్గయిన రూపాలుగా ప్రభవిల్లి, పౌలస్త్య డయిన రావణుణ్ణి హతమార్చాడు. దేవతలకోసం ఈ విష్ణువు ఏ సరి చేయమంటే అది చెసాడు. ఇప్పుడు వాడు, విష్ణువు, తిరిగి దేవతలను సంతర్పితులను చేయడంకోసం ఇట్లా మాయామానుష వపుచే కృష్ణుడుగా ఉద్భవించాడా అనిపిస్తున్నది."

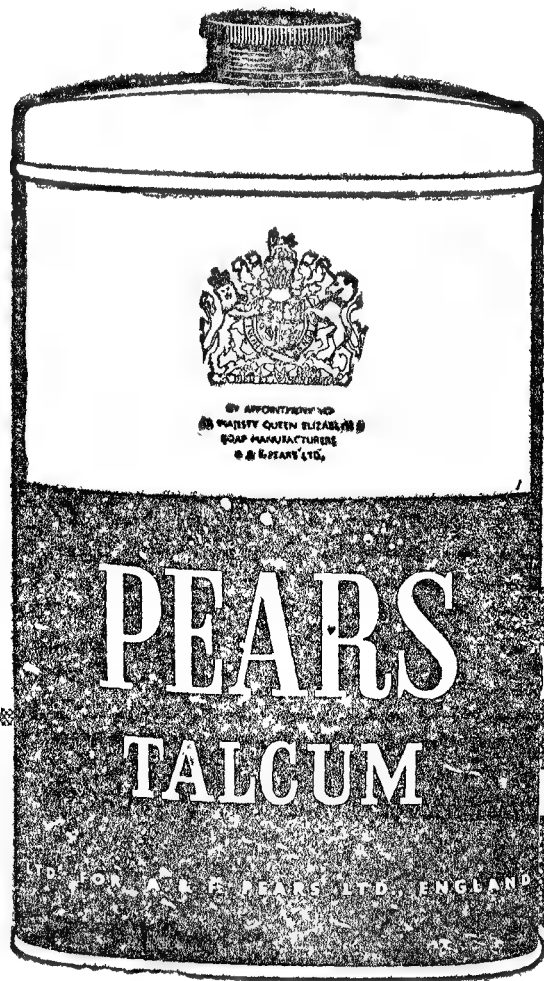
అని కంసుడు వసుదేవుని దిక్కు "ఏమి! వసుదేవా! ఏమి అంటావు?" అని ప్రశ్నించాడు. ఆ ప్రశ్నను విని సభలో లంతా అప్రతిభ లయి పోయారు. వసుదేవుడు ఒక్కడే ఏమీ కాలేదు. ఆయన కంసునికి ప్రత్యు తిరమే చెప్పలేదు. నీమితము లయిన తన శేత్రాలను కంసునిపై పరపి, అతనికన్నులలో కన్నులుగాచూచాడు. "నీవు శిష్యువు. నేనే చెప్పివేస్తాను. వసుదేవా! ఈ కృష్ణుడు నీ పుత్రుడు. నీడు దేవకి అర్జునుగర్భం. కాదంటావా? వసుదేవా? నీడు నాపాలిట మృత్యువు. కాదంటావా? నాకు తెలుసు. నారదుడు

నొప్పిని వెంటనే పోగొట్టుకోండి

స్లోన్స్ బామ్ వాడండి

● క్రిళ్ల నొప్పులు ● నడుము నొప్పి ● బెణుకులకు

ఇప్పుడు!
పియర్స్ టాల్కమ్
 కుటుంబముకోసం
 పెద్దనైజులొకాడూ దొరుకుచున్నది!

(పియర్స్ టాల్కమ్ — అది అన్ని దోహదం పొగలైన పనితీరు (శ్రీమతి) పొడక — ఇప్పుడు మీరు నియంత్రించుకోవలసిన పొడిపైన పెద్దనైజులొకాడూ దొరుకుచున్నది! ఈ పట్ల వంటి పెద్ద పొడక తాళా దివ్యమైన పరిమళం గలది. మీ ముఖానికి రోజులా పోయినా మీ పొగమీసలకు పుండుతుంది! మీ పొందర్యమైన తాళారీద్రంగా మిండునల్ల పియర్స్ పిచ్చు, అవలైన సుగంధకం పొందర్యమైన పిచ్చు నమ్మను తయారైన పనితీరు ఇది మీకోసం తయారు చేయబడినది.

పియర్స్ సొగసైన పనితీరు సాంప్రదాయమైనది!

STP.2X52 TL, పెందలకోతి ౨, అండ్ ఎం. పియర్స్ లి., తరతర పొందుపాన రికర్ రిమిటర్ లేక తారతమ్యం తయారు చేయబడినది.

నాకు చెప్పాడు. కంసుడా! దేవత అష్టమగర్భం నీకు మృత్యువు. నీవు జాగ్రత్తపడు - అని హెచ్చరించాడు. వసుదేవా! నువ్వు నా కన్ను కప్పావు! నన్ను కిక్కిరించి వేళావు! నన్ను అనమాత్యుణ్ణి, కూన్యుణ్ణి, చారచతు వివరితుణ్ణి చేసివేళావు. వసుదేవా! నీవు ఏమి చేసి ఏమి చేయలేదు? దేవత మగబిడ్డను కనగా, బిడ్డను తీసుకొని పోయి యశోద ప్రక్కలో దాచి, దాని ఆడకూతురును తెచ్చి నాకు చూపించావు. ఆ ఆడకూతురు ఏమి ఆడకూతురు! అది నీ నా కళ్ళ ముందు జేవదేవియో, వింధ్యవానినియో పోయింది. జేవతలచేత పూజలు పొందుతోంది. ఇక నానుచేవుడైన కృష్ణుడు మందలలో బాలుడై, బలభద్రునితో కూడా పెరుగుతున్నాడు. వీళ్ళ ను నువ్వు మద్యదార్థం కన్నావు. వసుదేవా! నిన్ను ఏమనాలి? మిశ్రేష్టపదేశం చేత పెంపు వసించిన శత్రుడవు నువ్వు! నిన్ను చూస్తూవుంటే కాకికథ జ్ఞాపకం వస్తున్నది. ఒక కాకి ఒకటి తలమీద వారిందట; సరే! వారిందిగదా అని వూరుకుంటే, అది మాంసగృద్ధినియో, ముక్కుతోను, గోళ్ళ తోను కన్నులను పొడవడం మొదలుపెట్టిందట; అట్లాగే నువ్వు నా నెత్తిమీద చుట్టానినై, సత్రుశ్ర జ్ఞాతి బాధనంగా నా వంశాన్ని నాకే నను చెయ్యడానికి తలపెట్టావు" అంటూ సభ దిక్కు ముఖమై, "అయ్యో! సభలో విారందరున్నారు. ఇది తేల్చండి. నేను ఈ వసు దేవునికి ఏమి కీడుచేశాను. ఈగి, మన్నన పొదలగ, ఈయనను మర్యాదచేశాను, మంచివాడుగదా అని మాతల్లెల్ని ఇచ్చిగూడా పెండి చేశాను. అందుకు ఈయన నాకు చేసిన ప్రత్యుపకారం ఏమిటో చూస్తున్నారు గదా! నా దేన ఈయన అంతకతుల్య విచార డై నాడు. అకల్మషుడైన నాయందు కల్పమెన్ని పెంచుకొని పెకె బంధువు, లోపల శత్రువు అయిపోయినాడు. ఇంతకంటే పాపం ఏమన్నా ఉన్నదేమో మీరు విచారించండి? భూగ హత్య మొదలైన పాతకములకు అవధిఅంటూ వున్నది గాని, కృతఘ్నుని కలువమునకు నిష్కృతి అంటూ ఎక్కడాలేదు. ఆ కృతఘ్నుడైన నరునికి తీవ్రమైన నరకపీడనం సంప్రాప్త మాతుందని ధర్మవిదులు అననే అన్నారు." అంటూ ముఖం కండ్లలు చించుకుంటున్నట్లు, జాగ్రత్తపాల పోయినాడు.

సభలో అంతా ఆశ్చర్యపోయినారు. అద్భుతం పడాదు. భయపడారు. వసుదేవునిగరించి కంసుడు చేస్తున్న నిందను విని మనస్సులో కిందగూడా పడాదు. కంసుడు వారి ఆలోచనలను ఆశ్చర్య దూరం సాగనియలేదు. తిరిగి వసుదేవుని దిక్కు ముఖమై, తిరిగి ఆయన్ను ఉపాలంభించడం మొదలు పెట్టాడు: "కులానికి ఇంతపీడ అంటూ కల్గకుండా తక్షింయకోరికూ వస్తున్నానే! అట్టి

నాయందు నీవు ఇట్టి పాపాన్ని ఆచరించి కులువవు అయినావు. శ్రోహి నైనావు. అసలు నీకు ఈ మనలితనం అన్నది ఎలా వచ్చింది? నువ్వు ఎలా ముదినీనావు? ఏమిగా పెద చెనావు? నీవున్న ఊళ్లోగూడా జ్ఞానంఅన్నది లేకుండా పోరిపోతున్నది. నీవు, వసుదేవా! మిథ్యాకీలుడివి. మృషాక్రయాడివి. అనర్థ సయముడివి. నీ ఆలోచన ఏమిటో నాకు తెలియదనుకున్నావా? నీ కొడుకుచేత నన్ను చంపించి, ఆ కొడుకుచేత మధురను యేరిదా మని చూస్తున్నావు! ఓరి బాలుడా! నీ ఆలోచన-ఎంత ఆలో చనరా! ఏదీబలన్ని, ప్రాధవాన్ని ఎరుగక చేళావు అంటూ! నాబలం, నా ప్రాధనం నీకు తెలియనివి కావే! నా ముందు ఇంద్రుడు నిల్యలేడు గద! వరమణివుడు అగలేడు గద! రక్షోత్పే కంలో నాకు సాటికాగలవాడు ఈ ఏడు లోకాలలోను లేకు గద! అది తెలిసిగూడా నువ్వు ఈ బాలుణ్ణిరెచ్చి నాకు ఎదురు నిల్యు తున్నావంటే నిన్ను ఏ మనారి? ఏ శ్రీకి ఆకించి నువ్వు ఇలా చేస్తున్నావు? ఇట్లాచేసి నువ్వు ఏమిశ్రీకి పాత్రమమై చెలగుతావు? ఏనుగులు పోరాటం అడుతూవున్నా అడవికే నవ్వం. పోరాటం మని చరిస్తున్నా అడవికే నవ్వం; ఇప్పుడు ఈ కృష్ణునికి, నాకు, పోరాటం అంటూ సాగితే, మాకు ఇద్దరికేకాదు నవ్వం; సకల యాదవులకు నవ్వం వాటిలుతుంది. ఇంత మాత్రం తెలుసుకోలేని మూఢుడవు నువ్వు. చక్రవర్తి వంశంలో బుట్టి, బాల్యం అదిగా మారండి పెంచగా పెరిగి, పిదప ఇప్పుడు ఈ వయస్సులో ఈనీడ రక్తంకు ఒడిగట్టావు? వృధావృధా! పరిణతిలేని వృధాప్యంగాడా ఒక వృధాప్యమేనా! అది పలితకేమాత్రమైన వృధాప్యం. ఆమాత్రపు వృధత్వంతో నీవు యాదవులకు గురుసానమవు గూడా అయినావు. అది ఈ యాదవుల దౌర్భాగ్యం! నీవు ఎట్టి వాడవైతే నాకేమి? నేను నిన్ను వగియింపను. ఇంతకముందు ఎప్పుడు బంధు వృద్ధిజ్ఞ వగములు చేయలేదు. ఇక ముందు చేయ గలవాడనుకాను. నీవు చేసిన దుర్లయంవల మేలు వచ్చినా, కీడు కలిగినా, అది దైవకృతం అనుకుంటాను. అంతే. కాని నీ దుర్భాగ్యం మాత్రం యదుకులం అంతకీ తలవంపులు తెచ్చింది. ఇప్పుడు నీవు నాకు, కృష్ణునకు పెట్టిన రాయడివలన, మాయద్రిలో ఎవరో ఒకరు హరించుకుండా, శాంతి అంటూ ఎర్పడదు. ఇది అంతా నువ్వు తెచ్చి పెట్టావు. అందుకు నిన్ను రాజ్యంలోంచి వెడలన పవలసిన పని. అట్లా చేశానా, నేను తుచ్చుణ్ణి అవుతాను. నీ చుట్టరికం నీ దగ్గరే వుంచుకో, సభలో వుంటే వుండు, లేకపోతేపో, పలువలుకు లతోపనిలేదు."

తెలుసుకొని బాగుపడండి

<p>పిల్లలు ఎక్కువ అవటంవల్ల దీర్ఘదంతో నీరకం</p> <p>అసుభవిస్తున్నది.</p>	<p>తక్కువ అవటం వల్ల అన్నివిధాలా హాయి ఉన్నది.</p>	<p>పెళ్లి తియ్యకకోరినందేం బులాగే ఉండాలంటే కొన్ని సంవత్సరాలయిన పిల్లలు పుట్టకుండా చూసుకోవాలి</p>
---	---	--

దాంపత్య సుఖాలు అనుభవించుచు గూడ, గర్భం రకుండుటకుగాను అనేక జేశాలలోని ప్రముఖ డాక్టర్లు కనిపెట్టిన సరి కొత్త 60 మార్గాలు "అంతానం" అనే తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. అవునరం లేనపుడు గర్భంరాకుండా చేసే 60 మార్గాలు, ముఖ ప్రసవానికి గర్భిణిలు ముందుగా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, పసిబిడ్డలను పుష్టిగా, ఆరోగ్యంగా ఎక్కువ ఖర్చు లేకుండా పెంచే మార్గాలు బొమ్మలతో సహా ఉన్నాయి. సంసార సమస్యలు తీర్చడానికి ఆధారపడతగిన పుస్తకంజను. ఈ అద్భుతగ్రంథాన్ని మీరు చదివితీరాలి. రచన : పి. యస్. మూర్తి, యం. పి., తల రు 3-50. పోస్టుఖర్చులు ఉచితం. "మూర్తి & సినాయకిం" 83, పీటర్స్ గోడే, మద్రాసు-14 కు ఉత్తరం వ్రాస్తే పంపిణీ మీకు వి. పి. పోస్టుద్వారా పంపబడును.

అవ్వ

త్రెయిన్ వచ్చి పోట్ ఫారం మీద ఆగి...
“తన కాగితం తీరిపోయిందంటూ,
‘ఉన్న’రని నిట్టూర్చి “దిగేవాళ్లు దిగం
జోయి!” అని గావుళక పెట్టింది.

ప్రసాదరావు ఒక్కసారి ఉలికిపడ్డాడు.
కెటికీలోంచి తొంగిచూశాడు.

“అరే! తన దిగవలసిన స్టీవరు వచ్చే
సింది!” తోలునంచి వట్టకుని పాదాల
యాథాలాపంగా బూటలో కూరేసి, ఒక్క
గంతులో పోట్ ఫారంమీద పడ్డాడు.

అతనికళ్లెరిగినో ఆస్వేషిస్తున్నాయి.
ఎవరినో చూడాలనే ఆత్మతతో తొందర
తొందరగా అటూ ఇటూ చూస్తూ తిరుగు
తున్నాడు.

‘కాంత’గాని-కనీసంమోహన్ గాని వచ్చి
తన్ను రిసీవ్ చేసుకుంటారని ఎంతగానో
ఆశించాడు.

“నునువుల కెంత నిరక్షుం?...”

ప్రసాదరావు అకాభంగం పొందాడు
తనవారినీ గురించి తను తప్పుగా అంచనా
వేసుకున్నాడు. ప్రసాదరావుకు తల కొట్టేసి
నట్టియింది. తనెన్నోలుగానో స్వదేశాన్ని,

స్వజాతాన్ని చూడాలని తెలియక
వుంటే, కనీసం స్టీవరుకి వచ్చిచూడా రిసీవ్
చేసుకునే దిక్కు లేకపోయింది.

ప్రసాదరావు కేబుల్ కెయ్యిపెట్టి సిగ్
రెట్ పెట్టే తీశాడు. ఏదో బరువుగా క్రింద
పడింది. ‘ఫలానా ట్రెయిన్ లో నేను వస్తు

ఎం. వి. నారాయణచార్య

న్నాను. స్టీవరుకి వచ్చి కలుసుకోమని...
తను కాంతకు గానైన ఉత్తరం అది.

‘ఏం పరాకురా! ప్రసాదం భాయీ!’
అనుకున్నాడు. మరి మొన్న మైదానులో
ఓడ దిగగానే తను స్వయంగా పోస్టు చేసిన
ఉత్తరం మాటేవిడిటి?

వెయిటింగ్ రూంలో ‘టేబిల్ మీద రెదర్
కేసు విప్పి చదివించి చూశాడు.

‘పా భగవాన్!’ అక్కడ తను తీసిన
ఫోటోల తలూకు నెగెటివ్ లూ, ప్రింటూ
కాశీ కవర్ లో పెట్టాడు. అవి ఇప్పుడు కని
పించడం లేదు. ఈ పరాకుమాత్రం తను విడ

కాలు వర్షా, డాక్ లేటు సంపాదించినా
తనకు ప్రాణన్నే హీతుల్లా వెంటాడుతూనే
వుంది.

ప్రసాదరావు వాచీ చూసుకున్నాడు.
రాత్రి తొమ్మిదిన్నర అయింది.

నేడు నంతా పట్టపగలా వుంది. ఎంతగానో
మారిపోయింది. ప్రసాదరావుకు తన మాతృ
భూమిని, అందులో తన స్వగ్రామాన్ని,
అందులోనూ...ఎంతో వాగ్వికత పొందిన
కాన్ని జూన్లూంటే బ్రహ్మాండంగా వుంది.
ఈ సమయంలో బయలుదేరి తన స్నేహితులు
ఎవరినో ఎక్కడెక్కడ వున్నారో వాళ్ల
దర్శి లేపేసి...పలకరించి ఎన్నెన్నో విష
యాలు మాటాడేసుకోవాలన్నంత ఉబలా
టంగా వుంది.

స్టీవరు బయట ఉన్నతంగా నిలబడి రంకు
దీపాల వెలుగులో తన్ను నవ్వుతో, చలక
సున్న ‘రెసారెంటూ’ దానికి ఓ పక్కగా
‘మెడికల్ హాలు’ ఓ విరాగు ఫ్యాన్స్
దుకాణాలు; షర్టీ గుకాణాలు, సెకిల్ రిజ్
జట్యాల కోణాలము; పండ్లపు గుర్రాలూ
దూసుకుపోతూన్న ట్యాక్సీల హోర్న్ మోలిం
ప్రసాదరావును ఓ పావుగంట సేపు ‘ఏం

చెయ్యాలి? అనే ఆలోచననించి మరిపించాయి.

అతనిపాదాలతనికి తెలియకుండానే అతన్ని రెప్పారెండులాని ఒక పేజులోదగ్గర నిలబెట్టాయి.

‘ఒహో; నేనిప్పుడు కాఫీ త్రాగబోతున్నాను కదూ!’ అనుకుని తనలో తన నవ్వుకుంటూ ఆపని కృపకమించాడు.

రెండు గుక్కలు కాఫీ త్రాగి తర్వాత సిగరెట్ ఘాటుగా పిల్చాడు.

‘రాత్రి చూటలో గదిలో వదుకుని ఉడయాన్నే యింటికెడితే?’ అనుకున్నాడు.

చానితో ప్రసాదరావుకు బ్రహ్మాండమైన ఊహ వచ్చింది.

‘తెలువారేసరికి ఇంట్లో తన తన వక్కమీద దుప్పటి ముసుగులతో ఉంటే, ఎలావుంటుంది!...కాంత ఆశ్చర్యంతో ఎంత ఉక్కిరిబిక్కిరయి తికమకపోతుంది? ఇలా తన నన్నాడని కల్లో కూడా అనుకోని కాంత.....

‘అవును కాంత...కాంత...ఆలోచనలకు ‘చేకో’ పడింది. మళ్ళీ మరో గుక్కడు కాఫీ తాగి సిగరెట్ పిల్చాడు.

కాంతంటే ప్రసాదరావు సర్వస్వమూను. అంతకంటే కాంతే ప్రసాదరావు - ప్రసాదే కాంత. తేకపోతే ప్రసాదరావులో మొదటి అక్షరం పక్కని కాంతని చేర్చినా సారక నామంక్రింద చాలా బాగా వుంటుందని ప్రసాదరావు అభిప్రాయం.

ప్రసాద కాంతని ప్రేమించి పెళ్ళాడాడా?...కాంతేలో నెన్నుకొన్నాడు అమర్చిడితో - (తద్వారా శేఖలబహ్వాదా చేసి-) ప్రారంభమైన ప్రేమా?

తేకపోతే పక్కింటివాటాలో కాంతను ప్రసాద ప్రేమించి, నాన్నడు; ‘నా’ అన్న ప్రతీవాణి-సంఘంతో సహా ఎదిరించి ఘాటుగా సంఘాన్ని తిట్టి, తేకపోతే స్వయం దివగా ఏ ద్వి పెళ్ళాడాడా? తేకపోతే కన్నుటి కాఫీత్రాక్కు ఏమిటి దూలారీకేసి చూసి ఈ ఆలోచనలు...!

వాస్తవానికి తెల్లయి చూడుతున్నా వడినదాకా ప్రసాద కాంతముఖంకూడా ఎరుగడు.

కాని...కాంతదీ తనదీ ఏదో జన్మాంతర సంబంధమని; తన కాంత వాడు కావడమే తనకు మిగతా ప్రపంచంకంటే ఉన్న ప్రత్యేకత; తేక ఆధిక్యత అని విశ్వసిస్తాడు.

చిన్ననాడే తల్లికి దూరమై అనురాగాన్ని వాళ్ళల్లాల్లా ఎరుగని ప్రసాదరావు పసిపిల్వాడిలా కాంతతో ఆడుకుంటాడు. తండ్రికూడా దూరమవడంతో ప్రసాద మరీ కాంతమీద ఆధారపడి జీవించడం మొదలెట్టాడు. కాంత తన చిలిపితనాన్ని చూసి

ఆనందిస్తుంది. అర్థంలేని ఆవేశాన్ని సహిస్తుంది.

భార్యగా, స్నేహితురాలుగా, అధికారిగా అన్నిరకాల అనుభూతుల్ని తన కందిస్తూ తనింతవాడు కావడానికి తోడ్పడింది.

కాంతను వదలి ఉండలేక ‘నేను ఫారిన్ పోనన్నాడు’ - ప్రసాద.

‘నాలుగేళ్ళ నగా ఎంతసేపండి-నేను మా ‘మోహన్’ని సాయం తెచ్చుకుంటాను - అవకాశం పొందుచేసుకోకండి’ అని బలవంతంగా వప్పించింది.

ఎలావుందో కాంత? ఇప్పుడేం చేస్తాంటుంది? చెప్పిందిగా “మీరు వచ్చేంత వరకూ మీ ఫోటోమండే కూర్చుని తపస్సు చేస్తూఉంటానని” ఈ నాలుగేళ్ళలో వేళ్ళమీద రెక్కపెట్టగలిగినన్ని సార్లు మాత్రం ప్రసాద కాంతనుంచి ఆలోచించి ఉంటాడు.

‘ఆ’ నాతావరణమే అంత! యాంత్రికంగా మరలూ చక్రాలాగా సక్రమంగా తిరగడంతపై ‘హృదయాల’ విప్పి చెప్పకునేపాటి తిరుబడి అవకాశం ఎవరికీఉండేవి కావు.

‘తను’ దిగాలుపడి కూర్చుంటే.

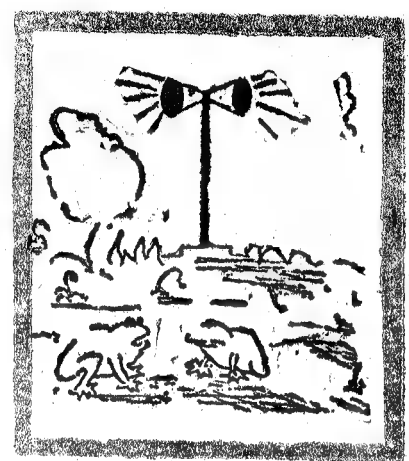
‘ఏం మిస్టర్?’ అని పలకరించేపాటి తీరు బడి ఉండేదికాదు అతని మిత్రులకు.

‘ఈఅర్థంలేని బందిఖానా నాకెందుక’ను ది నేవాడు.

ఇలా గడవిడలతో ప్రాణాలు తీసుకుని తామంతా సాధిస్తున్న చేమటో తనకర్థమయ్యేదికాదు. ‘జిసిపిస్’, ‘వేదతో’ అర్థంలేని కట్టళ్ళతో స్వేచ్ఛను, ఆనందాన్ని వదులుకుని ఆఖరికి గట్టిగా గాలి పీల్చుకోదానిక్కుడా నోచుకోని దౌర్భాగ్యపుత్రుని పట్టించేమా అని బాధపడేవాడు. అక్కడి వాళ్ళంతా నిత్యం ఇలా బాధపడుతో వుండవలసిందేనా? అని వారిపై సానుభూతి చూపేవాడు. తనంత పాపాగ్రహృదయుడు? కనీసం తాను లేనన్నాళ్ళూ వుట్టింటి కళ్ళమని చెప్పాలనికూడా తోచలేదు తనకు తనది ఒకే పరధ్యాన్నం బుర్ర స్నేహితులతో చెప్పాడు, ‘అప్పుడప్పుడు కాంత తేమ సమాచారాన్ని చూస్తూ ఉండాలని.

కాఫీత్రాగి బయటగా నిలబడి సిగరెట్ పాతని యాంత్రికంగా రోడుమీద పడాడు.

ఇదివరలో - అంటే ప్రసాదరావు ఉండే రోజులో - సవినయంగా భూమిలోకి క్రంగి వుండే ఇళ్ళు నేడు కొన్ని మేడలుగా రూపాంతరంచెంది దర్పంగా నిలబడి చూస్తున్నాయి. పల్లెటూరి వాడు చూసినట్టు వింతగాచూస్తూ తనలో తన నవ్వుకుంటూ గొణుక్కుంటూ మధ్యమధ్య ఒళ్లు తెలియకుండా ‘విజిల్’ చేస్తూ తదనుగుణంగా

‘ఈ మైకు అరుపుల్లో మన అరుపులు వినేవారెవరు?’

చిత్రకారుడు: శ్రీ చెన్నగిరి రామారావు (ప్రేదరాబాదు)

లయగా బూటతో రోడుమీద తాళంకేసుకుంటూ నడుచుకుంటూ పోతున్నాడు.

ఎదురుగా ఉన్న సినిమా హాలుకు వేళ్ళాడకట్టిన ‘వేనర్’లోని హీరోయిన్ ప్రసాద చేపల్చి చూసి విరగబడి నవ్వుతోంది. మిస్టర్ ప్రసాద నీరియస్గా విలన్ పోజులో సిగరెట్ పెరిగించి తిన్నగా దాని కళ్ళలోకి మొహంమీదికి ఉక్కిరిబిక్కిరదేలా పొగవదిలాడు. ఆతర అమాంతంగా సిగ్గుపడిపోయి పొగ ముట్టు చాటున తన మొహాన్ని దాచుకుంది.

ప్రసాదరావు తీరు బడిగా ఆ సినిమా తాలూకు వివరాలు చదివేడు.

“పోసి సినిమాచూసి ఇంటికీపోతే?” అలోచన తన ఆపని చేసినతర్వాత ఆలోచించడం. మిస్టర్ ప్రసాదలోఉన్న విశేషం.

అంచేత ప్రసాద సినిమాహాలులో కూచుని తోలుసంచి బాగ్రతగా ఒళ్ళోపెట్టుకుని.

“సినిమాకు వెళ్ళడమా? మానడమా?” అనే సమస్యమీద సిగరెట్ మీద సిగరెట్ కాలుపోతే ఆలోచిస్తున్నాడని వేరేచెప్పక్కర్లేదు.

భూమి తనచుట్టూ తన రోజుకోక్కసారి తిరిగితే, ఒక్కొక్క థియేటరులో ఒక్కొక్క ఫీలింగ్ రోజుకు కనీసం రెండు సార్లు తిరుగుతుంది. ఆదివారాలూ వండగలూ వసే మూడుసార్లు వీలైతే వీలైనన్ని సార్లు తిరుగుతుంది.

తెలుగు మనుషులను తెలుగుడెలుగులను తెలుగు ప్రేమకలాపాల్ని, తెలుగు విలసమనాలుగేళ్ళతర్వాత ప్రసాదరావు మొదటి సారిగా వివరంగా ససంభ్రమంగా తిలకించి

(87-వ పేజీచూడండి)

జీవన గంగ

(గతనందిక తరువాయి)

భర్త బ్రతికి ఉన్న నాటి దై భవం తో ఈ నాడు ఈ బ్రతుకుని పోల్చుకుంటే కొన్ని నగ్న సత్యాలు ఆమెకి అర్థమయ్యాయి. ఈ ఒంటి నిట్టూటపాకలో (ఇంటో పొచివని చేసేవాళ్లు యిలాంటి పాపలోనే ఉంటారు) మనుష్యుల ముఖాలకి వచ్చిపోయి, ఊరి బయటల బ్రతికవలసివస్తుందనీ, గంజిత్రాగి బ్రతికే ఈ అలగాజాతి ముసలితాత తమ పాలిట భగవంతుడవుతాడనీ అంతకుముందు అనుకొని విధంగా ఆమె గురించాల్సి రావటంతో ఆమెలో అంతా తలకిందులవుతున్నట్లుగా అనుభూతి చెందసాగింది. ఇది వరలో ఏ పనిమనుష్యుల్ని, కూలివాళ్లనీ అలగాజాతివాళ్లని దూరదూరంగా ఉంచేదో వారంతా ఆమె మనసులో కొదికొదిగా దగ్గరగా రాసాగారు. కొడుకుగాని, కూతురుగాని 'అమ్మా ఇలా చెయ్యనా' అని ఎంత చిన్న విషయంలో అయినా సరే సలహా అడుగుతే 'నాకు తెలియదు నాయనా. మీకెలాతోస్తే అలా చెయ్యండి' అని తప్పకొంటూంది యిప్పుడు. ఏ విషయంలోనూ తానుగా చొరవ తీసుకుని పొదికారంగా కాసింపటానికి యిప్పుడూమీ వెనకాడుతోంది.

'మామ్మ మళ్లీ మనవూరు ఎప్పుడు పోతామే' అని పిల్లలు అడుగుతూంటారు.

సుగుణమ్మ పాలిపోయిన ముఖం ఎత్తుకొంటూ 'ఇది మన వూరే' అంటుంది.

"అయితే మరి యిక్కడ ఇళ్లు లేవే? మనుష్యులు లేరే? ఎప్పుడూ యింత నిశ్శబ్దంగా ఉంటుండే? అబ్బ! ఆగాలి మూలుగు వింటుంటే భయంగా ఉంటుంది మామ్మ! అని అంటారు వాళ్ళు.

వాళ్ళ ప్రశ్నలు ఒక్కొక్కప్పుడు చాలా బాధాకరంగావుంటాయి.

'అమ్మా ఇదివరలా అందంగా తల దువ్వుకొని పూలు పెట్టుకోవే? అలా రుప్పలా వదిలేసుకుంటావే? అలా చుట్టూకుంటే బాగుంటుందమ్మా' అని ఒకరోజు. "అసలు

యిక్కడికి పూలు అమ్మడానికి రావుగా' అని యింకొక సమాధానం చెబుతారు.

లక్ష్మమ్మగారు జోక్యంచేసుకుని 'అబ్బ! మీరు అవతికిపోయి ఆడుకోండి' అని కనురుకు నేవరకూ వాళ్లు యిలానే పిచ్చి ప్రశ్నలు వేస్తూ పెద్దవాళ్ళ ముందే తిరుగు తూంటారు. బయటికిపోతే వాళ్ళ తోచదు. భయంగాకూడా ఉంటుంది.

ముసలితాత ఒక్కొక్కరోజు ఇంటోనే ఉండిపోతాడు. ఆతను యింటో ఉన్నంత సేపూ పిల్లలు అతనిచుట్టూచేరి ఆడుకుంటారు. అతను లేకపోతే వాళ్లు గుమ్మంవిడిచి బయటికి రారు. బయటికివచ్చినా ఉండి ఉండి దూరంగా వినవచ్చే బస్సు రోదలూ, జాయ్మంటూ మూలిగే చెట్లూ, దూరంగా పచ్చపచ్చగా కనిపిే పంటపొలాలూ, మళ్ళీ పొదలూ, కీచరాళ్ళ రోదలూ చితుకు చితుకుమనిపిస్తాయి. ప్రతిరోజూ ఉదయం గొర్రెలమందని తోలుకుంటూ గొల్లవాళ్లు అటునించి యింకా పెకేపోతూంటారు. సాయంత్రం కనుచీకటి పడేవరకీ మందని తోలుకుంటూ ఇళ్ళకు తిరిగిపోతూంటారు. వాళ్లు పిల్లల్ని పలుకరించిపోతూంటారు. ■ గొల్లలు వినసాంపుగా మురళీ వాయిం చుకుంటూ పోతూంటారు. గుగుణమ్మ, లక్ష్మమ్మగారు పిల్లల్ని దగ్గరగా తీసుకొని ఆ పొటవింటూ కన్నీరు పెడుతుంటారు.

ముసలితాత పిల్లల్ని ఎదురుగా కూర్చో పెట్టుకుని తన చరిత్ర సంతాకథలు కథలుగా వినిపిస్తూంటాడు.

తన చెప్పవేళ్ళో ఇద్దరుపనివాళ్లు నామే సాగా పిల్లల్ని చూడటానికంటూ ఉండే రోజుల్లో తనఎదుట వాళ్లు పిల్లల్ని ముద్దు పెట్టుకుంటే లక్ష్మమ్మగారు ఎడాపెడా నాలుగునాయించి 'మూతివిడ వాతలేనా' అని వినుచుకుపడిపోయేవాడు. ఇప్పుడు తాత ఆ పిల్లల్ని ఎలా హృదయానికి హతుకుని ముద్దు పెట్టుకుంటుంటే ఆవిడమాసివా ఏమీ అనలేక మనసులోనే బాధపడి నడుకుంటు వ్తారు. అతను పిల్లలకోసం అవ్వడవ్వదు

వళ్ళూ, విళ్ళలూ తెన్నూంటాడు. దగ్గర కూచుని వాళ్ళ చేతి తినిపిస్తూంటాడు.

'అమ్మాయీ వాళ్ళని ఇటు పిల్వేడ్ల. ఎంత చెడ్డా ఇలాంటివి చూడలేనే. ఆ పిల్లల్ని ఇలా రమ్మను. మంచివాడే అనుకో. బెనా అలగా జాతివాడిదగ్గర వాడి ఒళ్లో పెళ్ళి మార్చుని వాడు పెట్టిందంతా తింటుంటే పాపంకదుచే. రాను! రాను! నే చూడలేనే తల్లీ' అంటూ కూతురు దగ్గర గొణుగుతూంటుంది.

'అలా అనకమ్మా. అతనే లేకపోతే మన కిక్కడ దిక్కిలరు చెప్పా. అతను అంత ఆవ్యాయంగా తెచ్చి పెడుతుంటే కాదంటే పాపంకదూ?' అంటుంది సుగుణమ్మ!

లక్ష్మమ్మగారు మారుమాట్లాడకుండా ఊరుకుంటారు.

ముసలి తాతలేనిదే పిల్లలకి సందడిలేదు. అతను వాళ్ళను కూడా వేసుకుని ఆ చుట్టు పక్కలకి పికారుగా తీసుకుపోతూంటాడు. రోజూ విడిచిగోజూ లక్ష్మమ్మగారు చేసుకున్న పచ్చడో కూరో అతనికి పెడుతూంటారు. బజారునించి కూరానారా అతనే తెచ్చి పెడుతూంటాడు. మధునూధనం సుధద్రవ్యుగారు వారానికి ఓ మారువచ్చి చూసి పోతూంటారు.

మొత్తంమీద తనమడి, ఆచారం దృష్ట్యా ఇక్కడ లక్ష్మమ్మగారికి చాలా ఇబ్బందిగానే ఉంది. సుగుణమ్మ ఈ సీతిలో పడి మంది మధ్యా ఉండాలన్న మనషి. అలా జరిగిఉంటే ఆమె కొంతలో కొంత కొలుకొని ఉండేది. యిప్పుడు ఈ ఏకాంత వాసంలో ఆమె మరింతగా కృంగిపోయింది. పాలిపోయి ఒంటి ఊపిరితో నీరశంగా ఉంటూంది. పిల్లల్ని గుండెలకి హతుకు ఏవేవో జ్ఞాపకాలతో రోజుకోమారే సాముఖమంతా చెరువుచేసుకుని వాతేవర

కాన్ని అత్యంత విషాదపూరితంగా ముద్దు గూంటుంది. అలాంటప్పుడు లక్ష్మమ్మగారు పడే రాత అంతా యుంతాకాదు. చిగులుతో ఆమె మనసంతా బరువెక్కిపోతుంది.

అమ్మ నువ్వు మనసు
 రాయచేసుకోవాలే. లేక
 పోలే ఇక్కడ జీవితం నర
 కంలా అయిపోతుంది. కాస్త
 పిచ్చుపట్టు. నా మాట విను
 అంటూ లక్ష్మమ్మగారు
 అనునట్లు నేను గుణమ్మ
 ముఖాన్నంతా దిగమింగి
 అలాగే ఒరిగిపోతుంది. ఆ
 పడిపోవటం ఒక్కొక్క
 వ్యక్తుడు గంటల తరబడి
 స్వప్నంలోకి రాకుండా ఉం
 డిపోవటం జరుగుతూం
 టుంది. లక్ష్మమ్మగారికి
 కాళ్ళూ చేతులూ అడక
 కంగారుపడిపోతారు. పిల్
 లు బావురు మంటారు.
 ఒక్కొక్కప్పుడు తాత
 ఉంటాడు. ఒక్కొక్క
 వ్యక్తుడు ఉండడు. ఇక ఆ
 పరిస్థితిలో లక్ష్మమ్మగారికి
 పిచ్చెక్కినట్లయి లోకా
 న్నంతా దుమ్మెత్తిపాసి
 నుంది.

“పాడు మనుష్యులు.
 పచ్చగా ఉంటే మీదపడి
 పొట్ట పగిలేట్లు తింటారు.

అది నిర్ధారణ చేసుకుం
 దుకు చూడ చూడ
 నట్లుగా ఆ పాద మ
 సకం పరిశీలేసాడు.
 తన భారవాటువడలే
 దని నిర్ధారణ చేసుకుని
 ఒక్కొక్క అవదించి
 ట్లయి చక్క! అరగ
 పోతుంటే ఆ వ్యక్తి
 బాధగాడూపాడు.

బాబూరావు కాఫీ
 మెల్ల మెల్లగా చప్పరిస్తూ
 న్నాడు. హోటల్లో జనం వల్లపల్లగా
 ఉన్నారని. హోటల్ యజమాని కుర్చీలో
 బడకంగా కూచుని ఆవురిస్తున్నాడు.
 మల్లి బాబు ఎంత త్వరగా ఈ కుష్టు
 రోగి బారినండి తప్పకుండా వాడూ అన్నీ
 ఆత్మతతో బాబూరావు ని
 తొందరచెయ్యి సాగాడు.

“ఈ సర్వర్ మీద పాపం
 వీలైతే జాలించలాయినారు సార్.
 దారణం” అంటున్నాడు కుష్టు రోగి
 ఒక చెంప కనితో పళ్లు కొరకుంటూనే.
 మల్లి బాబు బాబూరావు ప్రక్కకి

కష్టంప సే ఒక్క గాడిద కొడుకు అడుక్కోడు.
 నా బిడ్డని నన్ను ఇంత బాగాలు పెడతారా.
 మీ వంశాలు నాశనంగాను. మీకు ఆడబిడ్డలు
 లేరూ” అంటూ తిట్టిపోస్తారు. పిలు సేపలికే
 దిక్కు లేదు చెట్టూ చేమా తప్పించి.

అదివారం నగరం ప్రకారంగా ఉంది.
 ఆరోజు ఆఫీసులకి వెళ్లేవాళ్ళూ, వ్యవ
 హారాలూ, వ్యాపారాలనిమిత్తం తిరిగేవారికి
 విక్రాంతిదినం కనుక విడుదలన్నీ జనసందడి
 ఎక్కువగా లేకుండా నిశ్శబ్దంగావున్నాయి.
 అక్కడక్కడ హోటల్లోనుంచి విన
 వస్తున్న సినిమా సంగీతం ఆ నిశ్శబ్దాన్ని
 మరింత ప్రశస్తులం చేస్తున్నది.

హోటల్లో బల ముందు కూర్చుని ‘ఓ కప్ప
 కాఫీ’ అని పురుషులయిచి సర్వరు వినిపించు
 తోక పోలే చిరగా మరోమారు అరిచాడు
 బాబూరావు.

ఆ అరుపుకి ప్రాప్రయిటర్ అదిరి వెనక్కి
 చూసి బాబూరావు తీవ్రమయిన దృష్టి
 సర్వర్ మీద లగ్నం అయివుండటం గమ
 నించి ‘ఏరా రాస్కల్. కొవ్వ పరిసిందా.
 చెబుతే వినిపించలా?’ అంటూ అరిచాడు.

సర్వర్ ఎన్నడూ అలవాటులేనికోసంతో

జీవితంలో మొదటిసారిగా పొరువంగా
 చూస్తూ ఏదో నసికేసరికి హోటల్ యజమాని
 కుర్చీలోంచి చల్లమనిలేచి సర్వరుమీదికి
 రాపోతుంటే మల్లి బాబు చప్పన అడుపడి
 సర్వర్ని లోపలికి పంపించేసి “కాస్త అగండి.
 అభిమానం చచ్చిపోయింది కాబట్టి వాడు
 వడుతున్నాడు గాని ఉడుతే ఎగిరిపోయే
 ట్టుగా ఉన్న మీద ఆ పర్వతాకారుడి
 మీదకు లేసే వాడు తిరగబడితే ఈ హోటల్
 వున్న మీరంతా కలిసినా వాడి కబంధ
 హస్తాలనుంచి మిమ్మల్ని వేరుచెయ్యలేరు.
 మన జాగ్రత్తలో మనం ఉండటం మంచిది”
 అని అంటుంటే ప్రాప్రయిటరు “సరే ని
 రాసినట్లు సలిపేవాను సార్” అని ఓ చూపు
 రూతుంగా సర్వరువైపు విసిరి వెలి
 కుర్చీలో కూర్చుని వారేగా మల్లి బాబువైపు
 చూడసాగాడు.

“మంచి ఘోటయిన సమాధానం చెప్పా
 రండి. బతే సంతోషం అయింది” అంటూ
 రెండుబల్లల అవతల కూచున్నాయన మల్లి
 బాబు పక్కగావచ్చి కూర్చున్నాడు.
 మల్లి బాబు అతని పొంగినట్లుగా ఉన్న
 ముఖాన్ని పరిశీలించి విషయం గ్రహించి

ఇరుక్కుంటూ “అవునండి” అంటూ మర్యాద
 కోసం ఓ చిరునవ్వు నవ్వాడు.

అవతలవ్యక్తి రోగిని అయినా కొద్దిగా
 మంచి దుస్తులే వేసుకున్నాడు. చేతులకి
 తొడుగు లున్నాయి. కాళ్ళకి బూట్లు
 తొడుక్కున్నాడు.

“ఈ ఊళ్లో మంచిసినిమా లేమయినా
 ఉన్నాయా సార్?” అన్నాడతను.

బాబూరావు తగుతూన్న కాఫీ ఆపి
 “లేకేమండీ. ఉన్నవన్నీ మంచి సినిమాలే.
 టిక్కెట్లు కొనుక్కుని కళ్ళు మూసుకుని
 లోపలికి జొరబడొచ్చు. బాధపడక్కర్లేదు.
 మన డబ్బులు మనకి గిట్టుబాటువుతాయి”
 అన్నాడు.

కుష్టురోగి ముఖం వికసించింది. అతను
 మల్లి బాబుతో మాట్లాడదల్చుకోలేదు.
 మామూలుగా మాట్లాడే ఈమనిషితో అతను
 మాటలు ప్రారంభించాడు.

“మనవాళ్ళు సినిమాలు ఇంకా బాగా
 తియ్యాలండీ. హిందీవాళ్ళు చూడండి మన
 కంటే ఎంత ముందుకుపోయారో.”

మల్లి బాబుకు చిరగావుంది. కుష్టురోగి

జీవన గంగ

కంటితో కసిగా ఈసంగతి గమనిస్తూనే వున్నాడు.

“అలాంటి విషయాలను, వాళ్ళు విచారాల వాళ్ళని చాలా చివరకు వెళ్ళి అనుకరిస్తున్నాడు” అన్నాడు బాబూరావు.

ఇలా సమావేశమయ్యాక వెయ్యేవేలమంది మాట్లాడితే చాలన్నట్టుగా ముఖం వాచి బోయివున్న కుమ్మరిగారి “అదీ నిజమేలేండి” అన్నాడు ఏదో పెద్దతప్పు దిద్దుకుంటున్నట్టుగా.

సర్వరు వచ్చి కుమ్మరిగారి ఏదో అడుగు తున్నాడు.

బాబూరావు కాఫీ ముగించి సిగరెట్ తాగడం తీసి కుమ్మరిగారిముందు వుంచి “తీసుకోండి ఫర్వాలేదు” అన్నాడు.

కుమ్మరిగారి ముఖంలో వెయ్యి దీపాలు వెలిగాయి.

సర్వరు ఆపాదను సకం యీ మనిషిని కరికిరించి మెలగా ప్రాప్తయిటరు చెప్పిపో విదో చెప్పాడు.

“ప్రాప్తయిటరువచ్చి “సార్, మీరుకా స లేచి ఇల్లారండి” అన్నాడు కుమ్మరిగారివో.

కుమ్మరిగారి ముఖం పాలిపోయింది. అతడు లేవటంతో భారీ అయిన కుక్కిరి భయంగా మామూ “ఇకలే మిత్రమా పోదాం” అన్నాడు మర్రి బాబు.

బాబూరావు లేచి నడవబోతుంటే మర్రి బాబు అతన్ని పక్కకి నెట్టుతూ “నా మాట విని ఆపక్కనుంచి పోదాం. పద” అన్నాడు.

ప్రాప్తయిటరు కుమ్మరిగారిముందరిస్తున్నాడు. కుమ్మరిగారి తలవంచుకుని మెట్టుదిగుతూ వెనక్కి చూసి తన అడుగుజాడలలో కూడా నడవటానికి భయపడుతూన్న మర్రి బాబుని, అనురూపంగా బయటికి పొయ్యిన్న చోటలు యజమానిని కసిగా చూస్తూ ఓ మారు తల వంచి చోటలు పక్కగా వెళ్ళి నిలబడాడు.

బాబూరావు అక్కర్లంగా ఏదో అడగ బోతుంటే చోటలు సర్వరు రెండు ఇడీలు పొటం కట్టి దూరంగా నిలబడి ఆ కుమ్మరిగారి రెండు చేతులూ మైకపట్టుకున్న తువ్వలలా తోకి విసిరాడు.

మర్రి బాబు దుర్బరమూ, హృదయ విచారకమూ అయిన ఈ దృశ్యాన్ని చూడలేక గిరిగిరా ముందుకు పోతుంటే బాబూరావుతో చోటలు ప్రాప్తయిటరు అన్న మాటలు వినిపించాయి.

“కుమ్మరిగారి బాబూ, ఘరానాగా లోపలికి పోరబడ్డాడు. ఇంకా నయం. ఎవరూ చూడలేదు” అంటున్నాడు ప్రాప్తయిటరు.

బాబూరావు మితిమీరి ఒక్కోతా జలక

రించినట్టు “అరి బా” అంటూ చోటలు తోకి పోరబడ్డాడు చేతులు. రుద్దుకుంటున్నాడు.

కుమ్మరిగారి ఆకలిగా వుండి తోటలు అత్యంతగా కుక్కిరిస్తున్నాడు.

మరో పది నిమిషాలలో బాబూరావు ఇక తలకి వచ్చాడు తిట్టుకుంటూను.

చారితో “వు సకం వుచ్చుకుని పదిహేను రోజులయింది భాయీ. పరీక్షలు పెద్ద ఫులిలా వచ్చేస్తున్నాయి” అన్నాడు బాబూరావు.

మర్రి బాబు ఒక విధమైన జాలితో కూడిన అసహ్యం నించి కోలుకుంటూ “నీకు పరీక్షలంటే ఓ లక్ష్యం కూడానా” అన్నాడు.

బాబూరావు చప్పరించేసి ఇలాంటి పరీక్షలు అనేకం చూసాను, మనకు భయమేమిటి భాయీ” అన్నాడు.

బాబూరావు కేబులోంచి ఒక ఉత్తరం తీసి మర్రి బాబు కిస్తూ “చదువు” అన్నాడు.

మర్రి బాబు చదివి “ఏమీ కానలేదు” అన్నాడు.

బాబూరావు చెబుతన్న సర్వరంతో “ఏంకి” అన్నాడు.

“పంపించిన దబ్బంతా పదిరోజుల్లో భారీ చేసి మర్రి కానాలంటే ఎక్కడ్నించి వస్తుందికి అయినా ఆ విషయం కూడా మున్నీ తంగా రాయాలిగాని ఇంత మోటుగానా రాయటం?” అన్నాడు మర్రి బాబు.

“నీ తెలివి మండిపట్టే వుంది. పట్నంలో చదువుంటే తెలియనట్టే మాట్లాడుతున్నావే. నీ పద్ధతి వేరు. నీను కేవలం అనుభవించాలనే ఆశయం కలవాడ్ని.”

“నా ఆశయం కూడా అదే. నీకు తెలియకుండానే నువ్వు ఆ ఆశయానికి దూరంగా పోతున్నావు. ఆ విషయం నీకు తెలియటంలా.”

కచ్చని ఎండ బంగారు పూతలా మెరుస్తూ పోతోటాంది. బద్దకములు అప్పుడు లేచి ముఖాలు కడుక్కుంటున్నారు. చోటలు సంగీతం దూరంగా వినిపిస్తోంది. ఇళి ముందు అడవాళ్ళు అందంగా ముగ్గులు వేసుకుంటున్నారు.

బాబూరావు తలపాట ఎత్తుకునేసరికి మర్రి బాబు తీవ్రంగా “ఇదిగో. ఇలాంటి సిచ్చవేసేలు వేకావంటే నీను వెనక్కి వెళ్లి పోతాను” అంటూ మందరించాడు.

బాబూరావు “మమిండు” అని ఆకేసి కేవలం చూపులతో తృప్తిపడుతూ మెల్ల మెల్లగా అడుగులు వెయ్యిస్తాగాడు.

బాబూరావు “నువ్వలాగంటావుగాని ఖర్చు తప్పకుండా భాయీ. కాఫీ తప్పకుండాకి సిగరెట్లు తప్పకుండాకి టిఫిన్ తప్పకుండా, కాఫీ విశోదాని! సినిమాలు తప్పకాయా? ఏం తప్పించుకోను” అన్నాడు.

“వాటికే పరిమితం చేసుకో. మీ నాన్న తాతాత్తుగా వచ్చిపడ్డాడంటే నీ బ్రతుకంతా బయట పడుతుంది.”

“నూ అయ్యి కీవూళ్ళో తూర్పుదో పడమరేదో తెలుస్తేగా?”

కొంతదూరం పోయింతర్వాత “అయ్యేవ్వ రోయ్? అలా చూస్తూనే నీకే ఆడదానికేసి చూసినట్టు” అన్నాడు బాబూరావు మర్రి బాబు బుజం గుంజుతూను.

మర్రి బాబు వెనక్కు చూసి “లక్ష్మణరావు గారూ” అని పించాడు.

లక్ష్మణరావు ఆగి, మర్రి బాబు సమీపించగానే “ఏదో పనిమీద వెళ్తున్నట్టున్నావు. అందుకేనే ఆపలేదు” అన్నాడు.

“ఒక స్నేహితుడి దగ్గరికి వెళ్తున్నాం”

“ఈమధ్య మా తోడవుడు పోయాడు. ముగ్గులూ భర్త. నీకు తెలుసనుకుంటాను.”

జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ “విన్నపం జ్ఞాపకం. అయితే అంతా వెళ్లి పోయారా?” అన్నాడు మర్రి బాబు.

విలాసంగా సిగరెట్లు తాగుతూ బాబూరావు దూరంగా నిలబడి పోజువెట్టి చూస్తున్నాడు.

మర్రి బాబు బాధగానే అటు చూసి “అయితే పాపం మధునూధనంగారి పరిసిరి మర్రి మొదటికి వచ్చిందన్న మాట” అన్నాడు.

“పెద్ద చెబుతిన్నాడు. అవన్నీ తర్వాత తీర్చిగా మాట్లాడుకుందాంగాని నీ చదువు బాగా సాగుతోందా? పరీక్షలు దగ్గరికి వస్తున్నట్టున్నాయి.”

“ఫర్వాలేదు. ఆ భయం నాకు లేదు.”

ఇదరి మనసులోనూ ఒక విషయం మెదులుస్తూ అది తెలియనట్టే మనలాలని ఇద్దరూ ప్రయత్నిస్తున్నారు. అందుకేనే లక్ష్మణరావు అతన్ని పలుకరించలేదుకూడాను.

విడిపోతుంటే మర్రి బాబు ఉండబట్టలేక

“సాయంత్రం ఇంటికి వస్తాను ఉంటారా ?
అన్నాడు.
“వుంటాను” అని సమాధానం మటుకు
వచ్చింది.

సాయంత్రం మల్లిబాబు వచ్చేసరికి లక్ష్మణుని
రావు ముందు వరండాలో కూర్చుని ఉత్తరం
చదువుతున్నాడు. రాధ పక్కనే కూర్చుని
వుంది.

ఉత్తరం సగంలో ఆపి గేటు తెరుచుకుని
వస్తున్న మల్లిబాబుని చూసి ‘రావోయ్! రా’
అంటూ ఆహ్వానించాడు.

రాధ కుర్చీలోంచి లేవబోతుంటే “మీరు
లేవకండి” అని వారిద్దూ లోపలి నుంచి ఒక
కుర్చీ తెచ్చుకుని లక్ష్మణుని రావుకి అభిముఖంగా
వేసుకుని కూర్చుంటూ “మీరలాగున్నారే?”
అన్నాడు రాధ సుదీర్ఘమైన మల్లిబాబు.

“ఆ మేకి జ్వరం. నీకు చెప్పటం మరిచాను”
అన్నాడు లక్ష్మణుని రావు.

“ఛర్రా లేదు. ఇప్పుడు తగ్గిందిలేండి”
అంది రాధ.

వానకమ్మ ఎవరికి వచ్చి మల్లిబాబుని
పలకరించి వెళ్ళిపోయింది.

ఇంతలో బయటనుంచి ఒక కాయన
‘మాస్టరా’ అంటూ లోపలికి వచ్చారు.
లక్ష్మణుని రావు లేచి ఆయన్ని కూర్చోమని
“ఏమిటి ఇలా దయచేశారు” అన్నాడు.

“మామాట కొదవలేక అబ్బాయిని మల్లి
బాబుగారిద్దరూ కుదిర్చాను గాని చాలా ఇబ్బం
దిగా వుంది సార్. చాలా దూరం అయిపో
యింది” అన్నా డాయన కుర్చీలో కూర్చుం
టాను.

లక్ష్మణుని రావు వెంటనే “ఆయన పెద్ద పరీ
క్షలకు వచ్చున్నాడు. ఇంకో విద్యార్థి తో
కలిసి ఆక్కడ చదువుకుంటున్నాడు. పరీక్ష
లయిపోగానే ఈ ప్రాంతాలకు వచ్చేస్తాడు.
కానీ ఈ పదిహేనంటా సదుకుంటే ఆ
తిర్వాతి ఇబ్బంది వుండదు. తొందరపడకండి”.
అన్నాడు.

“ఓహో అలాగా! ఆవిషయం నాకు తెలి
యదుగా మరి. అలాగేలేండి” అని ఆయన
మల్లిబాబువైపు తిరిగి “మీ తల్లిం లేవు పంపు
తాను” అన్నాడు.

ఆయనే “మీ గులాబీనెలు వాడిపోయిం
దండీ. వీటిలోంచి చూస్తే పువ్వులు అందంగా
కనిపిస్తూండేవి” అన్నాడు.

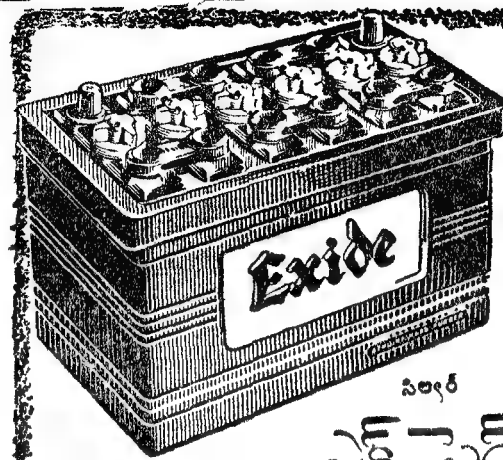
గులాబీనెలు ఆయన చెప్పినట్లుగానే ఆకు
రాలి మోడయి వుంది.

మల్లిబాబు రాధవైపు చూశాడు. “ఓహో
నీబట్టి పొస్తూనే వున్నాను” అంది రాధ.

మల్లిబాబు పక్కమని నవ్వేశాడు.

లక్ష్మణుని రావు “అదేమిటోయ్! అలా నవ్వు
తున్నావు” అన్నాడు అర్థకౌక.

ఆ వచ్చినాయన ఎందుకో తనజేబువైపు
చూసుకున్నాడు. ఆయన నొక్కాకేబు

సర్వసుల్
శ్రేష్ఠమైనదిగ
నిరూపింప
బడినది

సెల్లర్

ఎక్స్ డైడ్

క్లౌగ్ డి ఎక్స్ డైడ్ బ్యాటరీస్ (ఈస్టర్న్) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
మద్రాసు, ఆంధ్ర, కేరళ, మేఘాలయ ప్రదేశాలు (పూర్వ విశేషం:
జనరల్ ఎలెక్ట్రిక్ కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా

ప్రైవేటు లిమిటెడ్, మద్రాసు-2.

(బాంచీలు : కోయంబూరు, కలకత్తా, నగర్ బాటా.)

అ తి చొ కి! త్వ ర ప డి ం డీ!

మంచి సువాసనలుగల రూ 12 లకు అమ్ముతున్న 6 రకాల నుంచి ఆ రు
పీనాలు, అందరికీ తెలియజేయుటకుగాను, ఇప్పుడు రూ 6 లకే యవ్వబడు
చున్నాయి. బొమ్మలు చూచితే అవన్నీ మీరు శాశ్వత వాడినా, ఒక
సంవత్సరం ఆనందించుటకు సరిపోవును. శాశ్వత రకము వాడి సంతోషం
వచ్చు గాన గిరి బహువతిగా యిర్రకమ్మ. మీ యింటిని, నువ్వన్న
సంతోష పెట్టే సువాసనలను, విజిత్ చేయుచు. ఈ రిపీనాలు. 6 రకాల
ముగపుగాని మంచి సువాసనలు. ఒకరి కొక పాని మాత్రం పంపబడును.
భారత్ సెంటు ఇండస్ట్రీస్, ఏలూరు, ఆంధ్రకు ఉత్తరం ప్రాంత మీకు పి.
బొమ్మలుగా మీయింటికి పంపబడును

S. WASILIA.

పూవు మీ అవృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నది, మీ సరియైన
చర్యనుగురించిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక బొమ్మ
కాదు పెన మీకు యిష్టము ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీరు
ప్రాయశ్చిది, వేళి వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిగుశాహ
యన్ను వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు
కాన్డ్రవ్రాసిన లేదలగాయకు 12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు,
జీవితమార్గము, ఏ వ్యవహారములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో
మంచిచెట్టలు, మార్పులు, ఆశోగ్యవిషయము, పరదేశీగమనము, తీర్మానములు, వివా
హము, స్త్రీగుళుము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, ఆశోగ్యదవ్యలభము
మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రమే
వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) నుష్టగ్రహము లేవయినా పుష్ప
యెడల శాంతిచేయు విధానంకూడా మీకు లభ్యమైగా నుండనియెడల పైకము వాపను
బడును. మేము పంపిన భోగట్లా మీకు లభ్యమైగా నుండనియెడల పైకము వాపను
చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మా అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-18) Jullundur City.

టాటావారి
ఒడి కోలోన్ మరియు
ఒడి కోలోన్ సబ్బు

ముట్టుకుంటే
మంచుముద్ద

టాటా డిస్ట్రిబ్యూట్

జీవన గంగ

కింది భాగం చిరిగి అందులోంచి ఆయన పొడుంకాయ అడుగుభాగం కొద్దిగా లొంగిచూస్తోంది. ఆయన సరుకుని నీళ్ళ పడుతూ “చాకర్ల చింపేసిందండీ” అన్నాడు.

కుర్చీలు పొరబాటు గ్రహించి ‘అయ్యయో! తమిందండి, మిమ్మల్ని చూసి నేను నవ్వలేదు’ అన్నాడు చేతులు జోడించి నమస్కారం చేస్తూను.

లక్ష్మణరావు విషయం గ్రహించి ‘లక్ష్మణ స్వామి నవ్వులా ఉండే’ అన్నాడు. రాధ నవ్వు అణచుకుంది.

■ వచ్చినా యన నవ్వుకుంటూనే వెళ్లి పోయాడు.

“నవ్వు నాలుగువిధాల చేటు. అనలు మీరు నవ్వటానికి కారణం?” అంది రాధ.

“ఎందుకో వచ్చింది.”

“ఆయన్ని చూసే మీరు నవ్వారు కదూ?” అన్నాడు లక్ష్మణరావు.

“తప్పకదండీ. అందుకొక్కడు నేను నవ్వించి. నేను రాధ సమాధానానికి నవ్వాను” అన్నాడు కుర్చీలు.

లక్ష్మణరావు పాత అనుభవం ఒకటి చెప్ప సాగాడు. “నేను పదుపుకునే లోకాల్లో ఓ లెక్కరే ఉండేవాడు. ఆయన జ్ఞాపకం వస్తున్నాడు. ఇంటిదగ్గర చుట్టూరాలు బట్టిపట్టి కాకులూ నిలిపి న్నూండేవాడు. పిల్లలు విషయం గ్రహించారు. నవ్వటం మానేశారు. ఆయన బిట్టు విసిరి అంతే నిక్కబుంగా ఉరుకునేసరికి ఆయనే పెదగా నవ్వుకుని ‘మీరు పసివాళ్ళు అరంకాలేదు’ అనుకునేవాడు. లోపల్లో పలి బాధపడే వాడు.”

“హృదయపూర్వకంగా నవ్వడం ఆరోగ్య కరమేగాని అదేపనిగా నవ్వితే అనర్థాల వసాయి” అంది రాధ.

“తేగాదా లేవెంటి. కొంపలు ములుగుతాయి. ఒకసారి ఒక ఆఫీసులో ఇలాగే జరిగింది. జోగినాథం అనే గుమాస్తా ఉండేవాడు. ఆయనకి నవ్వు జాపి. ఆఫీసులో కూర్చుని ఏవేవిటో జ్ఞాపకంవచ్చి తనలో తాను నవ్వుకుంటూండేవాడు. కొంతలో మేం అలవాటు లేక ఇబ్బందిపడ్డాం. రాసురాను అలవాటయి వాయింది, ఆ అలవాటు ఆయన మానుకో లేక పోయాడు. ఆ నవ్వుకి ఓ వేళాపాళా, చోటూ సందర్భం, సమయం ఉండేవికావు. ఓనాడు పెద్దాఫీసురు నెక్కళ్ళో కొచ్చి కూర్చుని ఏమోపేషను చూసుకుంటున్నాడు. జోగినాథం ఆయన వచ్చినసంగతీ, ఆయన తనకి చాలా దగిరలో ఉన్న సంగతీ గమనించలేదు పాపం. అతనిగొడవలో అతను ఉండి పోయాడు. ఉన్నట్టుండి ఘక్కుమని నవ్వే వాడు. ఆఫీసురుగారికి జారుడు ముడి

కనకాల తలపాగాలోంచి మెడమీదను
వేలాడుతూంటుంది. అప్పుడే ఆయన
తలపాగా తీసి ముడి జారిపోతుంటే ఓసారి
జాట్టు విప్పకుని మళ్ళీ ముడివేసుకుని తలపాగా
పెట్టుకుంటున్నాడు. జోగి సాధం నవ్వు
టంతో ఆయన భగ్గున మండిపోయాడు. పని
బాగుండలేదని వంకపెట్టి చాతెను పెట్టి
ఉద్యోగంలో పైకిపోయే అవకాశాలు
లేకుండా చేశాడు. పాపం ప్రమాదను ఆగి
పోయింది. ఈమధ్య కాజువలు ప్రమాదను
వచ్చింది. అతనితోటివారంతా అతనిమీద
అశీసరుగా వచ్చారు. ఆసలు నవ్వటానికి
కారణం ఏమిటంటే జోగి సాధం
చెప్పింది. "ఉదయమే చాల్చింటికి
ఓ నూలకాయారాలు చుట్టంచూపుగా వచ్చిం
దట. ఆవిడ అరిటిపండు తిని ఆ తొక్క
గుమ్మంలో వజ్రేసి ఎక్కడో ఉన్న కోడల్ని
తిట్టుకుంటూ దానిమీదే అడుగెసి జుర్రుమని
వారి భావిదగ్గరకు వెళ్ళి పడిందిట. ఆడబ్బతో
= పూట పోదాం అనుకున్న మనిషి నడుం
అంతా వాచిపోయి మంచానపడి మూలుగు
తూందిట. = ద్విశ్యం అతని కళ్ళముందు
మెదిలిందిట. అందుకు నవ్వేశాట్ట. ఏమయి
తేనేం ఆనవ్వు అతనికొంప ముంచింది."

మరి బాబు ముందుకు లేచి "అయితే నే
నొక పొరబాటు చేసానన్న మాట" అన్నాడు.

ఉత్తరంలో విశేషాలు చెప్పలేదు అంది
రాధ.

లక్ష్మణరావు కేబులోంచి ఉత్తరం తీసి
రాధచేతికిస్తూ డబ్బు మంచినీళ్ళులా ఖర్చు
యిపోతూంది అంటూ రాసాడు. ఏంచేసాం.
కలిసిఉంటే ఇంత ఖర్చు ఉండదు. సంఘం
కలిసి ఉండటానికి ఒప్పోడు. భర్త పోయి
అవిడ గుండెబాదుకుంటుంటే = పుండు
మీద కారం చలుతుంది. ఊరికి దూరంగా
పెట్టేసింది. మూడుమాసాలు పాప పరి
హారం చెలించుకోమంది. పోనీ శిలవు పెట్ట
మని రాసాను. శిలవు లేదుట ఇది పరిసిరి."

మరి బాబుకి ఒక ఆనెకేంటింటిది తోగు
కొచ్చింది. "ఈ నమ్మకాలమీద ఈ ప్రజల
ఉన్న గాఢభీమానం, వారు వాటికి ఇస్తున్న
అత్యున్నతస్థానం ఇకన్ని నన్ను ఆశ్చర్య
పరుస్తూంటాయి. = అధునిక యుగంలో
ఈ జేకాలు ఇన్ని సౌకర్యాలలో ఒక రక
మైన వ్యవస్థని సాపేక్షాలని పెద్దపెద్ద ప్రయ
త్నాలు చేస్తూ వీన్ని ఇక్కట్లపాలుకొవలసి
వస్తోందో, ఎటువంటి పరాజయాల్ని ఎదు
ర్కోవలసి వస్తోందో మనం చూస్తున్నాం.
కాని ఆయుగంలో అంటే వివిధమైన అధు
నిక సౌకర్యాలు లేని కాలంలో ఏ ప్రజల
అంతటి బలమయిన పునాదులు సృష్టించి
ఈ నమ్మకాలపట్ల, ఈ ఆచారాలపట్ల ఇం
తటి గాఢమయిన నమ్మకం వుదర్శగలిగిందో
వాడు అశ్చర్యంగా ఉంటుంది. చూడటం

చ ద వాలి-సుఖపదాలి

దాంపత్య జీవితంలో బలహీనులయి, శాశ్వతమయ్యేవారి సుధరించుటకు ప్రముఖ
డాక్టర్లు కనుగొన్న కొన్ని అమూల్య రహస్యాలు "జీవిత రహస్యాలు" పుస్తకంలో
ఉన్నాయి. ఇంకా అందులో ఒక వంతు ధాతువుకు 80 వంతులరక్తం నష్టమవుతుండనేది
అబద్ధమని ఎలా నిరూపించారు, బీజాల వదులువల్ల ఫలితాలు, వాటిలో నొప్పులువల్ల,
బుడ్డి వరిబీజాలు, సుఖవ్యాధులు రాకుండా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, దాంపత్య జీవి
తాన్ని ఆనందమయం చేసుకోవడానికి కనుగొన్న మార్గాలు, కుటుంబ నియంత్రణ మార్గాలు,
యింకా మిజీవితంలో పెంటలే తెలుసుకోవలసిన అన్ని సంగతులు, "జీవిత రహస్యాలు"
అనే ఈ తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. వెల రూ. 8-50. పోస్టు ఖర్చు ఉచితం. ఇవి
క్రిందిచోటే దొరుకును. 'జేశి నేన' ప్రచురణలు, అశోకనగరం, ఏలూరు, ఆంధ్రకు
(వ్రాస్తే వి. పి. పోస్టు ద్వారా మిశ్రా పంపబడును.

ఇది దేశం మొత్తానికి చెందిన ప్రధాన సమస్య...

లివర్, స్ప్రింగ్ వ్యాధుల మూలంగా దారి మరదాం
రంభ్య ఎక్కువైనట్లు కనబడుచున్నది. భయంకర
మైన ఈ వ్యాధి పిల్లల జీవితాన్ని వాతవం చేస్తున్నది.
దేశం మొత్తంలోగల వైద్యులు విడివిడిగాను, అను
వృత్తులలోను ఈ వ్యాధులను చేస్తున్న విమర్శ వరికి
లివర్ లవకా అందోళనకరమైన విషయాలు
తెలియవచ్చు.

అదృష్టవశాత్తు జమ్మివారి లివర్ క్యూర్ ఈ దారి
వ్యాధిని నిర్మూలిస్తుంది. ఏదేలా ఇది వేలాది పిల్లలను
రక్షిస్తున్నది.

దాదాపు 80 వందలవారాలుగా జమ్మివారు ప్రత్యేకంగా
లివర్, స్ప్రింగ్ వ్యాధులకు చికిత్స చేయడంలో పొందిన
అనుభవం ప్రజలకు, వైద్యులకు కూడా దారి
టహాయకాలిగా వుంది.

వివరాలు గల పత్రాలతోపాటే వ్రాపండి.

లివర్, స్ప్రింగ్ వ్యాధుల తొలి మానవడం కనిపించగానే
జమ్మివారిని సంప్రదించి, పిల్లలను రక్షించుకోండి.

మీ నమీవంతో గల వట్టిజానికి ప్రతి
వెల జమ్మివారి డాక్టర్ వస్తాడు.
అయిన వర్తమాన కార్యక్రమంకోసం
వ్రాయండి.

జమ్మివారి

లివర్ క్యూర్

పిల్లల లివర్,
స్ప్రింగ్ వ్యాధులకు

జమ్మి

చెంకటరమణయ్య అండ్ సన్స్

వ్రాంచీలు : 17/283-హిందీ వీధి, గాంధీనగర్, బకింగ్ హాంపేట పోస్టు,
విజయవాడ-2. * ఓరుగంటివారిపేటి, విజయనగరంసిటీ.
182/1. మహాత్మా గాంధీ రోడ్డు, కలకత్తా.

అన్నది అంత తీవ్రమయిన విషయంకాదు. కాని కర్మవాదాన్ని కాదంటే మటుకు అది ప్రాణాంతక మైన సమస్యగా భావించేవారు. ఒకనాడు ఏ సంఘటనలాన్నయితే ప్రధానంగా భావించేవారో, ఏ పద్ధతుల్ని, ఆచారాలని ప్రాణకుల్యంగా చూసుకునేవారో

జీవన గంగ

ఇంకా ఇప్పటికీ అంతతీవ్రంగా కాకపోయినా చాలా వరకు జాతీయబడుతున్నా

వున్నాయి. ప్రజల జీవితవిధానం మారినా మనం కొత్తకి వెనకాడుతూనే ఉంటాం. ఒకనాటి ఈ నమ్మకాలని ఆధారం చేసుకుని ప్రజలందరినీ ఒక శాటిమియన్ నడిపించి, మతం అభికారంకింద అల్లూర్వమయిన రాజకీయ, సాంఘిక, సాహిత్యాది అభివృద్ధిని

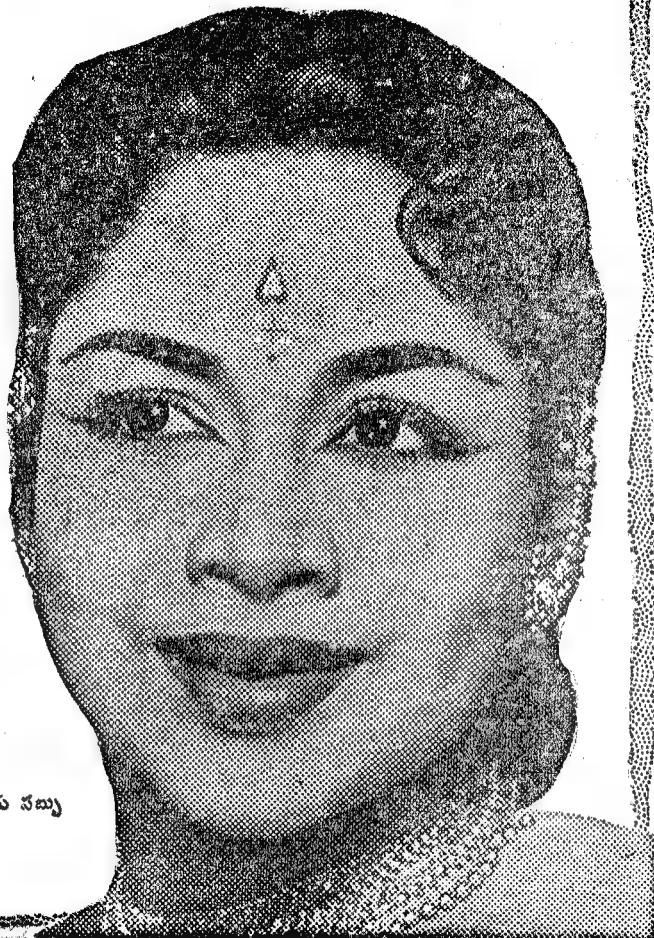
మామిదర మూర్తి
ఆకర్షణీయంగా
మరి

కన్నుల కిందైన వశీకర దృష్టియే!

శ్రీమదామల సెంటర్, మీరు
సౌందర్యంగా మార్చుకోవాలి అక్కర్లేవలె
అవుతుంది! వదిలించుకోవాలి సౌందర్యంగా
మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా
మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా
మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా
మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా
మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా
మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా

మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా
మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా
మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా
మరి మరలమీద మెరుకుగా మెరుకుగా

LUX TOILET SOAP

హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్ బెన్ గుల్

అనాడు దేశం సాధించింది. అసంతృప్తుల
అన్యాయాలు వుండవచ్చు. అవి సర్వకాలాల
లోనూ ఉన్నాయి. మహా తీర్థమైన విజ్ఞానం
మహా తీర్థమైన కళాసృష్టి, మహా తీర్థమైన
శిల్ప సౌభర్యము అనాటి విజయాలు. అయి
తేకోట వెలుపలి ప్రజలలో ఉన్న నిజా
యితో కోటలోపల రావరికంలో లుప్తమయి
పోయింది. బలహీనతలు ఎక్కువయ్యాయి.
పరాయిపాలన, పరాయి భావలు, పరాయి
మతాలు, అన్ని రంగాలలోనూ చూర
బడ్డాయి. జాతీయాభిమానం సన్నగిలసాగింది
వ్యవస్థా స్వరూపం మారిపోయింది. జరుగు
తున్న అన్యాయం గ్రహించారు మేధా
వులు. ప్రజల్ని రాజకీయాల్లోకి ఈడ్వక
తప్పలేదు. తిరిగి స్వాతంత్ర్యం పొందాం.
కాని ప్రజల్ని ఏ కోసం కృషి లు
చెయ్యటం సాధ్యపడడం లేదు.

మేధావులు కృషి చేస్తున్నారు. రాజకీయ
నాయకులు సిద్ధాంతాలకి అంటిపెట్టుకుని పె
పె చూపుల చూస్తున్నారు. కాని ప్రజలు
ఏది నమ్మాలో ఏది నమ్మకూడదో తెలియక
ఎవరో చెప్పింది నమ్మి, ఎవరి
అభిప్రాయాన్నో మన్నించి ప్రజా
ప్రభుత్వంలో అమాయకంగా బాధ్యత నెత్తి
మీద వెనుకుంటున్నారు. ఒకరిమతం ఒకరికి
సరిపడదు. అందరినీ ఏకంచేసే వస్తువు
ఏదన్నా ఉందంటే ఆశక్తి చేవుడు. అంతకు
తప్పించి మరేమీ కనిపించటంలేదు. ఈవిభిన్న
భావాలని సంఘటిత పరిచే శక్తి ఏది? మల్లి
బాబు ఉపన్యాసం పూరికగానే లక్ష్యగ్రా
రావు పట్టుచరిచి 'బాగుబాగు' అన్నాడు.

రాధ చెమట తుడుచుకుంటుంటే 'మల్లి
బాబు ధోరణికి చెమటపట్టిందా? అన్నాడు
లక్ష్యగ్రావు చమత్కారంగా.

బయట వరండాలో నవ్వులతో జానకమ్మ
చేతిలో విసనకర్రతోనే ఇతవలికి వచ్చి 'ఏవి
టండి అంతగా నవ్వుతున్నారు' అంది.

"అయితే మీరు ఇక్కడ సుగుమ్మపట్ల
సంఘం చూపుతున్న నిర్దయని సమర్థించటం
లేదుగా?" అంది రాధ.

"నేను వ్యక్తిగా ఆలోచించలేదు. అదీ
కాకుండా ఒకనాటి పరిస్థితి చెప్పాను.
ఈకాలానికి సరిపడని దిర్ఘలమూలకంగా
జరిగే అనరాని నేను ఖండించి తీరతాను"
అన్నాడు మల్లి బాబు.

చీకటి పడబోతుంది. రాధ దీపంవేస్తా
నంటూ లేవబోయింది.

"నేను వస్తానంటూ మల్లి బాబు లేచాడు.
లక్ష్యగ్రావు వీధివరకూ సాగనంపి లోపలికి
వచ్చేసాడు.

మల్లి బాబు రోడ్డువార నడుస్తూనే 'ఏ విష
యం చెబుదామనుకున్నానో ఆ విషయం
చెప్పలేకపోయాను' అనుకుని బాధపడ్డాడు.

“పోటో అవగానే మనపెట్టెలోకి వచ్చేయండిస్వీ”

చిత్రకారుడు—శ్రీ వై. సాయిబాబు (చిలకలపూడి)

‘ఏ విమర్శతో తను నేను బలహీనుడ్ని కాను’
అని ఋశువు చేసుకో గలిగాడో అందుకు
కృతజ్ఞతలు చెప్పకొందా మనుకున్నాడు.

కాని నోరు మెదిపి ఆవిషయం చెప్పలేక
పోయాడు. ఆ వ్యక్తి ప్రభావం తనమీద పని
చేస్తోందనే అభిప్రాయం ఇతరులకి కలుగు
తుండేమా అని అతను శంకించాడు. లక్ష్యగ్రా
వారు ఒకనాడు వేసిన అపవాదుకి ఈ అభి
ప్రాయం మరింత బలం ఇస్తుండేమా అని
కూడా అతను సంశయించాడు. ఆమె ప్రభావ
మయితే తనమీద పనిచేసేమాట నిజం, అను
కుని అతను తృప్తిగా ఆలోచించుకుంటూ
ఛోటల్లో ప్రవేశించాడు.

ఛోటల్ లుడిపాలు చేదీప్యమానంగా వెలుగుతు
న్నాయి. సినిమాజనం ఎక్కువయారు.
సాయంత్రం వీధులన్నీ సందడిగానే
ఉన్నాయి.

లోపలికి వెళ్ళబోతుంటే బాబు రావు
ఎదురువచ్చి ‘నికోసమే చూస్తున్నాను
మిత్రమా! అర్జంటుగా ఓపాతికరూపాయలు
కావల్సివచ్చాయి. నీదగ్గరవుంటే సద్దుభాయా,
నేను మళ్ళీ ఇచ్చేస్తాను. నవ్వు కొదంలే
వీలేదు. అంటూ రోడ్కించసాగాడు.

“నాదగ్గర చిల్లి దమ్మిడిలేదు” అని ఖచ్చి
తంగా చెప్పేవాడు మల్లి బాబు.

“అలా అంటే పనికిరాదు. పోనీ ఎంత
ఉంటే అంత ఇవ్వు.”

“కావలి సే రేపు ఇస్తాను. ఇవ్వాలనుకు
టుపడదు.”

“ఇవాళే కావాలి బ్రదర్. నా మా
ఆలకంచు. ఇవి చేతులు కావనుకో” అంటూ
బాబురావు ప్రాధేయపడుతుంటే మల్లి
బాబు అనుమానంగా “విషయం ఏమిటో
చెప్ప” అన్నాడు.

“తర్వాత చెబుతానుగా” — బాబురావు
భూమిద్ద నిలవటంలేదు.

ఎంత ప్రాధేయపడినా మల్లి బాబు వద
నుంచి ఒక్క కానీ రాబట్టలేక చివరికి బుద్ధి
గోక్కుంటూ, “నువ్వలా నిరాశ చేస్తావని
అనుకోలేదురా” అని ముఖంమీద చెమట
వత్తుకుంటూ జనంలో కలిసిపోయాడు. మల్లి
బాబు అలా చూస్తూ నిలబడి పోయాడు.

ఛోటల్లు ప్రాప్రయటరు “సన్ను అడి
గాడు సార్. నేనెలా ఇస్తును. ఈ మనిషి
సంగతి నాకు తెలియదా?” అన్నాడు.

ఎన్నడూ బాబురావుని చూడని ఒక
విచిత్రస్థితిలో ఈనాడు మల్లి బాబు చూశాడు.
అతనిముఖం పాలిపోయి వుంది. బట్టలు
మాసి ఉన్నాయి. జాట్లు రేగివుంది. మనిషి
ఆందోళగా వున్నాడు. దేనికో త్వరపడు
తున్నాడు. భయపడుతున్నట్టుగా కనిపిస్తు
న్నాడు.

మల్లి బాబు విస్మయించు కుర్చుని ‘జీవితం
అనుభవించటమంటే ఇదే కావాలి’ అను
కున్నాడు.

(62-వ పేజీ చూడండి)

మెరనాంతరే?

మౌనం భూషణం

వృహన్నగరాలలో అనేక తరహాలవాళ్ళు ఉంటారు. మద్రాసులోనూ అంతే.

ఇప్పుడు మనకభట సంబంధించిన తరహా అన్నిటిలోకీ విశిష్టమైనది. ఈ తరహావారు నారద గోత్రీకులు. నారద కుటుంబంవారు. మూలంగా 'నారదులు' అనే వ్యవహరిస్తాను.

నారదుడు లోకసంచారి. సంచారమే ఆయన జీవితం. ప్రధానకర్తవ్యమున్నూ, భక్తిఅనేది సంచారానికి హంసు. మద్రాసు నారదులూ సంచారులే. ఆయితే లోక సంచారులుమాత్రం కాదు. కాలేదు. కేవల సాయంకాల నమద్రతీర సంచారులు. దానిని విహారమన్నా చెబును. ఈ తీర ప్రాంతమే 'మెరీనా' పేరుతో నిలసిల్లు తున్నది.

ఈ నారదులుమాత్రా భక్తులే. వారి కుర్రను దైవం నమద్రుడు. నమద్రనాడు శ్రీరంగం తక్కు అస్యమెరుగని పుణ్యక్షేత్రం వారు. ఎల్లప్పుడూ నమద్రుని భజననూ, నమద్రుని గాథలు ఆలకించూ పతిస్తూ విన్నూ ఇహలోక యాత్ర సాగించే ధన్యక్షేత్రం వారు.

ప్రతిరోజూ సాయంకాలం కాగానే నమద్రతీరప్రాంతం చేరుకొంటారు. ప్రకృతిలో ప్రకాంతత అధికమై నమద్రుని ఘోష చెవిని పడబోయేసమయానికి తిరిగి తమ తమ ఆవాసాలు చేరుకొంటారు. ఇది భక్తితో దీక్షతో వారు పాలించేవతం.

* * *

అత్యంత ఇద్దరు నారదులు నమద్ర తీర ప్రాంతంలో నియమితప్రదేశం చేరుకొనే

నదికి దురొక నారదుడు గృహాన్యభూయై వాడు వారికి తారసిల్లాడు.

ఒక నారదుని నంబోధించి ఇలా అన్నాడు: "వెంకటే, నీకోసం ఇంటికి వదా మనుకొన్నాను. దేవుడులా కనుగొన్నావు. రేపు మా ఇంటికి భోజనానికి రావాలియ్యో!"

వెంకటేముఖం వికసించింది. వెంకటే భోజనానికి ఇచ్చేటంత ప్రాధాన్యం సముద్ర భజన తరువాత మరి జీనికి ఇవ్వడు. అయినా వెంకటే అనుభవజ్ఞుడు. భోజనకాస్త్ర ప్రతిబుడు. ముందు వెనుక చూడకుండా ఏదీ చేయని తలపెట్టిని ఆలోచనాపరుడు, పైగా అప్రయత్నంలేని భోజనం అనుమాన పోతుచేకాని అనందకారణం కాదుకదా! కనుకనే వెంకటే అసందాహితకాన్ని

రవంతసేపు అణచుకొన్నాడు. “ఏమిటి వికే వం” అని ప్రశ్నించాడు.

“రేపు మా నాన్నగారి తదివమాయ్, వెంకటే. మిత్రులందరినీ ఆహ్వానిస్తున్నాను” అన్నాడు గృహోన్ముఖు నారదుడు.

వెంకటే జీవితనాటకరంగంలో పేరు మీసినవాడు. విచారం అభినయించాడు. తోడి నారదుని నిరేకించి మాపుతూ గృహోన్ముఖు నారదునితో ఇలా అన్నాడు: “భోజనం పేరు చెప్పితే నన్ను వదిలించుకోవడం ఎవరికీ పూర్వంకాదని నీకు తెలుసుకదా?

కాని వెనా, రేపు నాకు సహచరుడు ప్రసాద్ కుమారుని చారసాల. ఆయన ఇంటికి భోజనానికి ఇడుతున్నాను. అందుచేత మన్నించాలియ్. మరెప్పుడైనా అయితే ఒక్క అంగలో మీ ఇంట్లో నాలి ఉంటే వాడిని. నాకు చాలా విచారంగా ఉంది.”

మద్రాసు నగరవాసులు ద్వంద్వాతీతులు. వేణు సరిపెట్టుకొన్నాడు. సముద్ర తీర విహార నారదులవద్ద సెలవు తీసుకొని సముద్ర భజన చేస్తూ వెళ్ళిపోయాడు.

అతడు కనుమాపు మేర మారం వాటిస

వెనుక ప్రసాద్ ఉగ్రరూపం ధరించాడు. వెంకటేమీద విరుచుకొనిపడ్డాడు.

“ఒరేయి వెంకటే. అబద్ధా లాడతావని తెలుసు. నాకు ఆక్షేపణకూడా లేదు. అబద్ధాన్ని సమరించేది అవసరం. ఇప్పుడు ఏమి అవసరం వచ్చిందని ఈ అబద్ధం ఆడావో నాకు తెలియడంలేదు. అది విడమరించివెళ్ళు. ఎప్పటికైనా నిన్ను మన్నించగలసేమా చూస్తాను. ఏమైనా గొడుగు బ్రహ్మచారిని కదా నేను. నాకు ఒక భార్యను సృష్టించావు. ఉరకుండక పిల్లవాడిని కల్పించావు.

మెరినా తీరే

వాడే బారసాల ఏర్పాటుచేశావు. చాల నటు భోజనానికి ఆహ్వానించుకొన్నావు. ఆ భోజనసమ్రాం అసంభవం. ఇది ఖండితంగా చెప్పేస్తున్నాను. ఈ ఇంక నీ వాదం విని పించు. న్యాయమూర్తి సిద్ధంగా ఉన్నాడు."

నారదులు ఇద్దరు కూర్చున్నారు. ఆ ఊణంలో ఇసుకలోనుంచి ఉద్భవించినట్లుగా ప్రత్యక్షమైన బ్రాహ్మణ బాలకునివద్ద వేరు గడలుగోని పేనించడం సాగించారు. "ఓ తోనా తపిరితిరులు నింపుతున్నది కరీరాలు పెకలంటూ లీనమై వ్యక్తిత్వం కోల్పోయి నవి. నారదుల సంభాషణభూమి సముద్ర భూమను ముంచెత్తుతున్న అమృతభుడియలు అవి."

"తద్దినం భోజనం సర్వత్ర వర్జయేత్ అని నా అనుభవం చెబుతున్నది: పైగా నాకు మూర్ఖు లానవ్వు" అన్నాడు వెంకటే.

"తద్దినం భోజనానికి, మూర్ఖకు సంబంధమిమిటి? ఏమో అనుభవం" అని ప్రశ్నించాడు ప్రసాద్.

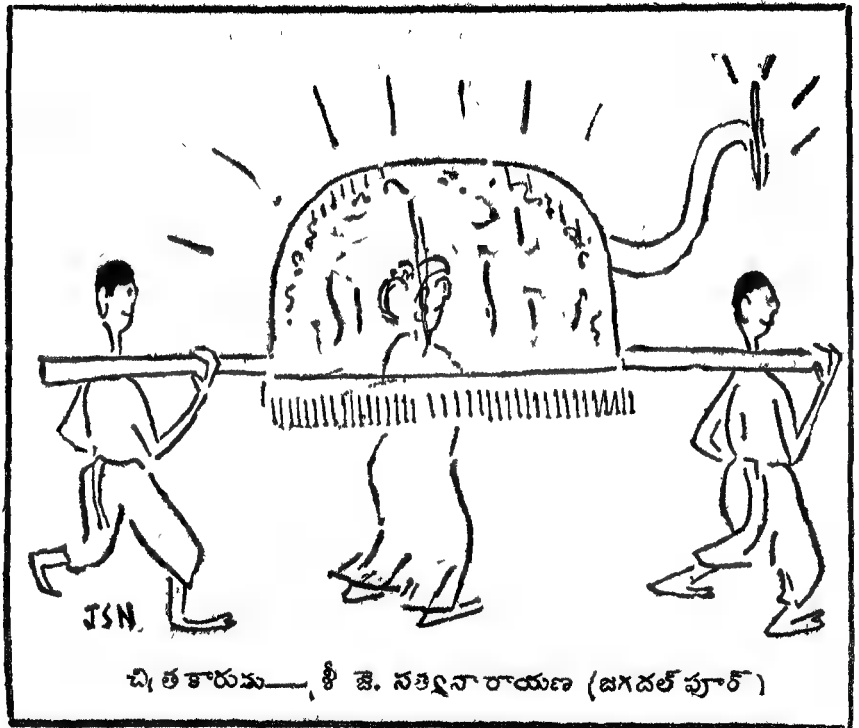
వెంకటే ఛెప్పినది ఇది:

నాకో మేన తల్లికూతురు ఉంది. దాని పేరుతో మనకు నీ మిత్రం లేకపోయినా చెబుతున్నాను. సుబ్బులు. ముద్దుకు సుబ్బి అని చిన్నప్పడు పిలిచేవాళ్ళం.

సుబ్బుల్ని నాకు ఇచ్చి పెళ్ళి చేద్దామని మొదట్లో అనుకొన్నాను. నా దురదృష్టం అలాంటిది. సుబ్బులు నా పెళ్ళాంకాలేదు. దురదృష్టం ఏమిటో చెబుతాను. సుబ్బులు బాతరంలో భర్త అక్షాధికారి అవుతాడని ఉంది. ఇప్పుడు ఆ అదృష్టం అంతా సుబ్బులు మొగుడు శివరావును వరించింది. సుబ్బుల్ని పెళ్ళిచేసుకొంటే నా జీవితం బాగా ఉండేది. అక్షాధికారిని అయినా కాకపోయినా భోజనానికి భోక్తా ఉండేది కాదు. నా బ్రతుకు నిరాశాటంగా నా ఫీగా సాగి ఉండేది. బ్రతుక్కు భోజనమేకదా ఆధారం?

సుబ్బులు, మొగుడు చాలా కాలమే మద్రాసు వచ్చేవారు. ఎన్యూర్ లో ఉండేవారు.

నాకో ఉద్యోగం దొరికింది మద్రాసులో. వచ్చాను. ఆశ్రయమివ్వడానికి మేన తల్లి మా రైళ్ళన్న అర్జులు ఎవరు ఉంటారు. సరాసరి సుబ్బులు ఇంటికి వెళ్ళాను. సుబ్బులు మొగుడు నన్ను చూచి ఆనందించలేదు. నేను ఇంట్లో కాలాపెట్టగానే నన్ను పలకరించ నా పలకరించకుండా బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. అప్పుడు అర్ధంకాకపోయినా తరువాత అర్ధం అయింది. మద్రాసులో మనుషుల పద్ధితే అంత. ఇంటికివచ్చిన బంధువు

లను పలకరించరు. ఉండమనరు. కొన్ని సందర్భాలలో వెళ్ళి మంటారు కూడా.

సుబ్బులు మొగుడు ఏలాంటి వాడయితే మనకేమి? సుబ్బులు మనదేకదా అనుకొన్నాను. కాని సుబ్బులు కూడా నన్ను చూచి ఆనందబాష్పాలు రాల్పలేదు. నెలవంకలాంటి ముఖం మేఘావృతమయింది. "ఏమిటిపని, ఎన్నాళ్ళు ఉంటావు" అని ప్రశ్నించింది నీరసంగా.

కురిసిలి పూచాను. కోపగించి వెళ్ళిపోతా ఉండడానికి ఆస్కారం ఉండదు. నా దగ్గడబ్బలేదు. మద్రాసులో వసతి ముఖ్యం. వసతి అంటూ ఉంటే ఆ యోగ్యత ఆధారం చేసుకొని భోజనం సంపాదించవచ్చు.

అంతా ఆలోచించినమీదట అలవాటే కనుక అబద్ధమాడాను.

ఏదో కంపెనీలో పెట్టకొద్యోగం వచ్చిందన్నాను. ఉజ్జాయింపుగా జీతం పెప్పాను. అదృష్టవశాత్తు అది సుబ్బులు మొగుడు జీతం కన్న హెచ్చు. సుబ్బులు ముఖంలో అప్పుడు రవంత వికాసం చూచాను. నీరసమూతగింది.

"ఉద్యోగంలో చేరి ఇల్లు చూచుకోనే దాకా మా ఇంట్లో ఉండరా బావా. మరి భోజనానికి సమ్రాం హోటల్ ఏర్పాటు చేసుకో. దగ్గర్లోనుంచి హోటల్ ఉందిలే. అక్కడ భోజనం బాగానే ఉంటుంది" అన్నది సుబ్బులు.

బహుశా భోజనం పెట్టకపోయినా ఉండనిచ్చినది కాదని తనవాళ్ళ నావాళ్ళ అడిపోస్తారని భయపడితే మా సుబ్బులు అనుకొన్నాను.

ఏమైతే నేం నా ఎత్తు ఫలించింది. ఉండడానికి ఆస్కారం లభించింది.

జీతం సంగతి విన్నాడేమో అతరువాత శివరావు కూడా ముఖంచాటుచేసుకోవడం మాని నేనీ నాతో మాట్లాడేవాడు.

ఉద్యోగంలో చేరాను. నెల వాళ్ళ కే ఏమొచ్చిందో ఏమో అది కాస్తా ఉండింది.

అది మద్రాసులో ఒక సుగుణం. ప్రయత్నించితే ఏదో ఒక ఉద్యోగం లభించకపోదు. కాని చిరకాలం ఉండదు. మనసాఫీర జీవితానికి తగిన తాత్కాలికమైన ఉద్యోగాలు. సృష్టికూడా అలాంటిదేకదా? కాశ్యత తత్వంలో అకాశ్యత తత్వం మిలితమై ఉంటుంది. అసలు జీవితమే కాశ్యతంకానప్పుడు ఉద్యోగాలమాట ఎందుకు?

ఉద్యోగం ఆధారంగా ఉండడానికి ఆస్కారం లభించింది కనుక అదిపోతే ఆ ఆస్కారమూ పోతుంది. సుబ్బులుతోనా ఉద్యోగం పోయిన సంగతి చెప్పలేదు. ఆస్కారం దక్కించుకొన్నాను.

భోజనం కరవు అయినకాలం వచ్చింది. ఏమైనా తిని వారంరోజులు అయింది. నిరుద్యోగానికి నేను తట్టుకోగలిగాను. కాని అకారణం. అయినా సకారణమే అయినా ఈ నిర్బంధ నిరుద్యోగానికి నాకడుపు తట్టుకోలేకపోయింది. మొదట్లో ఎదురుతిరిగింది. వ్యతిరేక నినాదాలు చేసింది, ఆక్రోశించింది, రోదించింది, మూలిగింది. ఎన్నయినా చేసింది. ఇంతనీరసపోసి ఆక్రోధాగ్ని చల్లార్చడానికి పూనుకొన్నాను. అది ఫలమైంది. తిరునాళ్ళ

తరువాత కడుపును ఒక విధమైన సబ్బంతో
జడత్వం ఆపహించాయి. అది జేసిన కోరేడి
కాదు. ఆఖరికి తన ఉనికి ప్రకటించుకొనడం
సహితం మాని వేసినది.

అది ఒక విధమైన యోగసిద్ధి. నిరాహారాలు
మూత్రమే తపస్సు చేసి సాధించగలిగేదిన్నీ.
అలాంటిది అద్భుతవశాత్తు నాకు సాగ్యమై
నది. పరిపూర్ణంగా అనుభవంలోనికి వచ్చింది.

అయితే మొదడుమాత్రం వేరొకమార్గం
అనుసరించింది. పూర్వం రోజుకు కొలది
సార్లుమాత్రమే భోజనం గురించి ఆలోచించే
వాడిని. అలాంటిది ఇప్పుడు సర్వకాలసర్వావస్థ
లోను ఆలోచనలు భోజనంచుట్టూ పరిధి
మించ సాగాయి. భోజనం గురించే కేవలం
రాత్రులుకాక జాగ్రదవస్తలో కూడా అను
క్షణమూ కలలుకనే వాడిని.

ఎప్పుటికైనా చేతిలో పుక్కులంగా
వచ్చు ఉంటుంది. అప్పుడు వంటవాడిని
పెట్టుకొంటాను. తెల్ల వాకి లేచేసరికి
ఇడ్లెను, మళ్ళీ హోటాడి, నేయ్యి, పెసరట్టు,
ఉప్పొ సీదంగా ఉంచుతాడు. తింటాను.
పనకొంగు గంటలవేళ నాలుగు కూరలు,
నాలుగు పచ్చళ్ళు, పులుసు, చూరు, పెరుగు
వేసుకొని భోజనం చేస్తాను. అపరాధం
నేయిలో వేసిన రవడోన, వడలు, బజీలు,
పకోడీలు తింటాను. రాత్రి మళ్ళీ కూరలు
పచ్చళ్ళు, తీపి పరకులు, పెరుగుతో కమ్మని
భోజనం చేస్తాను. హోటల్ కు వెళ్ళి,
ఒక్కటే ఆర్డరు వేస్తాను. 'ఎయ్, పెద
మనిషీ, మీ హోటల్ లో ఈవేళ చేసిన ప్రతి
పదార్థం ఒక్కొక్క పేరు తీసుకొని రా
అంటాను. అన్నీ తినేస్తాను.

ఇంకొక బస్సులు చాకలెట్లు కేసులకు
పళ్ళు పుక్కులంగా తింటాను.

తీన్ను, పిన్ను, చూచిన, చదివిన, తెలుసు
కొన్న ప్రతిపదార్థం తింటాను. అమితంగా
తింటాను.

ఇంక కడుపు మళ్ళీ బలికి ఉండగా ఎప్పు
డూ తిరుగుబాటు చేయలేనంతగా తింటాను.

'తినడంలో అంతా చూస్తాను.'

ఇలా ప్రతినిమిషమూ వేస్తోన్న ప్రణాళి
కలు వేసే వాడిని.

ఇలా ఆలోచిస్తూ రోడ్లమీద తిరిగే
టప్పుడు ఆవులు కనుపించేవి. నాకో ఆవు
ఉంటే ఎంత బాగా ఉండును? ఎప్పుడు
పడితే అప్పుడు పాలుపిండి తాగేవాడిని కదా
అనుకొనే వాడిని.

మద్రాసులో ఆవులు ఒక విశిష్టమైన
రకానికి చెందినవి. ఎప్పుడుపడితే అప్పుడు
పాలు ఇవ్వగలవు. ఇస్తాయి. ఏదిపడితే అది
తినగలవు. జీర్ణం చేసుకోగలవు. పాలు
సృష్టించగలవు.

మద్రాసులో ఆవులకు ప్రధానంగా కాగి
తాలు, అట్టులు, సిగరెట్టు పీకతే ఆహారం.

వాటిలో గడ్డి అదయినా ఎండురకం నంజు
కొంటాయి.

ఆ లాంటి ఆహారం తో పాటు నింపు
కొంటూ పాలు ఇచ్చి అవి యజమానులకు
కొలలుగా డబ్బు అర్పించి పెట్టుతాయి.
కనుకనే యజమానులకు వాటిమీద తగని
ప్రేమ. అవి కోరిన ఆహారం పుక్కులంగా
ఉచితంగా లభించే జన సంకీర్ణమైన ప్రజా
లలో ఆ ఆవులను యధేచ్ఛగా తిరగనిస్తారు
యజమానులు ఎల వేళలా.

నాకో చిత్రమైన ఆలోచన కలిగేది.
మద్రాసు ఆవును అయితే ఎంత బాగుండేది!
కాగితాలు అట్టులు చుట్టపీకలు తినేవాడిని
కదా. పసు అక్కరేసు కదా అనుకొంటూ
నాదురదృష్టానికి నన్ను నిందించుకొనేవాడిని.

చివరికి ఒక రాత్రి నేనూ సకే తినాలని
అనిపించింది. ఆరాత్రి ఫోజు వాల వేళ
సుబ్బులు ఇంటికి వెళ్ళాను. సమయం కాని
సమయంలో తిరిగి వచ్చిన నన్ను చూచి
భార్యా భర్తలు గతక్తుమన్నారు.

కొలదిగోజులుగా నా ఆహారం వాలకం
గమనిస్తున్నారు ఆదంపతులు. నా చూపులు
ఎప్పుడూ అప్రయత్నంగా వంట ఇలుమీద
శ్రేణిదీకృతమై ఉండేవి కాబోలు. ప్రతి
రాత్రి వంటగదికి తాళం వేసి మూడు సార్లు
లాగి చూచిన తరువాత కాని నిద్రపోయేవారు
కారు ఆపుణ్యదంపతులు.

ఆరాత్రి నేను తిరిగి వెళ్ళే సరికే వేద
రావు భోజనం చేస్తున్నాడు. ప్రక్కనే
పీట వేసుకొని కూర్చున్నాను, ముద్దలు
లెక్క పెట్టుతున్నాను. శేషరావుకు అన్నం
సహించలేదు. సుబ్బులుకు చేయి ఆడలేదు.
కాళ్ళు తపబడసాగాయి.

"భోజనం చేశావా" అని ఎవరూ అడగ
లేదు. ఆదంపతులకు నోరు పెగలడం లేదు.

నేనే అన్నాను — "ఈవేళ భోజనం
చెయ్యలేదని."

"హోటల్ ఇంకా మూసేయ్యరు.
త్వరగా వెళ్ళిరా" అంది సుబ్బులు.

నేను సుబ్బుల్ని మనస్సులో అభినందించ
కుండా ఉండలేకపోయాను. అలాంటి విప
త్తిగమైన సీతిలో కూడా తీరా భోజనం
ప్రసక్తి రాగానే సుబ్బులు నిలదొక్కుకొని
ధైర్యంగా పరిసితి ఎదుర్కొంది.

"సుబ్బులు లేవు" అన్నాను.

శేషరావు మజ్జగ పోసుకోవలసిన సంగతి
మరిచిపోయి చేతులు కడుగుకొన్నాడు.
అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

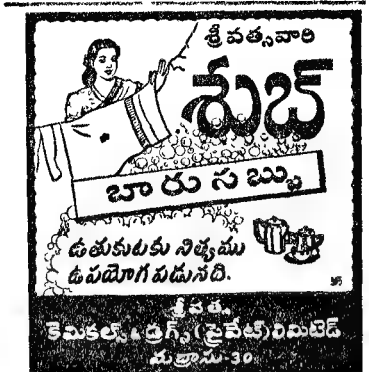
సుబ్బులు నాటికి ఆభోజనం ఉండడానికి
నిశ్చయించినదేమో అన్నంగిన్నె వంటగది
లో పెట్టినచ్చింది.

పైగా "వియ్యం అయిపోయాయిరా,
అందుకని మీ అన్నయ్య కోసం మిగిలిన
గిడ్డెడు ఉడక పెట్టాను, ఇంక పిల్లిక నాలుగు

డాక్టర్ డిగ్రీ పొందండి!

ఇంటిలో తిరిగి గా మార్చుని వుండే
ప్రభు, పాపత బ్యూషన్ పొంది,
(ప్రభుత్వ రజిస్ట్రేషన్ పొందిన కారణ
వ్యారా మిగుడిపాద పొందవచ్చును.
ఉచిత ప్రాక్ టెస్ట్ కు వ్రాయండి.

Indian Homoeopathic College
(AWM) Jullundur City.

తందమునకు
ఆరోగ్యమునకు
వసంత
చందన
సబ్బు

వసంత సోప్ వర్క్స్ లిమిటెడ్,
వసంత నగర్ & మదరాసు.

“మెరుకులు మిగిలాయి” అంది నాతో

నేను బాగ్గతగా చూశాను. చిన్నదే అయినా గిన్నెనిండా అన్నం ఉంది.

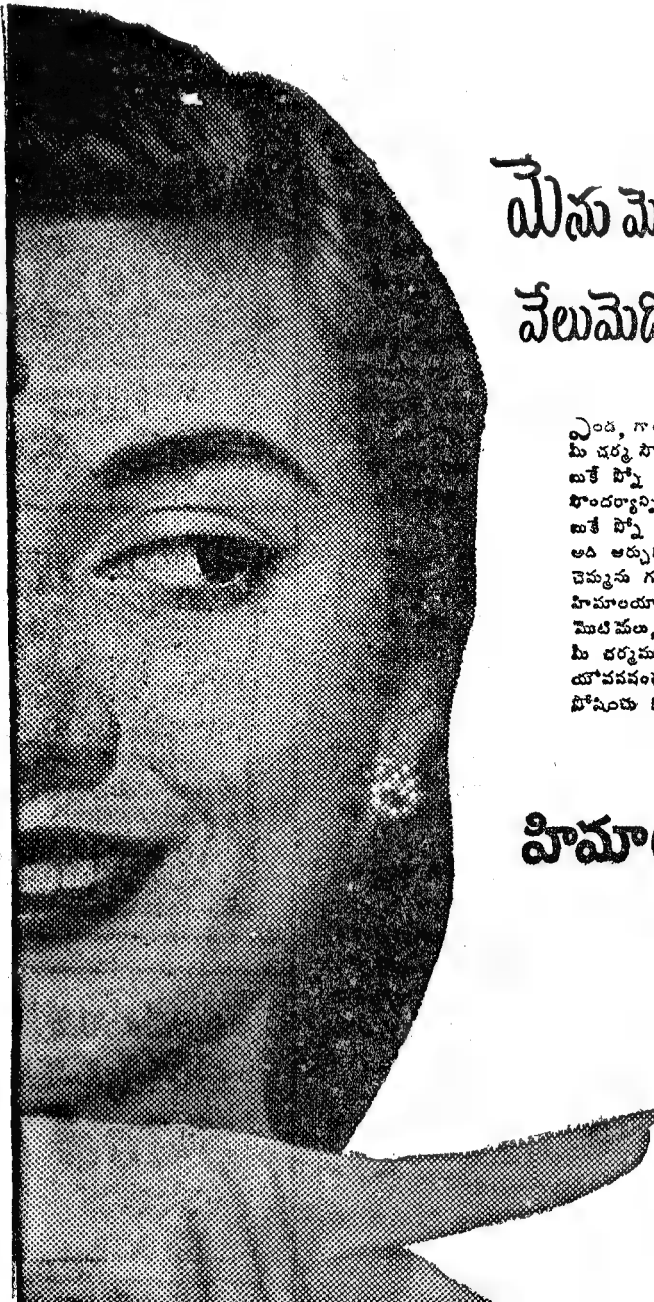
ఎంత బాగా సుబ్బులుకు నేను మేనమాను విడ్డూను. పెంపుడుపిల్ల పాటి చేయలేదే అనుకున్నాను.

మెరినా తీరే!

అంతలో పిల్లి అక్కడికి వచ్చింది. అది కొడుకూడను అన్నా అకస్మాత్తుగా పట్టుకున్నాను. పిల్లి నాతో యుద్ధం ప్రారంభించింది.

“చూడు, దీనికి ఒంటలో బాగాలేనట్లుండే. ఈ రాత్రికి అన్నం పెట్టకు” అన్నాను సుబ్బులుతో—పోనీ ఆ నాలుగు మెరుకులు అయినా నాకు పడవే కుండేమోనని.

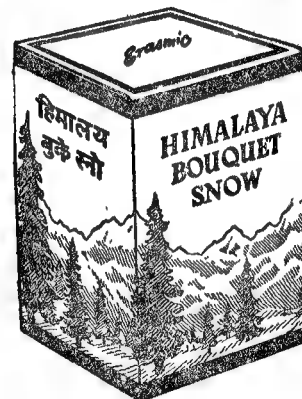
సుబ్బులు ఆవేశంతో నాలుగు అంగలువేసి నాచేతుల్లోంచి పిల్లిని ఊడలాక్కుని “నిశ్చే”

యేను మెరినే చర్మసౌందర్యం వేలుమెదిపితే మీకు కలుగదా!

ప్రేమ, గౌరవ, దుమ్ము మూలాన మెరియుట ఉండే మీ చర్మ సౌందర్యం ఎందుకు చెడిపోవాలి? హిమాలయా టుకే పోస్ట్ మీ చర్మానికి సహజంగా మెరుకుచేసే సౌందర్యాన్ని కలిగించుతుంది. మీరు హిమాలయా టుకే పోస్ట్ రాసుకొనుటకు అలవాటు పడితే, అది అద్భుత పోయి, వాడిరిన చర్మానికి చుట్టి చెమ్మను గరిగించి, కొత్త జీవం పోస్తుంది! హిమాలయా టుకే పోస్ట్, మీ ముఖమును మెటివలు, ముడతలు లేకుండా వుంచుతుంది కూడా! మీ చర్మమును అతి సౌందర్యంగాను యౌవనవంశంగాను వుండునట్లు విహృత్తంగా పోషించు కొనుటకు ఉపయుక్తమైనది ...

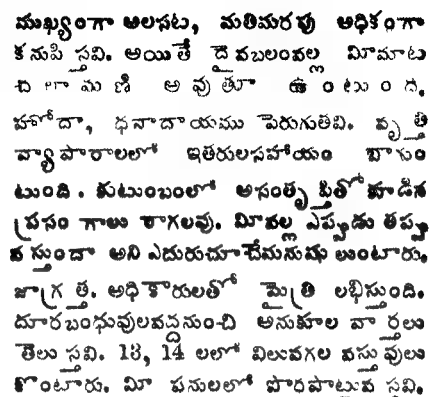
హిమాలయా టుకే స్క్రూ!

ALBANY, N.Y. 12206. అంధన్ రోడ్ ఇరావమిక్ తరపున హిందుస్తాన్ లిమిటెడ్ చేత భారత దేశంలో కయారు చేయబడినది.

సిద్ధాంత :

(మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా.)

హాదా, అడంబరము బాగుంటుంది. కాని, ఎప్పుడూ కార్యభారంతో సతమతం అవుతూ ఉంటారు. ఖర్చులు కూడా పెరుగుతవి. ప్రయాణాలు అనుకూలీకృతవి. వ్యయవార రంగంలో స్నేహితుల సహాయం అంతగా లభిస్తుందని అనుకోవద్దు. విడి ఎలాఉన్నా మీ అదృష్ట కలసివచ్చేనూచన లున్నవి. తలవనితలంపుగా జరిగే సంఘటనలు కొన్ని మిమ్ములను క్రమక్రమంగా ఉన్నతస్థితికి తీసుకుని వెళ్లుతవి. శుభవుణ్యకార్యాలు జరుగుతవి. మొత్తంమీద మీ మనస్సుమాత్రం ప్రకాంతంగా ఉండదు. 16, 17 లలో గౌరవం, నూతన ప్రయత్నాలు, అధికారుల సేవం.

§ :

(ఉ తర 2, 8, 4 పా, మా న, చి త్త 1, 2 పా)

మీ ఆలోచనలకు, పనులకు సంబంధం కుదరకపోయినా చివరకు అనుకూలత పొందగలుగుతారు. ఒకసందర్భంలో మిమ్మల్నిను చూచి నిరసనభావంతో మాట్లాడినవారే మీకు అనుకూలీస్తారు. వృత్తివ్యాపారాలలో అభివృద్ధికరమైన సూచనలు కనిపిస్తవి. వ్యవహారాలు పూర్తిగా పరిష్కారం కాకపోయినా ఉత్సాహకరంగా ఉంటుంది. పిల్లల ఆరోగ్యం సురించి జాగ్రత్తగా ఉండండి. దూరబంధువుల వద్దనుంచి కష్టపార్శ్వాల తెలియగలవు. ప్రస్తుతం ఇతరులకు సలహా ఇవ్వటంగాని, కార్యభారం పైన వేసుకొనటంగాని మంచిది కాదు. 14, 15 లలో వృత్తిలో అభివృద్ధి, సంఘంలో గౌరవం, శుభపార్శ్వాల తెలు సవి.

13.7.60 బుధవారం మొదలు

19-7-60 మంగళవారం పరశు.

అంగారాధర వారం ఆరంభంలామంద,
16, 17 లలో కొద్దిలేక, నందిధర గతవారం
కన్నా కొదిగామందీ.

పసుపుపరలో పెరుగుదల కనుపిస్తుంది.
నూనూకు బాగుంటుంది. పేరుకనకపప్పు ధర
నిలకకగా ఉంటుంది. నూనెధర కొద్దిగా
పెరిగినది.

ధాన్యంధరలో శిష్యులతోగల మార్పులు
ఉండవు. నూపులధరలో తగుదల రావచ్చు.

✱   ✱   ✱

ప్రశ్న :

(ಅಜ್ಜಿನಿ, ಭರಣಿ, ಕೃತ್ತಿಕ 1 ಪಾ.)

మీ శక్తిని మీరు తెలుసుకుని చురుకుదనంతో ముందుకు పోగలుగుతారు. వ్యవహార రంగంలో అనుకూలమైన సమయం. ఆదాయం బాగానే ఉంటుంది. శుభప్రయోజనాల నిమిత్తం ఖర్చులు పెరుగుతవి. అధికారులవల ఆదరణ పొందగలుగుతారు. శిరస్సు సంబంధించిన అవయవాలలో శ్వాస కలగగల అవకాశాలున్నవి. బంధుమిత్రులవద్దనుంచి వచ్చే వార్తలు మీ సంతోషాలను, ఆందోళనను పెంచుతవి. మీ వాక్యైక్యర్యంతో ఎడటి చారిని మెప్పించి కార్యబాండ్ని తిప్పించుకోగలుగుతారు. 16, 17 నేటిలో శుభ వార్తలు, చిన్న చిన్న కలహప్రసంగాలు, దవలాటం.

• • •

వ్యాఖ్య :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా. రోహిణి,
మృగశిర 1, 2 పా.)

నామయం మాట్లాడి విరోధం తెచ్చుకో
వలసిన సమయం. (తెప్పలు, దండక భువ్వులు
పెరుగుతవి. అనేక సందర్భాలలో మీ ప్రయ
త్నాలు ఫలించక నిరాశ చెందే సమయంలో
ఇతరుల సహాయం లభిస్తుంది. స్నేహితుల సల
హలను సమ్మి సాహసమైన పనులకు దిగ

పద్యం, కుటుంబంలోని వారి ఆరోగ్యం సరిగా ఉండదు. వృత్తి ఉద్యోగాలలో శ్రమగా ఉన్నా ఓర్పుకోసం వ్యవహరించి మీ మాటను నిలబెట్టుకోగల సుభార్యులు. బాహ్య ఆదంబరం పెరుగుతుంది. ఎదురుదూసున్న సుభార్యులు నిదానంగా అందగలవు. 18, 19 తేదీలలో ధర్మకార్యాలకై శుభం వ్యవహారముకూ లభి.

✱   ✱   ✱

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా. ఆరుద్ర, పునర్వసు
1, 2, 3 పా.)

ప్రస్తుతం మీరు నిరాశంబరంగా కనిపిస్తున్నారని నీతిని సాధించగలుగుతారు. అందుకుతగినట్లు అన్ని రంగాలలోనూ వాతావరణం అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఆదాయం పెరుగుతుంది. సంఘంలో గౌరవం లభిస్తుంది.

మేషంలో అంగారకుడు, మిథున కర్కటకాలలో నూరువుడు. కర్కట కంలో శుక్రుడు. కర్కటక సింహాలలో బుధుడు. సింహంలో రావూవు, ధనుస్సులో నురుశినులు, కుంభంలో శేషువు. కుంభవిన మేషవృషభాలలో చంద్రుడు.

మంది. ఇంతకుముందు ప్రయత్నించి ఆశ
పెట్టినాకున్నా నులు తిరిగి ప్రారంభిస్తారు.
ముఖ్య విషయాలలో మిగిలినవి మాదిరి
ఉంటున్న మనుష్యులే మీ అభివృద్ధికి ప్రతి
కూలంగా ప్రయత్నిస్తున్నారనే విషయం
తెలుస్తుంది. వారంతా అంతరించారు
తొందరపడినా మీరు మాత్రం కలహం
పోవద్దు. 14, 15 లలో కార్యసిద్ధి, మంచి
వారి స్వేచ్ఛ.

✱   ✱   ✱

● ● ● ● ●

(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్వికేష)

అలోచించే సమయంలో ఉన్న చురుకు
దనం పనిలో దిగిన తరువాత కనుపించదు.

తేదీ :

(చిత్త 3, 4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ
1, 2, 3 పాదాలు)

మీరు ఎంత జాగ్రత్తగా ఉన్నా కొన్ని సమయాలలో చెడ్డ చేరు తెచ్చుకోవలసి వస్తుంది. పాద్యమైనంతవరకు విశ్రాంతిగా ఉండటం అవసరం. పెదమనుష్యుల ఆదరాభిమానాలు మాటలలోకనుపించినంతగా క్రియారూపంలో ఉండవు. ఆ రోగ్యం సరిగా ఉండదు. చెతికి రావలసిన ధనం నిదానంగా వస్తుంది. సుబ్రహ్మణ్య స్తోత్ర పారాయణం చేసుకొనటంవల మనోధైర్యం, కార్యనిర్వహణ కీ కీ బాగుంటుంది. సభాగౌరవం పొందగలుగుతారు. వారం రెండవ భాగంలో వృత్తిలో చురుకుదనం కనిపిస్తుంది. 18, 19 లలో కారణంలేని అందోళన, ధనప్రాప్తి.

* * *

వృత్తికం:

(విశాఖ 4 వ పాదం, అనూరాధ, శ్రేష్ఠ)

కష్టసుఖాలను సమానంగా చూచుకొంటు మీ గమ్య స్థానాన్ని చేరుకోగలుగుతారు. ఆదాయం కూడా బాగుంటుంది. మీ మాటను అరం చేసుకుని మీకు అనుకూలించగల స్నేహితులు లభిస్తారు. వృత్తి ఉద్యోగాలకు సంబంధించిన సందేహాలు తొలగిపోయి ఒక నిశ్చయానికి రాగలుగుతారు. కుటుంబంలో ప్రశాంతమైన సమయం. అనుకున్న పనులు ఆలస్యమైనా సుముఖంగా ఉంటుంది. వారం తంలా మీ ఆరోగ్యం లోపిస్తుంది. ఒక విధంగా జాగ్రత్తపడుతూ ఉంటే మరొక విధంగా ఖర్చులు వచ్చిపడుతవి. 18, 14, 15 లలో మిత్రులవల అనుకూలత, క్రొత్త విషయాలు తెలుసుకొనటం.

* * *

ధనస్సు:

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ పా 1)
ప్రతివిషయంలోనూ బుద్ధి చురుకుగా వనిచేస్తుంది. మీ ఆలోచనలను వెంటవెంటనే కార్యరూపంలోకి తీసుకుని రాగలుగుతారు. అయితే అకస్మాత్తుగా వచ్చే అపవాదాలను గురించి భయపడకుండాఉండటం అవసరం, డబ్బు ఖర్చు అయినా ప్రయోజనం పొందగలుగుతారు. మీతో ఉంటున్న మనుష్యులే ఒకానొక సందర్భంలో మీకు వ్యతిరేకం కావచ్చు. అయితే న్యాయం మీ ప్రక్క ఉండటంవల గౌరవం దక్కించుకోగలుగుతారు. ప్రయాణాలు సుఖంగా జరుగక పోవచ్చు. 18, 19 లలో అనారోగ్యం, ప్రయాణతో కార్యసిద్ధి.

* * *

మకరం :

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శ్రవణం
ధనిష్ఠ 1, 2 పా)

అదాయంకంటే ముందుగా ఖర్చులు ఎదురు

చూస్తూఉండేసమయం. వృత్తి వ్యాపారాలలో అసంతృప్తికరమైనపనులు కూడా పైన వేసుకోవలసి వస్తుంది. ఆరంభంలో కలహాలు వస్తవనే అనుకుంటారు. కాని దెవాను గ్రహంవల అనుకూలవాతావరణం ఏర్పడుతుంది. బంధు మిత్రులవదనమంచి శుభసంతోష వార్తలు తెలుస్తవి. పడమర ఉత్తర దిక్కుల నుంచి ధనలాభం ఉంటుంది. అనుకొనని ఖర్చులువచ్చి మిమ్మలను తాత్కాలికంగా చికాకు పెట్టవచ్చు. మీ రహస్యాలను వి సందర్భంలోను బయటపడకుండా చూచుకొనండి. 18, 17 లలో సుఖభంగం, వృధా ప్రసంగాలు, త్రిప్పట.

* * *

కుంభం:

(ధనిష్ఠ 3, 4 పా, శతభిషం,
పూ. భాద్ర 1, 2, 3 పా.)

వృత్తిఉద్యోగాలలో మీ సమర్థత సమయానుకూలత బాగా ఉపయోగపడుతవి. క్షేత్రాలది ఇతరులకు ఉపకారం చేయగలుగుతారు. ప్రయాణాలు సుఖంగా జరుగుతవి. సాటివారిలో గౌరవం లభిస్తుంది. స్వంత మలుపులవల కొన్ని చిక్కులున్నా ఈ సమయంలో మిమ్మలను బాధించవు. మీకు మీ మిత్రులకు మధ్య విరోధాలు కలిగించే మనుష్యులుంటారు. జాగ్రత్తగా

ఉండటం అవసరం. సత్పురుషులతో మైత్రీ ధర్మకార్యాలనిమిత్తం ధనవ్యయం చేస్తారు 17, 18 లలో వస్తునష్టం, అసౌఖ్యం, సందేహ వార్తలు.

* * *

మీనం

(పూ. భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, శ్రవణి)

మీ స్వంత పనులకన్నా ఇతరులపనులయందు ఆసక్తి, అధికంగా చూపవలసి వస్తుంది. మీరు యథార్థం మాట్లాడినా కఠినంగాఉండటంవల ఒకరిద్వార వ్యక్తులతో కలహాలవస్తవి. కుటుంబంలో శుభకార్యాల జరుగుతవి. మీ స్వంతవృత్తి వ్యాపారాదులలో అనుకున్నంత అనుకూలత కనుపించదు. మీరు ఎవరిని నమ్ముతున్నారో వారివల్ల అపకారం జరిగేనూచన లున్నవి. కొని మీబుద్ధిబలంతో సమర్థించుకోగలుగుతారు. క్రమక్రమంగా ఆదాయం పెరుగుతుంది. సంతానంవల సుఖసంతోషాలు 15, 16 లలో కార్యసిద్ధి, సంఘంలో గౌరవం, క్రొత్తపాఠి స్నేహం.

★

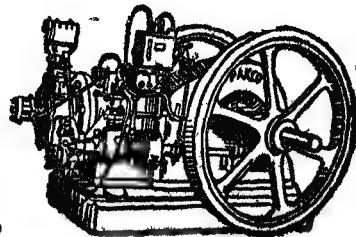
- దైవజ్ఞ పాతూరి శ్రీరామమూర్తి,

52/2 గల్లిలాపుడం పేర్, కృష్ణాడ్రోడ్ మద్రాసు-8.

PAKCO పాకో బ్లా-ప్పీడి, కొలు ప్లాంగ్ మాడి ఆయిల్ ఇంజనలు

— ప్రత్యేక లక్షణములు :—

- * పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
- * తక్కువ ఇంధన ఖర్చు
- * క్రమమైన వడక
- * దిట్టమైన నిర్మాణం
- * ఎక్కువ మన్నిక
- * అద్భుతంగా పనిచేయును
- * బాప్లొ ఫ్ర్యాయల్, ఇంజక్ట్ వ పరికరములు

మద్రాసు ఆంధ్ర, కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రములకు తెలుగు :

Grams: "LAMP" **K. S. SHIVJI & CO.,** (Estd. 1909)
Phone: 13617 బాప్లొ బ్లాంగ్ నెం. 8, 178-79 బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు-1

కృటుంబ నియంత్రణం గర్భనిరోధానికి

ప్రేమ సేవించదగిన చివరము సెక్స్ టేబల్ లెట్స్ (రిలక్షర్) గర్భము రాకుండా ఉండుట తరలకగానోటితో వేసుకొని మంగే మందు 12 రోజులు మందు వాడిన యెడల గర్భధారణ కౌకుండా చేయును.

ప్రతికోడు షాకెట్టు
24 మాత్రలు
పెరి 5 12/- రి.పి.
ప్రతివోడు పాకెట్టు

భండియాలోను, బడేశాలలోను ఈమందు వాడినవారు అయాచితంగా అనేక యోగ్యతాపత్రము లను పంపియున్నారు...

SEENU & CO.,

23, K. TANDAVARAYA GRAMANI ST. MADRAS-21.

40-47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

వనితాలోకం

ఎరువు ఇచ్చే పుస్తకాల బిరువు

బి. యస్. లక్ష్మి

అప్పుడే భోజనాలయినాయి. శ్రీవారు ఆఫీసులో చేరారు. మర్నీ రెండుగంటల చాకా నాకు తీరిక. (పొదుటనగా వచ్చి (నాకు చూసేందుకు తీరికలేని కారణంచేత) నన్ను పూరిస్తూన్న "పిక్చర్" తీసుకు "ఈజ్ బర్"లో పడుకుని చదువుతున్నాను. "ఎంచేసున్నారండీ" అంటూ ప్రశ్నించింది ప్రక్కంటివారమ్మాయి జానకి. నే జవాబు చెప్పేలోపలే తిరిగి "కొత్తదాఅండీ" అంది తనే.

పుస్తకము తీసి పేజీ అయినా తిప్పకుండానే ఇదేం "విప్లు"రా భగవంతుడా! అనుకుంటూనే మాటాడకపోవటము సభ్యుల కాదుకనుక "కొత్తదేనమ్మా, గంటయింది వచ్చిఅన్నాను. ఇంతలో కూరగాయలమ్మ అమ్మగారూ డబ్బులంటూవచ్చింది. వుదయం కూరలు తీసుకుని చిల్లరివ్వలేదన్న సంగతి పిక్చర్ వచ్చి డబ్బులు తీసుకువచ్చేందుకు "పిక్చర్" కుక్చీలోవజేసి గదిలోకి వెళ్ళాను. వానిదగ్గర చిల్లరతీసుకు ఇంట్లోవజేసరికి పది నిమిషాలుపట్టింది. తిరిగి "పిక్చర్" కోసం చూస్తున్నావా! అది జానకిచేతులో వుంది.

ఇస్తావుటోయ్ నేచదవాలి అన్నాను. ఒక్కక్షణమాగండి కథ మంచి పట్టులో వుంది అందాఅమ్మాయి పుస్తకముమీదనుంచి తల ఎత్తుకుండానే. పావు గంటకు ఆకథ పూర్తయి జానకి నాకు "పిక్చర్" ఇవ్వ వచ్చే వేళకు మా శ్రీవారి రాకతో ఆ పుస్తకము చేత వుంచుకునే వాళింటోకి వెళ్ళి పోయింది జానకి. అతికష్టముమీద ఆరోజు నాయం త్రానికానీ నా చేతికి రాలేదానీక్కి. పెద చదువులు లేకపోయినా "పిక్చర్లు", నవలలు చదివి జీరించుకునే అక్షరాస్యత ఈ నాడు నూటికి తొంబదిమందిలో పెరిగింది. దానికి తోడు ప్రతికలుకూడా "విజ్ఞానం" "విశోదం" తిరుపాళిలో మేళవించటములో ఈ అభిరుచి మరింత పెరిగింది. ఇంతవరకు వినికని అసం

దించతగ్గ విషయమే. వచ్చే చిక్కు ఎక్కడంటే ఈ పుస్తకాలన్నీ ఉచిత పుస్తక భాండాగారంలో, పొరుగింటి పుస్తకపక నము యెయ్యాలంటేనే వస్తుంది.

అసలు కొంతమందికి పొరుగింటి పుల కూరలా. పొరుగింటి పుస్తకాలుకానీ రుచిం చవు. స్వంత డబ్బు వెచ్చించి కొనాలంటే అనే చెత్త పుస్తకాలయి పూరుకుంటాయి. అయిదు, ఆరు సంవత్సరాలనాటిమాట. మా ప్రక్క ఇంటో ఒకామె ఉండేవారు. నేను కొత్త పుస్తకము కొన్నవాసన తగిలేసరికలా తయారయ్యేవారామె. వస్తూనే, అదేమిటండీ ప్రభా అచ్చే వింబాసుంటుంది అనో ప్రతికయితే "దానినాయి పడిపోయి"దనో పిల్లలప్రతిక అయితే "పిల్లలు చదవాల్సింది పెద్దలకేమిటండీ" అనో భారతీలాంటిదయితే "అందులో కథలుండవని వ్యాసాలయినా సామాన్యులకు అందుబాటులో ఉండవనీ" ఇత్యాది విదో "రిమార్కులు" విసిరే వారామె.

భగవంతుడు తన్నన్నా పడతాడుట కానీ భక్తుల్ని అంటే మాత్రం సహించడుట. నా నీతి కూడా అటాగే ఉండేది. నేనభిమానించి కొన్న పుస్తకాలు బాగుండవంటూంటే విని సహించలేక "ఈసారి చదివి చూడండి, ఈసారి చదివి చూడండి" అని ఆమెకా పుస్తకాలిచ్చి చదివించి ఆమె బాగున్నాయని అనాలని తాపత్రయపడే దాన్ని, ఆమెగారు ఎంతో అయిష్టంగా తీసుకున్నట్లు తీసుకునేవారు.

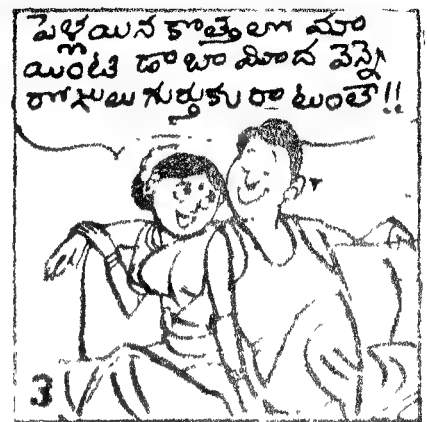
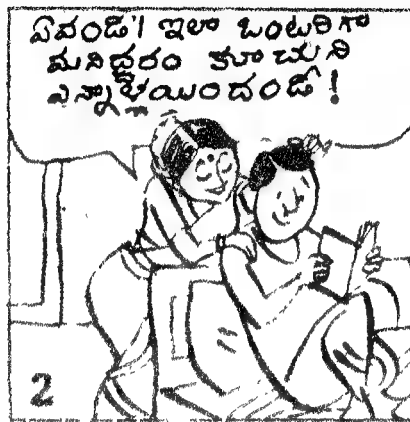
అటా అయిదారు నెలలు గడిచాయి. పుస్తకాలు గురించే ప్రక్కవాటాలోంచి మాటలు వినిపిస్తే శ్రద్ధగా విన్నాను. "ఈ మధ్య పుస్తకాలు జోరుగా చదువుతున్నావు. డబ్బు పెట్టే కొన్నావా ఇవన్నీ" అంటున్నారు ఆమెధర్త.

"నేనీ చెత్త పుస్తకాలకో సం డబ్బు

వచ్చిస్తానని మీరలా అనుకున్నారండీ, మన ప్రక్కంటామె లేదూ! ఆవిడవి ఇవన్నీను. ఆవిడ చదువుతూన్న పుస్తకము బాగుండలేదన్నామా, ఆవిడే బలవంతాన మన చేతులో పెడుతుంది ఈ పుస్తకాలు. అసలీ పుస్తకాల కోసం డబ్బు వెచ్చించే వాళిలో విదో ఒక 'బలహీనత' ఉండనే ఉంటుంది. ఆ బలహీనతను కనిపెట్టామా ఆ పుస్తకాలన్నీ మనకే." అన్నారామె పెద్దగా నవ్వుతూ. ఆమెతో పాటు ఆమె భర్తగారు కూడా శ్రుతి కలిపారు.

అప్పుడు కానీ మాటలతో గారడీ చేసి నా చేతులో పుస్తకాలు ఎగర కొట్టుకు పోయిందన్న విషయం నాకు స్ఫురించలేదు. ఆమెగారన్నట్లు విదో బలహీనత కాకపోతే డబ్బుచ్చి కొన్న పుస్తకాలు మీరూ చదవండి అని ఎందుకిస్తాం అప్పు ఉన్నట్లు, అనుకున్నాను. తీసుకున్న పుస్తకాలన్నీ గుర్రక్షేతంగా అప్పచెప్పినందుకు ఆమెను అభినందించక తప్పదు.

ఎందుకంటే పుస్తకం వనితా..... అన్నారకదా పెద్దలు. పొరుగింటి పుస్తకాలతో స్వంత లైబ్రరీ స్థాపించే వారు కూడా ఉన్నారు. మీ ఇంటో విదేనా పుస్తకము చూసి ఇవ్వమన్నారనోండి. అప్పటికి పుస్తకము మిరివ్వకపోయినా కొంతకాలము వేచి వుంటారు ఓపికగా ఈ రకంగా. ఆమెన తీసుకువెళ్ళి వారిమెనా, పదయినా ఇవ్వరు. ఒకసారి అడిగితే అచ్చే ఎక్కడండి అంటూ ఆ పుస్తకం తీసుకెళ్ళాక (చదవకుండా) వచ్చిన ఇబ్బందులన్నీ వికరువు పెట్టి, ఇంకా చదవలేదని లేలుస్తారు చివరికి. మరో పదిహేనురోజులు "ఫోకాళి" ఉండదు. బహుశా ఈపాటికి ఆ పుస్తకము ఎవరికిచ్చింది మరచే పోతాము. ఖర్చుంచాలక మసక మసకా ఉన్న జాపకంతో అడిగినా "అయ్యో అదేమిటండీ ఆ పుస్తకము అప్పుడే

ఇచ్చానె, మ రి చి పోయా రా ఏమిటి? ఎవరికైనా మరపు (వారికి తప్ప) సహజమేలేండి. ఇంకెవరికైనా ఇచ్చారేమో బాపకము చేసుకొండి, అంటూంటే అంత రాత్రి కాదంటూ ఉన్నా లక్ష్మిపెట్టక మనమే పొరపడ్డామేమో అనుకుని అప్పటికి మేల్కొనిపై, మేల్కొనిపై, అంటాము. దానితో ఆ పుస్తకానికి మనకూ బుజం చెల్లు.

ఏమైనా వుచిరింగా పుస్తకాలు సంపాదించటము చదవటము కూడా ఒకకళేనేమో అనిపిస్తుంది నాకు. ఇట్లా ఉచితపుస్తకాలు సంపాదించేందుకు నలుగురుగురికి జట్టు జట్టుగా కూడా సహకరిస్తూంటారుట. నాకు కమలని ఒక స్నేహితురాలు ఉంది. అది పుస్తకాలు వారం వారం కొనేది. ఇది వాకిట్లోనే చూసిన ఎదురింటి అమ్మాయి నెమ్మదికొ కమలను మచ్చిక చేసుకుని ఒకటివ్వండి నేను చదివి ఇచ్చేస్తాను అని తీసుకునేదిట. అన్నీ ఒక్కసారి చదవలేముకదా అని తన ఇచ్చేదిట. ఇలా కమలదగ్గరినుంచి ఆ సుకుమారి సపుస్తకాన్ని తన నలుగురు స్నేహితులు వాళ్ళ చేత చదివించించి తీసుకు వచ్చేదిట ■ అమ్మాయి. వాళ్ళకూడా తాము సంపాదించిన పుస్తకాలను ఈ అమ్మాయికి

ఇచ్చేవారుట. కమలకు చూచాయగా కొన్నిళ్ళకు ఈ సంగతి తెలిసింది. దానితో పాటు వాళ్ళనలుగుచేత నాలుగొనిపిస్తే తన కొనేది అవీ కలిసి అయిదారు పుస్తకాలు చదువ వచ్చుకదా అని ఆశించిందిట. ఆ అమ్మాయి వచ్చినప్పుడు “ఈవారం ‘ప్రతికే’ కొన్నారోయ్, అన్నీ కొనాలంటే రెండు రూపాయలు పెట్టాలి నెలకు. నీదగ్గర పుస్తకాలు తీసుకుచదివే నీ స్నేహితురొళ్ళచేత ఇతరపుస్తకాలు కొనిపించూ అన్నారు” అందిట నవ్వుతూ. ■ అమ్మాయి కొనలేదు. ఇవ్వలేదు. రెండువారాలు గడచి పోయాయి. ఆనాటిసాయంత్రము ఏమి తోచక వాకిట గుమ్మంలో నిలుచునివుందిట కమల. ఎదురింటి ఆరుగురికీ ఆ అమ్మాయి క్షేమితురాళ్ళు కూర్చుని మాట్లాడుతున్నారు. వాళ్ళు కమలను చూడగానే “కొరుక్కుంటింటామనుకుంటారో ఏమో పుస్తకాలు చదివిస్తామంటే మొహం చూసుకుంటారు అందిట ఒకమ్మాయి. “ఇంకా నయం కొందరు పుస్తకాలు పేరు చెప్పి డబ్బుకూడా వసూలుచేద్దామని చూస్తారు” అంది మరొకమ్మాయి. “కోడి—కుంపటి లేకపోతే తెల్లారదు కుందిట వెనుకటికి ఒకవిడ. అయినా

అందరూ అలాంటి వాళ్ళే ఉంటారా? ఏమిటి?” అందిట మరొక నీసింది. ఈ మాటలు తననుగురించి అన్నతే అని తెలుసుకుని ఇన్నాళ్లు—ఇచ్చికూడా చెడదాన్ని అయ్యానే అని కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతమయింది కమలకు. తీరా ఇంట్లో అలవారలోచూస్తే ■ వారమువి, క్రిందటివారమువి “ఏక్కి”లు కనబడలేదుట. నా “దాన” మయింది. ఇక శ్రీవారు మొదల పెట్టిన కావ్యాలు ననుకుని అయనరాగానే అడిగిదిట.

“ప్రక్కవీధిలో పోనునాధంలేదూ - వాడడిగితే ఇచ్చాను తర్వాత తెస్తానులే” అన్నారట ఆయన. భూమిగుండ్రంగావుంటే అన్న సత్యం స్ఫురణకు వచ్చింది కమలకు ఆ సోదాసుంచి కమలంటే వాళ్ళకు అసహ్య. తనను చూడగానే ఏదో ఒక నూటి పోలి మాట విసరకుండా ఉండరు. “పెట్టనమ్మ పెట్టనే పెట్టదు. పెట్టె అమ్మ కేమొచ్చే పెట్టోగ” మన్నుటు కొననివారూ, ఇవ్వనివారూ ఎలాగులేదు “కొనేవాళ్ళకు - ఇచ్చేవాళ్ళతో ఏమొచ్చిందో అనుకోటంలో వింతేముందికీ” ఇలా రాశానని కొంతమంది పతితలకు కోపమొచ్చినారావచ్చు. కానీ ఇంట్లో

ఎరువు ఇచ్చే పుస్తకాల

ఎరువు

విషయాలు సర్వదూరమైనవి మాత్రము కావు. కాలక్షేపానికి ఒక పుస్తకము అడిగి తీసుకోకటము కూడా తప్పేవా అని అడుగవచ్చు. ఆ కాలక్షేపం ఎదుటివ్యక్తికి బాధాకరము కావంతవరము సమర్థనీయమే. ఉదాహరణకు నా సంగతే చూడండి. నాకు పుస్తకాలంటే

అమిత ఇష్టం (కొనలేకానీ-అందరికీ ఇష్టమే మరి). చేతుల్లో డబ్బు ఉంది అంటే ఏదో ఒక పుస్తకము కొననిదే, చదవనిదే నిద్ర వట్టదు. కొనేవరకు విఘ్నం ఉండదు. చదివేందుకు అన్నీ విప్పులే. ఒకటి రెండు సార్లు అయితే మర్యాదకోసం నా తహ-తహను చంపుకు ఊరుకోగలను. ఎల్లకాలం అట్లా ఊరుకోటము సాధ్యమేనా, అటువంటివ్వదు అంతర్లీని స్ఫూరముకన్నా - అది నిష్కారమే మేలేమో అనిపించదు? మరొక్కసంగతి. అంతా కొనగలిగిన

వాళ్ళే ఉంటారా? అటువంటివారే ఇక పుస్తకాలు చదివే యోగ్యతలేదా? ఇంతకీ మీ రవరిని 'అడిగి తీసుకోరా?' అని ప్రశ్నించవచ్చు. నిజమే నేనూ తీసుకుంటాను. అసలు కొన్నవారు చదివారన్నాక వారికి మరొక పుస్తకము నా దగ్గరది ఇచ్చి తీసుకుంటాను. ఒకవేళ వాల్లి వ్యసన్నా నేను బాధపడి వాళ్ళమీద అభాండాలు వెయ్యను. వాల్లు డబ్బు పెట్టి కొన్నప్పుడు (ఉచితంగా) నా కందుకివ్వాలి? అనుకుంటాను - ఇక పుస్తకాలు కొనాలి అంటే మా దగ్గర డబ్బు లేదు అనేవారే పువ్వులకు - దారాలకు - పూసలకు - గాజాలకు ఆడవాళ్ళూ - నీనిమాలకు చోటళ్ళకూ మగవాళ్ళూ ఎంతలేదన్నా నాల్లా - అయిదూ ఖర్చు చేస్తూనే ఉంటారు. ఆ విలాసాల్లో ఏ ఒక్కదాన్ని తగ్గించినా ఒక పత్రికకు చందాదారులం లేర్పాకొవచ్చునే, అట్లా సర్దురు సమాకరిస్తే నాల్లా కాల పత్రికలు తెప్పించుకు చదవవచ్చు. అప్పుడు ఎవరికీ కష్టమనిపించదు. కానీ ఇంతోటి పుస్తకాలకు డబ్బు ఖర్చు చేసేదేమిటిలే అన్న నిర్లక్ష్యం ఎక్కడో అక్కడ సంపాదించి చదవలేకపోతామా అన్న భీమా. మనల్ని నెలకు ఒక్కరూపాయి కూడా ఖర్చు పెట్టనియదు.

ఇలా ఒక్కరూపాయి కూడా ఖర్చు పెట్టలేక కుంటిసాకులు చెప్పే మనము ఎదటివారు కొని విధితప్పకుండా దానం చెయ్యాలనుకోటం. ఈస్వాస్థ్యదమే మరి, ఈ వ్యాసం వ్రాయటము మరొకరిని విమర్శిద్దామని కాదు. ఈ ఆధునికయుగంలో మనిషికి తిండి ఎంత అవసరమో! మెదడుకు కూడా విజ్ఞానం! వినోదం అందించే పుస్తకపతనము అంతముఖ్యం. అటువంటి వినోదాన్ని, విజ్ఞానాన్ని అందించటములో ఈనాడు వెలువడే మాస, వత్స, వారపత్రికలు, దినపత్రికలు ఎంతయినా ముందంజ వేస్తున్నాయి. వాటి కొసం నెలకు రెండో, మూడో వినియోగించటము వృధాకాదని గుర్తించి, మనము వెచ్చించే తృణము, వణము సరస్వతీదేవి పాదాలకు పుష్పంజలే నమకుని ఇంటింటా వాడ వాడలా చిన్న-చిన్న పుస్తక భాండాగారాలు నెలకొల్పి తమ ఇళ్లు, వీధులు, (ఊళ్లు) ఈర్ష్యలకు, అనూయలకు తావులేని విజ్ఞాననిలయాలుగా చేసుకోవాలనే నావాంఛ. సహృదయులు ఒక్కరు ప్రయత్నించినా "సరస్వతీ" దేవికి "చేయూలే" అవుతుంది. అప్పుడు నాయీవ్యాసం కూడా కుద్రదండుగకాదు.

దిండుగలేము డిజైన్

—'శీమ'

వనితా వాణి

స్త్రీలూ - పురుషులూ

22-6-60 వారపత్రిక 'వనితాలోకం'లో ఎ. నాగలక్ష్మీగారు వ్రాసిన "స్త్రీలు, పురుషులూ" వ్యాసం చాలా బాగున్నది. ఇటువంటి వ్యాసములు వనితాలోకం గ్రహించి ఆచరణలో పెట్టుటకు కృషి సల్పుచున్న ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక చాలా ప్రశంస నీయమైనది. నాగలక్ష్మీగారు వ్రాసిన వ్యాసం చక్కగా పోలికల పోకడలలో సత్యములను వ్రాసినారు. కాని ఆడవారికి అసలు చదువు అవసరం లేదు అన్నట్లు వ్రాశారు. అది కొంచెం అశ్రేయంగా ఉన్నది. వారికి లోకజ్ఞానం కొరకు కనీసం బయటి ప్రపంచం పోకడ గవనికొరకయినా కనీసం ఉన్నత విద్యలు గాకున్నా కొద్ది చదువులు (హైస్కూలు) ముఖ్యమని భావిస్తున్నాను.

వి. బాల (అవుటపల్లి)

* * *
"ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక" రికార్డుల పైట్టులోని "స్త్రీలు - పురుషులూ" అనే నాగలక్ష్మీగారి వాగస్వరపు స్లేటు చాలబాగుంది. ఎన్నిసార్లు విన్నా (చదివినా) వినుకు జనించటం లేదు. ఈ వ్యాసాన్ని అర్థం చేసుకుని అనుసరించిన వారికి కాపురంలో కష్టాలు కల్గ, నుఖాలు కొల.

ముదునుడు హేమలతాదేవి.
(హైదరాబాదు)

* * *
22-6-60 వారపత్రికలో 'వనితాలోకం'లో ఎ. నాగలక్ష్మీగారు వ్రాసిన "స్త్రీలు - పురుషులూ" అనే వ్యాసంలో నిజంగా ప్రస్తుతము మన దేశంలో ఉన్న పరిస్థితులను బాగా వర్ణించారు. ముఖ్యంగా 'స్త్రీకి వివాహం అయిన తరువాత పెరిగే బాధ్యతలను ప్రస్తుతం మన స్త్రీలు అవలంబించుచున్న పద్ధతులను చాలా చక్కగా వ్రాశాడు. వారికి ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక ద్వారా వా అభివృద్ధిని తెలుపగోరుచున్నాను.

గర్భాశ్రమి నూర్యం
(భిరాయనగర్)

స ర క న ల హా

22-6-60 సంచికలో ప్రచురించిన సరక గారి సలహా ఎంతో బాగుంది. క్రొత్తగా పెండి అయి తీయని కలలతో కాలం వెళ్ళుటచే క్రొత్త జంటలు మూఢమి, అనాథల పట్టంపులు బట్టి ఎంతో క్రుంగి పోవలసి వస్తుంది. ఈ అత్యాచారాలను అరికట్టాలి.

క. సత్య

(నాగార్జున సాగర్ దాం)

గృహ పరివాళనం

22-6-60 పత్రికలో మాటా...మంచి అనే వ్యాసం చాలా బాగుంది. నేటి గృహిణులు నేర్చుకోవలసిన పద్ధతులు ఈ వ్యాసంలో చాలా ఉన్నాయి. ఇటువంటి వ్యాసాలు వ్రాస్తారని మీ వారపత్రికకు స్వాగతి వచ్చినది ముత్యపుచిప్పమాదిరి ఎదురు చూస్తూ ఉంటాము.

ఈ వ్యాసం వ్రాసిన జయంతిగార్కి నా ధన్యవాదాలు.

య. గా. దే. వీరమ్మ (క్రిరంగాపురం)

ఇంటింటా చిన్నతోట

22-6-60 ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రికలో చిత్రగాడు వ్రాసిన "ఇంటింటా చిన్నతోట" వ్యాసం చాలా బాగుంది. మొక్కల పోషణ నుంచి వాటికి కావలసిన ఎరువులవరకూ చక్కగా సున్నితమగు శైలితో వర్ణించి పరితిలకు అరమయ్యేలా వ్రాశారు. మొక్కల పోషణ అందరికీ అవసరమైనదే. ఇలాంటికే ఇక ముందుకూడా వారికి తెలిసి వని వ్రాసి ఇతరులందరికీ తెలియజేయుదురని మిత్రాశాలపడుచున్నాను. మీ పత్రిక ద్వారా రచయిత్రి నా కృతజ్ఞతాభివందనాలు తెలుపుచున్నాను.

మైసూరు కృష్ణమంబ (తాజేపల్లిగూడెం)

పిల్లలూ... పెంపకాలూ

22-6-60 లోని సోదరి సత్యవతి వ్రాసిన 'పిల్లలూ... పెంపకాలూ' అనే వ్యాసం చాలా బాగున్నది ఇంటిలోని అత

కాడక్కు, కార్యక్రమాల, నిశ్చయములు వల్ల ఒకరికొకరు ఇబ్బందులు గావించుచున్నారని ఆయింటిలోని పిల్లలు వారికింపునులగుదురు. తలిదండ్రుల ఆశ్రయము పొంది పిల్లలు పెడిపోతున్నారు. ముఖ్యముగా తల్లిలనుబట్టి తల్లిల ప్రవర్తననుబట్టి పిల్లల నడవడి యుండునని సోదరి చెప్పినది వైన చెప్పిన విషయములు నిజము. ఇటువంటి వ్యాసములు చూసి పిల్లలను కని పెంచు ప్రతి తల్లిదండ్రులు జాగ్రత్త పడుదురు. ఇటువంటి వ్యాసములను వారపత్రికలో ఇంకా ఎక్కువగా ప్రకటించురని నమ్ముచున్నాము.

యస్. యలసుందరయ్య (శిరంగిపాలెం).

ఉత్కళ మహిళల ఆచారాలు

వనితాలోకంలో ఉత్కళ మహిళల ఆచారములపై ఎ. శ్రీదేవిగారు వ్రాసిన వ్యాసము చదివాను. ఆమె వటణములలోని స్త్రీలను తీసుకొని ఆ వ్యాసము వ్రాశారని తెలుస్తాను. నేడు ఉత్కళ మహిళలు నాగరికతకు అలవాటుపడి క్రొత్తగా కొన్ని అలవాట్లకు లోనగుచున్నారు. ఓడ్రులలో ముఖ్యముగా ఎక్కువమంది 'గుడాకు' వాడుతారు. ఈ విషయం శ్రీ దేవిగారు మరచిపోయాకేమో.

ఆమె వ్రాసినట్లుగా మనము వాళ్ళనుండి చాలా నేర్చుకోవలసియున్నది. ఈ వ్యాసము వ్రాసినందుకు ఆమెకు నా అభినందనములు.

కన్నెటి శోభకర్, (సంబల్ పూర్.)

* * *
వనితాలోకంలో ఇరుగు పొరుగు అనే క్రిక శోభసాగి నే బాగా నేడంటుంది. కాని ఈ విషయములో రచయిత లేక రచయిత్రి అతిజాగ్రత్తగా ఉంటే మంచిది. ఎమంటే ఇది ఒకజాతి సంస్కృతికి సంబంధించినది. ఉదాహరణకు మీ 12-6-60 ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో "ఉత్కళ మహిళల ఆచారాలు"లో కొన్నిచోట పొరపాటుపడారు ఆ వ్యాసం రచయిత్రి. ఉదాహరణకు రీ, తి విళ్ళ పొరపాటులదగరనుంచి ఇద్దరు ముగ్గురు విడల తలుపులువరకు అంతా రెండు జడలు వేసుకొంటారు. (గుజరాతీ వాళ్ళు వి. తే. అయి ఉండొచ్చు) టీ వాడకముగూర్చి పూర్వాచారముగా ఉల్లేఖించేరు. (వారి ఆచారము రచయిత్రి ఒకచోట చెప్పిన తరవాటి వాడకమే.) అప్పుడాలు వ తిడము (అని వాగు తినడంకూడా తక్కువే, కారణం కారం.) నేను ఒరిస్సాలో పుట్టింది మొదలు పె విషయాలు నేను చూడలేదు. వారు పించెలకు "గర్యా" అంటారుగాని గర అనదు. ఇక వారి లిండి విషయములో రచయిత్రి ఆసలు సంగతే మరిచారు. తమిళులకు సాంబారు, ఆంధ్రులకు గోంగూర లా ఓడ్రులకు నుమ్మడికాను (ఒరిస్సాలో బొయి తాల్) అంటారు. వారికి దీనిమీద ఎంత ప్రీతి అంటే, ఆ కాయ నేగాక దాని (పెట్టు) ఆకును, పూవునుగూడ మరగా చేసుకొని తింటారు.

డి.కె.కాశ్యపకాపు, (రాయభద్ర.)

నవ కృష్ణ తీర్థలు

శ్రీకృష్ణ

శ్రీరామలక్ష్మీ పరి. శారి పరి.
(బ్రహ్మాండంగా లెట్స్ అర్రేంజ్ చేసు
న్నాడు సన్యాసిరావు. మాడావిడిగా తిరు
గుతూ పనిచాళ్ళకు వసులు పురమాయిను
న్నాడు. బంధువులు చాలామంది అప్పటికే
వచ్చేవారు. టిఫిన్, కాఫీ సేవించి పేపర్
చదవడంలా నిమగ్నులయ్యారు కొందరు
పెదలు. పందిటోని సంబాలమట్టా తిరు
గుతూ ఆహారంమీసూరు పిలలు. బాబా,
భజండ్రి "వాయింపు"గాళ్లు ఏదో సినిమా
పాటను యింపుగా వాయిస్తున్నార.
"యవకులకు ఈ "పెరిటో" (పెరి
+ ఇటో) వారి జీవితం లో "క్రాస్ రోడ్స్"
లాంటివి. దూరబంధువులు, స్నేహితులు
ఎంతమందో వసారు. తుణుం లో "దగ్గర"
వారవుతారు. తిరిగి "దూరం"గానే వెళ్లి
పోతూవుంటారు. కొన్నాళ్ళ వరకు కలె
కాంతిలోకంలో వారు "సిటాట్ బామ్మలూ"
మెదులుతూ, విస్తృతి తెరల వెనుక విలీన
మవుతూవుంటారు..... ఆ లో చనలో
వడిన సన్యాసిరావును అలా వొదిలివేద్దాం
కాస్తేవు.

సన్యాసిరావునుగూర్చి చిన్న బయాగ్రఫీ
కరో నోట్, —

"స్వహస్త కథారచయిత" నంటాడు
సన్యాసిరావు. [కాపీకట్టేవారంతా సన్యా
సులని, తనొక్కడే స్వంతంగా అలోచించి
కథలు వ్రాసి సీసరెన సన్యాసిరావునంటాడు.
పోనీ! బివ్వకొందాం.] ఉత్తర ఊహాజీవి
అతడు. ఒక కవిరాజు శిశికళాని, మరొక
కవిసామ్రాట్ కిన్నెరసానిని సృష్టించు
కొన్నప్పుడు తనేనా సృష్టించలేనివాడు?
ఒక "దివ్యకథాసుందరి" అతనికి వుంది.
ఆమెను వర్ణనా సౌరభంలోనూ,
భావనా నుమాలతోనూ అలంకరిస్తాడు. ఈ
విధంగా అతని జీవితం 'వారంగ్'లా గడచి
పోతోవుంది.

అలోచనలో వడిన సన్యాసిరావు లేద
కొని చుట్టూచూశా డొకసారి. వెలుతురు
పోయి చీకట్లు క్రమమొస్తూన్నాయి. లోప
లికిపోయి మెయిన్ నోక్కాడు. బా
రంతా ఒక్కసారి సర్దలలా జేదీవ్య
తెరిగింది. కాని ఆ లేటెన్నిటిని కాలదన్న
భవనిమతో ఒక అవ్వరస, ఒక శిశికళాజీవి
ప్రత్యక్షమైంది పండెట్. సన్యాసిరావు
కొదితకాలు మూగ్గుపోయాడు. ఆమెచిరు
నవ్వుల అమృతవరానికి తేరుకొని మళ్ళీ
ఆమెవంకచూశాడు. ఈమె తప్పకుండా
ఏ కావ్యసుందరీ అయివుంటుంది. దారితప్ప
ఇలా వచ్చింది. ఆహా! ఏమి సౌందర్యం!
విశ్వసౌందర్యానికి నిర్వచనంలా ఘనీభవించి
నిలచిన ఈమెను పలకరిస్తే కలలా కరిగి
చూయమై పోతుందనే భయంతో సన్యాసి

రావు ఆమెను వలకరించలేదు. (వలకరించే
దైర్యం ఏదీ?) చూడానికి చాలా ఎక్కు
కేటెడ్ లేడిలా కనిపిస్తోంది. ఆమెను ఎలా
సంబోధించాలో అతనికి అర్థంకాలేదు.

"ఏమండీ" అంది ఆ సముజ్వల సౌందర్య
రాశి.

ఎక్కడో కొన్ని కల కొయిలు మాసి
నటయిందతనికి. చూడయాన్ని లే న లా
ముంచినట్లైంది. 'ఎందుకన్నట్లు' ఆమెవైపు
చూశాడు.

"లక్ష్మీ ఎక్కడవుండో కాస్త చూసి
సారా?" అంది తిరిగి ఆమె. ఓహో ఈమె
లక్ష్మీ స్నేహితురాలై వుంటుంది. తనకి
ఒక కాలేజీ డ్రెస్ వుందని, చాలామంచి
దని, ఎవరినో నా సరే చూడయమిచ్చి
(అదే తనకు కావలసింది) మాట్లాడుతుందని,
ఈమె ఈ పెళ్ళికి తప్పకుండా వస్తుందని
లక్ష్మీ నిన్నటివరకూ చెప్తూనే వుంది. ■
సంగతే మర్చిపోయినందుకు తన్ను తాను
కనీ తిరా తిట్టుకొన్నాడు.

"తప్పకుండా, రండి లో పలికి" అని
ఆమెను ఆహ్వానించాడు. ఈ ఊర్వశి తన
వశమే...ఒక భావం మనసులో ఉరి
మింది. చూడయం పులివిప్పింది. జీవిత
'మెయిన్ నోట్'మీద ఆకాస్మిక లెట్లు
పలిగాయ.

కొప్పరి యజ్ఞన్న, సత్యేంద్ర

దూరంగా లక్ష్మీ ఆమెనుచూచి పరు
గెత్తుకొని వచ్చింది.

"హలో! రాధా! వచ్చానా, నాకు
తెలుసు నీవుతప్పకుండా వస్తావని! ఇలా
కూర్చో! ఏమిటి విశేషాలు?"...అంటూ
కబురలో పడిపోయారు వాళ్ళు.

రాధ! అబ్బ! ఎంతచక్కటిచేరు. పేరుకు
తగ అందం. ఆమె రాధఅయితే తను సన్యా
సి...సన్యాసి రావేమిటి? ఆపేరు పెట్టిన
తలితండ్రులను తలచుకొని ఒకతూటం దుఃఖం
చాడు. తనపేరు 'కృష్ణ' అని మార్చుకొంటే
రెట్...బావుంది. ఈసారి ఆమె తనపే
రడిగితే అడచెప్పారి. ఆమె తిరిగి తనతో
మాట్లాడుతుంటే ఆ అదృష్టం తనకువుండా
అని అనుకొన్నాడు సన్యాసి...కాదు...
కృష్ణ. కొంచెం శృంగారకలగానే తను
ఆడవాళ్ళమధ్య వున్నట్లు గ్రహించి, నిగు
వడి, ఇంకా అక్కజేవుంటే తను 'సాగ్రి
నామధేయుడవుతాడని భయపడి మెలగి
బాధగా అక్కడినుండి వసారాలోకి వచ్చి
కూలబడాడు. పందిటో లేటు వెల వెల
పోతున్నాయి. ముహూర్తం ఇక రెండు
గంటలే వుంది. ఆమె ఒకరోజు నుండు
వచ్చివుంటే ఎంత బావుంజేది! ఆమెతో

"ఒరేయ్ నువ్వు పెద్దవాడి
వా? ఇనుక రేగువు పెద్దవా"
"ఏ ద్వి నట్టుంది బ్రక్క.
చెట్లంత మనిషిని..."
"చవటా ఇనుక రేగువు వయ
స్సులో నీ వయస్సు ఎక్కో వం
తురా?"
—రాజలతూడి నరసింహారావు,
నర్సాపురం.

ఎలాగో కొంచెం 'గట్టి' పరిచయంచేసుకొని
తన కథలు (అచ్చుఅయినవేలేండి) ఆమెకి
చూపించి వుండేవాడు. ఏమంటే పనివుందని
ఆమె ఇవ్వకుండా వచ్చింది. అతనిబాధకి అంతే
లేదు.

2

నర్సాసిరావు కొరే 'కల'లో ఒకటి
(ఆమెతో మళ్ళీ మాట్లాడడం) నఫలమైంది.
ఆమె వసారాలోకి వచ్చింది. అతను
కుర్చీలోనుంచి లేచి నిలబడాడు. ఒకసారి
పత్రికని ఇవ్వమని అడిగింది. వెంటనే
ఇచ్చేశాడు రావు. ఇదే మంచి అవకాశం,
మళ్ళీ రాదని అనుకున్నాడు. ఆమెతో
ఎలా సంభాషణ ప్రారంభించాలో తెలి
యక, తెలిసినా ఆమె పేరే అడిగాడు.
ఆమె జవాబు చెప్పింది. తన పేరు
అడిగింది. వెంటనే 'కృష్ణ' అని చెప్పేశాడు.
ఆమె కిలకిలా నవ్వింది.

అతనికు పులికరించింది ఆనందాతిరకంలో.
పేరులు కలిశాయని ఆమె నవ్వివుంటుందని
ఆ మాత్రం గ్రహించలేదా కథారచయిత!

"ఏమండీ! మీకు కథలంటే యివ్వు
మేనా?" అన్నాడు ఆమెను 'ఫీల్డ్'లోకి
లాగాలని.

"ఊ!" అంది వత్రికలోంచి అతనివంక
చూశా. "మీ కెవరైనా అధికారవచయిత
అంటా ఒకడు...అంటే ఎవరి రచనలైనా
మిమ్మల్ని బాగా ఆకర్షించాయో?"
అన్నాడు రావు.

"ఊ!" అంది ఆమె. "ఏమిటి సార్లు
హిందీభాష అనుకొన్నాడు రావు.
"ఎవరో ఆ అదృష్టవంతుడు?" అన్నాడు
రావు.

"సన్యాసిరావు కథలు అంటే నాకు
చాలా యిష్టమండీ" అంది. ■ కొనుల
కంతం. పాపం! సన్యాసిరావుకి ఆక్షుణంలో
గుండె, ఊపిరి తిత్తులూ అగిపోయాయి.
మనస్సు 'స్ఫురికొ'లా గిర, గిరా తిరిగి
పోతూవుంది. తన రమ్య చర్యాలకు ఆమె
మాటలు భూకంపంలా పనిచేసాయి. 'ఫీ!
ఎందుకీ బ్రతుకు' అని వల, వలా ఏడ్చాడు

పెప్సో
లోక ప్రసిద్ధమైన
గొంతు
మరియు
గుండె
విల్లలతో
రోమ్ము పడికెమ్ము

త్వరితంగా వివరించ బడినది
గొంతు బొప్పి, రొమ్ము కడిగేము కగులు,
జలుబులు, గొంతు మరియు గుండె వికారాల
పెప్సో త్వరితంగా వివరించ బడినది.
పెప్సోను ఉపయోగించి, బొప్పిని వివరించి
క్రిమిని నివారించే కర్మను జరుపుకోవలసి...
అందరికీ మనకర్ అనిచుండు అపొడించండి.

పెప్సో
గొంతు మరియు
గుండె విల్లలు
మందు వ్యాధి
అందరికీ వడన
దానము

పి. ఇ. ఫుల్ఫార్ (అందిము) ప్రైవేట్ లి.

FPY-56-TEL

పోస్ట్ ఎజెంట్లు : దాదా ఓ కంపెనీ.

86, నైసర్ నాయక్ విధి, ముద్రాను-8

నారసింహ లేవ్యం

అంగారతో చేరినది. మేహము.
విశాఖ, విశ్వప్రసవరైత హరించి
అలము రక్తవృద్ధి కలిగింది. 28
జులై. 8-8-0. పోస్ట్ డి. 1-1-1

పి. పి. వీ. అండ్ కంపెనీ అయిర్వేడ్ కమిషన్,
వెండికి (PO) నెల్లూరుజిల్లా

RATNAM'SN-OIL

అంగారములు బలహీనమై చెంది, చిన్న
చెనితో తిరిగి ఉపధానకారం అయి
పూ - పొట్ల మునుభివించుచు 50 సం||
ప్రఖ్యాతి కలది. 1 సిసా మా. 10 లు
వి. పి. 1-4-0 కేవలసిననాడు ముందుగా
1-4-0 సం.పేడి. ఇంగులూ స్వయంత్రకం
అర్థంబుగమునకు మా. 35-0-0 లు,
డాక్టర్. రత్నం సన్స్, (Estd 1904
మలక పేటబిల్డింగ్స్, ఆజంపూర్ గుర్తు
వద్ది, హైదరాబాద్ 24 A. 1

న వ కృష్ణ లీలలు

లోపలోపల. ఆమె మాటల్లో మల్లీ లేరు
కొన్నాడు.

“మీకు నచ్చుతా అతనికథలు?” అంది
ఆమె.

“ఎందుకు...” యిక మాట్లాడలేక అక్క
డుండి వెలిపోయాడు.

పెళ్ళి అయిపోయింది. ప్రాద్దున్నే రాధ
వెళ్ళిపోయింది. రావు దిగులుగా మంచం
మీదనుండి లేవలేక పీడకలలతో మూలుగు
తున్నాడు. రాలిపోయిన నక్షత్రాన్ని
పైకిచెర్చడం అసంభవం. అబద్ధమాడేశాడు.
యిక ఆమెకు నిజంపెప్పి నమ్మించలేడు.
ఆమెను ఇక చూడలేక తనగదిలోనే వుండి
పోయాడు రావు.

* * *

3

నన్యానీరావు పెళ్ళి చూపులకు వస్తున్నా
డని మరిసిపోయింది రాధ. తనొక కథా
రచయిత భార్య కావోతున్నాననే గర్వం
ఆమెకు కలిగింది. కాని ఎంత చెప్పి
వేదామన్నా మనోఫలకంమీద “కృష్ణ
యాపం” చెరిగిపోవుటలేదు. అతనిఅందం,
మాటకారితనం ఆమెని మరిపించి మరిపింప
జేసాయి ఆనాడు పెళ్ళిలో. ఆ మధుర
స్మృతిని ఎలా మరచడం? “ఒకవేళ అతనిని
ప్రేమిస్తున్నావా!” అనే సందేహం కూడా
కలిగింది రాధకు. కాని తప్పదు, అతన్ని
మరిచిపోవాలి. ఎటు నిరారణ చేసుకోలేక
ఆమె హృదయం నిస్సహాయంతో ఘోషిం
చింది. రోజులు జరిగాయి. పెండి కొడుకు,
తండ్రి రానేవచ్చారు. రాధచచ్చి పెళ్ళి
కొడుకుమందు తలవంచుకొని కూర్చోంది.
అతన్ని చూసే... ఒకవేళ అతను అందగాడు
కాకపోతే తన ఎంతనిరాక పొందాలో?
అందంగా కథలు అల్లే ఈ రచయితలు
అందంగా (సాధారణంగా) వుండరని ఆమె
నిచ్చినమృతం. ఆమె అతనిని చూడలేదు.
చూపులవగానే పెండి కొడుకు పాద
మన్నాడు. రాధ ఆశ్చర్య పోయింది.
ఆగొంతు ఎక్కడో విన్నట్లుగుర్తు. హృదయం
ఎంత అరిగిస్తూ చూడాలనే కోరిక ని
బలవంతంగా అంగద్రోక్కింది.

పెళ్ళి వారు వెళ్ళినారు. తరువాత ఒక
వారానికి వారిదగిరనుండి ఉత్తరం వచ్చింది.
పెళ్ళి మాత్రమే నచ్చిందని, పెళ్ళికి
ముహూర్తం నిశ్చయము చేస్తున్నారని.
ఒకవపు కథారచయిత భార్య కావోతున్నా
ననే ‘ఆనందం’, మరొకవపు తనమునస్సు
లోని ‘అతనికి’ దూరమవుతున్నానే అనే

వేదనా—ఆమె విజయవంతంగా ‘ఆనందం’
వేసే నడచింది.

4

పెళ్ళియిన తరువాత శోభనంగదిలో...
రాధ పట్టుపరుపుమీద తలవంచుకొని
కూర్చోంది. ఎంత నేపటికీ ఆమె తల
యెత్తలేదు. పోయిన స్వర్గం తిరిగి లభిం
చిందనే సంతోషంలో లేలిపోతున్నాడు
‘కృష్ణ’. (రావు పేరును మనమూ వదిలి
వేద్దాం). జరిగిన దంతా ఆతనికి ఒక కథలా,
తీయని కలలా మనోనేతానికి కనిపిస్తోంది.
ఆనాటి ఆ రాధ ఎవరో? ఈనాటి ఈ రాధ
తన రాధనా జీవితం. ఒకనాటి ఈనాటి
నుందరి యిష్టము కల్గెటటు దివ్యకాంతులతో
ప్రత్యక్షమయింది. అమృతం నిండిన ఆ
బంగారు కలకాలు తనవి, రాగరంజితమైన
గులాబీ పెదవులు తనవి, అనే ధైర్యంతో
ఆమె దగ్గిరిగా వెళ్ళాడు. ఆమె ఉరిక్కి
పడింది—ఆమె ఆలోచనల గొలుసు తెగి
నట్లుంది.

“రాధా!” అన్నాడు మృదువుగా, నీలి
మేఘాలంటి ఆమె కురులు సవరిస్తూ. ఆమె
హృదయం మంచులా కరిగిపోతూ వుంది.
ఆమె ముఖము చేత్రో పైకి ఎత్తాడు. ఆమె
కన్నులు మూసుకొనే వుంది.

“ఏం! వావెవు చూడకూడదా?”
అన్నాడు కృష్ణ ఎక్కడో దూరాలలోకి
చూస్తూ.

మెల్లగా, బరువుగా కన్నులు తెరిచింది
రాధ. ఆ శ్చర్యార్థకంగా పెట్టిన
ముఖమును చూచి తెల్లబోయాడు కృష్ణ.
ఆనందంతో ఉక్కిరి బిక్కిరి పోయిన రాధ
కొన్ని క్షణాలు మాట్లాడలేకపోయింది. తన
వారితని కొరిగిలోకి వారిపోయింది.

* * *

“కథ ఎలావుంది?”

“కథా!”

“అవును, మన జీవితం కథలా లేదా!
వాస్తవిక సంఘటనలలో కూడిన ఒక అద్భుత
కథ అది. ఒక మధుర స్వప్నం. ఈ కథకి
కథానాయకురాలు నువ్వు. కథా నాయకుడు
నీ కృష్ణ.”

“మరి రచయిత ఎవరూ?”

“నేనే!”

“అంటే, కృష్ణ లేక.....” ఆమెకి
అడ్డువస్తూ,

“సన్యాసి రావణనే పేరు నేను యిక పెట్టు
కోను. యివారనుండి నేను కృష్ణ, నీవు
రాధ. విసుంటావు?”

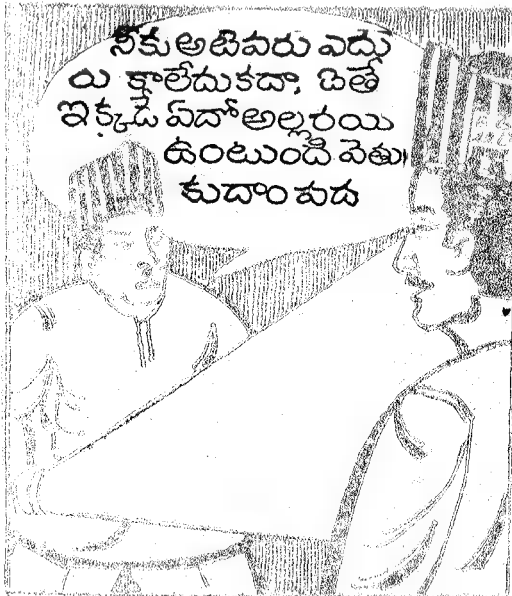

పారిపోయిన

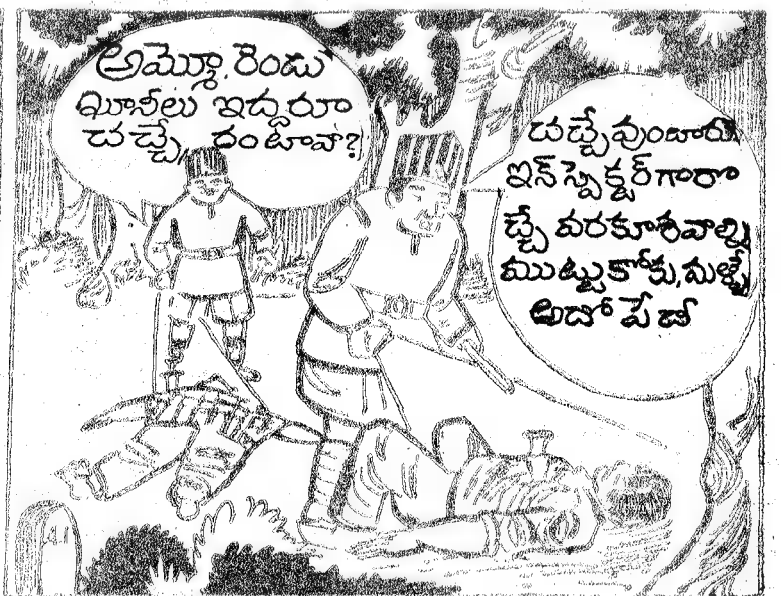
శేవం!

జామ్యల కథ

బి.వి.నత్తమూరి

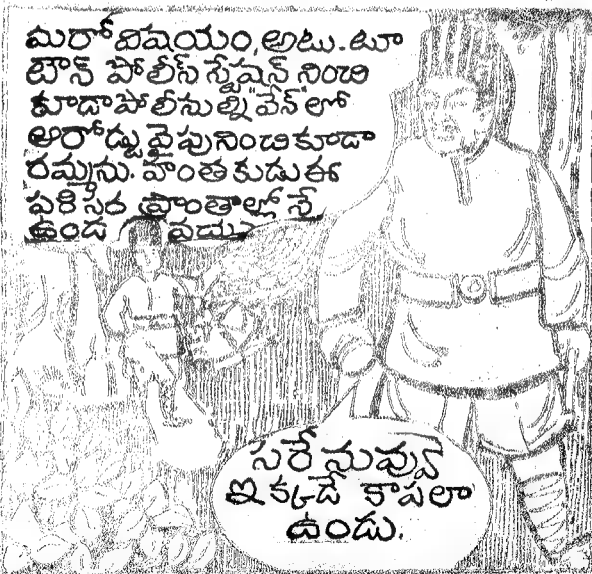

నీకు అబిషరు ఎదురు కాలేదుకదా, ఇతే ఇక్కడే ఏదో అల్లరయి ఉంటుందే వెతుకుదాం పద

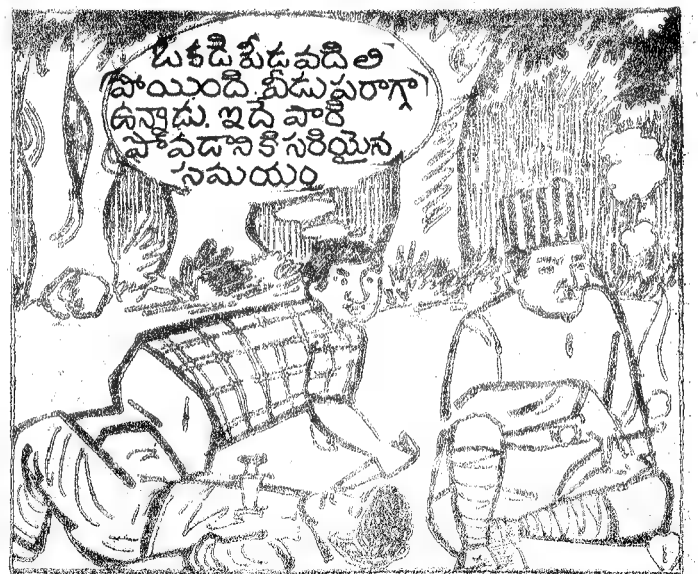
అమ్మో రెండు షూన్లు ఇద్దరూ చచ్చే రంటావా?

చచ్చే వుంటాయో ఇన్ స్పెక్టర్ గారా ఛే వరకూ శివాల్మి ముట్టుకోకు నుళ్ళే అదో పజ్

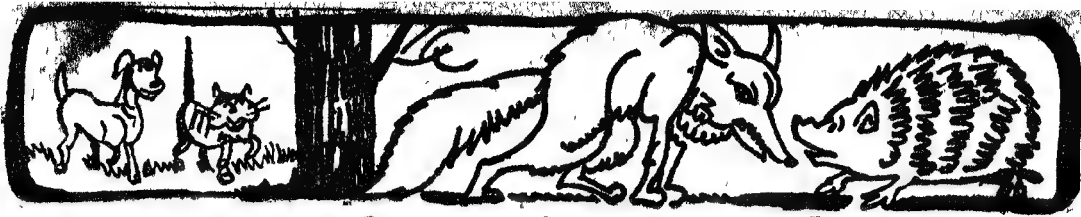

మిర్ బిషయం, అట. టూ బౌన్ పోలీస్ స్టేషన్ నిండా కూడా పోలీసుల్ని వెస్ లో ఆరోడ్డు పై పునిండా కూడా రమ్మను. పొంతకుడు ఈ ఫకి సిర ప్రాంతాల్ నే ఉండ వచ్చు

సరే నువ్వు ఇక్కడే కాపలా ఉండు.

ఒకటి పేడ వదిలి పోయింది. వీడు పురాగా ఉన్నాడు. ఇదే వారే పోవడానికే సరియైన సమయం

విశ్వసంగల కుక్క

ఒక ఊరిలో గంగయ్య అనే రైతు ఉండేవాడు. అతనికి గొట్టెలు చాలా వుండేవి. అతనివద్ద ఒక ముసలి కుక్క వుండేది. అది యెంతో విశ్వాసంతో తన యజమానికి సేవచేసేది. గొట్టెలకావలాలో తన యజమానికి సహకారిగా వుండేది. గంగయ్య యింటిని దొంగలబారినుండి అనేక మార్లు రక్షించింది. గంగయ్యకూడా కుక్కను యెంతో అప్యాయంగా చూస్తూ వచ్చాడు.

కుక్క ముసలిది అయిపోయింది. వట్ల రాలిపోయాయి. ఇక కిక్కురేసి పోయింది. ఒకనాడు గంగయ్య తన భార్యతో యిలా అన్నాడు-

“మన కుక్కను నేను శేపు చంపేస్తాను అది చాలా ముసలిది అయిపోయింది. ఇకమీదట దాని వల్ల మన కేలాటి లాభమూ వుండదు!” అన్నాడు.

“ఎందుకంటే దాన్ని చంపేయడం అది బ్రతికి నన్నాళ్ళు మన యింటికి సేవచేసింది. ఇక బ్రతికే కొద్దిరోజులైనా మనింట్లోకి, యేదో తిని పడి వుంటుంది. దాన్ని చంపడమేండుకు” అంది అతని భార్య.

“నీకు తెలియదులే, దీనివల్లా లాభం లేకపోగా, నష్టం మాత్రం తిప్పదు. దీన్ని చూసి దొంగలెవరూ భయపడరు. ఇది వుంటే తిండికి నష్టమేగాని, ఫలితం మాత్రం లేదు. దీన్ని

శేపు చంపి, వేరే కుక్కను వట్లు కొస్తాను.” అన్నాడు.

తన యజమాని, యజమానురాలు మాట్లాడిన విషయాన్ని ముసలి కుక్క వింది అది తన ఆకాల మరణాన్ని తలచుకొని దుఃఖించింది. తన స్నేహితుడైన తోడేలును కలు

ఎ. శ్రీరాములు

సుకొని, తన అపదనుగూర్చి చెప్పకొవడానికి బయలుదేరింది. తోడేలును కలుసుకుంది. కొంతసేపు మానంగా మూతి ముడుచుకొని కూర్చుంది.

“మిత్రుడా! ఎందరూ అలా మానంగా కూర్చున్నావు ఏమి

కష్టమైందీ” అని తోడేలు వల కరించింది.

“ఏమని చెప్పను మిత్రమా! నేను శేపు ఉదయంవరకే బ్రతికుంటాను. అందుకే నీ చిరాయుష్యాను”

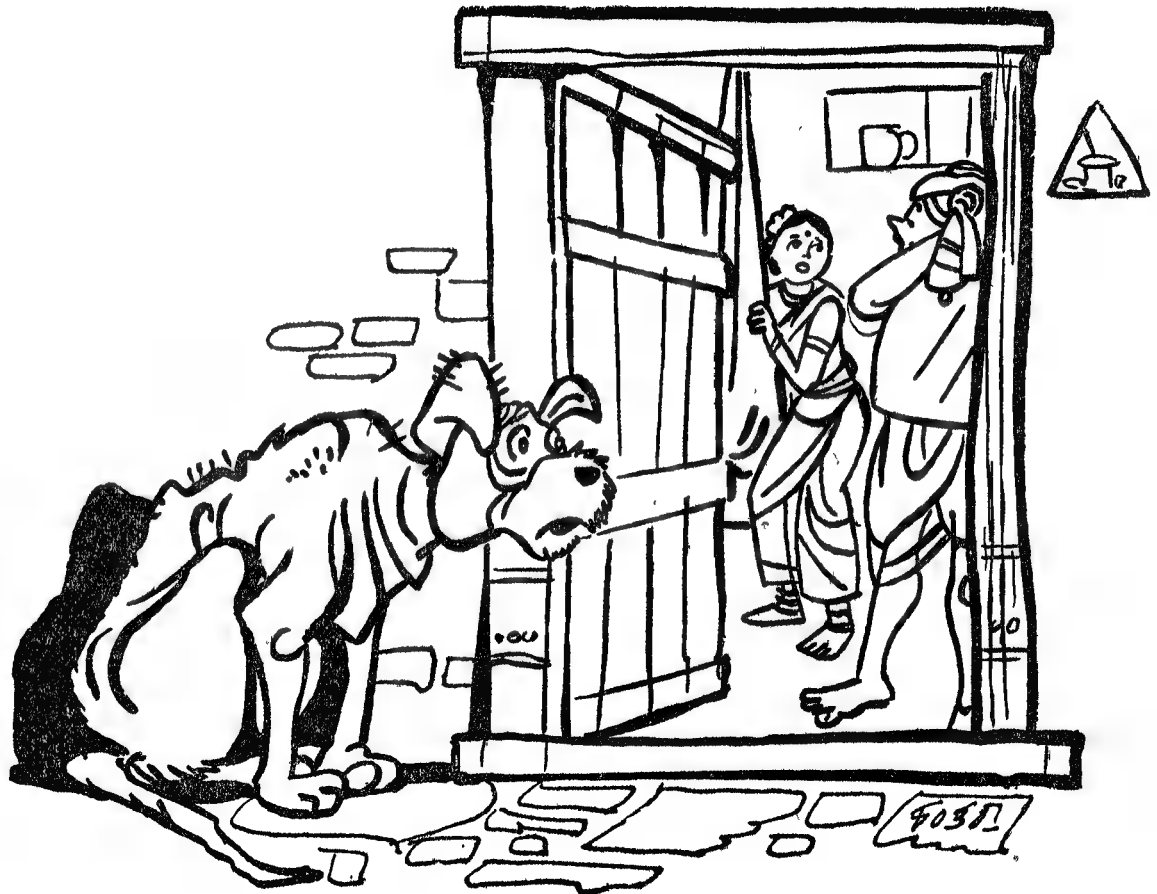
“ఎమిటి! శేపు ఉదయంవరకే బ్రతికి వుంటావా! నీకు జోతివ్యం కూడా వచ్చా?” అంది తోడేలు.

“లేదు. నేను ముసలిదానై అయిపోయానట. నేను యెవరూ వుపయోగంలేదట. నావల్ల తిండి ఖర్చేగాని ఎలాటి లాభంలేనట. అందుకని మాయజమాని శేపు నన్ను చంపి, వేరే కుక్కను తెచ్చుకుంటాడట” అంటూ నీ కుక్క కాన్పింది ముసలి కుక్క.

తోడేలు కొంతసేపు తన మిత్రునికి వచ్చిన కష్టానికి చింతించింది. కొంతకాలం నిర్ణయంగా యోచించింది. దాని నిశితబుద్ధికి యేదో ఆలోచన తట్టింది. వెంటనే ప్రత్యాపాంతో యిరిగి-తేసింది.

“మిత్రుడా! నీవు భయపడవలసిన అవసరంలేదు. నాకొక మంచి ఆలోచన తట్టింది. అవిధంగా చెప్తాం. నీ కేలాటి అజమానమూవద్దు. నీయజమాని నన్ను చంపడు. నీవు ముఖంగా వుండవచ్చు” అంటూ ముసలి కుక్క తన తోడేలుతో చెప్పింది తోడేలు. కుక్క తన పాత్ర యింటికి వచ్చింది.

మనస్సులోనే తెల్లవారి జాము
 వనే గంగయ్య, అతనిభార్య తమ
 బిడ్డను కూడా తీసుకొని పొలానికి
 బయలుదేరారు. వారి తో కూడా
 ఈ కుక్క కూడా బయలుదేరింది. వాళ్లు
 బిడ్డను గట్టుమీద, చెట్టు క్రింద
 వగుండుతెట్టి, పొలంలో పనిచేసు
 తుంటున్నారు. ఈ కుక్క గట్టుమీద
 పడుకొనివుంది. ఇంతలో తోడేలు
 మెల్లగావచ్చి, బిడ్డను నోటకరచు
 కొని పరుగుతీసింది మునిగికుక్క
 వెంటనే తోడేలును తగుముకొని
 పగగెత్తింది. గంగయ్య యిదిచూసి
 నిశ్చయించుకుని చూసిపోయాడు.
 అతనిభార్య భోగిన యేడుస్తూవుంది.
 మునిగికుక్క పొదనుగుండుపోగానే
 తోడేలు కుక్కకు బిడ్డను అంది
 చ్చింది. కుక్కబిడ్డను నోటకరచు
 కొని తీరిగివచ్చింది. గంగయ్య,

అతనిభార్య కుక్కవద్దకు పరుగుత్తుక
 వచ్చారు. బిడ్డను పొలాలోనూనే
 సరికి వాళ్ళకు మితిమీరిన సంతో
 ఘం కలిగింది. మునిగికుక్క బిడ్డను
 యజమాని కళ్ళవద్దవుంచి తోక
 ఆడిస్తూ నిలుచుంది.

“ఎవ్వరే! మన కుక్కయిక
 చావడానికి వీలేదు. అది మన
 బిడ్డను కాపాడింది. దానికి యిక
 మీరంట మంచిఆహారం యివ్వండి. అది
 చచ్చేసావాకు మనయింట్లోనే వుం
 టుంది. అదేమీ పనిచేయవలసిన
 అవసరంలేదు. ఈరోజుదానికి విందు
 భోజనంపెట్టు. దానికి పరువు
 యిచ్చేయి. జీవి దానిమీద పడు
 కొంటుంది” అంటూ సంతోషంపట్ట
 లేక అప్యాయంగా కుక్కతల
 నమింపు గంగయ్య

ఆ రోజు సాయంకాలమే ముసలి

కుక్క అడివికి బయలుదేరి వెళ్ళింది
 తన మిత్రుడైన తోడేలును కలుసు
 కొంది. తన కృతజ్ఞత తెలియ
 పరిచింది.

“మితమా! నీ మేలు నా జీవి
 తంలా మరచిపోలేను. నీవీ సహాయం
 చేసి వుండక పోయినట్లయితే, ఈ
 పాటికి చనిపోయివుండేవాన్ని. జీవి
 తాంతంకరకు నీకు చేను ఋణపడి
 వుంటాను...” అంటూ తన సంతో
 ఘాన్ని తెలిబుచ్చింది.

“నీవు నాకొక చిన్న సహాయం
 చేయాలి ... నాకు చాలా రోజు
 లగా, మీ యజమాని గొట్టెల
 మందలో బాగా బలిసిన పొట్టెళ్ళను
 తినాలని వుంది. ఈ నా కోర్కె
 సరసరితే అదేచాలు...నీవు “ఊ”
 అంటే చాలు. నా పని చేను చేసు
 కొంటాను” అంది తోడేలు.

క.క్క విశ్వాసం

“అ...! అటువంటి పనిమూత్రం యెప్పుడూ చేయకు. మాయజమానికి నేనెప్పుడూ ద్రోహం తలపెట్టను” అంటూ, నవ్వుతూ కుక్క యింటికి వెళ్ళిపోయింది. కుక్క తనతో సరిహాస మాడుతూ వుండనుకొంది తోడేలు.

మునలికక్క యింటికి వెళ్ళింది. తోడేలు తనతో అన్నమాటయజమానితో చెప్పి జాగ్రత్తగా వుండమంది.

ఆ రాత్రి గంగయ్య నుండ దగ్గర దీపం వుంచుకొని, మంచి కట్ట ఒకటి దగ్గర వుంచుకొని, జాగ్రత్తగా తోడేలు కొరకు చూస్తున్నాడు. కుక్క అతని దగ్గరగా వడుకొని జాగ్రత్తగా సరిగిలిస్తుంది.

ఉచిత బహుమతి!

ఉత్తమ డి.టెక్స్ నవల కొని రూ. 500ల, ఉచిత బహుమతులు సంపాదించవచ్చు! వివరాలకు నేడే రిపయి కార్డు వ్రాయండి! స్వర్ణసిమ, 12-10-571, N.EXTN'S, సి.ఐ.ఓ.మండీ, శిశుద్రాబాదు-3, (A.P.).

నటన

మీరు ఉత్తమ నటులు కొదలచారా? ఐతే, తప్పక, నాటక సమాజాల నిర్వహణగూర్చి వ్రాయుటలో పితృహసులు ‘రోహిణి’ వ్రాసిన ‘నాటక శిల్పం’ ప్రతికే నేడే వ్రాయండి. కొండవల్లి వీరవెంకయ్యశాస్త్రి, రాజమండ్రి.

సంచాయితీ సమితుల జిల్లాపరిపత్తుల చట్టము (తెలుగులో)

గ్రంథ కర్తలు { కోకా వెంకటరమణారావు :సునర్ల కృష్ణమూర్తిరావు, న్యాయవాదులు, కాకినాడ

పుస్తకములు దొరకు చోటు!

సునర్ల కృష్ణమూర్తిరావు, అడ్వకేటు, రామారావుపేట, కాకినాడ (భూ. గో. శిల్ప.)

తోడేలు పొట్టిలికోసం మంద దగ్గరకు వచ్చింది. కుక్క అది గమనించి మొరిగింది. గంగయ్య వెంటనే తోడేలుమీదికి బడితే విశి రాడు. గురి తప్పింది తోడేలు తప్పించుకొని పారి పోయింది.

తోడేలుకు మునలి కుక్క మీద చెప్పలేనంత కోపం వచ్చింది. ‘నేను దీని ప్రాణాలు కాపాడితే ఇది నాకు చేయవలసిన పని యిదేనా! రానీ, దీని పే నేను ఏ చూసుకొంటాను. కృతఘ్నుడా!’ అనుకొంటూ బాధ పడింది తోడేలు.

మరునటి రోజు తన మిత్రుడైన అడవిపంపిని కలుసుకొంది. తనకు జరిగిన అనమానం గురించి చెప్పింది. “మునలి కుక్కకు తగిన బుద్ధి చెప్పాను కొన్నాయి కుక్కను అడవికి రమ్మని, అడవి పంది దగ్గర చెప్పి పంపింది. అడవి పంది కుక్క దగ్గరకు వెళ్ళి చెప్పి వచ్చింది.

కుక్కకు తోడేలు యెందుకు రమ్మలనో అర్థమైంది. తన్ను అడవికి రప్పించి కొట్టబోతుందనుకొంది. తనకు తోడు యెవరూ లేరు. తన యజమాని యిట్లో పిల్లి ఒకటి వుంది. దానికి మూడు కాళ్ళే. ముందు కాలు ఒకటి విరిగిపోయింది. దాన్ని తనకు తోడు రమ్మని చెప్పింది. కుక్క, పిల్లి యిద్దరూ బయలుదేరారు.

పిల్లి తన తోకను పైకి నిక్కబెట్టి నడుస్తూ వుంది. దానికి మూడు కాళ్ళే గనుగ, క్రిందికి వంగి, పైకి లేచి నడుస్తూ పోతుంది. కుక్క, పిల్లి రావడం తోడేలు, అడవి పంది గమనించాయి.

నిక్క బెట్టిన పిల్లితోకను చూసి, తమను కొట్టటానికి కత్తి తెస్తున్నా

యని భయపడ్డాయి. దానితోడు; పిల్లి కుటుంబా నమస్కం డటం చూసి, తమ మీదికి వినరటానికి రాళ్ళు యేరుకొస్తున్నాయని అనుమాన పడ్డాయి. దానితో వాటి భయం రెట్టింపయింది. వెంటనే పంది కక్కనున్న పొదలో దూరింది. తోడేలు చెట్టెక్కి కూర్చుంది.

మూడు కాళ్ళ పిల్లి, మునలి కుక్క అక్కడికి వచ్చాయి. చుట్టూ కలయ చూశాయి. అక్కడ యెవరూ కనిపించలేదు. పక్కన పొనలో యేవో కదిలింది. పొదలో ఎలుకేవో వుండనుకొని, పిల్లి పొదలోకి దూకింది. పిల్లి దూకడం గమనించిన పంది బిత్తరపోయి, బ్రతుకు జీవుడా అంటు పరుగు తీసింది.

పంది పరుగు తడం చూసిన తోడేలు మరి హడ లెత్తిపోయింది. పిల్లి, కుక్క చెట్టెక్కి చూశాయి. తోడేలు కనిపించింది. పిల్లి, కుక్క చూడడం, తోడేలు గమనించింది. దానికి కాళ్ళు అడుగుతున్నాయి. శరీరమంతా చెమట పట్టింది. భయ పడి పోయింది.

“క్రిందికి దిగిరా!” అంటూ కేకేసింది మూడు కాళ్ళ పిల్లి.

“అయ్య బాబోయి! నీ నేమి చేయను. బుద్ధి గడ్డితిని ఈ పని చేశాను. ఇక మీదట మీ జోలికి రాను. మునుపటిలాగే మీ తో నేనాం గా వుంటాను. నన్ను తులించండి.” అంటూ తోడేలు నేడుకొంది. అందకు కుక్క కూడా అనుచుండింది.

అప్పటి నుంచి అవి మూడూ నేనాంతో కాలం వెళ్ళబుచ్చాయి.

పాపము పండింది

ధర్మపురిని గాజధానిగా జేసుకొని జనార్ధన మహారాజు పాలన సాగించాడు. గిన్నపట్టణం సార్థక నామాన్ని వహించిందని తెలచాడు. పదేపదే ముగ్ధుల జెప్పి మురిసిపోయేవాడు.

ధర్మపురిలో కాంతయ్య కడు కేద. కట్టెలకొట్టి పట్టణంలో అమ్మకూ సంసారమును గడిపే ముగ్ధుడు. దయామయుడు. అయితే అతనిదయ ఎవరి కూపకరిస్తుంది? ఒకదినము కాంతయ్య కట్టెలకొట్టి అతనికి పోయాడు. అచట ఎండిన త్రొడుగు కనిపించింది. దానిని త్రవ్వటం మొదలు పెట్టాడు. ఈవిధంగా త్రవ్వేసిన మయమున అతని కోబంగారు తెలకనిపించింది. దానిని వెళ్ళించి బయటకు తీశాడు. దాని ఆకారము మునీశ్వరుని తెలవలె యున్నది. నోనట అడ్డముగా మూడుగీతలు గీయబడియున్నవి. ఇదొక మునీశ్వరుడు చేయించుకొన్న బామ్మని కాంతయ్య తెలచాడు. దానిని తుడిచి శుభముగా జేశాడు.

మరుక్షణములో “ఓయీ! అని పిలుపు వినిపించింది కాంతయ్యకు. భయపడితే నలుమూలలా కలియజూచాడు. ఎవ్వరూ లేరు. మరల వినిపించినయే. “నేనే నీ చేతి యందున్న బామ్మను, నాచరిత్ర స్తుతంగా జెపుతా వను. నా నామధేయము అభయము. ఒక శాపము విల్ల సువర్ణప్రథమాంగ శరీరుడ నయ్యాను. ఈ చెట్టుకిందనే శివస్థు మొదలు పెట్టాను. గాలివాన వచ్చి ఆకులతోను, మట్టితోను నిండి

పోయాను! చివరికే నాశరీర మంతయు నున్ను తిన్నది. శిలబిక్కల మిగిలింది. ఒకధర్మ కార్యము చేసినపిమ్మట నా ప్రాణము పోతుంది. కావున నీవు మహాపట్టణము రాజయొద్దకు తీసుకొనిపోమ్ము. నేనిక మార్పిడి” నని అభయము తన చరిత్ర ముగించాడు.

కాంతయ్య అభయము జెప్పిన ప్రకారము రాజవదకు పయన మయ్యాడు. దారిలో అతనికి మువ్వగు, మనుష్యులు ఎడరయ్యా

బొల్లిముంత నాగేశ్వరరావు

రు. అందు గజదొంగయగు నాగడు, అతని యనుచరులు మారుతేపా యందుండిరి. కాంతయ్య చేతిలో ఉన్న మూటను జూచి నవ్వి పించారు.

“ఎవరు నువ్వు?” కాంతయ్యను సూటిగా ప్రశ్నించాడు నాగడు

“నేను కట్టెలమ్ముకొని జీవించే వ్యక్తిని” అంటూ కాంతయ్య జవాబిచ్చాడు

“అయితే ఆ మూట మీటి?”

మర్యాదగా ఇలా తే” అన్నాడు నాగడు.

“మర్యాద! మర్యాదల వ్యక్తి వైతే నన్ను తొలగి పోనియే” అన్నాడు కాంతయ్య.

“ఓహో! వ్యవహారము చాలా వరకుండే” అంటూ తన అనుచరులకు సంజ్ఞ చేశాడు నాగడు. పెంటనే వారిరువురు కాంతయ్యమీద కలియబడి మూటను లాక్కొన్నారు. చివరికి కాంతయ్యను వారివృత్తవచ్చినట్లు కొట్టారు. నాగడు ఆ మూటను తీసుకొని “వాడిని రహస్యమందిరానికి తీసుకువదండి. చిత్రవధ చెయ్యాలి. రాత్రికి నేవచ్చువరకూ మీరేమి చెయ్యవద్దు. వెళ్ళండి” అన్నాడు. వారు ఆ విధంగా కాంతయ్యను తీసుకు పోయారు.

నాగడు మూటను విప్పాడు. బిక్కసారి అమితానందం పొందాడు. మంచిరోజురా ఇదంటూ మురిసి పోయాడు. కాని ‘ఓయీ!’ అంటూ కేక వినిపించింది. ‘అరే. చూశారా ఎవరన్నా’ అంటూ మూట కట్టిసి, నలుదిక్కులను చూచాడు. బిక్క మనిషి గూడా కనిపించలేదు. ఎవరూ అంటూ భయము చే మూటను చంక కట్టి బయలుదేరాడు. ఈ సారి “నేనే నీ మూట యందున్న బామ్మను విప్ప” అంటూ వినిపించింది.

సుఖజీ వితనేన

భారతి “సిద్ధి వైద్య మహిమ” మన శరీ సిద్ధుల శాటిలేని
కీర్తి ఒక తార్కాణము.

“వేల్ మాయిల్ మందు”

(పరిపరములో ప్రఖ్యాతి గాంచిన మేహ, కుష్టుకొగనివారికి

భయంకరమైన మేహ వ్యాధివల్ల కష్టపడువారలకు పునరుజ్జ్వమిచ్చు అద్భుత సంచిత మేహా వివారణ మాది, లేహ్యము.

డా॥ కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్య ఆ సన్య

5/22, మేల్ మాయిల్. (P. O.) (N. A. Dt.) S. India.

పాపము పండింది

మూటను పిచ్చుకు. బొమ్మయందు
దలిక లేదు.

విచిత్రం లోలినుండి కబ్బము
పుట్టుకు వస్తున్నది. మరల ఈ
మూటలు విన్నాడు. “నాచే నీ కగు
ఉపయోగము ఆనందము లేదు.
కావున నన్ను రాజయ్యెదకు గొని
పొమ్ము. మాట్లాడు బొమ్మనిచ్చితివని
నీకు చూపుతాను తప్పక ఇచ్చుచు
నేనిక మాట్లాడ”నని ఊహకుంది.

పెంటనే నాగనికి గంపెడంతాక
పుట్టుకువచ్చింది. బొమ్మజెప్పిన ప్రకా
రము రాజనద్దకు పయనమయి
పోయాడు.

రాజదర్శనము దొరికిన పిమ్మట
ఈ విధంగా నాగడు అన్నాడు :
“ఓహో! నా కీ బొమ్మ అరణ్యప్రాంత
మున దొరికింది. దీనికి మాట్లాడు
సామర్థ్యమున్నది. అందుచే తమకు
కానుకగా ఇవ్వ వేకులై వచ్చితిని.
కాను” డంచూ చేతిలో పెట్టాడు.

రాజ అమితానందాశ్చర్యముల
తో బొమ్మకు తీసుకొని మాట్లాడు
నట్లు చెయ్యచున్నాడు. పెంటనే
బొమ్మ “రాజా! నేమాట్లాడువిషయ
మున నాగడు అస్వత్సరించును. నీ ధర్మ
పురిలో సూతనాథ్యాయము బయలు
చేరింది. కేవటి ఉదయము నభాంతర
మున వేదిక అమర్చండి. దానిమీద
నాగని నన్ను ఉంచండి. తదుపరి
విషయము లన్నియు మీకే అవ
గాహన కాగలవు. నేనిక మాట్లాడ”
నని అభయము ముగించాడు.

మరు దినము నభాంతరమున
వేదిక. దానిపై నాగడు, బొమ్మ
(అభయము) కలగు. అభయము దీ
విధంగా మొదలు పెట్టాడు. “రాజా!
పుర పజలారా! నేను అభయమును
ముగియగలను. ప్రస్తుతము నాచిరత

మీ కనవనరము. నన్నీ రాజవద్దకు
గొనివచ్చిన వానిపేరు నాగడు.
జనార్ధనమహారాజ తన ధర్మపురి
పట్టణము సార్థక నామాన్ని వహిం
చిందని శాపిచ్చాడు. కాని అదంతా
వట్టి భ్రమ.”

రాజ, పుర ప్రజలు తెల్ల
బోయాడు.

“ఈ పట్టణములో కాంతయ్యను
కట్టెలు కొట్టి జీవించేవ్యక్తి కలడు.
గడచిన దినము ఓ ఎండిన మూడు
త్రవ్వచుండగా బయలుపడితిని. నా
యిచ్చ ప్రకారము రాజగారిని కాను
కగా నన్నీయ నెంది బయలు
చేరాడు.

“కొన్నీ వత్సగమాలనుండి అర
ణ్యము దొంగలమయమయింది”

అనగానే నాగడు తెల్ల బోయాడు

“దానికి నాయకుడు ఈ వేదిక
మీద నిబిడి ఉన్న నాగడు. కాంత
య్య వీనిచేతికి దొరికాడు. తనకు
నన్నీయ మని కాంతయ్యను బల
వంతముజేసి, కొట్టి చివరికి లాక్క
న్నాడు. అయితే కాంతయ్య ఈనమ
యమున నాగనిరహస్యమందిరమున
బంధింపబడి యున్నాడు. నాగడు
రహస్యమందిరాన్ని అరణ్యమధ్య
మున నిర్మించాడు. ఎరుబదిమందిగల
దొంగలముఠాను అనుర్చాడు.
నాగనికోసము కాంతయ్యను చిత్ర
వధ చేయుటకు ఎదురు చూచు
చున్నాడు. జనార్ధన మహారాజా!
పెంటనే కాంతయ్యను రక్షించి,
నాగని, అతని యనుచరులను బం
ధించి నీధర్మపురి పట్టణాన్ని సార్థకము
చేసుకో. మరి మూడు దినముల తగు
పరి నా ప్రాణము పోగలదు. నేనిక
మాట్లాడ నని ఊహకున్నాడు.

అప్పుడే నాగడు ఆగలేనిరాజు
ఉగ్రుడై ఖడ్గంను లాగి నాగనిమీదకు
దుమికాడు.

సనుజూచి బతకరా

నా తమ్ముడా!

వి. పురుషోత్తము

ఒకానొక యరణ్యమున
నుండిరి ముగ్గురు హితులు
సింహము, గాడిద, నక్క

ఒకనాటి వేటలోన
ఒదవిన యా మాంసమును
పంచుట ఖరముకు బడెను.

మూడు సమభాగములుగ
పోగులు పెట్టెగాడిద
అంతర మెరుంగ లేదు.

సింహముకు రవులకొనెను
చివాలున శతముపైకి
లంఘించి చంపె దాని.

ఈ సారి పంజకమ్ము
నక్కకు వచ్చె నిజమ్ము
జత్తుల మారిది నక్క.

అంతా ఒక్కటిగానె
అమర్చి కొంత జవ్వను
శనపాటి వేసికొనె.

సింహము సంతోషపడి
ఎక్కడ నేనావని
ఆకరమున నడిగినది.

ఎక్కడ నేమిటి దొరా!
ఇంతకు ముందే గదా
గాడిదకు నేర్పినారు.

అనుచుం జెప్పెను నక్క
అన్యుల యనుభవంబున
మనము నేర్చుకొనలెను.

నర్తకి

(10-వ పేజీ తరువాయి)

విప్పింది. మళ్ళీ కట్టుకుంది. గజ్జె తెగలేదు. అతిథు రాలేదు. బయట కారు హోరన్ చెయ్యంకూసినట్లు అగకుండా అరుస్తోంది. రతి తేచి వెలి పోయింది.

ఇంటికి వెళ్ళాక పద్యనాథరావు 'ఏం తల్లీ! అటా ఉన్నావో?' అనడిగాడు.

'అమ్మాయికి సగంలో అటువు రాకుండా బాదంపాలు ఇంకా ఎక్కువ ఇప్పించాలండీ' అన్నాడు గురూజీ.

'ఆ! అందులో రెండు విషమచక్రాలు కలపండి సరిపోతుంది' అనుకుంది రతి.

'ఏమిటమ్మా! ఒంటలో బాగులేదా?' తిరిగి అడిగాడు పద్యనాథరావు.

'అవున్నాను' అంటూ లోపలికి వెళ్ళింది రతి.

'కొంచెం విశ్రాంతి ఆవసరం' అన్నాడు గురూజీ.

అతిర్వాత గురూజీ, పద్యనాథరావు భారతదేశంలో మిగతా రాష్ట్రాలలో రతి నృత్యప్రదర్శనం గురించి చర్చించటం మొదలెట్టారు. ఏరాష్ట్ర నుంచి ఏ రాష్ట్రానికి పోవలసింది అక్కడ వసతులు హంగులు మొదలైన వివరాలు మాట్లాడుకున్నారు. నృత్యాలినికి సంబంధించిన యేసులు వర్గం రాలు కొనటానికి, ప్రయాణపు ఏర్పాట్లు పూర్తి చేసుకోవటానికి రేపే బయల్దేరి మద్రాసు కెళ్ళాలని నిశ్చయించుకున్నారు.

ఇలాంటి బావురుముంటోంది. రతికి ఏమీ తోచటం లేదు. గురూజీ, పద్యనాథరావు రెండురోజులక్రితమే మద్రాసు వెళ్ళారు. రతికి 'ఎందుకింతా' అనిపిస్తోంది. పనిమనిషి పళ్ళరసం పట్టుకొనే వద్దని తిప్పి పంపించింది. ఎదురుగా టేబుల్ మీద తెగిన గజ్జె, పక్కనేపాడిన గులాబీలు చిక్కు చిక్కుముంటున్నాయి. సాయంత్రపు ఈదురు గాలికి కిటికీలు పులుదబడబ కొట్టుకున్నాయి. తలుపులు బేసివద్దామని లేచి వెళ్ళింది. కిటికీలోంచి వీధిలోకి చూస్తే— అతనే... అతనే... గేటు దాటి లోపలికి వస్తున్నాడు. ముప్పిరిగొన్న సంతోషం ఉపరాడనిచ్చిందికాదు. కాళ్ళు తడబడగా రతి ద్వారం వైపుకి పరుగెత్తింది.

'రం...డి' మాట సగం గొంతులోనే మిగిలిపోయింది. రాజు లోపలికి వచ్చాడు. 'ఆ నాడు మీ ప్రదర్శనానికి రోతేక పోయాను' అంటూ.

కుర్చీ చూపించి కూర్చోమంది. పనిమనిషిని పిలిచి పళ్ళరసం తెప్పించింది.

'మరి మీకో' అన్నాడు రాజు.

తనూ తెప్పించుకు తాగింది.

రతి ఏమీ మాట్లాడలేకపోతోంది. సంబరపుటలు ఎడాపెడా కొట్టి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తున్నాయి. తలవంచు కూర్చుంది.

'ఆ రోజు నాట్యం బాగా జరిగిందా?' అడిగాడు రాజు. తల అటూ ఇటూ ఊపింది. అవుననేకాదనో అరం కాలేదు. మూగ నిమిషాలు రెండు గడిచాయి. మూడో నిమిషంలో ఇలా పలికింది 'అలా తోటలో కెళ్ళాం'—రతిని అనుసరించాడు రాజు.

పచ్చగడిమీద చక్కపక్కగా నడుగున్నారేమో. రతి చెప్పలతోటే నడుస్తోంది.

'అందమైన మీ పాదాలస్పర్శకు ఈ పచ్చగడి సోమకోలేదా?' అన్నాడు రాజు.

రతికి పూర్వవృత్తాంతం జ్ఞాపకం వచ్చింది. గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి బోటనవేలు కొగుకుతూ నవ్వుకుంది. చెప్పలు విసురుగా విడిచేసి రాజువైపు తిరిగి చూసింది. అతనేదో నవ్వుతూ అన్నాడు. రతికి ఏమీ వినిపించటం లేదు. అతని చిరునవ్వు వెన్నెల. అతని పెదవులు కృష్ణలీలామృతిపు ఝరులు.

బాజీపందిరికింద కూర్చున్నారేమో. రతి మోకాళ్ళమీద గడం ఆన్చి అతనిలోకి చూస్తూ అంది 'చెప్పండి.'

'నేనేం చెప్పగలను... దేవత ఏమన్నా చెప్పే వింటాను'

'ఊ! అని మూతి తిప్పింది రతి. పెదవులు మనస్తృభాణంలా వంగాయి. 'అయినా దేవత జేపుడి కేం చెప్పగలదు?' నేలలోకి చూస్తూ అంది రతి.

గడ్డపరక నిక్కిరికిక్కి చూసింది.

రాజు రతిచుబుకం పెకెత్తి తనవైపు తిప్పుకున్నాడు. రతి రాజుహృదయంగా తలదాచుకుంది. రాజు బలమైన చేతులు లతలాంటి రతికేరీరాన్ని పెనవేచినై. రతికి దేహోపమనాలు పట్టు తప్పిస్తే. దేహంగా అగ్నిపర్యంతం బుద్ధిలావా వలువ పోలింది. జగతులోని సౌమ్యమార్గాలన్నీ రెండుగా విడిపోయి తిరిగి ఒకదాన్నొకటి ఆప్యాయంగా కలిసికొంటున్నట్లు వారి పరిచయం బన - కోరిక రూపుకట్టి సిద్ధిని పొందుతున్న వారి గాఢపరిష్కారం చూసి కొమ్మమీద గువ్వలజంట 'మాడు మాడని' ముక్కులతో పాడుచుకున్నాయి. సర్వమూ ఏకమై, ఇది - ఇది అని ఏమీ మిగలలేదు. అ సత్వం అణువ, పరమాణువై ఆనందంలో వికస్యమవుతున్నట్లునిపించింది వారిద్దరికీ.

రతికి ఒళ్ళు తెరిసి, కళ్ళు తెరిచి చూసే సరికి తన రాజుకాగిరిలో ఉంది. రాజు తనలోకే చూస్తున్నాడు. మత్తుగా తిరిగి కళ్ళు మూసికొని రాజును గాఢంగా కాగిరించింది. రతికి తనప్రభువు కరుణించినట్లైంది. రాజుకు తనదేవత అనుగ్రహించినట్లైంది. పరస్పర

ఒకావిడ: మావారండి, పది నుండి సహపంక్తిని ఉంటేగాని భోజనం చేయరు సుమండి.

గురొకావిడ: కష్టమేనండీ! మరి ఈ రోజుల్లో రోజూ నంత ర్పణ తెక్కవంటాయా?!

—రాజులపూడి నరసింహారావు, నర్సాపురం.

ఆరాధకులైన వాండ్లకు తెలియకుండా చంద్రోదయమైంది.

రతి రాజును ఆరోజు తనతో భోజనం చెయ్యమని బలవంత పెట్టింది. కొసరి కొసరి వడ్డన చేయించింది.

భోజనమంతగాస్తే ఆకులు మడిచి ఇల్లిపైంది. రతికి శరీరమంతా గాలిలో తేలి పోతున్నట్లు తేలిగ్గా ఉంది. గబగబ మాటలు దొరించి కబుర్లు చెబుతోంది. కిల కిల నవ్వు తోంది. మాటలు చెల్లా, నవ్వుతూ. మధ్య మధ్య రాజు ముంగురులు సరిదిద్దుతోంది. కొంగుతో అతడి నడుటి చెమటను అడ్డుతోంది. సగంలో ఆపి రాజుముక్కుగిల్లి 'ఏంటున్నారా!' అంటుంది. రాజు మాట్లాడకుండా తల అటూ ఇటూ తిప్పుతాడు. రతి మువ్వలు కుదిలించినట్లు నవ్వుకుంది.

ఉన్నట్టుండి రాజు 'ఒక్కసారి నృత్యం చేస్తావా?' అనడిగాడు.

'అంతకంటేనా - ఒక నిమిషం' అని పక్కగదిలోకి వెళ్ళింది రతి.

పావుగంట తర్వాత ద్వారం ముందు కిన్నెర సాక్షాత్కరించింది. రాజు దకితుడయ్యాడు. హంసనడకతో రాజువద్దకు వచ్చి పాదాభివందనం చేసింది. 'వస్తు వద్దని' చేతులు పట్టుకోబోయాడు. బారిపోయింది. నాట్యంలో రతి లేడిపిల్లలా కెంగునదూకింది. తట్టిల తలా మెరిసింది. ఎక్కడలేని ఆజే కాన్ని పొందింది. రతి సన్నటినడుము మెలికలు తిరిగిపోయింది. కౌలిగజ్జెల రవళి సుళ్ళు తిరిగింది. ఇంతక్రితం నాట్యం చేస్తున్నప్పుడు తను పొందే అలసట నేడేమయిందో! రతి వేసిన ప్రతిపదమూ రాజు హృదయంమీద ముద్రవేసింది. అపురూపములైన హస్తపద విన్యాసాలు చూపింది. తన నాట్యవిశేషం సర్వాన్ని ఆవిష్కరించింది. సర్వమూ సమర్పణ చేసింది. రాజు తిన్నయంతలో మెమరతు చెందిాడు.

“ఏమిటిదంతా? గట్టిగా అరిచాడు అప్పుడే
గదిలోకివచ్చిన పద్మనాభరావు. ఆయన వెనక
కొల గురూజీ. మద్రాసులో పని పూర్తి
చేసికొని అప్పుడే బండికి దిగా రిద్దరూ.
‘నాన్నా!’

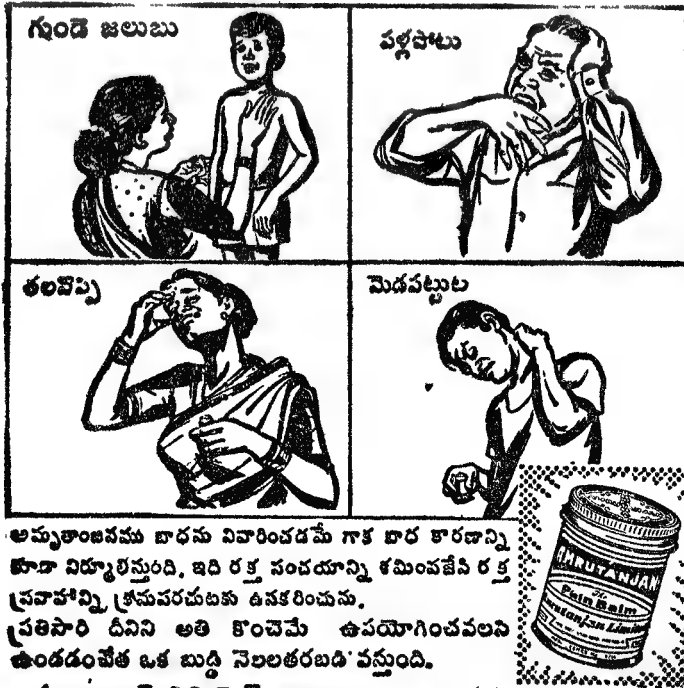
నర్తకి

“ఎవరాయన? ఏమిటిదంతా?” అయ్యో
మయంలా పడ్డాడు పద్మనాభరావు. సరిగ్గా

అమృతాంజనము

నెప్పలతో కూడిన వ్యాధులు ముదరకముందే

కుదురుతాయి

అమృతాంజనము వాడన వివరించడమే గాక వార వారాన్ని
కూడా వివరిస్తుంది. ఇది రక్త సంధ్యాన్ని కమింపజేసి రక్త
ప్రవాహాన్ని శ్రమపరచుటకు ఉపయోగించును.
ప్రతిసారి దీనిని అతి కొంచెమే ఉపయోగించవలసి
ఉండడంచేత ఒక ముద్ది నెలలతరబడి వస్తుంది.

అమృతాంజన లిమిటెడ్, మద్రాసు-4.

మరియు బొంబాయి-1. కలకత్తా-1, న్యూఢిల్లీ.

ఒకరు వరుసు నుంచినాడు.
పదినుంకి పెట్టేగాని తాను తిన
లేదు...

మరొకరు: అయితే ఏ హోటల్లో
ననండి?

—రాజులపూడి నరసింహాగారు,
నర్సాపురం.

అజేసితిలో మాటరావలంలేదు గురూజీ!

‘సేపానుండు నాన్నా!’ రతి గానెను
నుంచి నీకు తాగి చెప్పింది. ‘ఏమి రాజు,
వారిని నేను పెరి చేసికో బోతున్నాను.’

‘పెళ్ళా! నీ కేమి నా మతిపోయిందా?’
‘ఏమిటి మాటలు?’ పెద్దగా అరిచాడు పద్మ
నాభరావు.

‘అవును నాన్నా! నేను అన్నీ ఆలోచిం
చుకునే ఈ మాట చెప్తున్నాను.’

‘నీకేం దయ్యం పట్టలేదు గదా! భారత
దేశ పర్యటనకు మే మంతా సిద్ధంచేసివస్తే
పెరి చేసికొంటా నంటావేమిటి?’

‘నేను పర్యటనకు రాను నాన్నా. నాకు
ఖ్యాతి అక్కరలేదు.’

‘ఆ! నా ఆకలి అన్నీ బుగి చేశావ్? ఇంక
నువ్వు ఈ ఇంట్లో ఉండి ఏవ్వి ఉదరిస్తావ్?’

‘తక్షణం వెళ్లి బోతాను నాన్నా!’ అని
ఇంట్లోకి వెళ్లి షినిమిషాల్లో చిన్న నూట్
కేసులో బట్టలు సద్దుకుని వచ్చి రాజు దగ్గర
నిల్చింది.

గురూజీ గొంతు సవరించుకుని ‘చూడమ్మా
రతి! ఆ పేజం కూడదు. నిదానంగా ఆలో
చించాలి. నీకు దేశంలో, విదేశాల్లో పెద
పేరు తీసికొని రావాలని మీ నాన్నా నేనా
అనుకుంటున్నాం. నిన్ను నాట్యానికి అంకి
తం చేయ్యాలని మీ నాన్నా కలలు గంటు
న్నాడు.....’

‘నన్ను తీసుకుంటే గురూజీ. ఈ విష
యంలో వాదనగాని, తిరక్కంగాని ప్రవేశ
పెట్టకండి. ఇది ఒక్కొక్కళ్ళ వ్యక్తిగతమైన
తత్వానికి సంబంధించింది. మీరు నిరయం
చినమార్గం నాడింటికి పడదు. సెలవు! అని
రతి రాజుచెయ్యిపట్టుకుని గేబుడాటి వెళ్లి
పోయింది.

ఆ తర్వాత తరచూ రతి ఉత్తరాలు
ప్రవాహాన్ని, పద్మనాభరావు రతి ఇంటికి
వెళ్ళేదాడు. తన ఇంటికి రప్పించ లేదు.
మాను సంవత్సరాల తర్వాత ఒకనాడు గది
నుండి ఉత్తరం వచ్చింది. తనకు కూసుగు
కలిందనీ, ‘మహతి’ అని పేరు పెట్టాననీ,
మనుమరానికి తాతగారి ఆశీర్వాదం అవశ్యం
కావాలనీ... ఆ ఉత్తరం చూసి ‘చూ
మహతినీ తప్పకుండా నాట్యానికి అంకితం
చేయిస్తాను’ అని పెట్టె బెడింకు సద్దుకుని
‘ఇంటికి బయల్దేరాడు పద్మనాభరావు. ★

బిటెక్స్ (కాటుక)

అరవింద్ బింద్

కుంకుమ చాందు

తులిప్ పెర్ఫ్యూమ్

న-పాల్
సెయిల్ పాల్మ్

అరవింద్ లాబరేటరీస్

P.B. 1415

మద్రాసు-17.

శ్రీ ప్రొడక్టన్స్ వారి 'అభిమానం'లో కన్నాంబ, నాగేశ్వరరావు, సావిత్రి, కృష్ణకుమారి, కోపేశ్వరరావు.

దేవానంద్, సుచిత్రాసేన్, రాగిణి నటించిన అలంకార్ చిత్రవారి 'సర్ హద్' రజతోత్సవాలూ, రంజయిన ప్రకృతి దృశ్యాలూ చక్కని కథలు చిగువయిన చిత్రం. శంకర ముఖర్జీ దర్శకత్వం, సి. రామ్ చంద్ర సంగీతం ఈ చిత్రంలో ఆకర్షణలు.

అమర్ అనే ఖరీదాడు చిన్నతనంలో తండ్రి కోపావేశాలకు కొట్టే బెబ్బలకు తొలుకోలేక ఆడవుల్లో పారిపోయి ఆక్కడ ఒకొక్క మురానాయకుడు 'సర్' హద్' హేతులో పెరుగుతాడు. స్వతహాగా శ్రీరస్తు పాహుసాలుగల అమర్ (దేవానంద్) తాను 'సర్' అవుతాడు అతను ఆడవిలో కలవ వ్యాపారం పెంపొందిస్తూ ముతావట్ల నిరాక్షిణ్యంగా నాయకత్వం వేలిగిస్తాడు. అడవిలో వుంటే గులాబీ (రాగిణి) అనే కన్యతో సరాగాలు తీసేవాడు కాని అమె యితని మనస్సులో ప్రేమదీపాలు నాటలేకపోతుంది.

సరికొత్త పంథాలో 'సర్ హద్'

కొడుకుకోసం నాటినింటి వెలి వెలి చిట్ట చివరికి తెలుసుకుని తానుపెంచిన అనాధ బాలమాల (సుచిత్రాసేన్)తో అమర్ తండ్రి అమర్ కోసం వస్తాడు. అమర్ తండ్రిని కృణీకరిస్తాడు, తండ్రి నల్లిపోతాడు, కాని మాట తిరిగి వెళ్తాడు.

పశువుగా మారిన అమర్ ను మానవుడుగా చేయాలని మాల, కొండబారి సుందె కరగ రాదని గులాబీ అమర్ ను తనం చేసుకోవ జాస్తారు మాల అతని హితంకోరి తాపత్రయ పడుతుంది.

ఈ యిద్దరు స్త్రీలూ ఆ ఒక్కడికోసం వారు వారు పతే బాధలూ చక్కని క్లయి ముట్టిన దృశ్యాలతో చిత్రీకరించారు.

ముఖ్యంగా గుఫాన్ అనే అమర్ సురం బెబ్బనయం చేయడం ద్వారా, అమర్ పశుత్వం కూడా మాన్విన ఘట్టంలో సుచిత్రా దేవానంద్ లు చక్కగా నటించారు.

ఈ చిత్రాని! రాయగ్రహణం నిర్మాత శ. హెచ్. కపాడియా నిర్వహించారు.

కనువిందయిన ఆటలతో చీనుల విందయిన పాటలతో 'సర్ హద్' చల్లగా వాయిగానే ఉంది.

వాస్తవం

వాహినీ స్టూడియో 9వ ఫ్లోర్లో అన్న పూర్ణావారి కొత్త చిత్రం షూటింగ్

చుగుగుగా పానుతోంది వరసగా మూడు తెలదినోత్సవ చిత్రాలు తీసి 'హాట్ ట్రిక్' సాధించిన నిర్మాత మధునూదినరావుగారు ఈ చిత్రం నిర్మాణం ఆరంభించడంలో కొంత జాప్యం చేసినా, నిర్ణీత కార్యక్రమం తప్పకుండా పనిపాగించి, ఆవారము కొద్ది సమయంలో థీయేటర్లకు, తమిళ ప్రదర్శనకు తెలి ఆకేస రీస్కు ఎడిట్ చేయించి సిద్ధ పున్నారు.

"అన్న పూర్ణావారు కెండ్లకోట్ చిత్రం ఇవ్వడం తాను కోరుకున్నది తీసుకున్నాడని అభిమానులకు జవాబుగా ఇటువే నిదానికి కెండు చిత్రాలు తీయాలని సంకల్పించాము" అన్నారాయన.

ఇప్పుడు నిర్మిస్తున్న చిత్రం పూర్తి కాగానే—ఇది జనవరిలో విడుదలవుతుంది—కేలలకోసం ఒక చిత్రం నిర్మించడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నట్లు ఆయన చెప్పారు.

* * *

నిర్మాణంలో ఉన్న చిత్రానికి కథ కొంచెంక మైన వ్యత్యాసం అన్న పూర్ణా చిత్రంలో పాల్గొనే బృందం అంతా—నాగేశ్వరరావు, సావిత్రి, రంగారావు, రేలంగి, సూర్యకాంతం, జగ్గయ్య మొదలగు వారు ఇంగుళానూ వదిస్తున్నారు. అదనంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫిలిం చాలజ్లో ఉత్తమ కథాకథనానికి ఎన్నిక అయిన గిరిజ ఒక ప్రముఖ పాత్రను నిర్వహిస్తూంది మాటలు అరేబిక్, మాటలు శ్రీశ్రీ, కొసరాజు వ్రాశారు సంగీత రచయిత పెండ్యాల, (అన్న పూర్ణావారి తొలిచిత్రం దొంగ రాముడుకు ఈయనే సంగీతం సమకూర్చారు) ఇప్పటికే ఆరు మాటలు రికార్డు చేశారు.

గారి చలన చిత్ర వనంలా హాయిగా ఉన్నాంది. తేనెని వేడికి కమిలిపోయి తన కోసం తిరిగిపోతున్న జీవకోటిని తల్లిలా సుముదాయుస్తోంది. వీనస్ ఆకరణగా ఇలాటి మధుర సన్నివేశాలన్నీ చూచి వృద్ధ వృక్షాలు గంభీరంగా తలబాపుతున్నాయి.

ఉదయం తొమ్మిదినుండి ఎండలోనూ, మధ్యాహ్నం వేడిలోనూ కొంతకాలానికి సెట్ మీద పనిచేస్తున్న వరుస కేంకి మర్నీలో తేరబడి విశ్రాంతి తీసుకొంటూ ప్రకృతి సదుపాయాలను అనుభవిస్తున్న ఆయనపక్కనే అంతగామా పనిచేసి అనిపి

దేవర ఫిల్మ్స్ నిర్మాత కొత్త చిత్రం షూటింగ్ వారిలో నటించే నటీమణులు

పోయిన దర్శకుడు మానాపురం అప్పారావు కూర్చుని తరువాతి హాట్ సరించి ఆలోచిస్తున్నాడు. మధ్య మధ్య ఆ హాట్లో డైలాగులు కేలంగికి వినిపించి వివరిస్తున్నారు.

ఈ కథ చాలా ధర్మగా ఉన్నట్లున్నా కన్నా కొక సాండ్ అనిపిస్తుంది.

అదే. లేదు కేలంగి పాత్రలలో నాలుగు సంచి ఆరువరకూ అలోచనలో పడిపోతారు ఆరింటికి లేచేసరికి—

"లేవను లేవనుగా. ఇవాళ ఆరయినా విశయవా ఎనిమిదయినా ఇక్కడే ఇలా హాయిగా చల్లని గారి పిలుస్తూ, హాయిగా ఇంట్లో పిల్లలతో ఆడుకుంటూ మామోవల సంతోషం తీసుకుంటూ ఎవరూ ఏమీ అడగక పెట్టకపోతే ఆలేస్తూ మామంటాను ప్రేమించి రీపు ఇవాళ అన్నాడు కేలంగి అనుకుంటాను మామ కొని అననంలే" అన్నాడు కేలంగి.

ఆరయనట్లుండి అన్నాడాయన చుట్టూ కూర్చున్న మిత్రులలో ఒకాయన.

* * *
మోకరి అంతా గెడి అయింది కాని, కానిది ఒక్కటే ఒక నవీమణి ముస్తాబులో ఉండన్నాడు.

"ఎవరు చెప్పా?"
"ఎవరేమిటి తెలికే ఇక్కడ వేళ్లు ఉన్నా ఉండి ఇంకెవరూ మారా" అన్నాడు కేలంగి కొంటేగా.

కేలే - సాధారణంగా సెట్ మీద రిసెప్షన్ బందారాల బాపతు ఏదైనా కనిపిస్తే, ఆ కోణాన ముగ్ధికాంతం అక్కడ వదిలించు అనుకోవడం రిసెట్.

* * *
సుభీధర వారి "భక్తకవిత" కూడా జూలై ఫిలింవారంలో విడుదల కావచ్చు. దర్శకుడు

చిత్రపు కారాచూరము. నిర్మాత వి.ఆర్. కాయపూ సుమారు వందమందితో గతవారం రిగవరి వద్ద బోల్ బోల్ క్యూకూలు చిత్రం చూడారు.

* * *

కృష్ణచిత్ర కారి తోలికానగ "బాబా మరదలు" కలెక్షన్ కల కాకుండా సెన్సార్లు అయింది అక్కడెళ్ళు చిత్రానికి కథ వ్రాసిన వద్దవాళ్ళరావు ఈ చిత్రం దర్శకుడు, నిర్మాత రమణమూర్తి, కృష్ణమూర్తి, మాల్వినీ, సూర్యకాంతం, శోభ, రాజరత్నం, రేలంగి, సి ఎస్. ఆర్, నాగభూషణం, వటుంబరావు, బాలకృష్ణ, అల్లు రామలింగయ్య, పెరుమాళ్ళు, చింద్రశేఖర్ మొదలగు వారు వచ్చినారు. ఈ చిత్రం జూలై ప్రారంభంలో విడుదల కాగలదని తెలుస్తోంది.

* * *

"ఏం బాబూ. పేరు నగంలో పెట్టి ఆగి పోయావు నేనేం కరుస్తావా మింగేస్తావా."

మహాకారి ననుకున్నావా అమ్మకత్తి ననుకున్నావా? చూడగానే చూడిపోయానికి. ఆ? ఏం? శవ్య. శవ్యవయ్య. పేరునగంలో అనేకావు. పెళ్ళిపోతుకులా..."

నుడిగారి గిరున తిరిగి కిత్తు కలెక్షన్ పోయాక అనెకారే సూర్యకాంతం వచ్చి మాట్లాడి.

"చూశారా డైరెక్టరుగానూ నేనెప్పుడే. ఇవాళ గానుపుకి నాతిల తిరిగిపోయిందని చూశారా. ఇప్పుడు సూర్యకాంతమ్మ పెద్ద డైలాగు అన్నట్టు వినిపించింది. అదేమిటో? పేరేరాగానూ వదులుకోండి పి.ఎస్.ఆర్. మా నే అది వివరణ పావు గంట కేక దా తోవిడోచ్చి మామండి పాపం... అవిడనని మాటలు అవిడందని—

"ఏం? అనకపోయానికి నాకేం. ఎందుకన్నా ని కే కలంలా అంటాను. నేనే అన్నాను అంటే నీకేం?"

"పువ్వుండవయ్య... డైరెక్టరు గార్ని

రేలింగి ఇవాళ లీవు నంపాయిదామనుకుంటే—"

"నా రేలింగి—నేనుతిరా ఇంతముస్తాబూ అయిచ్చాకా లీవివ్వడాని? అయినెవగు, అడగడాని? నువ్వెవరు. అడిగినా నేనే అడగారి, ఇచ్చినా నేనే ఇవ్వారి, పుచ్చుకున్నా నేనే పుచ్చుకోవారి" అంది సూర్యకాంతం.

"ఇదుగో అమ్మాయ్ ఆట్టే పెంకితనం చేస్తే, సూర్యకాంతమ్మకి చెబుతా జాగ్రత్త మరో అన్నాడు రేలంగి

అంతా విరగబడి వచ్చారు.

ఆరుదాటింది అన్నాడు అ సి పైంటు

రృప్తిగా

సెట్ మోడ కమల్ ఫూల్ లైటింగ్

విర్యాలుచేసి రెడీ అన్నారు

అలిసిపోయివచ్చిన రేలంగికి, సూర్య

కాంతం ఉపాధ్యక్షులహారం పెట్టడం అంగులో

విర్యాలు.

ఉపాధ్యక్షుల సులకరాయి కలిసింది. సులక

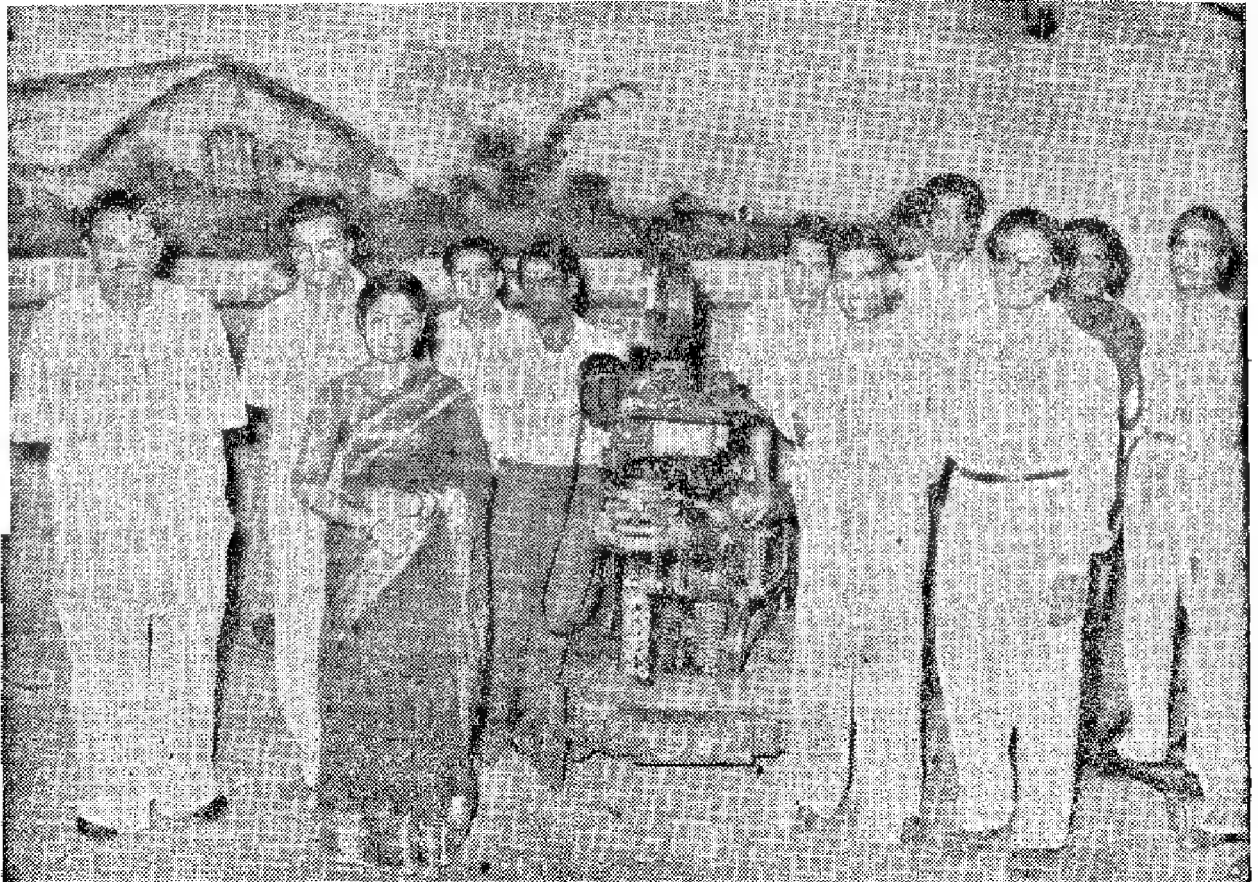
రాళ్ళలో ఉపాధ్యక్షుల కలిసింపన్నట్టు మొహం

పెట్టి నటించిన రేలంగి పోకడలకి సెట్

'ఎవరో ఇన్ ది హెడ్'లో పాత్రధారులు ప్రాంట్ సినాట్రా (చిత్రంలో మధ్య ఉన్నవారు), సహచరులు.

మానార్ ఫిలిమ్స్ వారి ప్రథమ సాంఘిక చిత్రం ప్రారంభోత్సవం వినన్ స్టూడియోలో ఇటీవల జరిగినప్పుడు తీసిన చిత్రం. శ్రీ తిలక్ కెమిరా స్క్రీన్ ఆన్ చేశారు.

జనులు కూడా వచ్చేసినందువల్ల రెండు టేకలు పాడయిపోయాయి.

“సారీ, ఇలా టేకులు వస్తే అలా గాదా ఉపాధి అంతా తీసేస్తాడు. అకలికి మందుచ్చుకున్నాట్ట కూడా ను— కానీ వాగమ్యులో చాడవడో వీలవ్వక బూతుచ్చు వస్తుట్ట” అంది మూర్యకాంఠం.

మొత్తానికి అదీ ఆ తరువాత మరి అదే టేకలో అయ్యాయి.

నెట్ లోనే పీయూల బలమీద ఉపాధి వ్రేం ఉంటేది.

“ఏమయింది చెప్పా ఉపాధి” అందరూ మూర్యకాంఠంకోసం చెలికారు.

అవిడ లేదు !

బాటసారి

భరణివారి ‘బాటసారి’ నిర్మాణం పూర్తి అయినట్టే. పతాకాన్ని చేశానికి సంబంధించి పని తోడిగా ఉండి.

దీనికి ఆమరావతి దగ్గర జాట్లదొర చూటింగ్ జరుపబోతున్నట్టు దర్శకుడు రామకృష్ణ తెలియజేశారు.

భానుమతి, నాగేశ్వరరావు వాటిలో పాల్గొంటారు.

బాటసారి రచయిత సమద్రాల రాఘవాచార్య. సంగీత దర్శకుడు వేణు.

ఈ చిత్రాన్ని దసరా వందుగలకు విడుదల చేస్తారు.

మహేంద్రాదివారి కృష్ణశ్రీమ 12 రీళ్లు తయారైంది.

కాలయ్య, జమన, ఎన్. వరలక్ష్మి నటిస్తున్నారు. దర్శకుడు ఆరుద్ర గుప్తారావు.

ఈ చిత్రం కంబుడలో విడుదల కాగలదను కొంటున్నారు.

నీలివార్తలు

అతికయోక్తులు

ప్రజావల విడిదల అయినా కాలాని చిత్రాల నిడివి తొడగా—అది మళ్ళీ 19 వేల అడుగులకు పెరిగినట్టు కనిపించి నిరాశ కలిగిపోందని సినిమాభిమానులు మధన పడుతున్నారు.

నిరాశ తగదని పీచార్స్ ప్రెజ్డెంట్ చెబుతూ, “త్వరలోనే మన చిత్రాల నిడివి 18 వేల అడుగులకు విగిరిపోతుందంటూ” ఒక నీలివార్త ప్రచారంలోకి వచ్చింది.

“పెరుగుట వియ్యవారోకే” అనే పద్యపాదం, అది ఇచ్చే భరోసా మినహా ఈ వార్తకు ఆధారమేమిటదని గిట్టని వాళ్ళంటున్నారు.

అధికమైనా మినహా ఈ వార్తకు ఆధారమేమిటదని గిట్టని వాళ్ళంటున్నారు.

అధికమైనా మినహా ఈ వార్తకు ఆధారమేమిటదని గిట్టని వాళ్ళంటున్నారు.

అధికమైనా మినహా ఈ వార్తకు ఆధారమేమిటదని గిట్టని వాళ్ళంటున్నారు.

అధికమైనా మినహా ఈ వార్తకు ఆధారమేమిటదని గిట్టని వాళ్ళంటున్నారు.

అధికమైనా మినహా ఈ వార్తకు ఆధారమేమిటదని గిట్టని వాళ్ళంటున్నారు.

కేసి బెల్లవచ్చిన ఒక సినిమాను గురించి తెలియజేస్తున్నాం.

కాంతారాం దుర్గి ‘కేసులం’ ఫీలిం తీస్తాడన్నది నీలివార్త కాదనీ, ఆయన దుష్టంకుడు వేస్తాడన్నది అంతకన్న కాదని ఇంకో నీలివార్త.

కాంతారాం దుర్గి ‘కేసులం’ ఫీలిం తీస్తాడన్నది నీలివార్త కాదనీ, ఆయన దుష్టంకుడు వేస్తాడన్నది అంతకన్న కాదని ఇంకో నీలివార్త.

కాంతారాం దుర్గి ‘కేసులం’ ఫీలిం తీస్తాడన్నది నీలివార్త కాదనీ, ఆయన దుష్టంకుడు వేస్తాడన్నది అంతకన్న కాదని ఇంకో నీలివార్త.

కాంతారాం దుర్గి ‘కేసులం’ ఫీలిం తీస్తాడన్నది నీలివార్త కాదనీ, ఆయన దుష్టంకుడు వేస్తాడన్నది అంతకన్న కాదని ఇంకో నీలివార్త.

కాంతారాం దుర్గి ‘కేసులం’ ఫీలిం తీస్తాడన్నది నీలివార్త కాదనీ, ఆయన దుష్టంకుడు వేస్తాడన్నది అంతకన్న కాదని ఇంకో నీలివార్త.

కాంతారాం దుర్గి ‘కేసులం’ ఫీలిం తీస్తాడన్నది నీలివార్త కాదనీ, ఆయన దుష్టంకుడు వేస్తాడన్నది అంతకన్న కాదని ఇంకో నీలివార్త.

కాంతారాం దుర్గి ‘కేసులం’ ఫీలిం తీస్తాడన్నది నీలివార్త కాదనీ, ఆయన దుష్టంకుడు వేస్తాడన్నది అంతకన్న కాదని ఇంకో నీలివార్త.

కాంతారాం దుర్గి ‘కేసులం’ ఫీలిం తీస్తాడన్నది నీలివార్త కాదనీ, ఆయన దుష్టంకుడు వేస్తాడన్నది అంతకన్న కాదని ఇంకో నీలివార్త.

నేపాల్ లో వింతలు, విశేషాలు

(16-వ పేజీలో కొనసాగుతుంది)

అందంగా ఉన్నది. కొద్దిగా పైన గోడమట్టు ప్రార్థనా చక్రములు ఉంచుతారు. అవి ఎన్ని మార్లు తిప్పితే అంత పుణ్యం వస్తుంది, మన వారు ఇవను తిప్పినట్లు. నడక దారిని వెళ్ళితే నాలుగు పెదవి బుద్ధుని రాలి విగ్రహాలున్నాయి. నీటికి సమీపంలో బుద్ధ ఆశ్రమం ఆనందపుటి ఉన్నది. జయమందిరం అగ్నిపురం, కిండోలి విహారం కూడా ఈ స్వయంభూవాగుని మందిరానికి చుట్టుపట్ల ఉన్నాయి.

దీనికి సమీపంగా బాయిన్ ధారా ఉంది. అంటే ఇరవై రెండు ఆకాశధారలున్నాయి. నీటిజల ఎక్కడినుండి వస్తుందో తెలియదు. ఎప్పుడూ నీరు పడుతూనే ఉంటుంది. ఇక్కడ నారాయణుని విగ్రహం చిన్నది ఒకేరాయితో చేసినది ఉన్నది. ఒక పెద్ద సిమెంటు కుండీమాదిరిగా ఉంటుంది. దానిలో బోలెడు పెద్దచేతులు, చిన్న చేతులు ఉన్నాయి. ఈ స్థలంలో పెద్ద బెదురు పొదలు, సగసుడు చేటు (మన వస్త్రపులాంటి సరుగుడు కాదు) ఉండడం చేత చిన్న ఉద్యానవనంలా ఉంటుంది.

బాయిన్ ధారాకు కొంచెం దూరంలో బూథా నీలకంఠ ఉన్నది ఇది ఆపేరుగల ఒక పూజారి చేరున కట్టినది. కాట్యాండుకు ఆరు మైళ్లదూరంలో ఉన్నది. క్రిస్టి నాలవ శతాబ్దంలో కట్టినదట. నీటిలో శేషశయ నుడు రమారమి ముప్పయి అడుగుల ఎకరాల్ని విగ్రహం. శిరస్సుదగ్గర త్రిశూలంఉంది. దీనికి దారి బాగులేదు. విగ్రహం జీవశలబట్టి పడుతూ చాలా బాగుంది.

దక్షిణ కాలీ మందిరం: ఆలయం ఏడు వేల అడుగుల ఎత్తులో ఉన్నది. ఇక్కడ కారు వెళుతుంటే గిరువలి కొండ పైకి వెళ్ళుతున్నట్లుంటుంది. ఒకవైపు కొండదొలిచి దారిచేశారు. మరొకవైపు అగాధం. మూడుకొండలు చాటాక నాలుగవ దానిలోకి వెళ్ళి అక్కడకారు ఆగుతాయి. అక్కడినుండి కొన్నిమేట్లు దిగాక కాలీ మందిరం కనుపిస్తుంది. ఇక్కడకూడా బలులు విపరీతంగా ఎప్పుడూ ఇస్తారు. అందులో శనివారం మరి అడగక్కరలేదు. ప్రతివారూ మేకనుగానీ, ఎనుబోతునుగానీ, కోడినిగానీ బలి ఇవ్వవలసినదే. తిరిగి వెళ్ళుతున్నప్పుడు నారాయణస్థాన్ చూస్తారు. ఇక్కడ పైన పెద్ద కొండ ఉన్నది. ఆ కొండకింద మందిరం కట్టారు. ఏడాదిలో ఏడో పర్యవసరంలో కొండపై నుండి పాలు పాములాగా ఉన్న రాలిలోంచి పరిగ్గా క్రిందనుకున్న నారాయణుని శిరస్సు

మీద పడతాయని అంటారు. కొండదిగి కాట్యాండు వస్తున్నప్పుడు కీతా కాలమయితే తూర్పుదిక్కుగా లెక్కలేనన్ని మంచుకొండలు కనుపిస్తాయి. మరపురాని దృశ్యం ఇది.

దక్షిణకాలీకి వెళుతున్న దారిలోనే కాట్యాండుకు ఆగ్నేయంగా మూడుమైళ్ళ దూరంలో 'హోబహార్' ఉన్నది. ఇదే పూర్వం మంజుశ్రీ కొండ తొలిచి సరస్సు నిటిని వోడ్చి బయటపెట్టిన కనుచు. క్రింద బాగ్ మతీ పాగుతున్నది. పైన ఊయలలాంటి బ్రిడ్జి ఉన్నది. ఇది ఊగుతూ ఉంటుంది. ఈ దృశ్యం చూడతగ్గది. బాగ్ మతీ సమీపంలోనే ఆదివాగుని మందిరం ఉంది. దీన్నే జలవినాయక అనికూడా అంటారు. మందిరానికి పైన కర్రతోచెక్కిన బొమ్మలూ, దేవుళ్ళున్న దయ్యాలివీ, మానవుల జీవితచరిత్ర చూపించేవి అనేక రకాలుగా చెక్కబడి ఉన్నాయి.

మరొక నుండరదృశ్యం నుందరీ జల్: ఈ జలధారనుంచి కాట్యాండుకు కొంత విద్యుచ్ఛక్తి లభిస్తుంది. ఇదికూడా దాదాపు ఏడు వేల అడుగుల ఎత్తులో ఉన్నది. పైన డామ్ కట్టారు. క్రిందకు నీరు గొట్టం ద్వారా తెచ్చించి యంత్రాలు నడిపి విద్యుచ్ఛక్తి పుట్టిస్తారు. పైకి ఎక్కడం కష్టం. మెట్లు ఏమీ లేవు. చిన్న చిన్న రాళ్ళు మనుష్యులు నడవడంవల మెట్లులాగా అయ్యాయి. చేతికి ఏరాయి ఏకొమ్మ దొరికితే అదే పట్టుకొని ఎక్కాలి. నీరు పువ్వించి క్రిందికి వచ్చేందుకు గొట్టాలు పెట్టారుకదా? గొట్టం సహాయంతో ఎక్కవచ్చు. మెట్లు ఏమీలేవు. 'నుందరీ జల్'లో మంచి జలపాతాలున్నవి. ఒక జల చాలా ఎత్తు నుండి పడుతుంది. ఆ నీరు చూడడానికి పాలసముద్రంలా ఎంతో అందంగా ఉంటుంది. మరొకజల కూడా ఎత్తునుండే పడుతుందిగాని నీరు తొందరగా పడదు. ఇది

నుందరీ జలతరు అతి దగ్గరగా ఉంది. నుందరీ జలతరుకూడా కొండలోనే నుండి రంకట్టారు. అక్కడ పూజారి ఎవరూ ఉండరు. దారిలో కొద్దిదూరుని నూరుం ఉన్నది. కొద్దిదూరుని నూపానికి ఎక్కడానికి మెట్లున్నాయి. ఈ కొద్దిదూరుని నూపాన్ని అశోక చక్రవర్తి కట్టించినాడట. ఇది కాట్యాండుకు తూర్పుగా మూడున్నరమైళ్ళ దూరంలో ఉన్నది.

లలితపూర్: దీనినే పాటన్ అనికూడా అంటారు. ఇక్కడ కృష్ణ మందిరం ఉన్నది. ఇది చాలా పురాతన పట్టణం. ఇప్పుడిప్పుడే అక్కడి పాడుబడిన దేవాలాలు బాగుచేస్తున్నారు. ఈ ఊర్లో ప్రతిమందిరంపైన కర్రతోచెక్కిన బొమ్మలూ, కొక్కొక్కాస్త్రంవి, అనేక రకాలు ఉన్నాయి. ఇక్కడ ప్రతిఇంటిలో ఒక మందిరం.

పాటన్ దాటినతర్వాత జ్వాలాశేల్ ఉంది. ఇక్కడ పెద్దపెద్దరాజుల ఇళ్ళు, మంచి మైదానాలు ఉన్నాయి. ఇక్కడ "జూ" (జంతుశాల) కూడా ఉన్నది. 10 పైసాల టిక్కెట్టు.

ఈ జ్వాలాశేల్ కి అయిదుమైళ్ళ దూరంలో గోదావరీ అనిఉంది. ఇక్కడకూడా నీటిజల ఉంది. అక్కడే సిమెంటుకుండీ కట్టారు. అందులో చిన్నచిన్న చేపలు ఎర్రవి ఉన్నాయి. జ్వాలాశేల్ ఒక ఆస్పత్రి, గోదావరీలో ఒక ఆస్పత్రి, మన సెనెక ప్రతినిధి వరం నడిపేవి ఉన్నాయి. ఈ రెండువోట్ల భారతీయ వైద్యులే ఉన్నారు.

భక్తిపూర్: దీనినే బాస్ గామ్ అని కూడా అంటారు. ఇక్కడ నేపాల్ మిలిటరీ ఘేరక్కు ఉన్నది. ఊరు చిన్న పల్లెటూరిలాగా ఉంటుంది. మేజిస్ట్రేటు కూడా ఉన్నాడు. ఈ ఊరికి దగ్గరలో కొండమీద నూర్య వినాయక మందిరం ఉన్నది.

పైసలాలన్నీ కాట్యాండుకు దూరములో ఉన్నవి. పట్టణంలోనే భిమసేన్ జయ సంధం (టవర్) ఉన్నది. ఇది ఢిల్లీ కుతుబ్ మీనార్ మాదిరి ఉంటుంది. లోపల ఎక్కెందుకు రెండువందల పదమూడు మెట్లున్నాయి. అక్కడక్కడ కిటికీలు అమర్చడంవల్ల వెలుతురు బాగానేఉంది. ఇదికొక కాత్యాయినీ మందిరం, పూర్వపు రాజదర్బారు అయిన నూనుమాన్ డొక్కాలో పెద్దరాతితో చెక్కబడిన నూనుమంతుని విగ్రహం చూడతగ్గది. దసరాలలో ఇక్కడ ఎన్ని ఎనుబోతులను బలిచేస్తారో లెక్కపెట్టే కళ్యంగాదు. దసరా కొన్నిదినములున్న దసగా కతులు సానపెట్టేవారికి మంచిగిరాకి. దసరా రోజున ఎంతదీదవారయినా కోడి నైనా అగమం బలిఇచ్చితారలి.

నేపాల్ ప్రజలు వారి ఆచారములు, వ్యాయం నేపాలు దేశములు అధికంగా

ఉపన్యాసం అనంతరం:

ఒకడు: ఆ దేవుంటుందీ!

హాస్యంమీద అంత బ్రహ్మాండమైన ఉపన్యాసం ఇచ్చి, ఇలా ఎదుస్తున్నావా?

ఉపన్యాసకుడు: అది వార్తకు అర్హమేనా-అదే నా ఏడుపు.

ఎమ్. ఎన్. ఆర్.

(మద్రాసు)

నేపాలీ లో చింతలు, విశేషాలు

నెవారీలు. వీరు అందమైన వారైనని చెప్పవచ్చు. వీరి భావనెవారి. ఈ భావకు లిఖలు అనేకం ఉన్నాయి. వీరి టిట్టెలు చైనా భావల లిఖలుకు సన్నిహితంగా ఉంటుంది. మిగిలిన వారు నేపాలీలు. వీరి భావలో సంస్కృతం ఎక్కువగా ఉంటుంది. రిపిహిందీ హిందూమతం బాధ్యతలం కలిసిన మతం వీరిది. అందుచేత బుద్ధమందిరాలలో విష్ణువును వినాయకుని కూడా పూజిస్తారు. వృత్తిని బట్టి నెవారీలలో అరవై ఎనిమిది వులాలు వారు ఉన్నారని అంచనా. చాకళ్లు రోడ్డు ఊళ్ళేవారు, అన్ని జాతులకన్నా తక్కువ. నెవారీలు మంచి పనివాళ్ళు. పెగోడా రీతి శిల్పములో వీరికి మెచ్చు ప్రావీణ్యం ఉన్నది. స్వయంభూనాథ్ లోని ఇల్లడి బుద్ధ విగ్రహం నెవారీల శిల్ప చాతుర్యాన్ని చూపుతుంది. లెక్కమరానిబుద్ధుని బొమ్మలూ నేపాలురాజుల రూపాలూ, రాగితోనూ ఇల్లడితోనూ చేసిన ప్రతిమలూ మాస్తే పాళ్ళాత్మలు అనాగరికులై ఆట వికులుగానున్న కాలంలో నేపాలీ లో మంచి నాగరికత ఉండేదని ఊహించవచ్చు. వీరు

హిందువులకు మలే భూలీ దీపావళి వసరా వండుగలు చేస్తారు. ఇవికాక భైరవ జాత్ర, గోజాత్ర ఇంద్రజాత్ర, దేవీకుమారీ జాత్ర, మచ్చేంద్రజాత్ర వీరికి ముఖ్యమయిన పండుగలు నెవారీ స్త్రీలకు వైధవ్యంలేదు. ఎందుకంటే ముందుగా కన్నెపిల్ల మాతేడు చెట్టును పెళ్ళాడుతుంది.

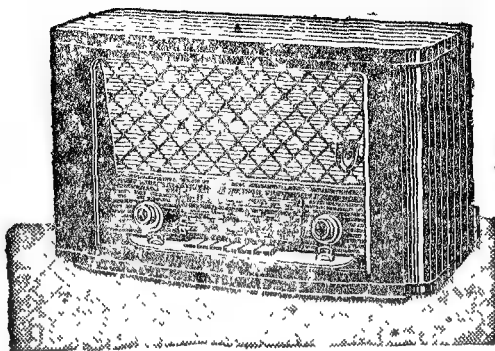
ఇంతకుముందు నేపాలు సైనికరాజ్యంగా ఉండేది. అందుచేత తుపాకిగానీ, మందు గుండుసామానుగానీ కాట్కాడు అధికారుల అనుజ్ఞ లేకుండా దగ్గర ఉంచుకో కూడదు.

పూర్వం న్యాయం వింతగా ఉండేది. తప్పు చేసిన వానిని బాధితుడు చిన్నబాకు (కుకిరీ)తో పాడిచి చంపవచ్చు. ఇప్పుడు 'కుకిరీ' లేదుగాని బాధితుని కాలాక్రింద దూరితే నేరస్తునికి ప్రాయశ్చిత్తం జరిగినట్లే. ఇప్పుటికి నెవారీ స్త్రీ తన భర్తను వధలదలచుకొన్నప్పుడు గుండ్రని 'పోకనెక్క' ఒకటి తలగడ్డక్రిందపెట్టి ఇష్టమయిన చోటుకు పోవచ్చు. సాధారణంగా బాధితుడు పెండికయిన ఖగ్గులు మాత్రమే రాబట్టుకోగలడు. ఆడదానికి, బ్రాహ్మణునికి ఏతప్పు చేసినా సరే మరణశిక్షలేదు. ప్రస్తుతం పోలీసునిబ్బంది చాకచక్యంగా పనిచేస్తున్నది. అవునుగాని, అబోతును

గానీ వివాహనమైనా ఢీకొంటే అవాహన్య నడిపేవానికి కఠినశిక్ష విధిస్తారు. కోడింగానీ, కుకనుగానీ రోడ్డు ప్రమాదంలో చంపితే దానిఖరీదు యజమానికి ఇచ్చివేసి చంపిన జంతువును తీసుకుపోవచ్చు. వాహనం వల్ల ప్రాణాపాయం సంభవించిన వతుంటే వాహనాధికారి వెంటనే రెండువేల రూపాయలు పోలీసువారికి ఇవ్వాలి. ఎవరి ఇంటిలో నైనా దొంగతనం జరిగి వారు పోలీసుకు రిపోర్టు చేస్తే దొంగతనం నిరపజేవరకు రిపోర్టు ఇచ్చినవారిపై ఖైదులో ఉంచుతారు. పోయిన వస్తువులు దొరికితే వాటిని తిరిగిఇచ్చేందుకు వాటి వెలనుబట్టి పోలీసు వారు కొంత తీసుకొంటారు.

నేపాలుదేశం చూడాలని ఎవరికుండదా? కొండలనుచూచినా, కొండలతో చుట్టబడిన లోయలను చూసినా, రకరకాలయిన చెట్లు, చేమలూ, వెండి కొండల్లాగా మెరుస్తున్న మంచు శిఖరాలూ చూసినా, వాటి మీద నూర్చుడు అస్త్రముస్తున్నప్పుడు పూసిన బంగారు పూత చూసినా, వరాకాలం లోయలో ఉండి చుట్టునున్న కొండలను ఆనుకొని ఉన్న మేఘాల పొడుగును చూసినా కలిగే ఆనందం అనుభవించతగ్గదిగానీ వర్ణించ నవికాదు. ★

శబ్దగ్రహణలో విశేష పురోగతి

Model-210 KWK-W
Price Rs. 540/-Plus taxes

మెట్రో రేడియో

ప్రెంతుడ్ సర్క్యూట్ తో

- గిట్టు అలంకరణములతో అందమైన
- ఎనిర్గ్ వెట్టె
- ఆరు కొత్త ట్యూబులతో హైసెన్సిటివిటీ సెలెక్టివిటీ
- అయిదు స్పెడ్ బ్యాండ్స్
- ఫ్యాన్ ట్రైప్ ట్యూనింగ్ ఇండికేటర్ వ్యాపార భోగిట్టాలు కోరబడుచున్నవి.

హి-ఫ్. రిప్రొడక్షనుకు శీతోష్ణస్థితి కనుగుణముగా రూపొందింపబడినది.

పశ్చిమ జర్మనీ సహకారముతో ఇండియాలో శయారుచేయబడినది.

Sole Distributors **METRO MUSICS**

545 - Kalbadevi Road, Bombay - 2, GRAM. METMUSICAL

తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి, విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :

హిందుస్తాన్ ఏజన్సీస్, 24/225 ఏ, దానవాయిపేట, రాజమండ్రి.

కృష్ణజిల్లాకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :

ఆంధ్ర ఎలక్ట్రిక్ హౌస్, పార్కురోడ్, విజయవాడ-1.

పాతపద్ధతిలో కొత్త నడక

హైదరాబాదు ఆటగాళ్ళలో ప్రముఖుడు కుర్రబ్ అలీ. ఆయన భారతీయ పద్ధతి ఆటలో అంచవేసినచేయి. అంతర్జాతీయ పద్ధతి ప్రకారం ఆట ప్రారంభించి ఆటే కాలం కాకపోయినా దానిలోనూ విశేషమైన ప్రావీణ్యం గడించారు. ఇటీవల మద్రాసులో జరిగిన కన్మారికట్ పోటీలలో రెండవ స్థానం ఆక్రమించారు. ప్రాత పద్ధతి కులు అవలంబించినా కొత్త నడక చూపి పక్కపడిగా ఆట సాగించడం ఆయన ప్రత్యేకత. ఇందుకు కన్మారికట్ టూర్నమెంటులో రెంగాల్ ప్రతినిధి శైలేంద్రనాథ్ దత్తాతో ఆయన ఆడిన ఆట నిదర్శనం.

ఆ ఆటసాగిన క్రమం ఇది :

కుర్రబ్ అలీ (తెలుపు); శైలేంద్రనాథ్ దత్తా (నలుపు).

1. బ - రా 4; బ - రా 4.
2. బ - రా 8; (క); గ - రా 8.
3. క - గ 2; క - క 4.
4. బ - మ 8; గ - మ 8 (ఖ).
5. గ - రా 2; 0 - 0 (రాజు వైపుకోట).
6. బ - మ 4; బ X బ.
7. బ X బ; క - గ 8.
8. గ - క 8; బ - మ 8 (గ).
9. 0 - 0 (రాజు వైపుకోట); బ - రా 8.
10. బ - రా 8; బ - వి 4 (ఘ).
11. బ - వి 8; క - గ 8.
12. బ - మ 8; గ - రా 2.
13. క - రా 8; క - మ 2.
14. మ - మ 2; గ - గ 8.
15. రా - వి 2; వి - క 1.
16. బ - క 4; బ - క 4.
17. గ బ X బ; బ X బ.
18. బ - మ 8 (చ); గ - వి 2.
19. బ - రా 8; క - వి 4.
20. మ వి - గ 1; బ - గ 4.
21. మ - మ 8; బ - వి 8.
22. గ - రా 4; క - క 4.

23. బ - గ 4; బ - క 8.
24. మ - మ 4; క X గ.
25. క X క; బ - క 8.
26. బ - క 8; వి - క 8.
27. బ X గ! (ఛ); వి X మ.
28. బ X గ మ; రా - వి 1.
29. గ X వి; మ - రా 2.
30. వి - క 8; బ - గ 8.
31. గ - క 8; మ X వి బ.
32. వి - క 2; బ - క 7.
33. క - మ 4; బ X వి మ.
34. క X మ; క - క 2 (జ).
35. బ - మ 8; క X బ.
36. బ X క (తెరచిరాజు); రా X బ.
37. వి - క 8; రా - గ 1.
38. బ - మ 7 (ఝ); మ - క 8.
39. క - రా 4; మ - మ 7 మ.
40. క - గ 2; బ - గ 8.
41. గ - రా 7 మ; రా - వి 2.
42. వి X బ మ; వి X వి.
43. బ - రా 8 మ; మ - క 8 మ.
44. రా - వి 1; వి - క 1.
45. మ - మ 8; బ - గ 8.
46. గ X బ; మ - క 8.
47. రా - వి 2; మ - క 2 మ.
48. క - రా 8; వి - మ 1.
49. గ - క 8 మ; ఓటమి అంగీకరించారు.

(క) పాతపద్ధతి ఆ ను స రిం చిన ఎత్తు. కాస్త్రీయమైనది కాదు. భారతీయ పద్ధతి అవలంబించేవారు సాధారణంగా 'కింగ్' (రాజు) ఫీయాన్ డెట్టో అడతారు.

(ఖ) తెలుపు గు - రా 2 వేసిన తరువాత బ - రా 4 అపడానికి ఈ ఎత్తు ఉపకరించదు.

(గ) జంతువులు అన్నీ ఒకచోట చేరడం మూలంగా వాటిని భేయచ్ఛగా నడపడానికి అటంకం కలుగకుండా చేయాలంటే బ - రా 4 మేలు.

(ఘ) క్రమానుసారంగా వేయవలసిన ఎత్తు బి - రా 1. లేకపోతే కలుపు ఆట దబ్బు లింటుంది.

(జ) ఈ ఎత్తుతో కేంద్రం తెలుపు అధీనం తోనికే వచ్చినది. రాజు తెలుపు వాడి సాగించడానికి కూడా ఇది దోహదం ఇస్తుంది.

(ఞ) మంత్రి ఇచ్చినా మూడు జంతువులు చిక్కినవి. చాలా చక్కటి ఎత్తు.

(ట) క - రా 8 వేస్తే నలుపు విజయవంతంగా వాడి సాగించడానికి అవకాశం లభిస్తుంది.

(ఠ) ఇక్కడ మూడు ఎత్తులలో నలుపు ఆటకట్టించే అవకాశాన్ని తెలుపు కోల్పోయినది.

వేయవలసిన ఎత్తులు ఇవి :—

38. గ - రా 7 మ; రా - వి 2.

39. వి X బ మ; వి X వి.

40. క X బ మ. ఆటకట్టు.

అయితే దీనివల్ల తెలుపులానికే వచ్చిననన్నం ఏమీలేదు. మంత్రి బంటు ఎనిమిదవ గడి చేరకుండా నిరోధించడం నల్ల బలానికి సాధ్యంకాదు.

—వి. విశ్వనాథశాస్త్రి.

రచయితలకు విజ్ఞప్తి

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రచురణార్థం కథలు గేయాలు చిత్రాలు మున్నగునవి పంపేవారు ఈ దిగువ పేర్కొన్న అంశాలు గమనించాలని కోరుతున్నాము :

ప్రచురణకు అంగీకరించని పత్రికలో తిరిగి పంపేనిమి తంస్థానపులు అతికించిన చిరునామా ఉన్న కవరు వాటితో బాటు పంపడం అవశ్యకం. లేకపోతే వాటిని తిరిగి రచయితలకు పంపడం సాధ్యంకాదు. ఏమైనా త్రిప్పివంపిన రచనలు చేరేటట్లు చూడవలసిన బాధ్యత సంపాదకులది కాదు.

ప్రచురణకు అంగీకరించిన సంవత్సరంలో ముందుగా ఆసంగతి రచయితలకు తెలియపరచడం జరుగుతుంది.

ఏ సంవత్సరంలోను రచనలు మున్నగు వాటి విషయంలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరపడం సాధ్యంకాదు.

రచనలు మున్నగువాటిని గురించి సంపాదకుల అభిప్రాయాలు తెలియపరచడం జరుగదు. —సంపాదకుడు

జీవన గంగ

(23-వ పేజీ లిరువాయి)

26

సాయంత్రం మసక మసకగా వుంది. బయట వాతావరణంతో పాటు కీటికీ వార గా కూర్చుని చదువుకుంటున్న మల్లిబాబు మన గులో కూడా అదోరకంగా అనుభూతి చెంద సాగాడు. బాబూరావు ఆనాడు ఎక్కడికి పోయాడో గాని గెండు రోజుల్నించీ రూముకి రావటం మానేశాడు. కాలేజీకి కూడా రావడంలేదు. అతని తాలూకు సామాన్లన్నీ ఇక్కడే వున్నాయి. కట్టుబట్టలతో అతను ఏ చిక్కు వ్యవహారాలలో మునిగి పోయాడో మల్లిబాబు ఊహించలేక పోయాడు. బాబూరావు ఎక్కడెక్కడి కయితే మామూలుగా వెళుంటాడో ఆ ప్రదేశాలన్నీ గాలించేశాడు. తెలిసున్న వాళ్ళందరినీ అడిగాడు. కాని బాబూరావు అంత చిక్కిలేదు.

ఆసాయంత్రమే ఒకవార విన్నాడు. ఒక మిత్రుడు ఆ విషయం చెప్పాడు. బాబూరావు రెల్వేస్టేషన్ కనిపించాడని ఆతర్వాత బండి ఎక్కటంకూడా తన చూశాననీ చెప్పాడు. అది మద్రాసు పోయేబండి అనికూడా అతనే చెప్పాడు. ఐతే అతను డబ్బుకోసం తిండి వగలకు వెళ్లివుంటాడని మల్లిబాబు ఊహించాడు.

పుస్తక చదువుకుంటూంటే మెట్టుమీద అలికిడయి వెంటనే తలుపు తడుతున్న చప్పుడు కూడా వినిపించి మల్లిబాబు లేచి తలుపుతీసాడు. నిప్పులు కక్కుతూన్న చూపులతో ఆరుగురు దృఢకాయలు చేతిలో నిలువెత్తు కర్రలతో లోపలికి ప్రవేశిస్తూ "బాబూరావుని ఓకుర్రవాడు ఉండేది ఇక్కడేనా?" అన్నాడు.

"మీరవరు?" అన్నాడు మల్లిబాబు అయోమయంగా చూస్తూను.

"మా సంగతి తర్వాత చెబుతాం. ముందు ఆయనసంగతి చెప్పండి." అన్నాడొకాయన ముందుకు వస్తూను.

మల్లిబాబు వాళ్ళని లోపలికి రమ్మనమని కూర్చోపెట్టి విషయం మంతా చెప్పాడు.

"ఐతే వారి స్వగ్రామం?" అన్నాడొకాయన.

"వారిది నిడదవోలు. వీళ్ళ ఇల్లు కూడా పైవనుదగ్గరే."

"ముఖం ఎంతిరిగే పనిచేశాడా. కొంప కూల్చి మరీ పోతేను. కనబడాలి గాని నెత్తురుదాహం తాగనూ?" అన్నాడొకాయన ఆవేశంగా నెలమీద పాన్ను కర్రలక్కులక్కు మని భయి చేస్తూను.

మల్లిబాబు ఉత్కంఠతో "అసలు విషయం ఏమిటండీ" అన్నాడు.

"ఆడపిల్లని ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకుంటానని మాట ఇచ్చి నిలుపునా" దాని కొంప ముంచిపోయాడు"

మల్లిబాబు నిర్విణుడై తీణం పోయి తర్వాత "ఆపిల్ ఎంత వయస్సుంటుంది?" అని అడిగాడు.

"పందొమ్మిదేళ్ళంటా యండీ."

"అయితే ఈ పొరబాటులో అతని కొంత బాధ్యత వున్నదో ఆమెకి అంతే బాధ్యత ఉన్నది."

"బాధ్యత ఎవరిదీ అని చర్చించటానిక్కడండీ ఇక్కడికి వచ్చింది. బాధ్యత ఎవరిదయినా పర్యవసానం అనుభవించేది ఆమె. అందుకని వ్యవహారం ఎలా అయినా సుఖాంతం చేద్దామనే వచ్చాం."

మల్లిబాబు ఒక కార్డుమీద తన యడను రాసి ఇచ్చి "బాబూరావు దొరుకుతే ఏమయిందీ నాకు రాయండి. వీలయితే నేనూ మీకు సహాయం చెయ్యగలను" అన్నాడు.

వాళ్ళు లేచి వెళ్ళిపోతుంటే "హింసకి పూనుకోకండి. మంచి మాటలమీదే కార్యం సానుకూల పర్చుకోవాలి" అని హితవు చెప్పాడు.

మల్లిబాబు గెండు రోజుల క్రితమే ఇలాంటి దేదో జరిగివుంటుందని ఊహించక పోలేదు. అతనిలో అవినీతి ఇంతటి ఉన్నత సాయికి పెరిగిపోయిందని అతను అనుకోలేక పోయాడు. బహుశా డబ్బుకోసం తండ్రి వద్దకు వెళ్ళి వుంటాడేమో అనుకున్నాడు. ఈసాటి కుర్రవాళ్ళు ఇలా ఆలోచనా పాలోచనా లేకుండా ఇలాంటి విపత్కరమైన, ప్రాణాంతికమైనపనుస్సల్ని తీసుకోవడంకంటే స్పృష్టించుకుంటున్నారు. ఇప్పుడా పిల్లజీవితం ఏమీ కానాలి? ఏ బల హీనతలు వీళ్ళ నిలా అధోగతికి ఈడుస్తున్నాయి? అదంతా ప్రేమ అని మురిసిపోయేవాడు ఎందుకు పారిపోవాలి?

మల్లిబాబుకి ఏదో స్ఫురించి ద్రావరలో ఒక కొద్దుతీసి నిడదవోలు బాబూరావు తండ్రిపేర ఉత్తరం రాశాడు. అందులో జరిగిందేమీ రాయలేదు. బాబూరావు వస్తే మటుకు అతణ్ణి అక్కడ్నించి కదల నివ్వద్దని రాశాడు.

అతనిలో ఆపూట ఏ పనిచేస్తున్నాయో విషయమే గుర్తుకు రాసాగింది. కాలేజీలో పుస్తకం ముందుపెట్టుకొని లెర్నరుకి ఎదురుగుండా కూచుని వున్నా అతని మనసు అక్కడలేదు. అది పూర్తిగా ఆరోజు తన

వేస్తారు: ఒకేయ్ రామాయణాన్ని ఎవరు రచించారు?
విద్యార్థి: అబ్బే నేననలు దాన్ని రచించలేదు నా ర్.
—రాజులపూడి సరసింహారావు, నర్సాపురం.

విన్న వివాదపూరితమైన ఉదంతంతో నింజ్జి పోయివుంది.

పక్క విద్యార్థి వేజీ తిప్పి 'వినటంలేదా' అని హెచ్చరించాడు.

మల్లిబాబు తెప్పరిలి పుస్తకం మీదకు దృష్టి మళ్ళించాడు. వెనక బెంచీలలో కుర్రవాళ్ళు గుసగుసలు పోతున్నారు. ఉపస్థానకులు పాఠం ఆపి వాళ్ళని ఓసారు హెచ్చరించి తిరిగి తన అనర్గళమైన దోరణిలో పడి పోయారు.

మల్లిబాబు తనకి కొద్ది దూరంలో గోడ వారగా కూర్చుని ఉన్న అడపిల్లలను చూస్తూ తెలికుండానే చెప్పిగిలిన నయనాలను పుస్తకం చాటు చేసుకుని తుడుచుకున్నాడు. మనసు బొత్తిగా వికలమయి వుంది. ఎంత కొదనుకున్నా ఒక అభాగిని అతని కళ్ళముందు మొదులూనే ఉంది.

■ సాయంత్రం ముసలితాత కుటుంబం జ్ఞాపకం వచ్చింది. అక్కడికి వెళ్ళి చాలా కాలమయింది. ■ కుటుంబం ఒక పద్ధి కుదురుకుందో లేక అస్తవ్యస్తంగా ఉన్నదో?

అతను వెళ్ళేసరికి ముసలితాత మనవల్ని చుట్టూతా పెట్టుకుని పొగాకు చుట్టుకుంటూ వాళ్ళతో కబుర్లు చెబుతున్నాడు. మల్లిబాబుని చూసి చప్పన లేచి 'నమస్కారం బాబూ' అంటూ చేతులు జోడించాడు. లోపలికి వెళ్ళి చింకితాప ఒకటి తెచ్చి మడతలు వేసి "కూర్చోండి బాబూ. కులాసాగా ఉన్నారా?" అన్నాడు.

మల్లిబాబు తలవూపుతూనే 'చాలాకాలమయింది. చూసిపోదామని వచ్చాను.' అన్నాడు.

సందు మొగలో పీపం వెలిగింది.

"బ్రతికాలిగా బాబూ. ఏదో చెయ్యకపోతే ఎలా కుదురుకుందీ. ఆడవిడై పాలుగు రాళ్ళు తెచ్చి పడేశాం. నేను కూడా వెళ్ళి కాస్త సహాయం చేసున్నాను. అలాగే గడిచి పోతూంది" అన్నాడు ముసలితాత.

"మీ అల్లుడి సంగతి ఏమయినా తెలిసిందా తాతా?"

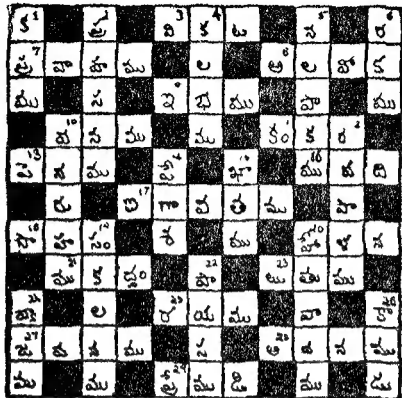
"వచ్చాడు బాబూ. అదో పెదగాధ! ఈమధ్య వచ్చి 'వెళ్ళాన్ని తీసుకుపోతాను' అన్నాడు. 'ఇంకక్కడి వెళ్ళాం. నీ

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక గళ్లనుడి కట్టు-10

ఆధారాలు

అడ్డము

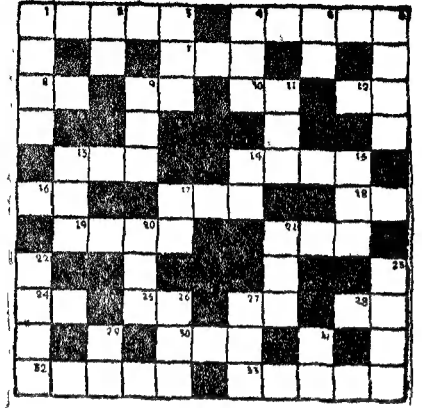
1. పిడకలను ఇందులో వేటాడ కూడదంటారు!
  4. అడ్డంలోని ఒక అన్వయము.
  7. ఎక్కువ మాత్రం కాదులెండి.
  8. ఎవరి నడిగి ధాన్యాన్ని తిను కున్నారో?
  9. పెళ్లకుండా ఈ (పూగ) చెట్టు ఏం చెయ్యగలదు?
  10. రాముని గురువులలో ఒకడు.
  12. భూమిక్రింద పెరిగే షడ్యం-తల క్రిందులుగా.
  13. అలవాటు వాడుకలవాడు.
- 8-వ గళ్లనుడికట్టుకు జవాబులు

14. చెదైన ఆకు ముందున్న వంట కము.
16. వంటరివానిలోని పక్షి.
17. మహాభారత యుద్ధం ముందు శోభ, ఒకటి కాదు: ఎన్నో! [రేఖలు]
18. చాలా తలక్రిందు లయిపోయి నాయి!
19. వ్రాయబడినది.
21. చెరువకు, తీవ్రియి చాలు.
24. 22 నిలువులోని నక్షత్రం.
25. కపోతంలో తలక్రిందు లయిన భాగం.
27. ఏదై తేకేమీ చక్రం గాడికి నరి పోవాలి గాని?
28. నగమయిన సొరుగు.
30. చింద ర వంద ర యి పోయిన గ్రామోత్సవం.
32. విన్నతర్వాతపూర్తయిపోయిన మార్పు.
33. దాహము అవకమునుపే సంతోషం కోసం చూడండి!

నిలువు

1. ప్రాణమున్నదాన్ని రమ్మని పిలిస్తే పువ్వు కనిపిస్తుంది.
2. ఒక విధమైన పాటను సూచించే మాట.
3. మరకతములోని మొదటిది తీసి ఒక గుణం కోసం చూడండి. నన్నటిదిమాత్రం కాదు!
4. తమిళంలోని శబ్దము.

5. మన దేశం తూర్పు ప్రదేశంలో దొరికేది కూరగాయేనా?
6. చేనును మేయకూడనిది!
9. సామ్యం.
11. అవరోహణలో వరుసగా మూడు.
13. ముఖద్వారం.
14. ఎన్నో ఉన్న అంకులి.
15. కుములు కూ ఉంటే మారి! గుచ్చుకో గలదు!
17. పాటలోని ఇల్లు.
20. అతను పున్నది తప్పేకాని దేహం కోసం పడవలసినపాటు!
21. నేనాం.
22. పొగ రెక్కిన చెట్ల నమూనాం!
23. 1, 2 అడ్డంకూడా ఉన్న ఇతి హాసము!
26. పాపములో ఉన్నా పడకతప్పదు.
27. చెయ్యలేము అంటే నగం శిక్ష లేదుము!
29. ఒక ద్వీపానికి వాడే మాట... అక్కడ తెల్లటివారే ఎక్కువ.
31. అదుగో! ఆవనంలో ఉన్నగింజ.

ఉసురు పోసుకుని పోయింది అని చెబుతే దొంగగన్నీరు కారుస్తూ, విడుస్తూ నాటకం ఆడాడు. నేను నిజమే అనుకుని నమ్మాను ఓదార్చాను. అంత కోపం చలార్చు నన్నాను. నాలుగురోజులు కూరగాయల సంతాపంతో తెచ్చి పడేశాడు. పిల్లలి నాలుగుబట్టలు కుట్టించాడు. పోనీ ఆ పిల్లలి కనా అధారం దొరికిందని సంతోషించాను. ఓనాడు రాత్రి నిద్రం బయటపడింది. అర రాత్రి నిద్రపట్టక అలా మంచంమీద పడు న్ననే ఉన్నాను. ఈ అల్లుడు లేచి పెట్ట

గారించటం మొదలుపెట్టాడు. నేను అను మానించాను. వాడు ఓ పేటిలోంచి నేలను మానిస్తున్న వస్తువుతీసి బొడ్డు దోపుకో పోతుంటే అలరిచేసి వట్టుకున్నాను. వెళ్ళాం 'కంటే' కింద పారేసి అడే పరుగు పుచ్చుకున్నాడు. ఆ వెధవ ఇందుకు చేరా డని అప్పుడు గ్రహించాను. ఏడిచాను. నా విడ్డ చిన్నతనంలో నేను చేయించిన బంగారుకంటే అదొక్కటే మిగిలింది. అది కాబేయ్యాలని వాడు నాటకం ఆడాడు. పిల్లలు అద్భుతవంతులు బాబూ. ఇంకా

నయం. ఈ పిల్లల్ని తీసుకుని ఏ అడివిలో నన్నా వదిలిపెడితే ఏమయిపోయే వారా? ఆ జరిగిపోయిందంతా కళ్ళముందు మెదిలింది కాబోలు ముసలి తాత కళ్ళు తుడుచు కున్నాడు. లోపల దీపం వెలిగింది. మల్లి బాబుని పిధి దీపం సగంగా పంచుకుంటుంది. తాత మన వాగో ఒకడు మల్లి బాబు పక్కన వచ్చి కూర్చుని అతని కేబులోని పెన్ను వైత వింతగా మాడసాగాడు. (ఇంకా ఉంది)

సాక్షి ప్రాప్తిలో 'జో' అనే ఆశనికి తరచుగా తలకొప్ప వస్తూ ఉండేది. ఎన్నిమందులు వాడినా తగ్గలేదు. దానితో ఆశనికి విరుగ తీరదని చివరికి ఒక మనస్తత్వశాస్త్రజ్ఞుని దగ్గరికి వెళ్ళాడు. అతడు 'జో' చరిత్ర అంతా అడిగి తెలుసుకొన్నాడు. ప్రపంచంలో ఉన్న ప్రముఖులు అందరూ తనన్నే హితులే అని జో చెప్పగా విన్నాడు.

"నీకు జబ్బు ఏమీ లేదు. ప్రముఖులు అందరూ తెలుసుకున్నారంటే ఒకరకమైనపిచ్చి. దానివల్ల మెదడు పేడకై తలకొప్ప వస్తున్న"దని అమనస్తత్వ వేత్త అన్నాడు.

జోకు కోపంవచ్చింది. "అందరూ తెలుసునని అంధం చెబుతున్నారనుకొన్నావా? కావలిస్తే పండెం వెయ్యండి. వాళ్ళందరూ నాకు తెలుసుకోలేదో మీకే తెలుస్తుంది" అన్నాడు జో విరుగుగా.

జోకు హాల్బ్రూడ్ లో ఎండకు తెలుసునో నిర్ణయించడానికి వెయ్యిడాలర్లు పండెం వేసుకొన్నారు ఇద్దరు.

హాల్బ్రూడ్ (లాస్ వీంజర్స్) లో విచారణ దిగేవరికి క్లార్క్ కేబుల్ మొదలుకొని మారిలిన్ మున్రో వరకు విమానాశ్రయంలో జోకు ఘనస్వాగతం ఇచ్చారు. మనస్తత్వవేత్త తప్పనిసరిగా వెయ్యి డాలర్లూ చెల్లించుకొన్నాడు. "ఎలాగైతే నీం, ఇక్కడ సాధించావు. న్యాయాధ్యక్షులలో నీగొప్పతనం చూద్దాం. మరొక వెయ్యిడాలర్లు పండెం" అని జోను సవాల్ చేశాడు.

"నీడబ్బుకా పోయే"దంటూ జో దానికి అంగీకరించాడు.

న్యాయాధ్యక్షులలో జోకు మేయర్ వాగ్నర్ పౌరసత్వా నంచేశాడు. మనస్తత్వ వేత్తకు ఉక్కోపం వచ్చింది. "ఇదంతా డబ్బు ఇచ్చి చేయించుకొని ఉంటావు! ఏమైనా అమెరికాలో డబ్బుపారేస్తే సాధ్యంకానిదేమీ లేదు. ఈసారి రాజకీయనాయకుల నంగతి చూద్దాము! రెండువేల డాలర్లు పండెం. పద, వాషింగ్టన్ పోదాం" అన్నాడాయన జోతో.

వాషింగ్టన్ లో ప్రెసిడెంట్ మొదలుకొని ప్రముఖులు అందరూ జోకు స్వాగతమిచ్చారు. మనస్తత్వ వేత్తకు తలతిరిగింది. మరొక ఎత్తువేశాడు. ఇంగ్లీషు వారు తలవీరును అయినవారు కదా జోకు శృంగభంగం అవుతుందని ఇంగ్లండుపోదాం రమ్మన్నాడు. నాలుగువేల డాలర్లు ఒడ్డాడు. జో అంగీకరించాడు.

లండన్ విమానాశ్రయంలో మార్గరెట్ రాకుమారి, డ్యూక్ ఆఫ్-ఎడింబరో జో రాకకోసం నిరీక్షిస్తూ ఉన్నారు.

ఈసారి మనస్తత్వ శాస్త్ర వేత్త గుండె దిగజారిపోయింది. బకింగ్ హామ్ భవనంలో జోకు విందు తర్వాత చేయడంతో ఆశనికి మతిపోయినంతవని అయింది.

"జో, ఇవన్నీ నీకు ఎలా సాధ్యమయ్యాయో నాకు తెలియదు. నీకు ఏమీ అభ్యంతరం లేకపోతే ఆఖరిసారిగా నీబజాయి

అలుసుకొనడానికి సాక్షి అవకాశం ఇప్పుడే! ఎనిమిదివేల డాలర్లు పండెం వేస్తాను. రోమ్ వెడదాంపద! పోవ్ నీకు తెలుసుకోలేదో చూద్దాం" అని ప్రాధేయపడ్డాడు. జో జాలిపడినరే అన్నాడు.

ఇద్దరురోమ్ చేరకొన్నారు. పోవ్ భవనానికి వెలువలమనస్తత్వవేత్త ఆసిపోయాడు.

"జో, ఇంతవరకు నీగొప్పతనం ఎలాగో నిలబెట్టుకొంటూ వచ్చావు. ఏమైనా పోవ్ మతాధికారి ఆయన దగ్గర నీవన్ని ఉండదు. నేను బయటేనిలబడి నీకు జరగజోయే పరాభవం చూస్తాను" అన్నాడు ఆయన. జో చిరునవ్వునవ్వి లోపలికి వెళ్లాడు.

మనస్తత్వ వేత్తకు ఏమీ లోపలేదు. బయటే తారల్లాడుతూ ఉన్నాడు. కొంచెం నేపట్లో ఆ ప్రదేశం అంతా జనంతో నిండిపోవడం గమనించాడు. పైగా అందరూ తలలు పైకెత్తి చూస్తూ ఉండడంకూడా గమనించాడు. ఏమాలని తానూ ఆవంకచూచాడు.

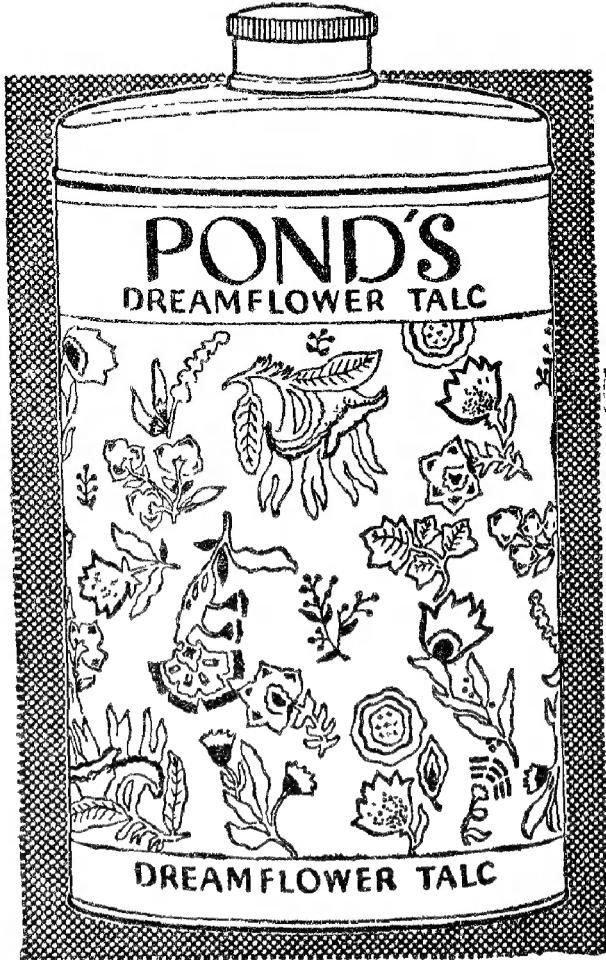
పోవ్ భవనంలో మిడ్లెమిడ బ్యాంక్ లో నిలబడి పోవ్ భుజంమీద చేయివేసి ఆయన చెవిలో ఏదో చెబుతున్నాడు జో. మనస్తత్వ వేత్తకు నోట మాటరాలేదు. గుడ్డు అప్పించి చూస్తూ ఉన్నాడు.

అంతలో అక్కడ మూగి ఉన్న జనంలో ఒకరు "ఎవరబ్బో, మన జోతో మాట్లాడుతున్నది" అని అడగడం వివదించి మనస్తత్వ వేత్తకు. ★

ఎంత తాజాదనము...
ఎంత సువాసన...

పాండ్స్

డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్

శరీరై న సువాసనగల, చెమటను పీల్చే మరియు
మెత్తని పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ మిమ్మల్ని
రోజంతా చల్లగా మరియు ఉత్సాహముగా ఉండేలా
ఉంచుతుంది. రోజూ స్నానము చేసిన తరువాత
పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ను ఒక్కంతా జల్లుకోండి!

ప్రపంచమంతటా సౌందర్యవతులు దానినో ఎన్నుకొంటారు

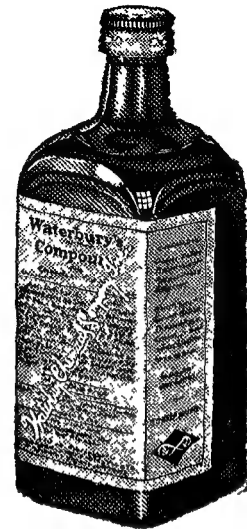
చిప్ ట్రా-హుల్స్ ఇన్ కార్పొరేటెడ్ (నరిమిలపైన బిర్యకా యు.ఎస్.ఎ. రో పండ్స్ సతము)

తిరిగి ఆశ్చర్యముగాపూర్తి స్వస్థత చేకూరుతుంది :

వాటర్ బరీస్ కాంపౌండ్ బానిక్కును ప్రపంచములో ఆరోగ్యమును వాంఛించు పిన్నలు పెద్దలు అందరూకూడా ఆరోగ్యము నిచ్చుటలో సాటిలేనిదని పోరొందుటచే విడువక వాడుచున్నారు. ౨
వాటర్ బరీస్ కాంపౌండ్ లో ముఖ్యమైన పోషక పదార్థములు కలిపియుండుటచే పౌఖ్యప్రదమగు శీవితమును ప్రసాదించి మీ కుటుంబమునకు అపువ రమైన అదనపు శక్తిని చేకూర్చును
వాటర్ బరీస్ కాంపౌండ్ ఎడతెగని దగ్గు, పడిశములు, శ్యావకోశపు రుగ్మతలను నివారించును. వ్యాధినుండి త్వరితముగా కోలుకొనుటకు దాక్షిణ్య టివి పిసారసు చేయుచున్నారు.

పిల్ల ఫర్ - పూర్వ మూతతోను. కొత్త ఎల రే విల్ తో ను యిప్పుడు సరఫరా చేయబడు చున్నది.

ఎల్లరావర్
ఇప్పుడు వాడుటలేదు

ఆరోగ్యమునకు హితవైన

వాటర్ బరీస్ కాంపౌండ్

వాడుడు